Saraswata Madhuri

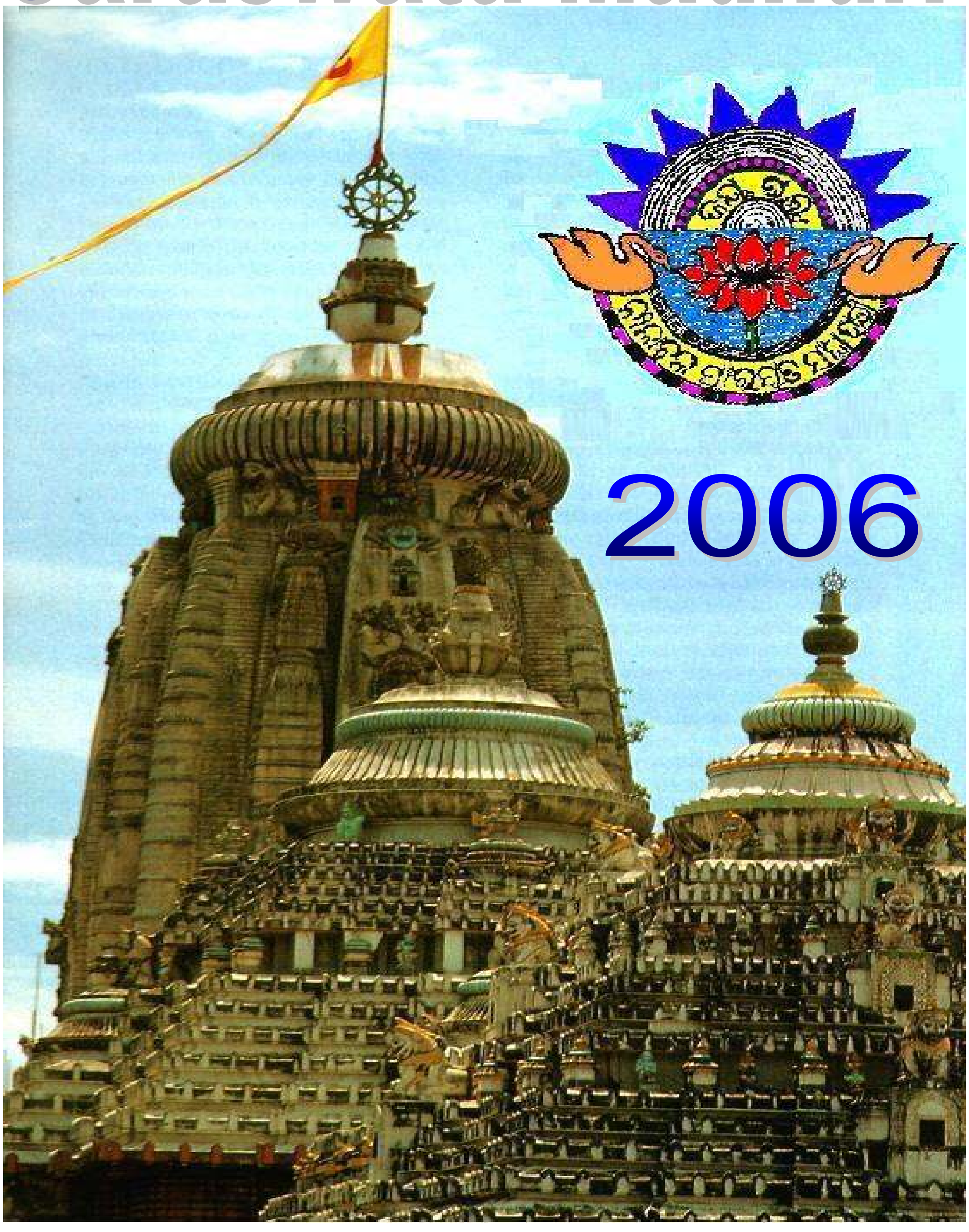

America Saraswata Sangha

5th Annual Convention, Charlotte, NC, USA

Nilachala Saraswata Sangha, Puri

ଜୟଗୁରୁ

ସାରସ୍ୱତ ମାଧୁରୀ

Saraswata Madhuri

ଆମେରିକା ସାରସ୍ୱତ ସଂଘ

ପଞ୍ଚମ ବାର୍ଷିକ ସମ୍ମିଳନୀ

୨୦୦୬

ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘ, ପୁରୀ

ଜୟଗୁରୁ

ମୁଖବନ୍ଧ

ନିତ୍ୟଂ ଶୁଦ୍ଧଂ ନିରାଭାସଂ ନିରାକାରଂ ନିରଞ୍ଜନମ୍
ନିତ୍ୟବୋଧଂ ଚିଦାନନ୍ଦଂ ଗୁରୁବ୍ରହ୍ମ ନମାମ୍ୟହମ୍ ।

ଜ୍ଞାନଯୋଗୀମାନେ ସର୍ବଦା ଯାହାଙ୍କୁ ସତ୍ ସ୍ୱରୂପ, ନିତ୍ୟଶୁଦ୍ଧ ସତ୍ତା, ପ୍ରତିବିମ୍ବ ରହିତ, ଆକାରହୀନ ଓ ମଳିନତା ରହିତ ବୋଲି ଧ୍ୟାନ କରିଥାଆନ୍ତି, ଭକ୍ତ ସେହି ପରମପୁରୁଷଙ୍କୁ ପ୍ରଣିପାତ କରି ତାଙ୍କୁ ନିତ୍ୟ ଜ୍ଞାନ ସ୍ୱରୂପରେ ଚିତ୍ ଓ ଆନନ୍ଦଘନ ମୂର୍ତ୍ତିରେ ଉପଲବ୍ଧି କରି ଭକ୍ତିର ଆକର୍ଷଣରେ ତାଙ୍କ ସେବା ସମ୍ପାଦନ କରିଥାନ୍ତି, ସେହି ସତ୍, ଚିତ୍ ଓ ଆନନ୍ଦରୂପୀ ଶୁଦ୍ଧ ନିତ୍ୟପୁରୁଷ ଭକ୍ତାନନ୍ଦ ବିଧାୟକ ପରମାତ୍ମସ୍ୱରୂପ ପ୍ରଦର୍ଶକ କୃପାମୟ ଶ୍ରୀଗୁରୁବ୍ରହ୍ମଙ୍କୁ ମୁଁ ନମସ୍କାର କରୁଅଛି ।

ପାଠକମାନେ ମନେ ରଖିବେ ଯେ ଶ୍ରେୟ ଓ ପ୍ରେୟ ଉଭୟ ମାନବ ନିକଟରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୁଏ । ଜ୍ଞାନୀ ଶ୍ରେୟ ଓ ପ୍ରେୟର ପାର୍ଥକ୍ୟ ବୁଝିପାରି ପ୍ରେୟ ପରିତ୍ୟାଗ ପୂର୍ବକ ଶ୍ରେୟକୁ ଗ୍ରହଣ କରିଥାନ୍ତି । ପୁନଶ୍ଚ ଅଳ୍ପବୁଦ୍ଧି ମାନବ ବିଚାରଶକ୍ତି ଅଭାବରୁ ଶାରୀରିକ ବୃଦ୍ଧି ଓ ପରିରକ୍ଷଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପ୍ରେୟ ବସ୍ତୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଥାନ୍ତି । ସବୁ କାର୍ଯ୍ୟର ମୂଳ ବିବେକ ଜ୍ଞାନ । ଏହି ବିବେକ ଜ୍ଞାନ ବଳରେ ମାନବ ଭଲ ମନ୍ଦର ପାର୍ଥକ୍ୟ ବୁଝିପାରେ । ଅବିବେକୀ ମାନବର ଭଲ ମନ୍ଦ ଜ୍ଞାନ ନ ଥାଏ । ଜ୍ଞାନୀମାନେ ବିବେକଜ୍ଞାନ ବଳରେ ଭଲ ମନ୍ଦର ଭେଦ, ନିତ୍ୟ ଅନିତ୍ୟର ପାର୍ଥକ୍ୟ ବିଚାର ପୂର୍ବକ ଶ୍ରେୟ ପଥରେ ନିଜକୁ ପରିଚାଳିତ କରିଥାନ୍ତି । ଶ୍ରେୟ ପଥକୁ ନିବୃତ୍ତି ପଥ ଓ ପ୍ରେୟ ପଥକୁ ପ୍ରବୃତ୍ତି ପଥ କୁହାଯାଏ । ଶ୍ରେୟ ହିଁ ଭାରତବର୍ଷର ପ୍ରାଚୀନ ଆଦର୍ଶ । ଗଭୀର ଧ୍ୟାନ ସାହାଯ୍ୟରେ ଋଷିମାନେ ଉପଲବ୍ଧି କରିଥିଲେ ଯେ ମାନବ ପ୍ରେୟ ବା ଭୋଗ ଦ୍ୱାରା କେବେ ଶାଶ୍ୱତ ଆନନ୍ଦର ଅଧିକାରୀ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ ସେମାନେ ମାନବକୁ ତ୍ୟାଗପଥରେ ଗତି କରିବା ପାଇଁ ବାରମ୍ବାର ଉପଦେଶ ଦେଇଥାନ୍ତି । ତ୍ୟାଗପଥରେ ଗତି କଲେ ସାଧକ ଅମୃତ ରାଜ୍ୟରେ ଉପନୀତ ହୁଅନ୍ତି । ଭୋଗପଥରେ ଯେ ଶାନ୍ତି ନାହିଁ ତାହା ବର୍ତ୍ତମାନ ଯୁଗର ଭୋଗବାଦୀ ପାଶ୍ଚାତ୍ୟ ପଣ୍ଡିତମାନେ ମଧ୍ୟ ସ୍ୱୀକାର କଲେଣି । ତେଣୁ ଋଷିମାନଙ୍କ ଆଦର୍ଶରେ ଅବିଚଳିତ ନିଷ୍ଠା ରଖି ଆମମାନଙ୍କୁ କଲ୍ୟାଣ ପଥରେ ଅଗ୍ରସର ହେବାକୁ ପଡିବ । ଋଷିମାନଙ୍କ ବାଣୀରେ କାଳ ବା ସମୟର ବିନ୍ଦୁମାତ୍ର ସ୍ଥାନ ନାହିଁ । ଜୀବନକୁ ଉନ୍ନତ କରିବାକୁ ହେଲେ କେବଳ ସେହି ଋଷିମାନଙ୍କର ଆଦର୍ଶକୁ ଧରି ଦିନେ ସମଗ୍ର ଜଗତ ଭାରତର ଆଦର୍ଶ ନିକଟରେ ଅବନତ ହେବ । କେବଳ ଆମର ଆଦର୍ଶ ଅଛି ବୋଲି ଗୌରବ କଲେ ଚଳିବ ନାହିଁ । ଆଦର୍ଶକୁ ଜୀବନରେ ରୂପ ଦେବାକୁ ପଡିବ । ଭୋଗଦ୍ୱାରା ମାନବ ଅସୁର ପ୍ରକୃତି ବିଶିଷ୍ଟ ହୋଇଯାଏ । ତ୍ୟାଗ ଦ୍ୱାରା ମାନବ ଦେବତା ହୋଇଯାଏ ।

ଆଦର୍ଶରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେବାକୁ ହେଲେ ଦୁଇଟି ବିଷୟର ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ । ପ୍ରଥମ ହେଲା ଆଦର୍ଶ ପ୍ରତି ନିଷ୍ଠା ଓ ଦ୍ୱିତୀୟ ହେଉଛି ବିବେକଜ୍ଞାନ । ବିବେକଜ୍ଞାନ ନ ଥିଲେ କେହି କେବେହେଲେ ବିଚାରପରାୟଣ ହୋଇପାରିବେ ନାହିଁ । ବିବେକଜ୍ଞାନ ଅଭାବ ହେଲେ ପାରିପାର୍ଶ୍ୱିକର ଉଚ୍ଛୃଙ୍ଖଳ ପ୍ରଭାବ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇପଡିବେ । ଦେଶବାସୀ ସ୍ୱଧର୍ମ ତ୍ୟାଗ କରି ପରଧର୍ମ ରୂପ ପ୍ରେୟ ପଥରେ ଗତି କରିବା ହେତୁ ଦେଶର ଆଜି ଏପରି ଅଧଃପତନ ଘଟିଛି । ପାଶ୍ଚାତ୍ୟର ଭୋଗାଦର୍ଶ ଆମମାନଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟଭ୍ରଷ୍ଟ କରି ଦେଇଛି । ଏଥିପାଇଁ ପ୍ରଥମେ ନିଜ ଆଦର୍ଶ ପ୍ରତି ନିଷ୍ଠାବାନ ହେବାକୁ ପଡିବ । ସୁତରାଂ ତ୍ୟାଗପଥରେ ଗତି କରିବା ନିମିତ୍ତ ତିନି ଚାରିଜଣ ନିଷ୍ଠାବାନ ସାଧକ ପ୍ରତିଜ୍ଞାବଦ୍ଧ ହୋଇ ଶ୍ରୀଗୁରୁଦେବଙ୍କ ଆଦର୍ଶରେ ନିଜକୁ ପରିଚାଳିତ କରିପାରିଲେ ସେମାନଙ୍କ ଆଦର୍ଶ ଓ ମହତ୍ତ୍ୱ ଦେଖି ଦେଶବାସୀ ସେଥିରେ ଅନୁପ୍ରାଣିତ ହେବେ । ଭାରତବାସୀଙ୍କର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଓ ଆଦର୍ଶ ସୁନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ । ବର୍ତ୍ତମାନ ସେହି ଲକ୍ଷ୍ୟ ଆଦର୍ଶର ଅନୁବର୍ତ୍ତୀ ହୋଇ ଜୀବନ ଗଠନ କରିବାକୁ ପଡିବ । ଏହି ସଙ୍କଟମୟ ଯୁଗରେ ଆଦର୍ଶକୁ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଓ ନିଷ୍ଠାକୁ ଅକ୍ଷୁର୍ଣ୍ଣ ରଖିବାକୁ ହେଲେ ଆତ୍ମସଂଯମ ପଥରେ ଗତି କରିବାକୁ ପଡିବ ।

ତ୍ୟାଗପଥରେ ଗତି କରିବାକୁ ହେଲେ ପ୍ରଥମେ ବହୁ ଦୁଃଖ କଷ୍ଟ ସହ୍ୟ କରିବାକୁ ପଡିବ । ପରେ ସତ୍ୟଲାଭ ହେଲେ ନିଜର ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଅଶୁଦ୍ଧି ବିଦୂରିତ ହୋଇଯିବ । ମାନବ ପରାଶାନ୍ତିର ଅଧିକାରୀ ହୋଇପାରିବ । ଧର୍ମତତ୍ତ୍ୱ ଉପଲବ୍ଧିର ବିଷୟ । ନିତ୍ୟ ନୈମିତ୍ତିକ ସାଧନ ବ୍ୟତୀତ କେହି ଧର୍ମ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଠିକ୍ ଠିକ୍ ମତ ବ୍ୟକ୍ତ କରିପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ନିଜର ଜୀବନ ପ୍ରବାହକୁ ଭଗବତ୍ ଅଭିମୁଖୀ କରି ଶ୍ରୀଗୁରୁଦେବଙ୍କ ଶକ୍ତିରେ ଶକ୍ତିମାନ ହୋଇ ସାଧନ ପଥରେ ଗତି କରିବାକୁ ହେବ । ଏହି ଦେହ ଜୀବିତ ଥାଉଁ ଥାଉଁ ସତ୍ୟ ଲାଭ କରିବାକୁ ହେବ । ଏହିଠାରେ ଏହି ଜୀବନରେ ସତ୍ୟଲାଭ ନ ହେଲେ ପରକାଳରେ ମିଳିବାର ନିଶ୍ଚୟତା ନାହିଁ । ସାଧକମାନେ ତୀବ୍ର ଏକାଗ୍ର

ଶକ୍ତି ସାହାଯ୍ୟରେ ଇଷ୍ଟଦେବଙ୍କୁ ଲାଭ କରିଥାନ୍ତି । ଯାହାଙ୍କୁ ମନ ପ୍ରାଣ ଦେଇ ଭଲ ପାଇବ ତାଙ୍କ ଶକ୍ତି ଅଲକ୍ଷ୍ୟରେ ଭକ୍ତଙ୍କ ଭିତରେ ସଂଚାରିତ ହୋଇଯିବ । ଅପରର ଶକ୍ତିକୁ ନିଜ ଭିତରକୁ ଆକର୍ଷଣ କରିଦେବାର ଏକମାତ୍ର ଉପାୟ ହେଲା ଭଲପାଇବା । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର କହିଛନ୍ତି- 'ସୁଖ ପାଅ ଟିକିଏ ମୋତେ, ଅଖିଳ ସାଧନ ସିଦ୍ଧି ଲଭ କିଞ୍ଚିତେ' । ଶ୍ରୀଗୁରୁଙ୍କୁ ଭଲ ପାଇପାରିଲେ ସାଧକଙ୍କ ଭିତରେ ଭଗବତ୍ ତତ୍ତ୍ୱ ଫୁଟି ଉଠେ । ଶ୍ରୀଗୁରୁଙ୍କଠାରୁ ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ ପ୍ରାପ୍ୟ ଯେଉଁ ଆତ୍ମଜ୍ଞାନ, ତାହା ଲାଭ ହୋଇଥାଏ । ସୁପ୍ତ ଚେତନାକୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱମୁଖୀ କରି ତାଙ୍କ ସହିତ ଯୋଗଯୁକ୍ତ ହୋଇ କିପରି କର୍ମ କରିହେବ ତାହା ଜୀବର ନିଜ ଚେଷ୍ଟାରେ ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରେ ନାହିଁ କିମ୍ବା ଜୀବାତ୍ମା ନିମ୍ନ ପ୍ରକୃତି କବଳରୁ ରକ୍ଷା ପାଇପାରେ ନାହିଁ । ସୁପ୍ତ ଶକ୍ତିକୁ ଜାଗ୍ରତ କରିବାର କ୍ଷମତା ଯାହାଙ୍କର ଅଛି ତାହାଙ୍କୁ ଗୁରୁ କୁହାଯାଏ । ସଦ୍‌ଗୁରୁଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଶକ୍ତି ଜାଗ୍ରତ କରିବାର କ୍ଷମତା ଅନ୍ୟ କାହାରି ନାହିଁ । ସଦ୍‌ଗୁରୁଙ୍କ ନିମିତ୍ତ ବ୍ୟାକୁଳତା ଆସିଲେ ସେ ସହଜରେ ଧରା ଦେଇଥାନ୍ତି । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର କହିଛନ୍ତି - 'ତୁମେମାନେ ମୋତେ ଚିନ୍ତା କର ମୋତେ ଭାବନା କର, ମୋ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଆତ୍ମନିୟୋଗ କର, ଏତିକିରେ ତୁମ ଚିତ୍ତ ଶୁଦ୍ଧଭାବ ଧାରଣ କରିବ । ଶୁଦ୍ଧ ଆଧାରରେ ମୋ ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ଗୁରୁଶକ୍ତି ତୁମମାନଙ୍କ ଭିତରେ ସଞ୍ଚାରିତ ହୋଇଯିବ ।'

'ଆମେରିକା ସାରସ୍ୱତ ସଂଘ' ଦ୍ୱାରା ଏହି 'ସାରସ୍ୱତ ମାଧୁରୀ' ଆମେରିକାରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଭାବଧାରା ପ୍ରଚାର ଦିଗରେ ସହାୟକ ହେଉଅଛି । ଏଥିରେ ଆମେରିକା ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ବହୁ ସଭ୍ୟସଭ୍ୟା ବହୁ ପ୍ରବନ୍ଧ ଏବଂ କବିତାମାନ ପ୍ରକାଶ କରିବାକୁ ଦେଇ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ କୃପାଲାଭ କରୁଛନ୍ତି, ଏଥିରେ ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ । ଏହି ସାରସ୍ୱତ ମାଧୁରୀ ଆମେରିକା ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ପଞ୍ଚମ ବାର୍ଷିକ ଅଧିବେଶନ ଉପଲକ୍ଷ୍ୟେ ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ମହାରାଜଙ୍କ ଶ୍ରୀଚରଣରେ ଅର୍ପଣ କରାଗଲା ।

ପରିଶେଷରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଶ୍ରୀଚରଣରେ ପ୍ରାର୍ଥନା ଏହି 'ସାରସ୍ୱତ ମାଧୁରୀ' ପତ୍ରିକାଟି ସମଗ୍ର ଆମେରିକାରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଭାବଧାରାର ପ୍ରଚାର ଏବଂ ଆମେରିକା ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ଆଶା ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାରେ ସହାୟକ ହେଉ । -ଇତି-

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଶ୍ରୀଚରଣାଶ୍ରିତ
ଶ୍ୟାମ ସୁନ୍ଦର ଦାଶ
ସଭାପତି ଓ ପରିଚାଳକ
ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘ, ପୁରୀ

ଜୟଗୁରୁ

ସାରସ୍ୱତ ମାଧୁରୀ ବିଷୟରେ ପଦେ

ଆମେରିକା ସାରସ୍ୱତ ସଂଘ ପକ୍ଷରୁ ସମ୍ମିଳନୀ ଉପଲକ୍ଷେ ପ୍ରକାଶ ପାଇ ଆସୁଥିବା 'ସାରସ୍ୱତ ମାଧୁରୀ'ଟି ବର୍ତ୍ତମାନ ପାଇଁ ଏହି ସଂଘର ଏକମାତ୍ର ପ୍ରକାଶନ । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଅହେତୁକୀ କୃପା ବଳରୁ ଏହାର ପଞ୍ଚମ ସଂଖ୍ୟା ପ୍ରକାଶିତ ହେଲା । ଏଥିରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଭାବଧାରା ସମ୍ବଳିତ ପ୍ରବନ୍ଧ, ଭକ୍ତମାନଙ୍କର ଅଭିମତ ଓ ଅନୁଭୂତି, ଆମେରିକା ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟାବଳୀ ତଥା ବାର୍ଷିକ ଆୟବ୍ୟୟ ବିବରଣୀ, ଆମେରିକାରେ ରହୁଥିବା ଭକ୍ତ ମା' ଓ ଭାଇମାନଙ୍କର ଏକ Address List ଇତ୍ୟାଦି ପ୍ରକାଶ ପାଇଥାଏ । ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ଗତ ଦୁଇ ବର୍ଷ ଧରି ଏଠାକାର ଭକ୍ତ ପରିବାରର ଛୋଟ ପିଲାମାନଙ୍କର ଅଭିମତ ଏହାର Kids Sectionରେ ପ୍ରକାଶ ପାଉଅଛି । ଆଶା ଭବିଷ୍ୟତରେ ଏକ Youth Section ପ୍ରକାଶ କରାଯିବ । ବିଗତ ବର୍ଷମାନଙ୍କର ସମ୍ମିଳନୀରେ ନିଆଯାଇଥିବା ଫଟୋଚିତ୍ରଗୁଡିକରୁ କେତେକ ପତ୍ରିକାର ଶେଷଭାଗରେ ରଖାଯାଇ ଏହି ସଂସ୍କରଣଟିକୁ ଆହୁରି ଆକର୍ଷଣୀୟ କରାଯାଇଅଛି ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘ ଗଠନକରି ଯେଉଁ ତିନିଗୋଟି ଆଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ, ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ତୃତୀୟଟି ହେଉଛି, 'ଭାବ ବିନିମୟ' । ପ୍ରକୃତ ଭାବକୁ ଭାଷା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକାଶ କରାଯାଇ ନ ପାରେ; ପ୍ରକାଶ କରିବାର ଚେଷ୍ଟା କରାଯାଇଥାଏ ମାତ୍ର । ଭାଷା ଏହି ଭାବ ପ୍ରକାଶର ଏକ ମାଧ୍ୟମ ଓ ଲେଖାଟି ତା'ର ସ୍ଥୂଳ ରୂପାୟନ । ସାରସ୍ୱତ ମାଧୁରୀଟି ଏହି ହିସାବରେ ଭାରତରେ ତଥା ଆମେରିକାରେ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ରହୁଥିବା ମା' ଓ ଭାଇମାନଙ୍କର ପରସ୍ପର ସହିତ ଭାବ ବିନିମୟ କରିବାର ଏକ ସ୍ଥୂଳ ମାଧ୍ୟମ । ଲେଖା ମାଧ୍ୟମରେ ଭାବ ବିନିମୟ କରିବାକୁ ହେଲେ, ଲେଖକର ଭାବ ଓ ଭାଷାଜ୍ଞାନ ଉଭୟ ଆବଶ୍ୟକ । ଭାବକୁ ପ୍ରକାଶ କରିବାକୁ ଯାଇ ଭାଷାଜ୍ଞାନର ଅପରିପକ୍ୱତା ଅନେକ ସମୟରେ ଲେଖକ ଉପଲବ୍ଧି କରିଥାଏ । ତେବେ କ୍ରମାଗତ ଚେଷ୍ଟା ଫଳରେ ଛୋଟ ଶିଶୁଟିଏ ଯେପରି କହିବା ଶିକ୍ଷାକରେ, ସେହିପରି ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଲେଖିବାର ଚେଷ୍ଟା ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ଗୋଟିଏ ସେବା । ସେହି ସେବାର ସୁଯୋଗ ନେଇ ଆମେରିକାରେ ଓ ଭାରତରେ ରହୁଥିବା ବହୁ ସଂଘସେବୀ ଭକ୍ତ ମା' ଓ ଭାଇମାନେ ସେମାନଙ୍କର ଲେଖାଦେଇ ଏହି ପ୍ରକାଶନରେ ସାହାଯ୍ୟ କରି ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଭାବଧାରାକୁ ଅକ୍ଷୁର୍ଣ୍ଣ ରଖିବାର ଚେଷ୍ଟା କରିଥିବାରୁ ଆମେମାନେ ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ କୃତଜ୍ଞ ।

ଏହି ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ପତ୍ରିକାଟିକୁ ସର୍ବାଙ୍ଗ ସୁନ୍ଦର କରିବାକୁ ଯଥାସାଧ୍ୟ ପ୍ରୟାସ କରାଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଆମମାନଙ୍କର ସୀମିତ ଜ୍ଞାନ ଓ ଭାଷାଗତ ଦକ୍ଷତାର ଅଭାବ ଯୋଗୁଁ ଅନିଚ୍ଛାକୃତ ତ୍ରୁଟି ରହିଯାଇଥିବା ଅବଶ୍ୟମ୍ଭାବୀ । ଏଥିପାଇଁ ଆମେମାନେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଓ ପାଠକ ପାଠିକାମାନଙ୍କ ନିକଟରେ କ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଅଛୁ । ଏହି ସେବାଟିକୁ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଆମେମାନେ କିପରି ଆହୁରି ଭଲ ଭାବରେ କରିପାରିବୁ ସେହିଭଳି ଶକ୍ତି ଓ ସାମର୍ଥ୍ୟ ପ୍ରଦାନ ନିମନ୍ତେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଶ୍ରୀଚରଣରେ ଆମର ନିବେଦନ । ପରିଶେଷରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ନିକଟରେ ସମସ୍ତ ମା' ଓ ଭାଇମାନଙ୍କର ମଙ୍ଗଳ କାମନାକରି ରହୁଛୁ । ଜୟଗୁରୁ ।

୦୨-ଜୁଲାଇ-୨୦୦୬

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଚରଣାଶ୍ରିତ
ସଂପାଦନା ମଣ୍ଡଳୀ
ଆମେରିକା ସାରସ୍ୱତ ସଂଘ

ସୂଚୀପତ୍ର

୧	ମୁଖବନ୍ଧ	ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମ ସୁନ୍ଦର ଦାଶ	i
୨	ସାରସ୍ୱତ ମାଧୁରୀ ବିଷୟରେ ପଦେ	ସଂପାଦନା ମଣ୍ଡଳୀ	iii
୩	ବନ୍ଦନା	ଶ୍ରୀ ଯୋଗେଶ୍ୱର ସୁନ୍ଦର ରାୟ	୧
୪	ପ୍ରାର୍ଥନା	ଶ୍ରୀ ଚିନ୍ତାମଣି ରଥ	୨
୫	ଆମ ପ୍ରାଣର ଠାକୁର	ଶ୍ରୀମତୀ ସ୍ମିତାରାଣୀ ସୁନ୍ଦର ରାୟ	୩
୬	Sri Sri Thakur and Maa Yogendramohini	Srimati Lipsita Patnaik	୪
୭	ବିଶ୍ୱ ବିଜୟ	ଶ୍ରୀ ସଂଗ୍ରାମ କେଶରୀ ମଲ୍ଲିକ	୬
୮	ଜ୍ଞାନୀଗୁରୁ ସ୍ୱାମୀ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ଓ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଗୁରୁଭକ୍ତି	ଶ୍ରୀମତୀ ଶିବାନୀ ଦ୍ୱିବେଦୀ	୭
୯	ତୁମ ପାଇଁ କବିତାଟିଏ	ଶ୍ରୀମତୀ ସୁଧାଂଶୁବାଳା ଜେନା	୧୦
୧୦	ଅରୂପ-ରୂପ-ସ୍ୱରୂପ-ଅପରୂପ	ଶ୍ରୀ ଶରତ ଚନ୍ଦ୍ର ସିଂଦେଓ	୧୧
୧୧	ଶିଖାଅ ସେ ଗୁଣ ମୋତେ ଆହେ ବିଶ୍ୱ ନାହା	ଶ୍ରୀମତୀ କାଞ୍ଚନବାଳା ଦାଶ	୧୩
୧୨	Nigama Philosophy - My Viewpoint	Sri Prabhakar Bai	୧୪
୧୩	ଗୁରୁସେବା	ଶ୍ରୀମତୀ ସ୍ମିତାରାଣୀ ବାଇ	୧୬
୧୪	ରୂପ ତା'ର ନୟନ ଝୁରେ	ଶ୍ରୀମତୀ ଶିବାନୀ ମହାନ୍ତି	୧୭
୧୫	The Essence of Parichaya Patra – a Brief Introduction	Sri Gyan Ranjan Dwibedy	୧୮
୧୬	ଅନ୍ଧର ଲଉଡି ତୁମେ	ଶ୍ରୀମତୀ ଶିବାନୀ ମହାନ୍ତି	୨୦
୧୭	ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ସଂପର୍କରେ ପଦେ		୨୨
୧୮	Role of Sangha in our Spiritual Growth	Usha Agarwal	୨୫
୧୯	ଗୃହସ୍ଥ ଶିଷ୍ୟଭକ୍ତଙ୍କ ପ୍ରତି ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଉପଦେଶ	ଶ୍ରୀମତୀ ସୁଧାଂଶୁବାଳା ଜେନା	୨୭
୨୦	ନେବି ଶରଣ	ଶ୍ରୀମତୀ ସ୍ମିତାରାଣୀ ସୁନ୍ଦର ରାୟ	୨୮
୨୧	Brahmacharya Sadhana	Chinmayee Patnaik	୨୯
୨୨	My Viewpoint on Spiritualism	Sri Mahendra Singh Rathore	୩୨
୨୩	ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ସେବାପୂଜା ବିଧି	ଶ୍ରୀ ସତ୍ୟାନନ୍ଦ ତ୍ରିପାଠୀ	୩୫
୨୪	ଭକ୍ତିପଥ	ଶ୍ରୀ ଉମେଶଚନ୍ଦ୍ର ସାମନ୍ତରାୟ	୪୧
୨୫	ନୂତନ ସଭ୍ୟମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ନିବେଦନ	ସ୍ୱର୍ଗତ ରଘୁନାଥ ପତି	୪୫
୨୬	ଆମେରିକା ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ବାର୍ଷିକ ବିବରଣୀ	ଶ୍ରୀ ଜ୍ଞାନରଞ୍ଜନ ଦ୍ୱିବେଦୀ	୪୯
୨୭	ସଂଘସେବୀମାନଙ୍କର ଅବଶ୍ୟ ଜ୍ଞାତବ୍ୟ ବିଷୟ	ଶ୍ରୀ ଦେବେନ୍ଦ୍ରନାଥ ମହାପାତ୍ର	୫୧
୨୮	ଉଜ୍ଜୟିନୀ କୁମ୍ଭମେଳା - ଦାସକାଠିଆ	ଶ୍ରୀ ଜ୍ଞାନରଞ୍ଜନ ଦ୍ୱିବେଦୀ	୫୪
୨୯	ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ସେବା ଓ ସେବକର ଭାବନା	ଶ୍ରୀମତୀ ସୁଚିତ୍ରା ସ୍ୱାଇଁ	୫୬
୩୦	ନର୍ଥ କାରୋଲିନା ପାଠଚକ୍ରର ଇତିବୃତ୍ତ	ଶ୍ରୀ ବିଶ୍ୱଜିତ୍ ସୁନ୍ଦର ରାୟ	୫୯
୩୧	ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ, ମହତ୍ତ୍ୱ ଓ ଏହାର କ୍ରମବିକାଶ	ଶ୍ରୀ ବୈରାଗୀ ଚରଣ ସାହୁ	୬୧
୩୨	ଆମେରିକା ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ଚତୁର୍ଥ ବାର୍ଷିକ ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀର ବିବରଣୀ		୬୪
୩୩	ଅଭିମତ ଓ ଅନୁଭୂତି		
	ଅଭିମତ (୧) - Praying on a Jet Plane	Sri Amaresh Tripathy	୬୯
	ଅଭିମତ (୨)	Sri Mahesh Choudhury	୭୦
	ଅଭିମତ (୩) - ପ୍ରାର୍ଥନା ବିଷୟରେ ମୋର ଅଭିମତ	ଶ୍ରୀ ଅଶ୍ୱିନୀ ନାୟକ	୭୦
	ଅଭିମତ (୪) - ମୋ ଜୀବନରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ପ୍ରଭାବ -୨	ଶ୍ରୀମତୀ ସୋନିଆ ମହାନ୍ତି	୭୨
	ଅଭିମତ (୫) - Life & Experiences with Sri Sri Thakur	Sri Sanujit Senapati	୭୩
	ଅନୁଭୂତି (୧) - ଆମେରିକାରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର - ମୋ ଅନୁଭୂତିରୁ	ଶ୍ରୀମତୀ ଯଶୋଦା ପଣ୍ଡା	୭୪
	ଅନୁଭୂତି (୨)	ଶ୍ରୀମତୀ ଦୀପ୍ତି ମହାପାତ୍ର	୭୫
	ଅନୁଭୂତି (୩, ୪)- ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କୁ ପିତା ରୂପେ ପାଇବାର ମୋର ଅଭୁଲା ଅନୁଭୂତି	ଶ୍ରୀମତୀ କେତକୀ ସାହୁ	୭୬
	ଅନୁଭୂତି (୫) - My Reunion with Sangha	Sri Rashmiranjan Pati	୭୭
	ଅନୁଭୂତି (୬)	ଶ୍ରୀମତୀ ରଶ୍ମିରେଖା ପଣ୍ଡା	୭୮
	ଅନୁଭୂତି (୭)	ଶ୍ରୀମତୀ ଅଞ୍ଜନା ଅରୁକ୍	୭୯
୩୪	Kids' Section		୮୧
୩୫	Gallery of Photos from the Past USA Sammilanis		୮୫
୩୬	2005 Fiscal Report		୮୯
୩୭	List of Bhaktas and Family Members in America Saraswata Sangha		୯୦
୩୮	Map with Location of Bhaktas and their Family Members		୯୪

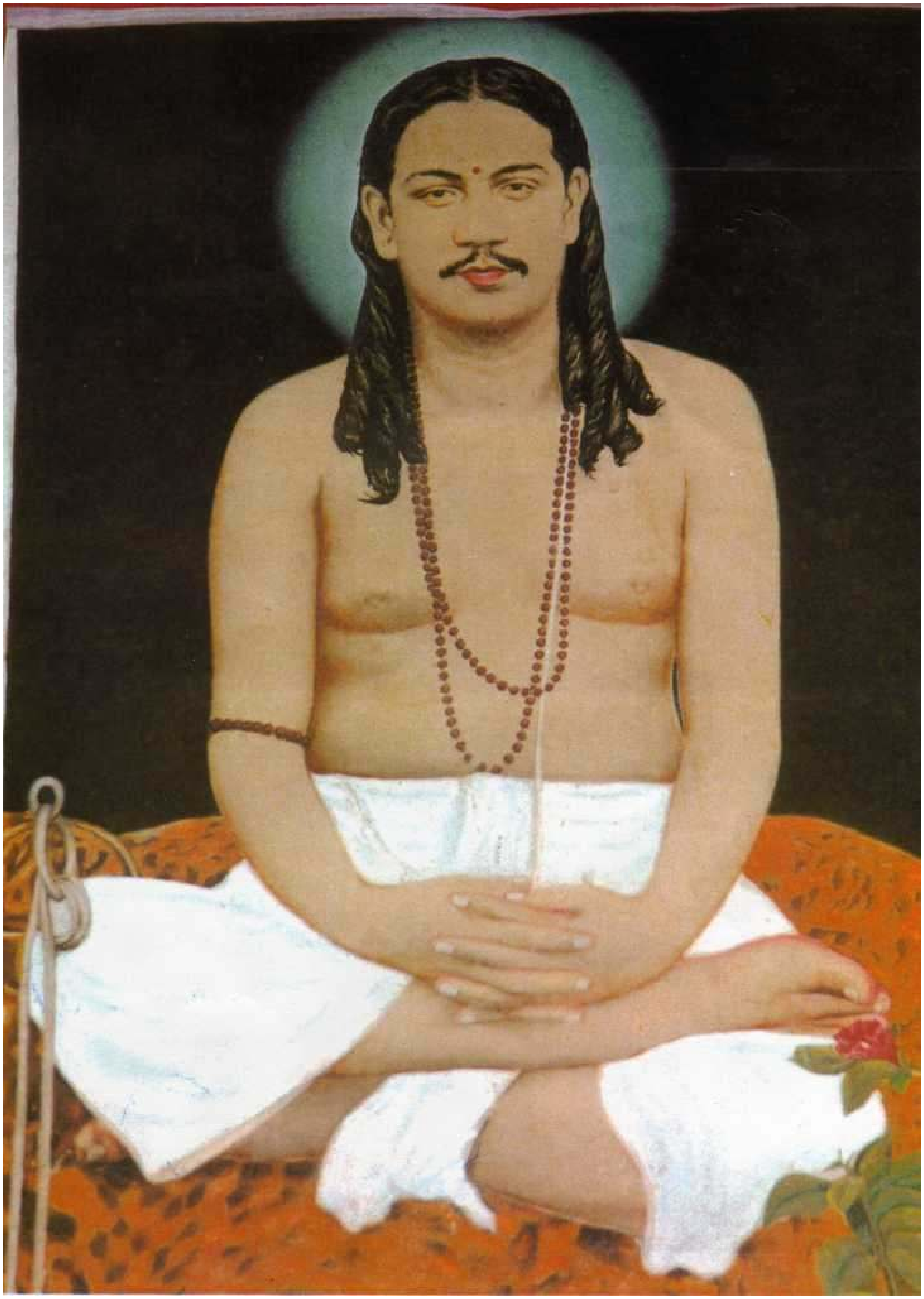

Paramahansa Shreemat Swami Nigamananda Saraswati Dev

ବନ୍ଦନା

ତ୍ୱଂ ଚ ବ୍ରହ୍ମା ତ୍ୱଂ ଚ ବୈ ବିଷ୍ଣୁ ସ୍ତ୍ୱଂ ରୁଦ୍ର ସ୍ତ୍ୱଂ ପ୍ରଜାପତିଃ
ତ୍ୱମଗ୍ନିର୍ବରୁଣୌ ବାୟୁସ୍ତ୍ୱ ମିନ୍ଦ୍ରସ୍ତ୍ୱଂ ନିଶାକରଃ ।୧୨।

ତ୍ୱଂ ମନୁସ୍ତ୍ୱଂ ଯମଶ୍ଚତ୍ୱଂ ପୃଥ୍ୱୀତ୍ୱମଥାଚ୍ୟୁତଃ
ସ୍ୱାର୍ଥେ ସ୍ୱାଭାବିକେଽର୍ଥେଚ ବହୁଧା ତିଷ୍ଠତେ ଦିବି ।୧୩।

ବିଶ୍ୱେଶ୍ୱର ମନସ୍ତୁଭ୍ୟଂ ବିଶ୍ୱାତ୍ମା ବିଶ୍ୱକର୍ମକୃତ୍
ବିଶ୍ୱଭୁଗ୍‌ବିଶ୍ୱମାୟସ୍ତ୍ୱଂ ବିଶ୍ୱକ୍ରୀଡାରତିଃ ପ୍ରଭୁଃ ।୧୪।

ନମଃ ଶାନ୍ତାତ୍ମନେ ନମୋ ଗୁହ୍ୟମାୟତ୍
ଅଚିନ୍ତ୍ୟାୟା ପ୍ରମେୟାୟ ଅନାଦି ନିଧନାୟଚେତି ।୧୫।

ମୈତ୍ରାୟଣ୍ୟୁପନିଷଦ - ଚତୁର୍ଥପ୍ରପାଠକ - କୌତ୍ସାୟନିସ୍ତୁତି

ଅର୍ଥାତ୍ - ହେ ବିଶ୍ୱେଶ୍ୱର ! ଆପଣ ସ୍ୱୟଂ ସୃଷ୍ଟିକର୍ତ୍ତା ବ୍ରହ୍ମା, ପାଳନକର୍ତ୍ତା ବିଷ୍ଣୁ ଏବଂ ପ୍ରଜାପତି ଅଟନ୍ତି । ପୁନଶ୍ଚ ଆପଣ ମଧ୍ୟ ଅଗ୍ନିଦେବ, ବରୁଣଦେବ, ବାୟୁଦେବ, ଦେବାଧିଦେବ ଇନ୍ଦ୍ର ଏବଂ ଆହ୍ଲାଦଦାୟକ ଚନ୍ଦ୍ରମା ଅଟନ୍ତି ।

ହେ ବିଶ୍ୱାତ୍ମା ! ଆପଣ ଆଦି ମନୁ, ଯମ ଏବଂ ପୃଥ୍ୱୀ ଅଟନ୍ତି । ଆପଣ ଅଚ୍ୟୁତ, ଅଧିକନ୍ତୁ ଆପଣ ହିଁ ନିଜ ନିମିତ୍ତ ବିଷୟରୂପ ସ୍ୱାଭାବିକତାକୁ ଧାରଣ କରିଥାନ୍ତି ଏବଂ ସ୍ୱର୍ଗରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରରେ ଅବସ୍ଥାନ କରୁଛନ୍ତି । ହେ ପରମାତ୍ମାନ୍ ! ଆପଣ ସମସ୍ତଙ୍କର ଈଶ୍ୱର । ଆପଣଙ୍କୁ ନମସ୍କାର । ଆପଣ ହିଁ ସମସ୍ତଙ୍କର ଆତ୍ମା, ସମସ୍ତଙ୍କର କର୍ମକର୍ତ୍ତା, ସମସ୍ତଙ୍କର ଭୋକ୍ତା, ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ମାୟାବାନ୍ ଏବଂ ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱରେ କ୍ରୀଡାରତ ପ୍ରଭୁ । ହେ ଶାନ୍ତ ସ୍ୱରୂପ ! ଆପଣଙ୍କୁ ନମସ୍କାର । ଆପଣ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁହ୍ୟ ଅଚିନ୍ତ୍ୟ ତଥା ଅପ୍ରମେୟ (ପ୍ରମାଣଦ୍ୱାରା ଜାଣି ନ ପାରିବା ଯୋଗ୍ୟ), ଆପଣ ଆଦିଅନ୍ତ ରହିତ । ଆପଣଙ୍କୁ ଆମ୍ଭେମାନେ ପ୍ରଣାମ କରୁଅଛୁ ।

ତୁମେ ବ୍ରହ୍ମା ବିଷ୍ଣୁ ସହିତ
ପ୍ରଜାପତି ବରୁଣ
ତୁମେ ଅଗ୍ନି ଇନ୍ଦ୍ର ଚନ୍ଦ୍ରମା
ତୁମେ ଅଟ ପବନ ।
ତୁମେ ମନୁ ଯମ ପୃଥିବୀ
ତୁମେ ଅଟ ଅଚ୍ୟୁତ
ନିଜପାଇଁ ନିଜ ସ୍ୱଭାବେ
ସ୍ୱର୍ଗେ ରହିଅଛ ତ ।

ସଭିଙ୍କ ଈଶ୍ୱର ତୁମକୁ
କରୁ ପ୍ରଣାମ ସର୍ବେ
ସବୁରିଙ୍କ ଆତ୍ମା ତୁମେ ତ
ସବୁ କର୍ମ ସଭାବେ ।
ତୁମେ ମାୟାଧର ସର୍ବତ୍ର
କର କ୍ରୀଡାନିରତ
ତୁମେ ପ୍ରଭୁ ଅଟ ସବୁରି
ଏହା ନିରାଟ ସତ୍ୟ ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଚରଣାଶ୍ରିତ
ଶ୍ରୀ ଯୋଗେଶ୍ୱର ସୁନ୍ଦରରାୟ
ବେଗୁନିଆ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘ, ଖୋର୍ଦ୍ଧା

ପ୍ରାର୍ଥନା

ଅୟି ଦୀନ-ଦୟା-ପୟୋନିଧେ ! କୃପୟା ମାଂ କୃପଣଂ ସମୁଦ୍ଧର ।
ଭବସିନ୍ଧୁ-କରାଳ-କଲ୍ଲୋଳ-ପ୍ଲବନାଦାକୁଳ ଜୀବିତଂ ଗୁରୋ । (୧)

କୁହୁରାତ୍ରିରିୟଂ ଘନାଘନାବୃତ ଆକାଶ-ବିତାନ-ମଣ୍ଡଳଃ ।
ତମସା ନୟନାନ୍ଧ୍ୟକାରିଣା ହତବୁଦ୍ଧିଂ ତବ ସନ୍ନିଧିଂ ନୟ । (୨)

ମଦମୋହମହାପ୍ରଭଂଜନୈ ସ୍ତ୍ରୁଟିତୋ ଧୈର୍ଯ୍ୟତରୁର୍ମମାଧୁନା ।
ଶରଣଂ ଚରଣାରୁଣାମ୍ବୁଜେ କରୁଣାନ୍ତଃକରଣେନ ଦେହି ମେ । (୩)

ରସନା ପ୍ରସିତାଽସ୍ତୁ ମେ ସଦା ତବ ନାମାକ୍ଷରକୀର୍ତ୍ତନୋଦ୍ୟମେ ।
ନୟନଂ ମମ ତାବଦୀକ୍ଷତାଂ ତବ ଗୃନନ୍ଦଘନାଂଗବିଗ୍ରହମ୍ । (୪)

ବିହରନ୍ତରିହୈବ ସନ୍ତତଂ ମମ କୈବଲ୍ୟନିଧେ ! ଯଥା ଭବେତ୍ ।
ସୁଲଭଃ ପରମାତ୍ମନୋ ଗୁରୋ ! ତବ ଭାବାନୁଭବ-ସ୍ତଥା କୁରୁ । (୫)

ଗୁରୁରେବ ପରଂବ୍ରହ୍ମ ଗୁରୁରାତ୍ମୈବ ସର୍ବଥା ।
ଗୁରୁ ହି ଭଗବାନ୍ ସାକ୍ଷାତ୍ ସତତଂ ତଂ ତତୋ ଭଜେତ୍ । (୬)

ସୂଚନା : – ୧ମରୁ ୫ମ ଶ୍ଳୋକ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଛନ୍ଦ "ବିୟୋଗିନୀ" ଓ ୬ଷ୍ଠ ଶ୍ଲୋକରେ "ଅନୁଷ୍ଟୁଭ୍" ।

ଅର୍ଥ :– ହେ ଦୀନ-ଦୟା-ସିନ୍ଧୁ ଗୁରୁଦେବ ! ମୁଁ ଦୀନ ଓ ଆକୁଳପ୍ରାଣ । କୃପା କରି ମୋତେ ଏ ଭବସାଗରର କରାଳ ଲହରୀ ପ୍ଲାବନରୁ ସମ୍ୟକ୍ ଉଦ୍ଧାର କର ।୧।

ଏକେ ତ ଏହା କୁହୁରାତ୍ରି, ଦ୍ୱିତୀୟତଃ ବର୍ଷଣାତୁର ମେଘରେ ଆକାଶମଣ୍ଡଳ ଆବୃତ । ନୟନର ଆନ୍ଧ୍ୟସଂପାଦକ ତମଦ୍ୱାରା ମୁଁ ହତବୁଦ୍ଧି ହେଲିଣି । ମୋତେ ଏବେ ତୁମର ଆଲୋକମୟ ଲୋକକୁ ନେଇଯାଅ । (କୁହୁ = ଅମାବାସ୍ୟା । ଘନାଘନ = ବର୍ଷଣାତୁର ମେଘ । ତମଃ = ଅନ୍ଧକାର; ତମୋଗୁଣ; ଅଜ୍ଞାନ । ଆନ୍ଧ୍ୟ = ଅନ୍ଧତ୍ୱ; Blindness) ।୨।

ମଦ-ମୋହ-ରୂପ ମହାବାତ୍ୟାରେ ମୋର ଧୈର୍ଯ୍ୟତରୁ ଭାଙ୍ଗି ପଡିଛି । ଏବେ କରୁଣାନ୍ତଃକରଣରେ ତୁମ ଅରୁଣ ଚରଣକମଳରେ ମୋତେ ଶରଣ ଦିଅ ।୩।

ମୋର ରସନା ତୁମ ନାମାକ୍ଷର-କୀର୍ତ୍ତନ-କର୍ମରେ ସର୍ବଦା ଆସକ୍ତ ରହୁ, ମୋର ନୟନ ତୁମର ଆନନ୍ଦ-ଘନ-ବିଗ୍ରହ ନିୟତ ଦର୍ଶନ କରୁଥାଉ ।୪।

ହେ କୈବଲ୍ୟନିଧି ଗୁରୁଦେବ ! ଏହି ଦେହସ୍ଥିତିକାଳରେ ମୋର ଅନ୍ତରରେ ବାହାରେ ପରମାତ୍ମସ୍ୱରୂପ ତୁମର ସତ୍ତା, ବିଭୂତି ଓ ଲୀଳାର ଅନୁଭବ ମୋ ପକ୍ଷେ ଯେପରି ସଦା ସୁଲଭ ହେବ, ସେପରି ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଦିଅ ।୫। (ଭାବ = ସତ୍ତା; ବିଭୂତି; ଲୀଳା)

ଗୁରୁ ହିଁ ପରଂବ୍ରହ୍ମ, ଗୁରୁ ସର୍ବ ଶାସ୍ତ୍ର ସିଦ୍ଧାନ୍ତାନୁସାରେ ପରମାତ୍ମା ଏବଂ ଗୁରୁ ହିଁ ସାକ୍ଷାତ୍ ଭଗବାନ ଅଟନ୍ତି । ତେଣୁ ନିତ୍ୟ ତାଙ୍କର ଭଜନ ନିରତ ହେବା ଉଚିତ୍ ।୬।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଚରଣାଶ୍ରିତ
ଶ୍ରୀ ଚିନ୍ତାମଣି ରଥ
ବ୍ରହ୍ମପୁର ଶାଖା ସଂଘ

ଆମ ପ୍ରାଣର ଠାକୁର

ଭକତ ହୃଦୟ ଅଧୀଶ୍ୱର ସିଏ
ଆମ ପାଣର ଠାକୁର
ଜୀବନ ସଂଖାଳି ଗଳାର ମାଳି ସେ
ପରାଣରୁ ବଳି ପ୍ରିୟ ।୧।

ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାମୀ ସିଏ ଜଗତ ଜାଣଇ
ବୁଝି ଭକତ ଅନ୍ତର
ଦୟା, କରୁଣାର ଘନୀଭୂତ ମୂର୍ତ୍ତି
ଅଟନ୍ତି ଦୟା ସାଗର ।୨।

କୃପାବଳେ ତାଙ୍କ ପଙ୍ଗୁ ଲଘେଂ ଗିରି
ମୂକ ହୁଅଇ ବାଚାଳ
କୃପା କଣିକାକୁ ଭକତେ ବିତରି
ଅହେତୁକ କୃପାମୟ ।୩।

ଦୀନ, ଅଧମର ସିଏ ପ୍ରାଣସଖା
ନାମ ଯେଣୁ ଦୀନବନ୍ଧୁ
କୃପାଦାନେ ତାଙ୍କ ବଡ ସାନ ନାହିଁ
ଅଟନ୍ତି ସେ କୃପାସିନ୍ଧୁ ।୪।

ଗୁରୁଭାର ନେଇ ଜଗତେ ଫେରିଲେ
ନିର୍ବିକଳ୍ପ ସମାଧିରୁ
ଭକ୍ତଶିଷ୍ୟଙ୍କର ଉଦ୍ଧାର ପାଇଁକି
ହୋଇଛନ୍ତି ସଦଗୁରୁ ।୫।

କ୍ଷମାର ସାଗର ନିଅନ୍ତି ଆଦରି
ଗଲେ ତାଙ୍କ ଶରଣରେ
ଶତ ଅପରାଧ କ୍ଷମା କରି ସ୍ଥାନ
ଦିଅନ୍ତି ଶ୍ରୀଚରଣରେ ।୬।

ପାଦେ ଆଗେଇଲେ ହାତକୁ ବଢାଇ
କରି ନିଅନ୍ତି ସେ କୋଳ
ହୃଦର ଭକତି ମନର ବିଶ୍ୱାସ
ଟିକକ ଥିଲେ ସମ୍ବଳ ।୭।

ଆମ ଗୁରୁ ସିଏ ଆମ ଭଗବାନ
ନର ରୂପେ ନାରାୟଣ
ସାଧନ ସମୁଦ୍ର ଅମୃତ ଆକର୍ଷି
କରୁଛନ୍ତି ବିତରଣ ।୮।

ନିର୍ଗୁଣ ବ୍ରହ୍ମ ସଗୁଣ ହୋଇ ସେ
କରୁଛନ୍ତି ଲୀଳାଖେଳା
ଆନନ୍ଦ ସ୍ୱରୂପ ଆନନ୍ଦ ମୟ
ମେଲି ଆନନ୍ଦ ପସରା ।୯।

ବାଞ୍ଛା କଳ୍ପତରୁ ପ୍ରାର୍ଥନା ଶୁଣନ୍ତି
କରନ୍ତି ବାଞ୍ଛା ପୂରଣ
ଭାବର ଠାକୁର ଦିଅନ୍ତି ଆଶ୍ୱାସ
ନେଇଯିବି ନିତ୍ୟଧାମ ।୧୦।

'ଜୟଗୁରୁ' ନାମ କରିଛନ୍ତି ସିଦ୍ଧ
ଦିବାନିଶି କଲେ ଜପ
ନାମୀ ଆଉ ନାମ ଅଟନ୍ତି ଅଭେଦ
ତୁଟିବ ଭବ ସନ୍ତାପ ।୧୧।

ଜୀବନ ଆକାଶେ ଧ୍ରୁବତାରା ସିଏ
ପଥହରା ପଥିକର
ଅନିତ୍ୟ ଜଗତେ ସେହି ଏକା ସତ୍ୟ
ଆମ ପ୍ରାଣର ଠାକୁର ।୧୨।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଚରଣାଶ୍ରିତା
ଶ୍ରୀମତୀ ସ୍ମିତାରାଣୀ ସୁନ୍ଦର ରାୟ

Sri Sri Thakur and Maa Yogendramohini

There is always a natural and special bond between a mother and her children. One cannot be a mother by just giving birth to a baby. The real motherhood remains in the fact how she carves out a human being from a tiny baby. It takes a great personality like Maa Yogendramohini to build the person we know as our Thakur Nigamananda.

Yogendramohini was born in the village of Radhakantapur. She had two widowed sisters Krisnamohini and Govindamohini. She was married to Bhubanamohan Bhattacharya of Kutabpur.

Yogendramohini (also known as Manikasundari / Manika Bohu in her in-laws' family) was of a divine disposition. Although she was dark skinned, slim and of medium height, she wore a special charm on her face. This would remind one of *Jagatjanani* (Divine mother). We can imagine that Thakur got a glimpse of the cosmic mother by looking at his own mother. She was an image of unconditional motherly affection. Her love and care were not just limited to her children, but also for everyone around her. She was always eager to look after anyone whether from the family or someone unknown. There was no one who would return empty handed from their doorstep. Luckily, the Bhattacharya family had no want of riches to be spent on the welfare of the community. Thus Maa Yogendramohini was bestowed with motherhood long before she had her own children.

After birth of their daughters, Basantakumari and Kusumakumari, the Bhattacharya couple dearly wished for a son. For that, they performed numerous rituals. Finally they were blessed with a baby boy on the full moon day of month of *shravana* (*Jhulana Purnima*), a Thursday of the Bengali year 1286. They named him Nalinikanta as per the advice of their guru Swami Bhaskarananda.

Nalinikanta by nature was a sweet child with a pure heart and a detached temperament to various worldly things. His childhood was similar to those of many other great saints. These qualities made him special in the eyes of his mother among all her children.

Although Nalinikanta was growing up, he still had his childish nature. This was making Maa Yogendramohini to be always concerned and careful about him. Nalini was well aware of this extra attention from his mother. This effulgence of motherly love (*Batsalya bhava*) in the early years of his life was the foundation of the universal love he felt within him later in his *sadhaka* life. That seed of love was sown by Maa Yogendramohini in his heart which grew into an ever expanding tree to embrace all his devotees. This also gave him enough yogic power from childhood to achieve the perfection (*Siddhi*) later.

Nalini was an open minded and soft hearted person. He used to express his importance on his mother by getting angry in trivial causes. Although sometimes he may seem to be very naughty, he had an extraordinary sense of understanding. The protection from his mother made him fearless. This gave him power to speak out even against elders doing wrong or injustice. He wouldn't even tolerate anybody else disciplining him except his own mother.

When he joined the primary school, his straightforwardness started to get problematic for him. One of his teachers had a habit of repeatedly demanding various things of personal use from the pupils' homes as gifts. The children were expected to get them without the knowledge of their parents – be it by stealing or by telling lies. The teacher even encouraged them to do so. In fear of getting beaten, Nalini tried to fulfil his demands but was repeatedly unsuccessful. Once he was specifically asked to bring *gudakhu* by the teacher. When he couldn't get it, the teacher asked him the reason. In

return he replied fearlessly that he can never steal or tell lies to his parents. This made the teacher furious and he started beating young Nalini mercilessly. Nalini knew that the punishment was as a result of not carrying out the undue orders of his teacher. Initially he thought of avenging the incident by killing that teacher but later good sense prevailed on him.

Gradually with age, it looked as if Nalini was not going to abide by the rules of the then conservative society. He was never bothered to follow the rituals. He was leading an uninhibited childhood under the protection of his mother's love. If analysed now, his character was a symbol of universal love and was never limited to the ritualistic bondage of a narrow minded society of late nineteenth century Bengal. He was always regarded with respect although he was much younger in age. That was the power of truth and sense of justice he inherited from his mother.

If only one incident is sighted about his childhood courage, then that would be the beating of a lady by him. In a hot summer day, Nalini was returning home from a cool bath in the nearby river Bhairavi. As he was passing through the 'Pal' colony part of his village, he saw a big crowd in front of a house along with the noise of a fight. To his utter surprise, he saw a group of people silently witnessing the cruel beating of an old lady by her daughter-in-law. She had been dragging the old woman on the hot open ground with shower of abusive words. The old lady was screaming for help but nobody would dare to do anything. Nalini could no longer bear this scene. He took off his slippers and started beating the daughter-in-law. This caught the latter by surprise and gave an opportunity for Nalini to rescue the old woman. Later when he reached home he found his mother at the doorstep. She perhaps had already watched the whole incident from a distance. Immediately she started scolding her son of beating someone older than his age and that too a female. In the heart of her hearts she knew what Nalini did was correct, but she was terribly worried about her neighbours bringing a punishment order for Nalini in the court.

Nalini had the appropriate answer for her. He went on explaining what if that daughter-in-law would have been her own and would have been beating her like that. And he asked whether in that situation he would have saved his mother or supported his wife. Maa Yogendramohini was dumbfounded after listening to this. She was very proud of her son within herself. Later Nalini was prepared to take any punishment for his actions. But the truth was victorious in the end.

In this world most people are heartless and selfish. Nalini was always broadminded even from his childhood. The seed of this divine character was sown by none other than his own mother. The endless love he got from his mother had made him extend that love to others so easily. But of course Nalini was the right soul for proper nourishment of such attitude. Sri Sri Thakur has dedicated his book *Tantrik Guru* to his mother. He was truly proud of his mother.

The character of Maa Yogendramohini has left a deep impact on the personality of Sri Sri Thakur. The foundation of the concept of ideal household (*aadarsha gruhastha jivana*) is a direct impact of his mother's image. She was quite capable of pleasing husband, elders and children alike while still maintaining her own self respect. Thakur wanted the same kind of domestic peace and harmony among his *gruhastha* devotees.

In an unfortunate incident, Nalini lost his mother due to Cholera. He was only thirteen years old then. Within those few years the foundation of his character was already laid down. And he also did no mistake in recognising the true and selfless love of his mother. His words from the "*Yogiguru*" book say the lines –"…..in this mundane world, the behaviour of father, brother, sister, wife, son, grandmother, aunt and other relatives are driven by their selfish attitude." Please note that he hasn't mentioned mother in this list. That is a special tribute to his ever-loving mother. Through these lines he has tried to indicate that the love and affection of a mother are beyond the social relations. He knew the only true sense of love comes from a mother. His mother had a big contribution in bringing him enlightenment and shaping the future 'Thakur Nigamananda'.

Hence we pray,

Ya devi Sarbabhuteshu Matru Rupena Sansthita
Namastashyei, Namastashyei, Namastashyei Namo Namah.

Sri Sri Thakur Charanashritaa
Lipsita Patnaik
Bolton, UK

ବିଶ୍ୱ ବିଜୟ

ସାଗର ଡାକୁଛି ଉଠ ମହାପ୍ରଭୁ
ସେବକ ଡାକୁଛି ଉଠ,
ପହୁଡ ତେଜ ହେ ଜଗତ ଠାକୁର
ବେଗି ବେଗି ତୁମେ ଉଠ ।୦।

ଆଜି ପରା ବିଶ୍ୱ ବିଜୟ ଦିବସ
ଭାଙ୍ଗି ଦିଅ ନିଦ୍ରା ନ ହୁଅ ଅଳସ,
ଚାହିଁଛି ଭକତ ପାଇବ ପରଶ
ପୁଲକେ ଭରିଛି ଅନ୍ତରେ ହରଷ,
ଆହେ ଇଚ୍ଛାମୟ ଇଚ୍ଛାକରି ଉଠ
ନ କର ନ କର ମଠ ।୧।

ବନ ପକ୍ଷୀ କୁଳ ହେଲେଣି ଚଞ୍ଚଳ
ସେଥିପାଇଁ ଦେଖ ସେବକ ଆକୁଳ,
ପଡିଛି ଚହଳ ପରାଣ ବିକଳ
ଉଠ ପ୍ରିୟତମ ଉଠ ହେ ସହଳ
ଦରଶନ ଦେବ ଆହେ ବିଶ୍ୱଦେବ
ଛାଡ ଛାଡ ଛାଡ ମାଠ ।୨।

ଆକୁଳ ସକଳ ବିଶ୍ୱ କୂଳ ଦଳ
ହାହାକାର ଶୁଭେ ଆକାଶ ପାତାଳ,
ଶାନ୍ତି ଖୋଜେ ବିଶ୍ୱ ମାନସ ଦୁର୍ବଳ
ତୁମେ ପରା ପ୍ରିୟ ଅବଳର ବଳ,
ମାଭୈ ମାଭୈ ଶୁଭୁଅଛି ଏହି
ତୁମ ସେ ଅପଢା ପାଠ ।୩।

ବରଷକେ ଥରେ ଆସିଛି ଏ ଦିନ
ଦର୍ଶନ ଲଭିବୁ ବିଶ୍ୱ ପ୍ରିୟତମ,
ଚିରବାଞ୍ଛିତ ଏ ସମ୍ୟକ ମିଳନ
ଆସିଅଛି ଆଜି ସେହି ଶୁଭକ୍ଷଣ,
ଚରଣ ଛୁଇଁବୁ ଚରଣେ ଲୋଟିବୁ
ଏହି ଆମ ପୁଣ୍ୟ ପୀଠ ।୪।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଚରଣାଶ୍ରିତ
ଶ୍ରୀ ସଂଗ୍ରାମ କେଶରୀ ମଲ୍ଲିକ
ସତ୍‌ଶିକ୍ଷା ମନ୍ଦିର, ଭୁବନେଶ୍ୱର

Sons! Once I have accepted someone as my disciple, can I abandon him? You are not my disciple only for this life. Our relationship was established since your first birth. Birth after birth you have neglected your own salvation and accompanied me to serve and help me. You will learn everything when time comes.

--Sri Sri Thakur

ଜ୍ଞାନୀଗୁରୁ ସ୍ୱାମୀ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ଓ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଗୁରୁଭକ୍ତି

ଗୁରୁର୍ବ୍ରହ୍ମ ସ୍ୱୟଂ ସାକ୍ଷାତ୍, ସେବ୍ୟୋ ବନ୍ଦ୍ୟୋ ମୁମୁକ୍ଷୁଭିଃ,
ନୋଦ୍‌ବେଦନୀୟମ୍ ଏବାୟଂ, କୃତଜ୍ଞେନ ବିବେକିନା ।

-- ଶ୍ରୀମତ୍ ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ

ଶ୍ରୀଗୁରୁଦେବ ସ୍ୱୟଂ ସାକ୍ଷାତ୍ ପରମବ୍ରହ୍ମ । ମୋକ୍ଷ ଲାଭ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଥିବା ଲୋକଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଶ୍ରୀଗୁରୁଦେବଙ୍କର ସେବା ଓ ବନ୍ଦନା କରିବା ଏକାନ୍ତ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ବିବେକ ସଂପନ୍ନ କୃତଜ୍ଞ ଶିଷ୍ୟମାନେ କେବେହେଲେ ଶ୍ରୀଗୁରୁଦେବଙ୍କର ଉଦ୍‌ବେଗଜନକ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଶ୍ରୀଗୁରୁଦେବଙ୍କୁ ପିତା, ମାତା, ସ୍ୱାମୀ, ଦେବତା ଓ ଆଶ୍ରୟ ଜ୍ଞାନ କରି ପୂଜା କରିବା ବିଧେୟ । କାରଣ ଶିବ ରୁଷ୍ଟ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଗୁରୁ ରକ୍ଷା କରିପାରିବେ; କିନ୍ତୁ ଗୁରୁ ରୁଷ୍ଟ ହେଲେ ଆଉ କେହି ରକ୍ଷା କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ଅତଏବ ବାକ୍ୟ, ମନ ଓ ଶରୀର ଦ୍ୱାରା ଗୁରୁସେବା କରିଯିବା ଉଚିତ୍ । ଗୁରୁଙ୍କୁ କି ଭାବରେ ଭକ୍ତି କରିବ ଓ କିପରି ସେବା କରି ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରିବ, ତାହାର ଜ୍ୱଳନ୍ତ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଜୀବନରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ।

ଆମର ପରମାରାଧ୍ୟ ଗୁରୁଦେବ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ମହାରାଜ ତନ୍ତ୍ର, ଜ୍ଞାନ, ଯୋଗ ଓ ପ୍ରେମ ଏହି ଚତୁର୍ବିଧ ସାଧନାରେ ସିଦ୍ଧି ଲାଭ କରି ସଂସାରରେ ଗୁରୁ ଭାବରେ ଅବତରଣ କରିଥିଲେ । ତନ୍ତ୍ର ସାଧନା କାଳରେ ଜଗନ୍ମାତାଙ୍କର ଦର୍ଶନ ସେ ଲାଭ କରିବା ପରେ 'ମୁଁ କିଏ', 'ମୋର ସ୍ୱରୂପ କଣ ?' ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ତାଙ୍କ ଅନ୍ତରରେ ଜାଗି ଉଠିଥିଲା । ତାନ୍ତ୍ରିକ ଗୁରୁ ବାମାକ୍ଷେପାଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ସେ 'ଜ୍ଞାନୀଗୁରୁ' ଅନ୍ୱେଷଣରେ ବହିର୍ଗତ ହେଲେ । ପାଖରେ ଥିଲା ତାଙ୍କର ଦୃଢ଼ ଆତ୍ମବିଶ୍ୱାସ ଓ ସତ୍ୟାନୁସନ୍ଧିତ୍ସା । ବହୁ ଘାତ ପ୍ରତିଘାତ ସେ ସହ୍ୟ କରିଛନ୍ତି । ନିଜ ଭାଷାରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର କହିଛନ୍ତି, 'ଯେତେବେଳେ ସଂସାରର ନିଷ୍ଠୁରତାରେ ଓ କାଳର କରାଳଦଂଷ୍ଟ୍ରାଘାତ ଜନିତ କାତରତାରେ ଛିନ୍ନକଣ୍ଠ କପୋତ ପରି ଲୋଟୁଥିଲି, ଦାବଦଗ୍ଧ ହରିଣ ପରି ଧାବମାନ ହେଉଥିଲି, ସେତେବେଳେ ଏହି ମହାତ୍ମାଙ୍କ କୃପାରେ ଶାନ୍ତି ଲାଭ କଲି; ଭ୍ରମ ଦୂର ହୋଇଗଲା, ଚମକ ଭାଙ୍ଗି ଗଲା ।' ଏହି ମହାତ୍ମା ଓ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଜ୍ଞାନୀଗୁରୁ ହେଉଛନ୍ତି ପୁଷ୍କର ତୀର୍ଥର ପରମହଂସ ଶ୍ରୀମତ୍ ସ୍ୱାମୀ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ସରସ୍ୱତୀ । ସେ ହିଁ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଦୀକ୍ଷା ଗୁରୁ ଥିଲେ । ଅନ୍ୟ ତିନି ଗୁରୁ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଶିକ୍ଷାଗୁରୁ ଥିଲେ ।

ଜ୍ଞାନୀଗୁରୁ ପରମହଂସ ଶ୍ରୀମତ୍ ସ୍ୱାମୀ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ସରସ୍ୱତୀ ଦେବ ପୂର୍ବାଶ୍ରମରେ ଜଣେ ହାବିଲ୍‌ଦାର ଥିଲେ । ସେ ଲର୍ଡ ଅକ୍‌ଲାଣ୍ଡଙ୍କ ଅଧୀନରେ ଥିବା ସିପାହୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କାମ କରୁଥିଲେ । ଇଂରେଜମାନେ ପେଶବାର୍‌ରେ ଛାଉଣୀ ପକାଇଥିବା ବେଳେ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ଦିନେ ରାତିରେ ନିକଟସ୍ଥ ପାହାଡ ଉପରେ ଆଲୋକ ଦେଖିଲେ ଓ ଏହି ଆଲୋକ ବିଷୟ ଉପରିସ୍ଥ ଶ୍ୱେତାଙ୍ଗ କର୍ମଚାରୀଙ୍କୁ ଜଣାଇଲେ । ଶତ୍ରୁମାନେ ପାହାଡ ଉପରେ ଲୁକ୍‌କାୟିତ ରହି ଆକ୍ରମଣର ସୁଯୋଗ ଅନ୍ୱେଷଣ କରୁଥିବା ମନେ କରି ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ କପ୍ତାନଙ୍କୁ ସଙ୍ଗରେ ଧରି ଉକ୍ତ ପାହାଡ ଉପରକୁ ଗଭୀର ରାତିରେ ଅଗ୍ରସର ହେଲେ । କିଛି ଦୂର ଗଲାପରେ ଆଲୋକଟି ଦେଖି ନ ପାରି ଫେରିଆସିଲେ । କ୍ରମାଗତ ଦୁଇ ତିନି ରାତି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉକ୍ତ ଘଟଣାର ପୁନରାବୃତ୍ତି ହେଲା ; ମାତ୍ର ସେମାନେ ପାହାଡ ଉପରକୁ ଯାଇ ଶେଷରେ ଆଲୁଅ ନ ଦେଖି ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ କଲେ । ଭଗବାନ୍‌ଙ୍କୁ ନ ଚାହିଁଲେ ମଧ୍ୟ ସେ ମିଳନ୍ତି । ଶ୍ରୁତିରେ ଅଛି, 'ଯମ ଏଶ ବୃଣୁତେ'– ଈଶ୍ୱର ଯାହାଙ୍କୁ ମନସ୍ଥ କରନ୍ତି, ସେହି କେବଳ ଈଶ୍ୱରଙ୍କୁ ପାଇପାରେ । ଏହି କଥାର ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଉପଲବ୍‌ଧି ଘଟିଲା ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦଙ୍କ ଜୀବନରେ । ଦିନେ ରାତିରେ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ବନ୍ଧୁକ ନେଇ ଏକାକୀ ସେହି ଆଲୁଅକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ପାହାଡ ଆରୋହଣ କଲେ । କିଛି ସମୟ ପରେ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ଉକ୍ତ ଆଲୋକ ନିକଟରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ ଜଣେ ଅତି ଶୀର୍ଣ୍ଣକାୟ କଙ୍କାଳସାର ବୃଦ୍ଧଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ । ସେହି ବୃଦ୍ଧ ଆଲୋକ ଦେଖାଇ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦଙ୍କୁ ଆହ୍ୱାନ କରୁଥିଲେ । ବୃଦ୍ଧ ନିଜର ଦେହତ୍ୟାଗର ସମୟ ଉପସ୍ଥିତ ବୋଲି ସୂଚିତ କରି ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଆସନର ଭାର ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ଓ ସୈନିକ ବୃତ୍ତି ତ୍ୟାଗ କରି, ସାଧୁଜୀବନ ଯାପନ ପୂର୍ବକ ବେଦାନ୍ତର ସାଧନ-ଚତୁଷ୍ଟୟ କରିବା ପାଇଁ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲେ । ଦୈବ ପ୍ରଭାବ ବଳରେ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ନିଜର ସୈନିକ ବୃତ୍ତି ତ୍ୟାଗ କରି ସାଧୁଜୀବନ ଗ୍ରହଣ କଲେ । ଦୀର୍ଘକାଳ ବ୍ୟାପୀ କଠିନ ସାଧନା ପରେ ନିର୍ବିକଳ୍ପ ସମାଧି ଲାଭ କରିଥିଲେ । ସୁକୃତିଶାଳୀ ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ଭଗବାନ୍ ଏହିପରି ଭାବରେ ଗୁରୁଙ୍କ ଦ୍ୱାରା କୃପା କରନ୍ତି ।

ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ଅଦ୍ୱିତୀୟ ଜ୍ଞାନ-ସାଧନ-ସିଦ୍ଧ ପଣ୍ଡିତଭାବରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧିଲାଭ କରିଥିଲେ । ସଂସ୍କୃତ ଭାଷାରେ ତାଙ୍କର ଅଗାଧ ପାଣ୍ଡିତ୍ୟ ଥିବାରୁ ସେ ପାଞ୍ଚ ଛଅ ଘଣ୍ଟା ବ୍ୟାପୀ ସଂସ୍କୃତରେ ଅନର୍ଗଳ ବକ୍ତୃତା ଦେଇପାରୁଥିଲେ । ଦର୍ଶନ ଶାସ୍ତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ପାରଦର୍ଶିତା ଥିଲା । ସେ ପରମହଂସ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସମାଜ ସଂସ୍କୃତି ନିମିତ୍ତ ବର୍ଣ୍ଣାଶ୍ରମ ବିଚାର କରୁଥିଲେ । ସେଥିପାଇଁ କେବଳ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବ୍ରହ୍ମଚାରୀ ସେବକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରସ୍ତୁତ ଖାଦ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରୁଥିଲେ । ବୈଦାନ୍ତିକ ସାଧୁ ହୋଇଥିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ପିତୁଳା ପୂଜା ଶ୍ରଦ୍ଧାର

ସହ କରୁଥିଲେ । ସେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଜ୍ଞାନର ଅଧିକାରୀ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ସହଜାତ ସଂସ୍କାର ଓ ବୃତ୍ତିର ସଂସ୍କାର ଦୂର ହୋଇ ପାରିନଥିଲା । ଯଦିଓ ଭାବର ପରିବର୍ତ୍ତନ ହୋଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ହାବିଲ୍‌ଦାର ଭାଷାର କିଛି ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟି ନ ଥିଲା । ସେଥିପାଇଁ ସେ ନଳିନୀକାନ୍ତଙ୍କୁ ଅନ୍ତରରେ ଖୁବ୍ ଆଦର କରିବା ସତ୍ତ୍ୱେ ମୁଖରେ ନାନା ଅକଥ୍ୟ ଭାଷାରେ ଗାଳି ଦେଉଥିଲେ ।

ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ସ୍ୱାମୀ ବ୍ରହ୍ମଚାରୀଙ୍କୁ କଠୋର ପରୀକ୍ଷା ମଧ୍ୟ ଦେଇ ଗତି କରାଉଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଥିଲା ଆଶ୍ରମ ଜୀବନର କଠୋରତା ଭିତରେ ଜୀବତ୍ୱ ବିନଷ୍ଟ କରି ଆତ୍ମଶକ୍ତିର ସ୍ଫୁରଣ କରିବା । ତାଙ୍କ ମତରେ ଜ୍ଞାନପନ୍ଥୀ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ହେବାକୁ ହେଲେ ବ୍ରହ୍ମଚାରୀମାନଙ୍କୁ ଜୀବତ୍ୱକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ରୂପେ ବଳିଦେବାକୁ ପଡିବ । କାରଣ ସେ ଜାଣିଥିଲେ ଯେ ବାର ଖଣ୍ଡ ଗ୍ରାମ ପୋଡି ଭସ୍ମ କରିଦେଲେ ଯେତିକି ପାପ, ଜଣେ ଲୋକକୁ ସନ୍ନ୍ୟାସ ଦେଲାପରେ ତାର ପତନ ହେଲେ ଗୁରୁଙ୍କର ସେତିକି ପାପ ହୁଏ । ସ୍ୱାମୀ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କୁ ବେଦ, ପୁରାଣ, ସଂହିତା, ଦର୍ଶନ, ଗୀତା ଓ ଉପନିଷଦ ପ୍ରଭୃତି ଶାସ୍ତ୍ର ସାହାଯ୍ୟରେ ବୁଝାଇ ଦେଇଥିଲେ ଯେ 'ସଂସାରର ଘାତ ପ୍ରତିଘାତ ହିଁ ଜୀବର ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଉନ୍ନତିର କାରଣ । ଜୀବ ସାଂସାରିକ ସୁଖରେ ମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ଜଗନ୍ମାତା ଓ ପରମପିତାଙ୍କ ଚରଣ ବିସ୍ମୃତ ହୋଇଯାଏ । ଜୀବର ଚୈତନ୍ୟ ସଂପାଦନ ନିମିତ୍ତ ହିଁ ମଙ୍ଗଳମୟ ଜଗଦୀଶ୍ୱରଙ୍କ କର୍ତ୍ତୃକ ନିଷ୍ଠୁରତାର ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଅଛି ।' ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ନିଗମର ନିଗୂଢ ରହସ୍ୟ ଅତି ଶୀଘ୍ର ଆୟତ୍ତ କରିଥିବାରୁ ଗୁରୁ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ତାଙ୍କୁ 'ନିଗମାନନ୍ଦ' ନାମ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଗୁରୁଦେବଙ୍କ ପ୍ରତି ତାଙ୍କର ମନୋଭାବ କିପରି ଥିଲ ତାହା ବ୍ୟକ୍ତ କରିବାକୁ ଯାଇ କହିଛନ୍ତି, 'ସମ୍ମୁଖରେ ମୁଁ କେବେହେଲେ ଭକ୍ତି ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିପାରୁ ନ ଥିଲି । ନବବଧୂ ଯେପରି ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଗଲେ ଆଉ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ମୁଖକୁ ଚାହିଁ ପାରେନାହିଁ, ଅନ୍ତରାଳରୁ କିନ୍ତୁ ଅପଲକ ନେତ୍ରରେ ଅନାଇ ଦେଖିଥାଏ, ସେହିପରି ମୁଁ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କୁ ଅନ୍ତରାଳରେ ଥାଇ ଦର୍ଶନ କରେ ।' ସମ୍ମୁଖକୁ ଯାଇ ଯେତେବେଳେ ଇଚ୍ଛା ସେତେବେଳେ ସ୍ୱାମୀ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କରିବାକୁ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଲଜ୍ଜାବୋଧ ହୁଏ, ତେଣୁ ସୁଯୋଗ ଅପେକ୍ଷାରେ ରହନ୍ତି । ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ସ୍ୱାମୀ ସ୍ନାନ ସମାପନ କରି ଚାଲିଗଲାପରେ ତାଙ୍କ ଆର୍ଦ୍ର ପଦଚିହ୍ନ ଯେଉଁଠି ମାଟି ଉପରେ ପଡିଥାଏ, ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଅନ୍ୟର ଅଗୋଚରରେ ସେଠାରେ ନିଜର ମସ୍ତକ ଭୂଲୁଣ୍ଠିତ କରନ୍ତି ଏବଂ ସେହି ସ୍ଥାନରେ ପଡିଥିବା ଗୁରୁଙ୍କ ପଦନୀରସିକ୍ତ ମୃତ୍ତିକା ତୋଳି ନେଇ ସେବନ କରନ୍ତି ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କର ଗୁରୁଭକ୍ତି ବହୁତ ଉଚ୍ଚକୋଟୀର ଥିଲା । ସେ ତାଙ୍କର ଗୁରୁଙ୍କ ଆଶ୍ରମରେ ଥିଲାବେଳେ ତାଙ୍କୁ ରୋଷେଇ କରିବାକୁ ପଡୁଥିଲା । ଦିନେ ଚୁଲିରେ ଡାଲି ବସେଇ ଦେଇ ଅନିମେଷ ନୟନରେ ସେ ଦୂରରୁ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ବ୍ରହ୍ମଜ୍ୟୋତି ବିଭାସିତ ମୁଖମଣ୍ଡଳକୁ ଚାହିଁରହିଥାଆନ୍ତି । ପରମହଂସ ଦେବ ଗମ୍ଭୀର ମୂର୍ତ୍ତିରେ ଆତ୍ମମଗ୍ନ ଥାଆନ୍ତି । ସେ ଠାକୁର ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଜ୍ଞାନଦୀପ୍ତ ମୁଖମଣ୍ଡଳକୁ ଚାହିଁ ରହି ରୋଷେଇ କଥା ଭୁଲି ଯାଇଥାଆନ୍ତି । ଯେତେବେଳେ ଡାଲିପୋଡା ଗନ୍ଧରେ ଆଶ୍ରମ ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଗଲା, ସେତେବେଳେ ତାଙ୍କର ସମ୍ବିତ୍ ଫେରି ଆସିଲା । ସେ ଚଞ୍ଚଳ ଚଞ୍ଚଳ ହାଣ୍ଡି ଓହ୍ଲାଇ ପକାଇଲେ । ଏହା ଦେଖି ଗୁରୁ ତାଙ୍କୁ ନାନା ଅକଥ୍ୟ ଭାଷାରେ ଗାଳିଦେଲେ । ଶିଷ୍ୟ କିଛି ଉତ୍ତର ନ ଦେଇ ମନେ ମନେ ଭାବିଲେ, 'କାହିଁକି ଏପରି ହେଲା ସେ ବୁଝନ୍ତେ କି ?'

ସ୍ୱାମୀ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦଙ୍କର ଆଶ୍ରମରେ ରହଣିର ପ୍ରଥମାର୍ଦ୍ଧରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କୁ ବହୁତ କଠିନ ପରୀକ୍ଷା ଦେବାକୁ ପଡିଥିଲା । ଘରର ବଡ ପୁଅ ହିସାବରେ ସେ ବହୁତ ଗେଲବସରରେ ବଢିଥିଲେ । ଗୁରୁଙ୍କ ଆଶ୍ରମରେ ତାଙ୍କୁ କାଠ କାଟିବା, ବାସନ ମାଜିବା, ଘାସ କାଟିବା ଇତ୍ୟାଦି ଯାବତୀୟ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ପଡୁଥିଲା । ଥରେ କାଠ କାଟିଲା ବେଳେ, ତାଙ୍କର ଗୋଡ କଟିଯାଇ ରକ୍ତଧାର ପ୍ରବାହିତ ହୋଇଥିଲା । ଆଶ୍ରମର ଆହାର୍ଯ୍ୟ ଥିଲା ଖଟା ଆଉ ମଠା ସହିତ ରୁଟି । ଗୋରୁ ଯେପରି କୁଣ୍ଡା ଖାଆନ୍ତି, ସେହିପରି କୁଣ୍ଡାରେ ଏହି ରୁଟି ତିଆରି ହୁଏ । ଖଟା ଅର୍ଥାତ୍ ଲଙ୍କାର ତୀବ୍ର ରାଗ ସହିତ ଖଟା, ମଠା ଅର୍ଥାତ୍ ଘୋଳ ଦହି । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରକାର ଖାଦ୍ୟର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏଠାରେ ନ ଥିଲା । ବିଳାସବ୍ୟସନରେ ବଢିଥିବା ଜଣେ ବଙ୍ଗାଳି ଯୁବକଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଏପରି କଠୋର ସନ୍ନ୍ୟାସ ଜୀବନ ଯାପନ କରିବା କିପରି କଷ୍ଟଦାୟକ ହୋଇଥିବ ତାହା ସହଜରେ ଅନୁମେୟ । ଏହାଛଡା ତାଙ୍କୁ ପ୍ରତ୍ୟହ ସ୍ୱାମୀ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦଙ୍କଠାରୁ ଅକଥ୍ୟ ଭାଷାରେ ଗାଳି ଶୁଣିବାକୁ ପଡୁଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ନୀରବରେ ଗୁରୁଙ୍କର ଅକଥ୍ୟ ବାକ୍ୟବାଣ ସହ୍ୟ କରି ଆଶ୍ରମର କଠୋର ନିୟମ ସଂଯମରେ ନିଜକୁ ଅଭ୍ୟସ୍ତ କରି ଗୁରୁଙ୍କର କୃପା ଆକର୍ଷଣ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଥିଲେ । ଶେଷରେ ତାଙ୍କର ଗୁରୁଭକ୍ତିରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ସ୍ୱାମୀ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ୧୩୦୯ ସାଲର ଭାଦ୍ର ୧୧ ଦିନ ତାଙ୍କୁ ସନ୍ନ୍ୟାସ ଦେବାକୁ ସ୍ଥିର କଲେ ।

ସନ୍ନ୍ୟାସ ନେବା ପୂର୍ବରୁ ପିତୃଋଣ ପରିଶୋଧ କରିବାକୁ ପଡିବ । ତେଣୁ ଗୁରୁଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ଠାକୁର ଗୟା ତୀର୍ଥକୁ ଗମନ କଲେ । ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚି ଦେଖିଲେ ସେଠାକାର ପ୍ରଥା ଅନୁଯାୟୀ ପଣ୍ଡାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଜଣଙ୍କୁ ଗୁରୁ କରିବାକୁ ହେବ, ତାହାହେଲେ ସେ ଯଜମାନଙ୍କୁ

ଶ୍ରାଦ୍ଧ କରାଇବେ । ଗୁରୁଭକ୍ତ ଶିଷ୍ୟ ତାହା ସ୍ୱୀକାର କଲେନାହିଁ । ସ୍ୱାମୀ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଆଉ କାହାରିକୁ ଗୁରୁ ଭାବେ ମାନ୍ୟ କରି ମସ୍ତକ ଅବନତ କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଶ୍ରାଦ୍ଧ ନ କରି ଗୁରୁଙ୍କ ପାଖକୁ ଫେରିଆସିଲେ । ଶିଷ୍ୟଙ୍କଠାରୁ ସମସ୍ତ ବୃତ୍ତାନ୍ତ ଶୁଣି ଓ ତାଙ୍କର ଗୁରୁନିଷ୍ଠାରେ ପ୍ରୀତ ହୋଇ ସ୍ୱାମୀ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ନିଜେ ଶ୍ରାଦ୍ଧ କର୍ମ ସଂପାଦନ କଲେ ଓ ତାଙ୍କୁ ସନ୍ନ୍ୟାସ ଦେଲେ ।

ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ଆଉ ଏକ ଘଟଣାରୁ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କର ଅସାଧାରଣ ଗୁରୁଭକ୍ତିର ପରିଚୟ ମିଳେ । ପ୍ରତି ମାସରେ ସ୍ୱାମୀ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦଙ୍କୁ ଶୂଳରୋଗ ଆକ୍ରମଣ କରୁଥିଲା । ଆହାର ବିହାରର ଅନିୟମିୟତା ହେତୁ ଏପରି ଘଟୁଥିଲା । ନିଗମାନନ୍ଦଙ୍କ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଶ୍ନ କଲେ, 'ଦେଖିଛି, ପଶ୍ଚିମା ସାଧୁମାନେ ବିଭିନ୍ନ ଔଷଧ କଥା ଜାଣନ୍ତି । ତୁମେ ଏଭଳି କିଛି ଜାଣିନାହଁ ? ଏହି ରୋଗର ପୀଡା ସହ୍ୟ କରୁଛ କାହିଁକି?' ସ୍ୱାମୀ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ କହିଲେ, 'ନିରୁପାୟ ହୋଇ ସହ୍ୟ କରୁଛି । ମୁଁ ଗୋଟିଏ ମନ୍ତ୍ର ଜାଣେ । ସେହି ମନ୍ତ୍ର ଜପ କରି ରୋଗୀକୁ ଝାଡିବାକୁ ପଡେ । କିନ୍ତୁ ନିଜେ ତ ନିଜକୁ ଝାଡି ପାରିବି ନାହିଁ । ଅଥଚ ମନ୍ତ୍ରଟି ଯେକୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ମଧ୍ୟ ଦେଇ ପାରୁନାହିଁ । ସମସ୍ତେ ତ କେବେ ମନ୍ତ୍ର ଗ୍ରହଣର ଯୋଗ୍ୟ ପାତ୍ର ନୁହନ୍ତି ।' ଆଗ୍ରହରେ ନିଗମାନନ୍ଦ କହିଲେ, 'ମୋତେ ମନ୍ତ୍ରଟି ଦେଇପାରନ୍ତ ନାହିଁ ? ତାହାହେଲେ ମୁଁ ତ ତୁମକୁ ନିରାମୟ କରି ଦେଇପାରନ୍ତି ।' ଗୁରୁ ତୀକ୍ଷ୍ଣ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଶିଷ୍ୟ ମୁଖକୁ ଅନାଇ କହିଲେ, 'ତୋତେ ସେହି ମନ୍ତ୍ର ଶିଖାଇ ଦେଇ ପାରନ୍ତି ଯେ, କିନ୍ତୁ ମନ୍ତ୍ର ଜପ କରି ଉଷ୍ମ ତେଲରେ ପାଦ ବୁଡାଇ ରୋଗୀକୁ ଝାଡିବାକୁ ପଡେ । ତୁ କ'ଣ ମୋ ଦେହରେ ପାଦ ଦେଇପାରିବୁ ?' ଦ୍ୱିଧାହୀନ ଭାବରେ ତତ୍‌କ୍ଷଣାତ୍ ଶିଷ୍ୟ ଉତ୍ତର ଦେଲେ, 'ତୁମେ ଅନୁମତି ଦେଲେ ପାରିବି । ସେଥିରେ ମୋତେ ନରକ ଭୋଗ ହେଲେ ହେଉ । ତୁମେ ତ ଏହି ଭୀଷଣ ବ୍ୟାଧି ପ୍ରକୋପରୁ ରକ୍ଷା ପାଇଯିବ ।' ଗୁରୁଦେବଙ୍କ ମୁଖରେ ପ୍ରସନ୍ନହାସ୍ୟ ଫୁଟିଉଠିଲା । ସେ ସ୍ନିଗ୍‌ଧ କଣ୍ଠରେ କହିଲେ, 'ତାହା ହିଁ ହେଉ । ତୋତେ ମନ୍ତ୍ର ଶିଖାଇ ଦେବି । ମୋ ଆଶୀର୍ବାଦରେ ତୋର କୌଣସି ପ୍ରତ୍ୟବାୟ ଘଟିବ ନାହିଁ । ତେବେ ଅନ୍ୟ କେହି ଯେପରି ଏହା ଜାଣି ନ ପାରନ୍ତି, ଜାଣିଲେ ଅଗଣିତ ପ୍ରଶ୍ନବାଣରେ ମୋତେ ଜର୍ଜରିତ କରିପକାଇବେ ।'

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ନିଜ ଗୁରୁଦେବଙ୍କୁ କିପରି ଜଗଦ୍‌ଗୁରୁଙ୍କ ସହିତ ଅଭିନ୍ନ ଜ୍ଞାନ କରୁଥିଲେ, ତାହା ତାଙ୍କର ପରମହଂସ ପଦବୀ ପ୍ରାପ୍ତି ଘଟଣାରୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଜଣାପଡେ । ନିର୍ବିକଳ୍ପ ସମାଧି ଲାଭ କଲାପରେ ନିଗମାନନ୍ଦ ଗୁରୁଦେବଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତ୍ କରିବାପାଇଁ କୁମ୍ଭମେଳା ଅଭିମୁଖେ ଯାତ୍ରା କଲେ । ସେ ବର୍ଷ ଉଜ୍ଜୟିନୀରେ କୁମ୍ଭମେଳା ହେଉଥାଏ । ସ୍ୱାମୀ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ସରସ୍ୱତୀ ଶୃଙ୍ଗେରୀ ମଠର ମହନ୍ତ ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ସହିତ ବାସ କରୁଥାଆନ୍ତି । ଶୃଙ୍ଗେରୀ ମଠ ମହନ୍ତଙ୍କ ଆସ୍ଥାନକୁ ଯାଇ ନିଗମାନନ୍ଦ ଦେଖିଲେ ଯେ, ପ୍ରକାଣ୍ଡ ସିଂହାସନରେ ଉକ୍ତ ଶୃଙ୍ଗେରୀ ମଠ ମହନ୍ତ ଓ ତାଙ୍କ ଚତୁଃପାର୍ଶ୍ୱରେ ଏହି ମଠ ଅନ୍ତର୍ଗତ ପ୍ରାୟ ଶତାଧିକ ସାଧୁ ବସିଛନ୍ତି । ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସ୍ୱାମୀ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ମଧ୍ୟ ବସିଛନ୍ତି । ନିଗମାନନ୍ଦ ସର୍ବପ୍ରଥମେ ତାଙ୍କର ଗୁରୁ ସ୍ୱାମୀ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ପରମହଂସଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କଲେ, ପରେ ମହନ୍ତ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାଧୁମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କଲେ । ଏଥିରେ ସାଧୁମାନେ ବାଦାନୁବାଦ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଶଙ୍କର ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ମଠର ଶୀର୍ଷସ୍ଥାନରେ ଥିବା ମହନ୍ତଙ୍କୁ ଜଗଦ୍‌ଗୁରୁ କୁହାଯାଏ । ତାହାଙ୍କୁ ଅର୍ଥାତ୍ ଜଗଦ୍‌ଗୁରୁଙ୍କୁ ପ୍ରଥମେ ସମ୍ମାନ ନ କରି ନିଗମାନନ୍ଦ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କରିବା ଏହି ବାଦାନୁବାଦର କାରଣ । ଏପରି ଭାବରେ ଜଗଦ୍‌ଗୁରୁଙ୍କୁ ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଣାମ ନ କରିବାର କାରଣ କ'ଣ ପଚାରିବାରୁ ନିଗମାନନ୍ଦ କହିଲେ, 'ମୋ ଗୁରୁ ହିଁ ଜଗଦ୍‌ଗୁରୁ ।

ମନ୍ନାଥଃ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ନାଥୋ ମଦ୍‌ଗୁରୁଃ ଶ୍ରୀଜଗଦ୍‌ଗୁରୁଃ
ମଦାତ୍ମା ସର୍ବଭୂତାତ୍ମା ତସ୍ମୈ ଶ୍ରୀଗୁରବେ ନମଃ ।

ତେଣୁ ଶୃଙ୍ଗେରୀ ମଠର ମହନ୍ତ ଜଗଦ୍‌ଗୁରୁ ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ ଓ ମୋ ଗୁରୁ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ପ୍ରଭେଦ ନାହିଁ । ଯଦି ଭେଦଭାବ ରହିବ, ତେବେ 'ଅନବସ୍ଥା' ଦୋଷ ଜାତ ହୋଇ ଅଦ୍ୱୈତବାଦ ନଷ୍ଟ ହୋଇଯିବ । ଯଦି ମୋ ଗୁରୁଙ୍କଠାରୁ କିଏ ବଡ ଅଛନ୍ତି ମୁଁ ଏହା ସ୍ୱୀକାର କରିବି, ତେବେ ତାଙ୍କଠାରୁ ମଧ୍ୟ ଆଉ କେହି ବଡ ଅଛନ୍ତି ବୋଲି ମାନିବାକୁ ହେବ । ଯେଉଁଦିନ ଜଗଦ୍‌ଗୁରୁ ମୋ ଗୁରୁଙ୍କୁ ଗୁରୁଭାର ଅର୍ପଣ କଲେ, ସେହିଦିନଠାରୁ ମୋ ଗୁରୁ ମଧ୍ୟ ଜଗଦ୍‌ଗୁରୁଙ୍କଠାରୁ ଅଭିନ୍ନ ।' ଏହି ଯୁକ୍ତିରେ ଜଗଦ୍‌ଗୁରୁ ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ଆଉ କେତେକ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରି ଓ ତାହାର ସଦୁତ୍ତର ପାଇବା ପରେ ନିଗମାନନ୍ଦଙ୍କୁ ପରମହଂସ ଉପାଧି ଦେବାପାଇଁ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦଙ୍କୁ ଆଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କର ଗୁରୁଭକ୍ତିର ଆଉ ଏକ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ହେଲା, ସେ ଗୁରୁଙ୍କ ଅନୁମତି ବିନା କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କରୁନଥିଲେ । ସେ 'ମୁଁ ଗୁରୁ' – ଏହି ଭାବ ନେଇ ନିର୍ବିକଳ୍ପ ସମାଧିରୁ ବ୍ୟୁତ୍‌ଥିତ ହୋଇଥିଲେ । ଗୁରୁଗିରି କରିବା ନିମିତ୍ତ ଗାରୋହିଲ୍ ଯୋଗାଶ୍ରମରେ ମହାମାୟାଙ୍କ କର୍ତ୍ତୃକ ପ୍ରତ୍ୟାଦିଷ୍ଟ ହୋଇଥିଲେ । ତଥାପି ଶାସ୍ତ୍ରମର୍ଯ୍ୟାଦା ରକ୍ଷା କରି ନରାକାର ପରଂବ୍ରହ୍ମ ସ୍ୱରୂପ ତାଙ୍କର ସଦ୍‌ଗୁରୁ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଅନୁମତି ବ୍ୟତିରେକେ ସେ କୌଣସି ଶିଷ୍ୟଙ୍କୁ ଦୀକ୍ଷାଦାନ କରିବାରେ ବ୍ରତୀ ହୋଇ ନ ଥିଲେ । ଗୁରୁ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦଙ୍କ ଆଦେଶ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇ

ଯଜ୍ଞେଶ୍ୱର ବିଶ୍ୱାସ ଓ ତାଙ୍କ ସହଧର୍ମିଣୀଙ୍କୁ ଦୀକ୍ଷା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ଗୁରୁ ଦକ୍ଷିଣା ସ୍ୱରୂପ ସେ ଗୁରୁଭାର ଗ୍ରହଣ କରି ସମାଜରେ ଗୁରୁ ରୂପେ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଥିଲେ ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ପରବର୍ତ୍ତୀ କାଳରେ ଆସାମର କୋକିଳାମୁଖ ମଠର ବାଳକମାନଙ୍କୁ କହିଥିଲେ, 'ତୁମମାନଙ୍କର ଗୁରୁଭକ୍ତି ଭଳି ମୋର ଗୁରୁଭକ୍ତିର ଏତେ ଉତ୍କର୍ଷ ନ ଥିଲା । ଗୁରୁଭକ୍ତି କାହାକୁ କୁହାଯାଏ ମୁଁ ତାହା ଜାଣି ନ ଥିଲି, ତଥାପି ମୋର ଠାକୁରଙ୍କ ପ୍ରତି ଗୋଟିଏ ସ୍ୱାଭାବିକ ସୁଖ ପାଇବା ଓ ଆକର୍ଷଣ ବିଦ୍ୟମାନ ଥିଲା । ମୁଁ ତାଙ୍କୁ ମୁହେଁ ମୁହେଁ ଯେପରି ଉତ୍ତର ଦେଉଥିଲି, ସେହିପରି ଅନ୍ତରରେ ଭୟ ଓ ଶ୍ରଦ୍ଧା ମଧ୍ୟ କରୁଥିଲି ।' ଗୁରୁଙ୍କୁ କିପରି ସୁଖ ପାଇବାକୁ ହେବ, କିଭଳି ଶ୍ରଦ୍ଧା, ଭକ୍ତି, ନିଷ୍ଠା, ଓ ଗୁରୁସେବା ଦ୍ୱାରା ଗୁରୁକୃପା ଲାଭ ହେବ, ତାହା ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କର ସାଧନ ଜୀବନରେ ଜ୍ୱଳନ୍ତ ଉଦାହରଣ ଭାବେ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୁଏ ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଚରଣାଶ୍ରିତା
ଶ୍ରୀମତୀ ଶିବାନୀ ଦ୍ୱିବେଦୀ

ତୁମ ପାଇଁ କବିତାଟିଏ

ଠାକୁର ହେ, ଆଜି ପ୍ରଥମ କବିତା ମୋ ଲେଖୁଛି
ତୁମ ଆଶୀର୍ବାଦ ବଳେ ସମ୍ଭବ ଜାଣିଛି ।୦।
ପିତାମାତା ଠାରୁ ବଳି ତୁମକୁ ପାଇଛି
ଜୀବନେ ମୋର ଲୋଡା ନାହିଁ ଆନ କିଛି । ୧ ।
ତୁମ ଠାରୁ ଯେଉଁ ପାଇଛି ମୁଁ ଭାବ
ତାର ତୁଳନା କରିବା ଅଟେ ଅସମ୍ଭବ । ୨ ।
କିପରି ସେ ଭାବ ଜାଣେ ନା ମୁଁ କିଛି
ତୁମେ ମୋର ଇଷ୍ଟ ଏତିକି ଜାଣିଛି । ୩ ।
ଜୀବନରେ ଯେବେ ବିପଦ ଆସିଛି
ତୁମକୁ ସଦା ପାଶେ ମୋ ପାଇଛି । ୪ ।
ଜ୍ଞାନ ମୋର ନାହିଁ ତିଳେ ହେଲେ କିଛି
ଖାଲି ଭଲପାଏ ତୁମକୁ ମୁଁ ଏତିକି ଜାଣିଛି । ୫ ।
ତୁମ ହାତେ ମୋର ଜୀବନର ତରୀ
ରଖିଛି ଭରସା ତୁମେ ତା ନାଉରୀ । ୬ ।
ପିଣ୍ଡରେ ମୋ ଯେତେ ଦିନ ପ୍ରାଣ ଅଛି
ତୁମ ନାମ ଜପି ଯିବାକୁ ଚାହୁଁଛି । ୭ ।
ଲେଖିବାରେ ଯଦି ତ୍ରୁଟି ମୋ ରହିଛି
ଶ୍ରୀଚରଣ ତଳେ କ୍ଷମା ମୁଁ ମାଗୁଛି । ୮ ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଚରଣାଶ୍ରିତା
ଶ୍ରୀମତୀ ସୁଧାଂଶୁବାଳା ଜେନା

ଅରୂପ-ରୂପ-ସ୍ୱରୂପ-ଅପରୂପ

ଏହି ସ୍ଥୂଳ ଦୃଶ୍ୟମାନ ଜଗତ ବା ବିଶ୍ୱ ଶ୍ରୀଭଗବାନଙ୍କର ବିରାଟ ରୂପ । ପ୍ରକୃତି ଦ୍ୱାରା ସୃଷ୍ଟ ହୋଇଥିବାରୁ ଏହାର ନାମ ପ୍ରାକୃତ ଜଗତ । ଏହି ପ୍ରାକୃତ ବା ଅନିତ୍ୟ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବସ୍ତୁର ଅନ୍ତରାଳରେ ସେହି ଚିନ୍ମୟ ସତ୍ତା ଅରୂପ ଭାବରେ ବିଦ୍ୟମାନ । ଭକ୍ତମାନେ ରୂପର ଭିଖାରୀ ହୋଇଥିବାରୁ ସେହି ଚିନ୍ମୟ ଅରୂପ ସତ୍ତା ଭଗବଦ୍ ସ୍ୱରୂପରେ ଭକ୍ତଙ୍କ ଅନ୍ତରରେ ସ୍ୱରୂପରେ ଦର୍ଶନ ଦେଇଥାନ୍ତି ଏବଂ ସେହି ସତ୍ତା ଯେତେବେଳେ ସ୍ଥୂଳରେ ଏ ଜଗତରେ ଆବିର୍ଭୂତ ହୋଇ ଭକ୍ତମାନଙ୍କ ମନୋବାଞ୍ଛା ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିଥାନ୍ତି, ତାଙ୍କୁ ଅପରୂପ କୁହାଯାଏ । ତେଣୁ ରୂପ ମାଧ୍ୟମରେ ଅରୂପର ସନ୍ଧାନ ପାଇ ସ୍ୱରୂପ ଲାଭକରି ଯେତେବେଳେ ଅପରୂପଙ୍କ ସେବା କରାଯାଇପାରିବ ତାହାହିଁ ହେବ ପ୍ରକୃତ ସେବା । ଏହି ସ୍ୱରୂପ ମଧ୍ୟ ପାକୃତ ଜଗତର ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ ଅପ୍ରାକୃତ ଭୂମିରେ ନିତ୍ୟ ଲୀଳାୟିତ । ପ୍ରକୃତି ଦ୍ୱାରା ସୃଷ୍ଟ ନୁହେଁ ବୋଲି ତାହା ଅପ୍ରାକୃତ ଏବଂ ସବୁ ସମୟରେ ଏହି ଲୀଳା ଚାଲିଥିବାରୁ ଏହାର ନାମ ନିତ୍ୟ । ଏହାକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ଆମମାନଙ୍କୁ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର କହିଛନ୍ତି, "ସ୍ୱରୂପରେ ତୁମେମାନେ ନିତ୍ୟ ମୁକ୍ତ, ମୋ ପ୍ରୟୋଜନ ସିଦ୍ଧି ନିମିତ୍ତ ତୁମମାନଙ୍କର ଜନ୍ମ ଗ୍ରହଣ ଓ ଜୀବନ ଧାରଣ" ।..........."ମୁଁ ଚିନ୍ମୟ ପୁରୁଷ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ଘନ ବିଗ୍ରହ ବୋଲି ମନେ କରିବ, ତୁମେମାନେ ମଧ୍ୟ ନିଜର ଚିନ୍ମୟ ସ୍ୱରୂପତ୍ୱ ଚିନ୍ତା କରିବ"..........। "ଏ ଜଗତକୁ ତୁମେ ଅଭିନୟ କରିବାକୁ ଆସିଛ, ଅଭିନୟ ଶେଷରେ ତୁମେ ସ୍ୱଧାମକୁ ଚାଲିଯିବ ।" ତେଣୁ ସ୍ୱଧାମ, ଅପ୍ରାକୃତ ଭୂମି ଓ ନିତ୍ୟଲୋକ ଏକାର୍ଥ ବାଚକ । ଏବଂ ଏହା ବ୍ରହ୍ମଙ୍କର ଅମୃତ ତ୍ରିପାଦର ଅନ୍ତର୍ଗତ ଏବଂ ତାଙ୍କର ଏକ ପାଦହିଁ ଏହି ବ୍ୟକ୍ତ ଜଗତ । ତେଣୁ ଶାସ୍ତ୍ରରେ କୁହାଯାଇଛି - "ତ୍ରିପାଦସ୍ୟ ମୃତଂ ଦିବି ଏକାଂଶେନୌ ସ୍ଥିତ ଜଗତ୍" । ବ୍ରହ୍ମଙ୍କର ଅବ୍ୟକ୍ତ ଅପ୍ରକାଶ୍ୟ ତ୍ରିପାଦକୁ ଜାଣିବା ସହିତ ବ୍ୟକ୍ତ ଜଗତକୁ ବା ଏକ ପାଦକୁ ଜାଣିବା ଅବଶ୍ୟ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ, କାରଣ ଆମ୍ଭେମାନେ ଏହି ବ୍ୟକ୍ତ ଜଗତରେ ଅଭିନୟ କରିବାକୁ ଆସିଛେ । ଯେପରି ଯାତ୍ରା ବା ଥିଏଟରରେ ଅଭିନୟ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ନିଜକୁ ଜାଣିବା ସହିତ ନିଜେ ଅଭିନୟ କରୁଥିବା ଅଭିନୟ ସହିତ ମଧ୍ୟ ଅଭିନ୍ନ ରହି ସୁନ୍ଦର ଭାବରେ ଅଭିନୟ କରିପାରେ ଏବଂ ନିଜ ଅଭିନୟ ଦ୍ୱାରା ସମଗ୍ର ଦର୍ଶକ ମଣ୍ଡଳୀକୁ ମୁଗ୍ଧ କରିବା ସହିତ ଅଭିନୟ ଶେଷରେ ଅଭିନୟ ଭୁଲି ଗ୍ରୀନ୍ ରୁମ୍‌ରେ ବେଶ ବଦଳାଇ ନିଜ ସ୍ୱରୂପରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇପାରେ ତାହାହିଁ ହେବ ସ୍ୱରୂପ ଲାଭେଚ୍ଛୁ ସାଧକ ଭକ୍ତମାନଙ୍କ ଆଦର୍ଶ । ଯଦି ଅଭିନୟ ଶେଷରେ ବା ଯାତ୍ରା ବା ଥିଏଟର ସରିଗଲେ ମଧ୍ୟ ଅଭିନୟକାରୀ ନିଜର ଅଭିନୟ ଚାଲୁରଖେ ବା ନିଜକୁ ଅଭିନେତା ମନେକରି ଚଳେ ତେବେ ତାକୁ ଯାତ୍ରାରୁ ବିଦାୟ ନେବାକୁ ପଡେ, କାରଣ ତାହା ଅଭିନୟକାରୀର ପ୍ରକୃତ ସ୍ୱରୂପ ନୁହେଁ ।

ବର୍ତ୍ତମାନ କଥା ହେଉଛି ଯାତ୍ରାରେ ଅଭିନୟକାରୀର ସ୍ୱରୂପ ଜ୍ଞାନ ଥିବାରୁ ସେ କିଛି ସମୟ ପାଇଁ ଅଭିନେତା ରୂପ ପରିଗ୍ରହ କଲେ ମଧ୍ୟ ଯାତ୍ରା ଶେଷରେ ପୂର୍ବ ରୂପରେ ସହଜରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇପାରୁଛି । କିନ୍ତୁ ସ୍ୱରୂପରୁ ଚ୍ୟୁତ ହୋଇ ଜନ୍ମ ଜନ୍ମ ଧରି ଅଭିନୟ କରି ଆସୁଥିବାରୁ ଜୀବାତ୍ମା ସହଜରେ ସ୍ୱରୂପରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇପାରୁନାହିଁ । ଏଥିପାଇଁ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର କହିଛନ୍ତି -

"ବହୁ ଅଭିନୟ ଆସିଛ କରି
ଯାଇଛ ଆପଣା ରୂପ ପାଶୋରି ।
ଅଭିନୟ ଶେଷେ ସ୍ୱରୂପ ଜ୍ଞାନ
ମୋ ଶୁଭ ଚିନ୍ତାରୁ ଫୁଟିବ ଜାଣ ।"

ଯେପରି ବରଫରେ ତିଆରି ହୋଇଥିବା ଗୋଟିଏ ମୂର୍ତ୍ତି ଜଳରେ ପରିଣତ ହୋଇ ବାଷ୍ପରେ ରୂପାନ୍ତରିତ ହୋଇଥାଏ, ସେହିପରି ସ୍ୱରୂପ, ରୂପ ମାଧ୍ୟମରେ ଅରୂପରେ ପରିଣତ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପ୍ରକାରାନ୍ତରେ ସମସ୍ତେ ଗୋଟିଏ ତତ୍ତ୍ୱର ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ରୂପ । ଏବଂ ଅରୂପରୁ ରୂପ ପରିଗ୍ରହ କରି ସ୍ୱରୂପରେ ଉପନୀତ ହେବାହିଁ ଜୀବର ସାଧନା । ଏହା ହିଁ ଜ୍ଞାନ ଏବଂ ଏଥିରେ ଉପନୀତ ହେବାର ସାଧନାର ନାମ ଭକ୍ତି । ଅରୂପରେ ଯେ ବ୍ରହ୍ମ, ରୂପରେ ସେ ଆତ୍ମା ଓ ସ୍ୱରୂପରେ ସେ ଭଗବାନ । ଜ୍ଞାନୀଙ୍କର ଧ୍ୟେୟ ବ୍ରହ୍ମ, ଯୋଗୀଙ୍କର ଧ୍ୟେୟ ଆତ୍ମା ଓ ଭକ୍ତମାନଙ୍କର ଧ୍ୟେୟ ହେଉଛନ୍ତି ଭଗବାନ । ଏଥିରେ ଉପନୀତ ହେବାପାଇଁ ବା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେବାପାଇଁ ଏ ଜଗତରେ ଅପରୂପଙ୍କର ବା ଶ୍ରୀଗୁରୁଦେବଙ୍କର ଶରଣ ଗ୍ରହଣ ଏକାନ୍ତ ପ୍ରୟୋଜନ । କାରଣ, ସେ ହିଁ "ଜଗତଗୁରୁଙ୍କର ମାନୁଷୀତନୁ" ଏବଂ ଜୀବ ଉଦ୍ଧାର ଭାର ତାଙ୍କରି ଉପରେ ହିଁ ନ୍ୟସ୍ତ । ତାଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଜୀବକୁ ସ୍ୱରୂପ ଜ୍ଞାନ ଦାନ କରିବାକୁ ଅନ୍ୟ କେହି ସମର୍ଥ ନୁହଁନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ଆମମାନଙ୍କୁ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଅଭୟ ପ୍ରଦାନ କରି କହୁଛନ୍ତି, "ବତ୍ସ ତୁମ ମାନଙ୍କର ବିଦ୍ୟା ବୁଦ୍ଧି ନଥିଲେ ମଧ୍ୟ କେବଳ ମୋ ପ୍ରତି ବିଶ୍ୱାସ ଥିଲେ ତୁମ ଭିତରେ ବ୍ରହ୍ମ, ଆତ୍ମା ଓ ଭଗବାନ ଏହି ତିନି ଅବସ୍ଥା ଫୁଟି ଉଠିବ ।" ସେହି ଅପରୂପଙ୍କର ସେବାହିଁ ଏ ଜଗତରେ ସ୍ୱରୂପ ଲାଭେଚ୍ଛୁ ଭକ୍ତଙ୍କର ଏକମାତ୍ର କାମ୍ୟ । ଯେ ବିଶ୍ୱମୂର୍ତ୍ତି ବାସୁଦେବ ତାଙ୍କର ମନୁଷ୍ୟଙ୍କ ପରି ରୂପ ଅଛି । ସେ, ସେହି ମନୁଷ୍ୟ ଗୁରୁ ରୂପ ମଧ୍ୟରେ ଅମାନବ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଭାବରେ ଅବସ୍ଥାନ କରିଥାନ୍ତି । ତାଙ୍କୁହିଁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଭକ୍ତିଶାସ୍ତ୍ର ଶ୍ରୀମତ୍ ଭାଗବତରେ କୁହାଯାଇଛି -

"ଜୀବ ଉଦ୍ଧାରଣ ପାଇଁକି ନନ୍ଦନନ୍ଦନ ହରି
ଭୂତଳେ ପ୍ରବେଶ ହୁଅନ୍ତି ଗୁରୁ ମୂରତୀ ଧରି ।"

ଏବଂ ତାଙ୍କ ସହିତ କିପରି ଭାବ ରଖି ଚଳିବ ସେ ସଂପର୍କରେ ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭଗବଦ୍ ଗୀତାରେ କୁହାଯାଇଛି –

"ତଦ୍‌ବିଦ୍ଧି ପ୍ରଣିପାତେନ ପରିପ୍ରଶ୍ନେନ ସେବୟା
ଉପଦକ୍ଷନ୍ତି ତେ ଜ୍ଞାନ ଜ୍ଞାନୀନ ସ୍ତତ୍ତ୍ୱଃ ଦର୍ଶିନାଃ ।"

ମନୁଷ୍ୟ ଶରୀର ଧାରଣ କରି ଅହଂକାର ବଶରୁ ଯଦି ଅପରୂପ ଶ୍ରୀଗୁରୁଦେବଙ୍କ ଶରଣ ଗ୍ରହଣ ନକରିବ ଓ ତାଙ୍କ ସେବାରେ ବ୍ରତୀ ନ ହେବ ତେବେ ମାନବ ଜନ୍ମ ବୃଥା କଟିଗଲା ବୋଲି ବୁଝିବାକୁ ହେବ । ଶ୍ରୀଗୁରୁଙ୍କ ସେବା କହିଲେ ତାଙ୍କ "ବ୍ୟକ୍ତ ଓ ଅବ୍ୟକ୍ତ ଇଚ୍ଛାକୁ ଏ ଜଗତରେ ରୂପ ଦେବା ।" ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଶ୍ରୀମୁଖରେ କହିଛନ୍ତି ତୁମ ଗୁରୁ ଯେଉଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଘେନି ଏ ଜଗତକୁ ଆସିଛନ୍ତି ତାକୁ ରୂପ ଦେବାହିଁ ତୁମମାନଙ୍କର ଏକମାତ୍ର ସାଧନା । ମନୁଷ୍ୟ ଶରୀର ଲାଭକରି ଗୁରୁସେବା ପଥରେ ଚଳିଲେ ହିଁ ଏ ଜଗତର ନିୟନ୍ତ୍ରଣକାରୀ ମହାଶକ୍ତି ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ପଥର ଗୃବି ଖୋଲିଦେବେ । ସେଥିପାଇଁ ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭାଗବତରେ କୁହାଯାଇଛି –

"ଦୁର୍ଲଭ ନର କଳେବର, ନରକ ନିସ୍ତାରଣ ଦ୍ୱାର
ଏମନ୍ତ ନାବ ଥାଉ କୂଳେ, ଯେବା ନତରେ ଭବଜଳେ ।
ତା ସମ ନାହିଁ ମୂଢ଼ମତି, ତାହାକୁ ବୋଲି ଆତ୍ମଘାତୀ
ଯେନାବେ ଗୁରୁ କର୍ଣ୍ଣଧାର, ମୁହିଁ ଅନୁକୂଳ ସମୀର ।"

ଏହି ଗୁରୁସେବା ପଥ ହିଁ ଭକ୍ତି ପଥ ଏବଂ ଏହି ଭକ୍ତିପଥରେ ଭକ୍ତଙ୍କର ଆତ୍ୟନ୍ତିକ ବ୍ୟାକୁଳତାରେ ଅରୂପ ସ୍ଥୂଳରୂପ ପରିଗ୍ରହ କରି ଭକ୍ତଙ୍କର ମନୋବାଞ୍ଛା ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିଥାନ୍ତି ବା ସେବା ଗ୍ରହଣ କରିଥାନ୍ତି । ପ୍ରାକୃତ ବସ୍ତୁ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ଥିଲେ ଅନ୍ୟ ସ୍ଥାନରେ ଅବସ୍ଥାନ କରିପାରେ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଅପ୍ରାକୃତ ବସ୍ତୁ ଏକ ସମୟରେ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ଅବସ୍ଥାନ କରିପାରେ । ଶ୍ରୀଭଗବାନ ଯେହେତୁ ଅପ୍ରାକୃତ ଶରୀରଧାରୀ, ସେ ଏକ ସମୟରେ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ରହିବାକୁ ସକ୍ଷମ ଓ ଭକ୍ତ ଯେଉଁ ସମୟରେ ସ୍ୱ-ସୁଖ ବାଞ୍ଛା ତ୍ୟାଗ କରି ଭକ୍ତିର ଆକର୍ଷଣରେ ତାଙ୍କୁ ଅକର୍ଷିତ କରନ୍ତି ସେ ନିଜେ ଧରା ନ ଦେଇ ରହିପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ଶ୍ରୀ ଭଗବାନଙ୍କୁ ଆକର୍ଷଣ କରିବାର ଭକ୍ତି ଭାବ ନଅ ପ୍ରକାରର ବା ଏହାକୁ ନବଧା ଭକ୍ତି କୁହାଯାଏ ।

"ଶ୍ରବଣଂ, କୀର୍ତ୍ତନଂ, ବିଷ୍ଣୋଃ ସ୍ମରଣଂ, ପାଦସେବନମ୍ ।
ଅର୍ଚ୍ଚନଂ, ବନ୍ଦନଂ, ଦାସ୍ୟଂ, ସଖ୍ୟମାତ୍ମ ନିବେଦନମ୍ ।"

ଏହି ନବବିଧ ଭାବରୁ ଯେକୌଣସି ଭାବରେ ଭକ୍ତ ଭଜନ କଲେ ତାଙ୍କୁ ସହଜରେ ଲାଭ କରିଥାନ୍ତି । ତାଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ଭକ୍ତମାନେ ଅନ୍ୟକିଛି ଭାବିବେ ନାହିଁ ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ପରିଗୃଳିତ ନ ହେବାର ନାମହିଁ ଅନନ୍ୟା ଭକ୍ତି । ଉପରୋକ୍ତ ନବବିଧ ଉପାୟରେ ଏହି ଅନନ୍ୟା ଭକ୍ତି ବା ନୈଷ୍କର୍ମ୍ୟ ଲାଭ ହୋଇଥାଏ । ଭକ୍ତି କର୍ମର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଭଗବତ୍ ପ୍ରୀତି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଉଥିବାରୁ ତାହାର ନାମ ନୈଷ୍କର୍ମ୍ୟ ।

ଏହି ଭକ୍ତିପଥରେ ଏକମାତ୍ର ବିଘ୍ନ ହେଉଛି ଅପରାଧ । ଅପରାଧ ହେଲେ ଭକ୍ତି ଗୃଲିଯାଏ । ଯେହେତୁ ଭକ୍ତି ରୂପ ସାଧନାର ଅନ୍ତର୍ଗତ, ଭକ୍ତି ଗୃଲିଗଲେ ରୂପ ଅନ୍ତର୍ହିତ ହୋଇଯାଏ । ତେଣୁ ଏହି ପଥରେ ସେବାପରାଧ, ନାମାପରାଧ ଓ ବୈଷ୍ଣବାପରାଧ ବର୍ଜିତ ହୋଇ ଚଳିବାକୁ ପଡେ । ଶ୍ରୀଗୁରୁଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ପଥରେ ଅପରାଧ ବର୍ଜିତ ହୋଇ ଚଳିଲେ ସେ କୃପାକରି ଭକ୍ତମାନଙ୍କର ନାନାବିଧ ବିଘ୍ନ ବିନାଶ କରି ଭକ୍ତଙ୍କୁ ସର୍ବୋତ୍ତ ଭାବରେ ରକ୍ଷା କରିଥାନ୍ତି ଏବଂ ସ୍ୱରୂପ ପ୍ରାପ୍ତି ପଥରେ ଭକ୍ତମାନଙ୍କୁ ନେଇ ନିତ୍ୟ ସେବାରେ ଯୁକ୍ତ କରାଇଥାନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ଗୁରୁ ଭାବରେ ଆରୂଢ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭଗବଦ୍ ଗୀତାରେ ଭକ୍ତ ଅର୍ଜୁନଙ୍କୁ କହିଛନ୍ତି –

"ଅନନ୍ୟ ଚେତାଃ ସତତଂ ଯୋ ମାଂ ସ୍ମରତି ନିତ୍ୟସଃ
ତସ୍ୟାହଂ ସୁଲଭ ପାର୍ଥଃ ନିତ୍ୟ ଯୁକ୍ତସ୍ୟ ଯୋଗୀନଃ ।"

ହେ ଅର୍ଜୁନ, ଯେଉଁ ଲୋକ ମନକୁ ଅନ୍ୟଆଡେ ନ ନେଇ ସବୁବେଳେ ମୋତେ ସ୍ମରଣ କରେ, ସେହି ଏକନିଷ୍ଠ ଯୋଗୀ ପକ୍ଷରେ ମୁଁ ସୁଲଭ ଅଟେ ।

ଗୁରୁସେବା କରି ଭଗବାନଙ୍କୁ ଲାଭ କଲେ ଆଉ ଜନ୍ମ ମରଣ ରୂପକ ବାରମ୍ବାର ଅଭିନୟ କରିବାକୁ ପଡେନାହିଁ । ସ୍ୱରୂପ ଲାଭକରି ଜୀବ ପରାଶାନ୍ତିର ଅଧିକାରୀ ହୋଇଥାଏ । ଏହିପରି ଭାବରେ ଅପରୂପ ଶ୍ରୀଗୁରୁଦେବଙ୍କ ଆଶ୍ରୟରେ ରହି ତାଙ୍କରି ସେବା କରି ବ୍ରହ୍ମ ଅଂଶ

ସମ୍ଭୂତ ଜୀବ ବା ଅରୂପ, ରୂପ ମଧ୍ୟ ଦେଇ ବା ଆତ୍ମଜ୍ଞାନ ଲାଭକରି, ସ୍ୱରୂପ ପ୍ରାପ୍ତହୋଇ ନିତ୍ୟ ଲୋକରେ ନିତ୍ୟ ସେବାରେ ଯୁକ୍ତ ହୋଇଥାଏ ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଚରଣାଶ୍ରିତ
ଶ୍ରୀ ଶରତ ଚନ୍ଦ୍ର ସିଂଦେଓ
ପରିଚ୍ଳନା ମଣ୍ଡଳୀ ସଦସ୍ୟ

ଶିଖାଅ ସେ ଗୁଣ ମୋତେ ଆହେ ବିଶ୍ୱ ନାହା

ସୁବାସ ବିତରି ଫୁଲ ନିଜେ ପଡେ ଝରି
ସଳିତା ଆଲୋକ ଦିଏ ନିଜେ ଜଳି ପୋଡି
ପାଦପ ସେ ଛାୟା ଦେଇ ନିଜେ ସହେ ତାତି
ନିଜକୁ ମୁଁ ଦେବି ପର ହିତରେ ଆହୁତି
ଆହେ ମଙ୍ଗଳ ଆଳୟ
ଯେଉଁ ପଥେ ଗଲେ ତୁମେ ହେବ ମୋ ସହାୟ ।।୧।।

ଆକାଶରେ ଚନ୍ଦ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟ ହୋନ୍ତି ଆତଯାତ
ମେଘ ନିଜେ ଝରେ ସାଧିବାକୁ ଧରା ହିତ
ପ୍ରାଣରୂପେ ପବନ ଯେ ସବୁଠାରେ ବହେ
ସକଳଙ୍କ ପାଇଁ ତାର ସମଭାବ ଥାଏ
ତାଙ୍କୁ ଶିଖାଇଛ ଯାହା
ଶିଖାଅ ସେ ଗୁଣ ମୋତେ ଆହେ ବିଶ୍ୱନାହା ।।୨।।

ଦୁଗ୍ଧଦାନେ ଗାଭୀ ସିନା ଚିର ବନ୍ଦନୀୟା
ସକଳ ଜନର ସେତ ମା' ଭଳି ମାଆ
ସହିବା ଗୁଣରେ କିଏ ଧରଣୀକି ବଳି
ପାରଇକି ? ମୋତେ ପ୍ରଭୁ କର ସେହିଭଳି
ହସିହସି ଦୁଃଖ ସହି
କେବେହେଲେ ମୁଖ ମୋର ଫିଟାଇବି ନାହିଁ ।।୩।।

ପରଦୁଃଖେ ଦୁଃଖୀ ହେବି ପର ସୁଖେ ସୁଖୀ
ସଭିଙ୍କୁ ସମଭାବରେ ନିରେଖୁ ମୋ ଆଖି
ତୁଣ୍ଡ ମୋର କଟୁକଥା କରୁ ପରିତ୍ୟାଗ
ସତ ମିଠା କଥାରେ ମୋ ବଳୁ ଅନୁରାଗ
ଜଣାଇଲି ମନକଥା
ତୁମେ ପ୍ରଭୁ ସାହା ହେଲେ ନ ହେବ ଅନ୍ୟଥା ।।୪।।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଚରଣାଶ୍ରିତା
କାଞ୍ଚନବାଳା ଦାଶ ମା'
ଏକାମ୍ର ସାରସ୍ୱତ ସଂଘ, ଭୁବନେଶ୍ୱର

Nigama Philosophy – My Viewpoint

Our beloved Thakur, Paramahansa Parivrajakacharya Srimat Swami Nigamananda Saraswati Dev returned from the rare state of *Nirbikalpa Samadhi* with the sole realization that 'I am Guru'. Though he accepted the onerous responsibility of being the Guru of the eastern part of India from his *Jnaniguru* Swami Sachidananda Saraswati, he did not feel any urge within to come to the society as Guru.

After attaining *Bhava Samadhi* he started living in the village of Kodaladhoya in Garohills district in the state of Assam. That time the Divine Mother assumed the physical body of flesh and blood and started living with him. Once she reminded him of his responsibility as a Guru. He never liked to shoulder the great responsibility of a Guru as people during those days were more interested in materialistic achievements than spirituality. Later he agreed to shoulder that responsibility provided the Divine Mother granted him two boons. The first was, "Those who would accept him as Guru would attain salvation in three births even though they go against him in the later part" and the second being, "Those who would continue to be his disciples till the end will attain liberation in one life whether they perform sadhana or not." She agreed to the first one and on the second one she replied, "Well be it so. But those disciples who would engage themselves in unceasing *sadhana* with singular belief and devotion for you will attain liberation in this life and others will move on the path of gradual liberation (*kramamukti*). They will no longer undergo the cycle of rebirths. I promise thrice on it."

This is the assurance that led Thakur to return to the society as Sadguru from the hilly abode in Garohills in the state of Assam. The agreement with the Divine Mother, for the sake of disciples, was unique and had never happened with any of the Sadgurus.

We have been extremely blessed to have Thakur to be part of our lives. He is and will be our guardian throughout this life and beyond. He himself has said that we have been associated with him for many lives. He has got us here on this earth to perform his divine work. And how do we fulfil that? It is by following and practicing Nigama philosophy.

When I think of Nigama philosophy, I think of it as a unique application that Thakur himself has designed and developed for his disciples. Thakur is the chief architect of this masterpiece. This application is a great and unique masterpiece.

The disciples are the application users. He himself has hand picked these users. By being a user, we have accepted the agreements of (1) leading an ideally virtuous family life (*Adarsha Grihastha Jeevan Gathan*), (2) ensure the establishment of the power of spiritual association (*Sangha Saktira Pratistha*) and (3) to communicate with each other for mutual exchange of spiritual ideas, thoughts and individual experiences (*Bhaba Binimaya*).

By applying and practicing this application in our lives we will be able to achieve the objectives that Thakur has set, (1) propagation of *Sanatana Dharma* (eternal and universal religion affording worldly happiness and spiritual bliss), (2) dissemination of *Satshikshya* (right type of education that ensures integral development of human personality conducive to attainment of ultimate truth), and (3) *Siva Jnanare Jeeba Seva* (service to all living beings deeming it as service rendered to supreme being).

Thakur has made this application as simple as possible so that every one of his disciples could apply it to his or her life without any difficulty. Of course, that needs a lot of determination and devotion on the part of the disciple. Thakur himself has said that one can be his disciple yet may not be his devotee and vice versa. To me, disciples are the people who apply Nigama Philosophy to their

lives and devotees are the people who not only apply the Nigama Philosophy to their lives but also are a part of the Nigama Philosophy. Devotees are the people who inspire others to apply Nigama Philosophy to their lives or become a part of it. There are many people in this world who possess the quality of being a devotee without knowing Thakur. So we must not only practice this application but also try to be part of this great application.

As with any application, this application also has its own complexity. We must overcome this complexity by practicing and following it regularly and thoroughly. That needs determination, dedication and devotion. We are constantly judged and evaluated and guided by Thakur. Of course, every one of us succeeds. Thakur is the sole administrator. He promotes them gradually from one level to another. There are three levels to be exact. First being the user (*adhama*), then the power user (*madhyama*) and then the utmost, super user (*uttama*). He wants us to always strive for the best without any compromise.

This application too needs a password to conquer the difficulties we may face. Thakur has given us a password that can help us overcome any difficulty. That is nothing but our *ista mantra*, "Jayaguru"! This will not only help us in our difficult times but also make our happy times last for ever. We must recite this always and at the same time, we must keep this password as secret as possible.

A successful application comes with some guidelines to use it effectively. This application too has many valuable user and reference guidelines. Thakur himself has written many books such as *Brahmacharya Sadhan*, *Yogi Guru*, *Jnani Guru*, *Tantrik Guru* and *Premik Guru*. These books have synchronized his instruction to attain enlightenment in a very simple, convenient and non-controversial way. There are many more books such as *Nigama Upadesha*, *Sansara Pathe*, *Sangha Neeti*, *Neelachala Bani* and *Saticharita Mala*, etc. which are like the application user manual of Nigama Philosophy and also guide us in the path of devotion towards Sri Sri Thakur.

We must follow and practice Nigama Philosophy to bring about *Chittasuddhi* (purification of inner-mind). That will lead us in the path of spiritualism and happiness. This happiness will not be short lived like material happiness, but will be the ever lasting spiritual happiness that nobody can snatch away from us. Our only aim in life must be to give tangible form to the wishes of Sri Sri Thakur. Jayaguru!

Aneka janma samprapta karma bandha bidahine
Atmajnana pradanena tasmai shri gurabe namah.

Sri Sri Thakur Charanashrita
Sri Prabhakar Bai

ତୁମେମାନେ ଏକତ୍ର ପ୍ରେମର ସଂସାର ସ୍ଥାପନ କର । ମୋତେ ମୂଳରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରି ମୋରି ସଂସାରରେ କାର୍ଯ୍ୟ କର । ଯେପରି ମନେ ଥାଏ ପ୍ରତ୍ୟେକ କାର୍ଯ୍ୟ ଠାକୁରଙ୍କ ନିମିତ୍ତ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଉଅଛି, ଘରଦ୍ୱାର ଇତ୍ୟାଦି ସବୁ ଠାକୁରଙ୍କର, ସଂସାର ଠାକୁରଙ୍କର, ତୁମେମାନେ ସେବକ ମାତ୍ର । ତୁମମାନଙ୍କର ପ୍ରତ୍ୟେକ ନିଃଶ୍ୱାସ ଯେପରି ଠାକୁରଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବହିର୍ଗତ ହୁଏ । କୌଣସି ଚିନ୍ତା ନାହିଁ । ମାୟାକୁ ଦୂର କରି ତା ସ୍ଥାନରେ ପ୍ରେମକୁ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କର । ଠାକୁରଙ୍କ ସଂସାରରେ ମାୟାର ପ୍ରବେଶାଧିକାର ନିଷେଧ ।

--ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର

ଗୁରୁସେବା

ଗୁରୁସେବା ଅର୍ଥ ଗୁରୁଙ୍କ ପ୍ରୀତିଜନକ କର୍ମ ସଂପାଦନ କରିବା । ଯାହାକଲେ ଶ୍ରୀଗୁରୁଦେବ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତି, ତାହା ହେଉଛି 'ଗୁରୁସେବା' । ପ୍ରକୃତ ସେବା କରିବାକୁ ହେଲେ ଗୁରୁଙ୍କ ପ୍ରାଣରେ ଆତ୍ମପ୍ରାଣ ସମ୍ମିଶ୍ରଣ କରିବାକୁ ପଡେ । ପ୍ରାଣଦେଇ ଗୁରୁଙ୍କ ପ୍ରାଣର କଥା ବୁଝିବାକୁ ହୁଏ । ଅନ୍ୟଥା ପ୍ରକୃତ ଗୁରୁସେବା ହୁଏ ନାହିଁ ।

ସେବା ସଂପର୍କରେ ଜ୍ଞାନ ନ ଥିଲେ କିଏ କାହାର ସେବା କରୁଛି, କିପରି ସେବା କରିବ ଧାରଣା କରିହୁଏ ନାହିଁ । ଜୀବଜଗତର ମୂଳତତ୍ତ୍ୱ ଅବଗତ ନ ହୋଇ ସେବା କଲେ ପ୍ରକୃତ ସେବା କରିହୁଏ ନାହିଁ । ସେଥିପାଇଁ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର କହିଛନ୍ତି ଅଜ୍ଞାନୀମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସେବା ହୁଏ ନାହିଁ । ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭାଗବତରେ ମଧ୍ୟ ଅଛି, 'ତତ୍ତ୍ୱ ଜାଣିଲେ ତୁଟେ ଭ୍ରାନ୍ତି, ଭବସାଗରୁ ତରିଯାନ୍ତି' । ଜ୍ଞାନୀଗୁରୁଙ୍କ ଶରଣ ବ୍ୟତୀତ ପ୍ରକୃତ ଜ୍ଞାନଲାଭ ହୋଇପାରେ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଶ୍ରୀଗୁରୁଦେବ ହିଁ ଏ ଜଗତରେ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସେବକ । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଗୁରୁଗୀତାରେ ମଧ୍ୟ ଦେବ ଦେବ ମହାଦେବ ଦେବୀ ପାର୍ବତୀଙ୍କୁ କହିଛନ୍ତି, 'ଗୁରୁବକ୍ତ୍ରେ ସ୍ଥିତା ବିଦ୍ୟା ଗୁରୁ ଭକ୍ତ୍ୟାନୁ ଲଭ୍ୟତେ, ତସ୍ମାତ୍ ସର୍ବ ପ୍ରଯତ୍ନେନ ଗୁରୋରାରାଧନଂ କୁରୁ' । ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା ଶାସ୍ତ୍ରରେ, ପ୍ରବଚନରେ ବା କେଉଁଠାରେ ନାହାଁନ୍ତି । ଶ୍ରୀଗୁରୁଙ୍କର ଶ୍ରୀମୁଖରେ ସେ ବାସ କରନ୍ତି । କେବଳ ଗୁରୁ ଖୁସି ହେଲେ ଶିଷ୍ୟ ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟା ବା ସ୍ୱରୂପ ଜ୍ଞାନ ଲାଭ କରିଥାନ୍ତି । ଏଥିପାଇଁ କୁହାଯାଇଛି 'ମୋକ୍ଷମୂଳଂ ଗୁରୋଃକୃପା' । ସଦ୍‌ଗୁରୁ ରୂପରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ସେଥିପାଇଁ ସତ୍ୟଲାଭର ଉପାୟ ସ୍ୱରୂପ ବ୍ରହ୍ମବିତ୍ ଗୁରୁଙ୍କ ସେବାକୁ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦେଇଛନ୍ତି । ଜ୍ଞାନୀଗୁରୁଙ୍କ ସେବା ହିଁ ଜ୍ଞାନଲାଭର ଉପାୟ ଓ ଗୁରୁକୃପା ହିଁ ମୋକ୍ଷର କାରଣ । କେବଳ ସେବା ଦ୍ୱାରା ଏହି କୃପା ଆକର୍ଷଣ କରାଯାଇଥାଏ । ତେଣୁ ସବୁ ସେବା ମଧ୍ୟରେ ଗୁରୁସେବା ହିଁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ । ଯେଉଁ ଜ୍ଞାନ ଲାଭ ହେଲେ ପଶୁତ୍ୱ ନାଶ ହୋଇ ମନୁଷ୍ୟତ୍ୱ ବିକଶିତ ହୁଏ, ତାହା ଗୁରୁସେବାରେ ହିଁ ମିଳିଥାଏ ।

ସେବାର ମହାତ୍ମ୍ୟ ବୁଝିବା ପରେ ସେବା କରିବାକୁ ଆଗ୍ରହ ଆସିଥାଏ । କେବଳ ଆଗ୍ରହ ଦ୍ୱାରା ସେବା ସଂପନ୍ନ ହୋଇପାରେ ନାହିଁ । ସେଥିପାଇଁ ସେବକର ଦେହ, ମନ, ପ୍ରାଣ ଓ ଧନ ଆବଶ୍ୟକ । ଶରୀରର ଆଳସ୍ୟ ଜଡତାକୁ ପ୍ରଶୟ ପ୍ରଦାନ ନ କରି ଶାରୀରିକ ଶ୍ରମ ଦ୍ୱାରା ଗୁରୁଙ୍କୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ରଖିବା, ଦେହ ସାହାଯ୍ୟରେ ସାଧନ ଭଜନ କରିବା ଅର୍ଥାତ୍ ତାଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ କର୍ମ କରିବା ହିଁ ଦେହ ଦ୍ୱାରା ସେବା । ଗୁରୁଙ୍କ ପ୍ରତି ଏକନିଷ୍ଠ ଭାବ ରକ୍ଷା କରିବା, ତାଙ୍କ ଚିନ୍ତା ଓ ତାଙ୍କ ବିଷୟରେ ଜ୍ଞାନ ଆହରଣ କରିବା, ଗୁରୁଙ୍କ ମନରେ ଆଘାତ ନ ଲାଗିଲା ଭଳି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଏବଂ ଗୁରୁଙ୍କ ସ୍ୱରୂପ ଧ୍ୟାନ କରିବା ହିଁ ମନ ଦ୍ୱାରା ସେବା । ପ୍ରାଣ ଦେଇ ତାଙ୍କୁ ଭଲ ପାଇବା ବା ଭକ୍ତି କରିବା ହିଁ ପ୍ରାଣ ଦ୍ୱାରା ସେବା । ଗୁରୁଙ୍କୁ ଧନ ପ୍ରଦାନ କରିବା ସେବା ମଧ୍ୟରେ ଗଣ୍ୟ ନୁହେଁ । ଗୁରୁଙ୍କ ରକ୍ଷା ନିମିତ୍ତ ଯାହା ଆବଶ୍ୟକ, ତାହା ଅକୁଣ୍ଠିତ ଚିତ୍ତରେ ବ୍ୟୟ କରିବାର ନାମ ଧନ ଦ୍ୱାରା ସେବା । ତାଙ୍କ ସାଧନ ଭଜନରେ ସହାୟତା କରିବା ଏବଂ ଆଦର୍ଶ ରକ୍ଷା ଦ୍ୱାରା ଯେଉଁ ସେବା ହୁଏ ତାହା ପରମ ସେବା ମଧ୍ୟରେ ଗଣ୍ୟ ।

ସେବାର ଶ୍ରେଷ୍ଠତା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର କହିଛନ୍ତି, 'ସେବା ମଧ୍ୟରେ ଗୁରୁସେବା ହେଉଛି ସବୁଠାରୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ । ଜଗତରେ ସେବାର ବିଷୟ ଅନନ୍ତ, କିନ୍ତୁ ଗୁରୁସେବା ଅତୁଳନୀୟ । ଯଦି କାହାର ଆତ୍ମତ୍ୟାଗ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ଥାଏ, ତାକୁ ସଦ୍‌ଗୁରୁଙ୍କ ସେବାବ୍ରତ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ହିଁ ହେବ । ସମସ୍ତ ଅହଂକାର ଏପରିକି ସାଧନ ଭଜନର ଅହଂକାର ମଧ୍ୟ ବିସର୍ଜନ ଦେଇ ଗୁରୁବାକ୍ୟରେ ଅଟଳ ଅଚଳ ବିଶ୍ୱାସ ସ୍ଥାପନ ପୂର୍ବକ ଗୁରୁସେବାନିରତ ହେବା ବିଧେୟ । ଯେତେବେଳେ ଗୁରୁସେବାରେ ଚିତ୍ତ ଅଟଳ ଅଚଳ ଭାବ ଧାରଣ କରିବ ସେତେବେଳେ ଯାଇ ଚିତ୍ତରେ ଶାନ୍ତି ବିରାଜିତ ହେବ ।'

ଗୁରୁସେବାରେ ରତ ଥିଲେ ସହଜରେ ଅହଂତ୍ୱର ବିନାଶ ଘଟେ, ଅନ୍ୟ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ଦ୍ୱାରା ସେତେ ସହଜରେ ତାହା ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇପାରେ ନାହିଁ । ନିଜର ଦୋଷତ୍ରୁଟି ସହଜରେ ନିଜ ପାଖରେ ଧରାପଡେ ନାହିଁ । ସେବାନିରତ ରହି ଗୁରୁଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ପରିଚାଳିତ ହେଲେ ନିଜର ଦୋଷତ୍ରୁଟି ସହଜରେ ସଂଶୋଧିତ ହୋଇଯାଏ । ଗୁରୁ ହିଁ ସେବକର ଶୁଭପଥ ପ୍ରଦର୍ଶକ । ତେଣୁ ସେବକ ଜୀବନ ସବୁଠାରୁ ମହତ୍ତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ । ସେବାରେ ବା ଆତ୍ମତ୍ୟାଗରେ ବିଶେଷ ଭାବରେ ଆତ୍ମତୃପ୍ତି ଲାଭ ହୁଏ । ସେବାରେ ସୁଖ ଅଛି, କିନ୍ତୁ ସ୍ୱାର୍ଥ ନାହିଁ । ଭଲପାଇବା ଅଛି, କିନ୍ତୁ ପ୍ରତିଦାନ ନାହିଁ ।

ସେବାରେ ସେବକ ଆତ୍ମବିସର୍ଜନ ଦେଇ ଆତ୍ମପ୍ରତିଷ୍ଠା ହିଁ ଲାଭ କରେ । ତେଣୁ ସେବାରେ ଆତ୍ମବିସର୍ଜନ ଓ ଆତ୍ମପ୍ରତିଷ୍ଠା ଉଭୟ ଥିବାରୁ ସେବକ ଜୀବନ ହିଁ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଜୀବନ । ସେବାରେ ନିଷ୍ଠା ଉତ୍ପନ୍ନ ହେଲେ ତାହା ପ୍ରେମରେ ପରିଣତ ହୋଇଯାଏ । ସେହି ପ୍ରେମବଳରେ ସାଧକ ଇଷ୍ଟଙ୍କୁ ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ । ତେଣୁ ଚରିତାମୃତକାର ଲେଖିଅଛନ୍ତି –

ଏକ ଭକ୍ତି ସାଧେ ଅବା ବହୁ ଅଙ୍ଗ
ନିଷ୍ଠା ହଲେ ବହେ ତାତେ ପ୍ରେମେର ତରଙ୍ଗ।
- ଚୈତନ୍ୟ ଚରିତାମୃତ

ସେବାକୁ ଅନେକେ ଦାସ ମନୋବୃତ୍ତି ବୋଲି କହନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସେପରି ଭାବିବା କଦାପି ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ସେବାରେ ସେବକ ଆତ୍ମବିସର୍ଜନ ଦେଲେ ମଧ୍ୟ ତାର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ବୃଦ୍ଧି ହୁଏ । ଶକ୍ତି ଲାଭ କଲେ ମନୁଷ୍ୟ ଲକ୍ଷ୍ୟଚ୍ୟୁତ ହୋଇଯାଏ । କିନ୍ତୁ ଏକନିଷ୍ଠ ସେବାରେ ସେ ଆଶଙ୍କା ନ ଥାଏ । ସେବକ ମନେକରେ, ଯିଏ ଏହି ଶକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି, ତାଙ୍କରି ସେବାରେ ସେ ଶକ୍ତି ବିନିଯୋଗ କରିବା ହିଁ ଶକ୍ତି ପ୍ରଦାନର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ । ଅଭିମାନ ନ ଥିଲେ ପତନର କୌଣସି ଭୟ ନ ଥାଏ । ଆତ୍ମସମର୍ପଣ ପଥରେ ସହଜରେ ଆତ୍ମପ୍ରତିଷ୍ଠା ଲାଭ ହୁଏ । ଆତ୍ମଜ୍ଞାନ ଲାଭ ନିମିତ୍ତ ଯେଉଁ ସେବା, ତାହା ବରଣୀୟ ।

ଗୁରୁଙ୍କୁ ସାଧାରଣ ମନୁଷ୍ୟ ଜ୍ଞାନରେ ସେବା କଲେ ଚଳିବ ନାହିଁ । ତାଙ୍କୁ ସାକ୍ଷାତ ଈଶ୍ୱର ଜ୍ଞାନରେ ସେବା କରିବାକୁ ହେବ । 'ସ୍ୱୟଂ ଈଶ୍ୱର ବା ଭଗବାନ ନର ରୂପ ଧାରଣ କରି ସେବକକୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବା ନିମିତ୍ତ ତା ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇଛନ୍ତି' - ଏ ଭାବନାକୁ ମନେ ରଖି ସେବାନିରତ ହେବାକୁ ପଡିବ । ଯେଉଁ ଶିଷ୍ୟ ଗୁରୁଙ୍କ ଅନ୍ତର୍ନିହିତ ଇଚ୍ଛା ପ୍ରତି ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖି ତାଙ୍କ ସେବା କରି ତାଙ୍କୁ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ କରିପାରିବେ, ସେହି କେବଳ ଗୁରୁ କୃପାରୁ ତତ୍ତ୍ୱଜ୍ଞାନ ଲାଭ କରିବେ । ଏହି ସେବକମାନଙ୍କୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର କହିଛନ୍ତି, 'ଏତେ ସାଧନ ଭଜନ କରି କଠୋର ତପସ୍ୟା ଦ୍ୱାରା ମୁଁ ଯେଉଁ ବସ୍ତୁ ବା ଯେଉଁ ତତ୍ତ୍ୱ ଲାଭ କରିଅଛି, ଏକମାତ୍ର ମୋତେ ସୁଖପାଇ ମୋର ସେବା ଦ୍ୱାରା ହିଁ ତୁମେମାନେ ସେହି ବସ୍ତୁ ଲାଭ କରିବ ଅର୍ଥାତ୍ ସେହି ତତ୍ତ୍ୱକୁ ଆୟତ୍ତ କରିପାରିବ । ଏତେ ସାଧନ ଭଜନ କରି ମୋର ଯେଉଁ ଗତି ହେବ, ବିନା ସାଧନ ଭଜନରେ କେବଳ ମୋର ପ୍ରୀତିଜନକ କର୍ମ ସଂପାଦନ ଦ୍ୱାରା ତୁମମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟ ସେହି ଗତି ଲାଭ ହେବ ।'

ତେଣୁ ଗୁରୁସେବା ବା ଶ୍ରୀଗୁରୁଦେବଙ୍କ ଆଦେଶ ପାଳନରୁ ହିଁ ଜୀବର ସାଧନାର ଆରମ୍ଭ ଓ ପରିଶେଷରେ ଚିନ୍ମୟ ଭାବରେ ପରମପୁରୁଷଙ୍କ ସେବା ହିଁ ଚରମ ଲକ୍ଷ୍ୟ । ଅର୍ଥାତ୍ ଶ୍ରୀଗୁରୁଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ଦେହ ମନ ପ୍ରାଣ ସମର୍ପଣ କରି ଶିବଜ୍ଞାନରେ ଜୀବଜଗତର ସେବାରେ ବ୍ରତୀ ହୋଇପାରିଲେ ହିଁ ଚରମରେ ନିତ୍ୟ ଲୋକରେ ନିତ୍ୟ ସେବା ପ୍ରାପ୍ତି ହୋଇଥାଏ । ସଂଘସେବୀ ଭକ୍ତମାନଙ୍କର ଏହି ପରମ ସୌଭାଗ୍ୟ ଲାଭ ହିଁ ଚରମ ଲକ୍ଷ୍ୟ ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଚରଣାଶ୍ରିତା
ଶ୍ରୀମତୀ ସ୍ମିତାରାଣୀ ବାଇ

ରୂପ ତା'ର ନୟନ ଝୁରେ

ରୂପ ତା'ର ନୟନ ଝୁରେ
ଶ୍ୟାମଳ ମୂରତି ମୁନି ମନ ଲୋଭେ,
ସୁନ୍ଦର ଶ୍ୟାମ ନିହାରେ ।

ଦୀନଦୁଃଖହାରୀ, ଦୟାମୟ, ମୁରାରୀ
ପଦତଳ କମଳୁ ଅମୃତ ଝରେ,
ଦେବଜନ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ, ସେ ପଦକମଳ ତବ
ଶରଣ ମାଗେ ଶ୍ରୀପୟରେ ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଚରଣାଶ୍ରିତା
ଶ୍ରୀମତୀ ଶିବାନୀ ମହାନ୍ତି

The Essence of Parichaya Patra – a Brief Introduction

Parichaya Patra is the identity card of a member of *Nilachala Saraswata Sangha* (NSS). In order to be a member of NSS, one has to apply for it and renew it yearly. The acceptance of *Parichaya Patra* and its daily reading affirms that the member has accepted Thakur Sri Sri Nigamananda Saraswati Dev as his Guru. Let's discuss the significance of *Parichaya Patra* to a member of the *Sangha* through its contents. The first page reads:

***Sevaka*'s Acceptance:** *I accept Thakur Sri Sri Nigamananda Saraswati Dev as my only Guru and Ista and promise to abide by the direction of Nilachala Saraswata Sangha, Puri after accepting His sacred Mantra "Jayaguru".*

There are three parts to this statement. These three parts model after the core values of Buddhism known as three jewels or refuge. In the historic age, Buddha propagated the concept of *Sangha*, the spiritual community, by following the Vedic teachings. He emphasized the importance of *Sangha* along with Guru and *Dharma*. It is natural that the *Parichaya Patra* follows similar concepts. Let's discuss the three jewels from Buddhism and its equivalent statements from *Parichaya Patra.*

1. ***Buddham Saranam Gachhami*** – *I go for refuge to Buddha*. Buddha is the Guru of the followers of Buddhism. He is the prime source of authority and inspiration. He wanted to show his followers the path to salvation (*Nirvana*).

   When a NSS member says; "I accept Thakur Sri Sri Nigamananda Saraswati Dev as my only Guru and Ista", he accepts his Guru as the only source of authority and the prime source of inspiration. He draws upon his Guru's experience to see the sorrows of the material world and eagerly follows Guru's advice and instruction. He surrenders completely to his Guru to overcome the material illusion in this world and the cycle of birth and death.

2. ***Dharmam Saranam Gachhami*** – *I go for refuge to Dharma*. For a Buddhist, *Dharma* is the whole body of teaching. A sacred collection of verses, when followed, can help someone achieve great spiritual progress and even achieve enlightenment.

   A NSS member accepts "***Jayaguru***" as the divine and sacred mantra chosen by his Guru. From waking up in the morning to going to bed at night, he says *Jayaguru* as many times as he can. He greets other members saying *Jayaguru*. Every auspicious occasion starts with *Jayaguru* and one day the member wishes to leave his mortal body with *Jayaguru* at his lips.

3. ***Sangham Saranam Gachhami*** – *I go for refuge to the Sangha*. *Sangha* is the living example of the teaching of the Guru in action. In a Buddhist *Sangha*, monks and nuns spend their whole life following Buddha's teaching and are inspirations to the followers. They also support each other and the community. Even though concept of a *Sangha* and its collective power has been established since Vedic era, Buddha was first in the recent history to adopt and popularize it.

   When a NSS member says "I promise to abide by the direction of the *Sangha*", he accepts Guru as the one and only one and absolute leader of the *Sangha*, the *Sangha* is His

manifestation and the direction of *Sangha* is same as the direction of Guru. With the promise, the member surrenders to the *Sangha* and promises to abide by the direction of the *Sangha*.

The most significant part of the three part statement is that a member of NSS accepts Sri Sri Thakur as Guru. The process of accepting the *Parichaya Patra* for a member of NSS is equivalent of the traditional *Dikshya* or initiation by Guru. In order to understand this, we need to understand what is initiation, who performs it, how and when is it performed. According to *Biswasara Tantra*, initiation is the provider of divine knowledge and destroyer of all sins. Person without initiation is not eligible to worship the lord. No matter how much devotion an uninitiated person has, lord does not accept his offerings. The scripture identifies the person who initiates as the "*Kulaguru*". *Kulaguru* is a Guru who has realized the truth. According to Srimat Bijoykrishna Goswami, he who has awakened his Serpent Power is Kulaguru. *Tantrasara* describes the Guru as one who has the following characters:

1) *Santa*: Removed from or unaffected by every worldly affair other than listening, thinking and cultivating devotional matters.
2) *Danta*: Removed or unaffected by the 10 external senses.
3) *Kulina*: Filled with good qualities.
4) Several other qualities are humble, simple yet purely dressed, refined behavior, famous by his good deeds, pious in nature, expert in rituals, great intellect, meditates and can discipline the disciple while showering his immense empathy.

One who is good natured and pious is ready to accept a Guru. The qualities of a disciple are very similar to that of the Guru. The scripture recommends the potential Guru and disciples to live together for a year before deciding to accept each other as such. NSS follows the recommendation and keeps a member of NSS in a guest status for at least one year before accepting him as a member and providing him with *Parichaya Patra*. In *Tantrik Guru*, Sri Sri Thakur provides elaborate process of initiation. The Guru leads the process and initiates the disciple. Unlike most *Sadgurus*, our Guru is not in his mortal form. Hence, traditional rituals involved in *Dikshya* are not possible. Then the question arises that without His mortal presence, how can the member be assured that He accepted him as His disciple? The member has accepted Him as his Guru by the virtue of affirming that every day. Let's look at some of His instruction and writing. In *Yogiguru*, the immortal epic, Sri Sri Thakur states "It is preferable that the Guru is in mortal form and the disciples accept him as Guru after the *Dikshya*. However, if the Guru is not accessible and the disciple is desperate to accept him as his Guru, he can do so." Before He left His mortal body, He called upon Narayan Das Nandi, one of his very close disciples, to the rented house in Bidon Street in Calcutta. He was very clear in his instruction that He remains as Guru for all His disciples. He did not transfer His responsibilities to anyone. Only way a NSS member can realize His ideals is by accepting Him as his Guru and following His chosen path. He has also said numerous times that the spiritually needy people should come to Him and no matter how morally and spiritually undeveloped they are, He is going to take the responsibility of improving them and showing them the path to salvation. Taking these facts together NSS members have logically concluded that when they accept Him as their Guru, He also accepts them as His disciples.

Once a member finishes reading the first page and affirms that Sri Sri Thakur as his Guru, then in the second page, he finds a portrait of his Guru followed by a message. Guru reveals His true identity through the message. It states:

"*Vatschha, I am Sadguru. Only the wishes of Jagatguru are blossomed in me. My only job is to show you the path to Salvation. Those, who depend on me, I will take them to Mukti Dham (Salvation) by holding their hands. Only thing they need to do is to believe that I am Sadguru.*"

When Sri Sri Thakur achieved *Nirbikalpa Samadhi*, He lost all his mortal identity "*Jeeva Bhaba*". Only identity remained was that of a Guru. He came back after being inspired by the Almighty Lord to help His disciples in attaining salvation. In His message He uses the word "only" twice to signify that He came back from *Nirbikalpa Samadhi* with Almighty's wish and showing His disciples the path of salvation is His one and only duty. Accepting Him as Guru, the disciples depend on Him to show the path to salvation and believing Him that He is "*Sadguru*" completes their job. That is all – nothing more nothing less.

In His Abhayabani He has said,

Those who depend on me absolutely
I will take them to salvation, holding hands, delightfully
Those who have entered the premises of Sadguru
No doubt, will reach the land of salvation, guaranteed
Only one thought, to be better
'Your guru is Sadguru', grow the faith stronger.

(To be continued)

Sri Sri Thakur Charanshrita,
Gyan Ranjan Dwibedy

ଅନ୍ଧର ଲଉଡି ତୁମେ

ଆମେ ସମସ୍ତେ ଏହି ସଂସାର ପଥର ଯାତ୍ରୀ । ଆମ ଯାତ୍ରାପଥରେ କେତେବେଳେ ଫୁଲର ଶଯ୍ୟା ବିଛାଇ ହୋଇଛି ତ ଆଉ କେତେବେଳେ କଣ୍ଟା ବିଛେଇ ହୋଇଛି । ସବୁବେଳେ ଆମେ ଚାହୁଁଛୁ ଫୁଲର ଶଯ୍ୟାରେ ଚାଲିବା ପାଇଁ । କଣ୍ଟା ଉପରେ ଚାଲିଲା ବେଳେ ଆମେ ବ୍ୟସ୍ତବିବ୍ରତ ହୋଇଯାଉ । ଯେତେବେଳେ ଅତିରିକ୍ତ କଷ୍ଟ ହୁଏ, ଭଗବାନ୍‌ଙ୍କ ଉପରେ ଆମର ଅଭିମାନ ଆସେ । ମନରେ ଆସେ, 'ମୁଁ ତ ସଦାସର୍ବଦା ଭଗବାନଙ୍କୁ ପୂଜା କରି ଆସିଛି, ତେବେ ସେ ମୋତେ ଏପରି ଦୁଃଖ ଦେଉଛନ୍ତି କାହିଁକି ? ସେ ଯଦି ମୋର ବନ୍ଧୁ, ଏ କଣ୍ଟାଝଣ୍ଟାର ପଥରେ ଏକାକୀ ମୋତେ ପକାଇଲେ କାହିଁକି ?' ପ୍ରକୃତରେ ଭଗବାନ୍ ଆମକୁ ଦୁଃଖ ଦିଅନ୍ତି ନାହିଁ । ଆମର ନିଜର କର୍ମ ଆମର ସୁଖଦୁଃଖର କାରଣ ହୋଇଥାଏ । କିନ୍ତୁ ଦୁଃଖ ସମୟରେ କ'ଣ ଭଗବାନ୍ ଆମକୁ ଏକାକୀ ଛାଡି ଦେଇଥାନ୍ତି ? ଏ ସଂପର୍କରେ ଏକ ଇଂରାଜୀ ଗଳ୍ପର ଅନୁବାଦ ନିମ୍ନରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରୁଛି–

ସମୟ ପ୍ରାୟ ସକାଳ ୭ଟା । ବସ୍ stop ରେ ଏକ ୨୪/୨୫ ବର୍ଷ ବୟସର ଝିଅ ବସ୍‌ରେ ଉଠିଲା । ହାତରେ ତା'ର ଏକ ବାଡି । ବାଡିକୁ ଠକ୍ ଠକ୍ କରି ସେ ସିଟ୍ ଆଡକୁ ଆଗେଇ ଚାଲିଲା । ବସ୍‌ରେ ଅନ୍ୟଯାତ୍ରୀମାନେ କରୁଣ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଝିଅଟି ଆଡକୁ ଚାହିଁ ରହିଲେ । Susan ଜନ୍ମବେଳରୁ ଅନ୍ଧ ନ ଥିଲା । ପ୍ରାୟ ୨ ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ରୋଗଗ୍ରସ୍ତ ହୋଇ ସେ ହଠାତ୍ ଚକ୍ଷୁଦୁଇଟି ହରାଇ ବସିଲା । ସାରା ଦୁନିଆରେ ଏତେ ଆଲୋକର ଚମକ ଥିଲା, ହଠାତ୍ ତା' ଆଖିରେ ଅନ୍ଧକାରର ପରଳ ମାଡିଗଲା । Susanର ସ୍ୱାମୀ John ହେଉଛନ୍ତି ସେନାବାହିନୀର ଜଣେ ଅଫିସର । John ତା'କୁ ଅନେକ ଆଶ୍ୱାସନା ଦେଲେ । କିଛିଦିନ ଘରେ ରହିବାପରେ ପୁଣି ଥରେ ଚାକିରୀ କରିବାପାଇଁ Susan ସ୍ଥିର କଲା । କିନ୍ତୁ ଚାକିରୀକୁ ସେ ଯିବ କିପରି ? ପୂର୍ବରୁ ନିଜେ ଗାଡି ଚଲେଇ କରି ଯାଉଥିଲା, ଏବେ ସେ ଅନ୍ଧ ଗାଡି ଚଲେଇବ କିପରି ? ସ୍ୱାମୀ John କହିଲେ ଯେ ସେ ସବୁଦିନ ତା'କୁ ନେଇ ଚାକିରୀରେ ଛାଡି ଆସିବେ ଓ ସେଠାରୁ ଘରକୁ ନେଇଆସିବେ । ଏପରି କିଛିଦିନ ଚାଲିଲା । ଦିନେ Susan ହାତରେ ଏକ ବାଡି ଧରାଇ ଦେଇ John କହିଲେ ଯେ ସେ ଆଉ ତାକୁ ସବୁଦିନ ଚାକିରୀରୁ ନେବାଆଣିବା କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ଏଥର Susan କୁ ଏକାକୀ ବସ୍‌ରେ ଯିବାଆସିବା କରିବାକୁ ହେବ । ଅନ୍ୟଜଣଙ୍କ ଉପରେ କେତେଦିନ ଏମିତି ନିର୍ଭର କରି ଚଳିବ ? ତା'କୁ ଆତ୍ମନିର୍ଭରଶୀଳ ହେବାକୁ ପଡିବ । ସେଦିନ John ଙ୍କ କଥାରେ ତା ମନରେ ଦାରୁଣ ଆଘାତ ଲାଗିଥିଲା । 'ହଁ, ଅନ୍ଧଟାକୁ କେତେଦିନ ବା କିଏ ସାହାରା ଦେବ ? ଏ ସାରା ଦୁନିଆଟା ଯେ ସ୍ୱାର୍ଥପର । ଏଥର ତାକୁ ଏକା ଏକା ବାଟ ଚାଲିବାକୁ ହେବ ।' ଭଗବାନ୍‌ଙ୍କ ଉପରେ Susan ର ଭୀଷଣ ଅଭିମାନ ଆସିଲା । ଛୋଟବେଳୁ ସେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଧର୍ମପରାୟଣା ଥିଲା ।

ପ୍ରତ୍ୟେକ ରବିବାର ଦିନ ଗୀର୍ଜା ଯାଉଥିଲା । ସବୁବେଳେ ଏକ ଭଲ ମଣିଷ ହେବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରିଆସୁଥିଲା । ଏତେସବୁ କଲାପରେ ମଧ୍ୟ ଭଗବାନ ତା'କୁ ଏମିତି ଦୁଃଖ ଦେଲେ କାହିଁକି ? ବର୍ତ୍ତମାନ ତା'କୁ ଘନଅନ୍ଧାର ଭିତରେ କେବଳ ବାଡିର ସାହାରାରେ ବାଟ ଚାଲିବାକୁ ହେବ । ମନର କୋହ ମନରେ ମାରି ରହିଲା । ଯାହାହେଉ ଧୀରେ ଧୀରେ Susan ବାଡିଧରି ବାଟ ଚାଲିବା ଶିଖିଲା ଓ ନିୟମିତ ଭାବରେ ଚାକିରୀକୁ ବସ୍‌ରେ ଯିବାଆସିବା କରିବାକୁ ଲାଗିଲା । ସବୁଦିନ ସକାଳ ୭ଟା ବେଳେ Susan ବସ୍‌ରେ ଉଠେ । ହାତରେ ବାଡି ଠକ୍ ଠକ୍ କରି ତାର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସିଟ୍ ଆଡକୁ ଆଗେଇ ଚାଲେ ଏବଂ ବସ୍‌ରେ ଅନ୍ୟ ଯାତ୍ରୀମାନେ କରୁଣ ଦୃଷ୍ଟିରେ ତା'କୁ ଚାହିଁ ରହନ୍ତି । ଏମିତି ଭାବରେ Susanର ରୁଟିନ୍‌ବନ୍ଧା ଜୀବନ ଆଗେଇ ଚାଲିଲା । ହଠାତ୍ ଦିନେ ବସ୍‌ରୁ ଓହ୍ଲାଇଲା ବେଳେ ମହିଳା ବସ୍ ଡ୍ରାଇଭର୍‌ର କଥାପଦକ ତା' କାନରେ ବାଜିଲା । 'ଏ କ'ଣ ? ତା'ଭଳି ଅନ୍ଧୁଣୀକୁ କିଏ କାହିଁକି ଇର୍ଷା କରିବ ?'

Susan ମହିଳା ବସ୍ ଡ୍ରାଇଭର୍‌ଙ୍କୁ ପଚାରିଲା, 'ଭଉଣୀ, ମୋତେ କିଛି କହିଲ କି ?'

ମହିଳା ବସ୍ ଡ୍ରାଇଭର୍ ଉତ୍ତରରେ କହିଲେ, 'ତୁମର ସୌଭାଗ୍ୟ ଦେଖି ମୋର ତୁମ ପ୍ରତି ଭୀଷଣ ଇର୍ଷା ହେଉଛି ।'

Susan ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇ କହିଲା, 'ଭଉଣୀ, ମୋ ଭଳି ଅଭାଗୀ ଅନ୍ଧୁଣୀକୁ ତୁମେ କଣ ପାଇଁ ଇର୍ଷା କରୁଛ ?'

ମହିଳା ବସ୍ ଡ୍ରାଇଭର୍ କହିଲେ, 'ତୁମେ ସବୁଦିନ ସକାଳେ ଯେତେବେଳେ ବସ୍ stopରେ ଠିଆ ହୋଇଥାଅ, ସେନାବାହିନୀ ପୋଷାକ ପରିହିତ ଜଣେ ଯୁବକ ତୁମ ସାଙ୍ଗରେ ଠିଆ ହୋଇଥାଆନ୍ତି । ତୁମ ପାଖରେ ଜଗି ରହି ଦେଖନ୍ତି ତୁମେ ଠିକ୍ ଭାବରେ ବସ୍‌ରେ ଉଠିଲ ନା ନାହିଁ । ତା'ପରେ ତୁମେ ଯେତେବେଳେ ତୁମ ଅଫିସ୍ ପାଖରେ ଓହ୍ଲାଅ, ସେଠାରେ ସେ ତୁମକୁ ଅପେକ୍ଷା କରି ଠିଆ ହୋଇଥାନ୍ତି । ତୁମ ସାଙ୍ଗରେ ରହି ରାସ୍ତା ପାର କରାଇ ଦିଅନ୍ତି । ତୁମେ ତୁମର ଅଫିସ୍ ଭିତରକୁ ଗଲାପରେ ସେ ଫେରିଯାଆନ୍ତି । ତୁମେ ଅଫିସ୍‌ରୁ ଘରକୁ ଫେରିଲା ବେଳେ ପୁଣି ସେ ତୁମକୁ ବସ୍ stop ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବାଟ କଢାଇ ଆଣନ୍ତି । ତୁମେ ଠିକ୍ ଭାବରେ ବସ୍‌ରେ ଉଠିଲାପରେ ପୁଣି ଯାଇ ତୁମ ଘର ପାଖ ବସ୍ stop ରେ ତୁମକୁ ଅପେକ୍ଷା କରନ୍ତି । ସେଠାରୁ ତୁମ ସାଙ୍ଗରେ ଘରକୁ ଯାଆନ୍ତି ।'

Susan ଆଖିରୁ ଧାର ଧାର ହୋଇ ଲୁହ ବୋହି ଚାଲିଲା । 'ସ୍ୱାମୀ John ସବୁଦିନ ତା' ସାଙ୍ଗରେ ଆସୁଛନ୍ତି, ମାତ୍ର ଅନ୍ଧ ହୋଇଥିବାରୁ ସେ ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜାଣି ପାରିନଥିଲା !'

Susan ସିନା ଅନ୍ଧୁଣୀ ଥିଲା, ତେଣୁ ସ୍ୱାମୀ John ଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତି ଜାଣି ପାରୁନଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଆମର ଆଖି ଥାଇ ମଧ୍ୟ ଆମେମାନେ ଅନ୍ଧ । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଯେ ସବୁବେଳେ ଆମର ପାଖେପାଖେ ଅଛନ୍ତି, ସେକଥା ଆମେ ବୁଝିପାରୁନାହୁଁ । ସେଥିପାଇଁ ଦୁଃଖରେ ଆମେ ଏତେ ବିବ୍ରତ ହୋଇପଡୁ । ଯେଉଁଦିନ ତା'ଙ୍କର ଉପସ୍ଥିତିରେ ଆମର ବିଶ୍ୱାସ ଆସିଯିବ, ସେହିଦିନ ଆମର ଅନ୍ଧ ଆଖିକୁ ଆଲୋକର ସନ୍ଧାନ ମିଳିବ । 'ହେ ଠାକୁର, ତୁମ ସଂସାରର କଠିନ ରାସ୍ତାରେ ବାଟ ଚାଲିବାକୁ ଡର ଲାଗୁଛି । ଚଉଦିଗରେ ମୋର ଘନ ଅନ୍ଧକାର ଘେରି ରହିଛି । ଏ କଣ୍ଟାଝଣ୍ଟା ପୂର୍ଣ୍ଣ ପଥ ପାରିହୋଇ ତୁମ ଦ୍ୱାରରେ ପହଞ୍ଚିବି କିପରି ? କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଯେ ଏକା ଚାଲୁ ନାହିଁ । ମୋ ରାସ୍ତାର କଣ୍ଟାଝଣ୍ଟା ସଫା କରିଦେଇ ତୁମେ ଯେ ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ଚାଲୁଛ । ଯେତେବେଳେ ତୁମେ ମୋ ସାଙ୍ଗରେ ଅଛ, ଏ ଅନ୍ଧାର ମୋ ଯାତ୍ରାରେ ବ୍ୟାଘାତ ଦେଇପାରିବ ନାହିଁ । ମୁଁ ଜାଣିଛି ମୋର ଏ ଯାତ୍ରାର ଶେଷ ତୁମ ଦ୍ୱାରରେ ହିଁ ହେବ । ଆଉ ସେଠାକୁ ବାଟ କଢାଇ ତୁମେ ମୋତେ ନେଇଯିବ । ହେ ଠାକୁର, ତୁମ ଶ୍ରୀଚରଣରେ ଏତିକି ପ୍ରାର୍ଥନା ତୁମେ ଯେ ଅନ୍ଧର ଲଉଡି ମୋତେ ସେ ବିଶ୍ୱାସ ଦିଅ ।'

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଶ୍ରୀଚରଣାଶ୍ରିତା
ଶ୍ରୀମତୀ ଶିବାନୀ ମହାନ୍ତି

ରୋଗ-ବୈରାଗ ବା ବିପଦ-ଆପଦରେ ଚିତ୍ତ ଦୁର୍ବଳ ହେବ କାହିଁକି ? ନିରୁତ୍ସାହ ହୋଇ ପଡିବ କାହିଁକି ? କର୍ମଫଳ ଭୋଗ କରିବାକୁ ତ ଜୀବ ଜଗତକୁ ଆସେ । ଏଠିକାର ବୋଝ ଏହିଠାରେ ହିଁ ଓହ୍ଲାଇ ରଖିଯିବାକୁ ହେବ । ମୃତ୍ୟୁକାମନା କରି ବୋଝର ପରିମାଣ ବଢାଇଲେ ଚଳିବ ନାହିଁ । ନିର୍ଭର ଅର୍ଥ ସବୁ ପ୍ରକାର ନିର୍ଭର ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ସୁଖ ଓ ଦୁଃଖକୁ ସମାନ ଭାବରେ ଭୋଗ କରିବା ଦରକାର । ଯାହାଙ୍କର ଯନ୍ତ୍ର, ସେ ଯେପରି ଭାବରେ ଇଚ୍ଛା ବଜାନ୍ତୁ, ତୁମେମାନେ କେବଳ ଦେଖିଶୁଣିଯାଅ । ଧୈର୍ଯ୍ୟ, ସ୍ଥୈର୍ଯ୍ୟ ଓ ଗାମ୍ଭୀର୍ଯ୍ୟର ବର୍ମ ପିନ୍ଧି କର୍ମକ୍ଷେତ୍ରରେ ଯୁଦ୍ଧ କର । ଜୟୀ ହେଲେ ପୃଥିବୀରାଜ୍ୟ, ଆଉ ମଲେ ସ୍ୱର୍ଗରାଜ୍ୟ, ଏହି ଭଗବଦ୍‌ବାକ୍ୟ ବା ମଦ୍‌ବାକ୍ୟ ଭୁଲ ନାହିଁ ।
--ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ସଂପର୍କରେ ପଦେ

ଓଁ ଅଖଣ୍ଡ ମଣ୍ଡଳାକାରଂ ବ୍ୟାପ୍ତଯେନ ଚରାଚରମ୍
ତତ୍‌ପଦଂ ଦର୍ଶିତଂ ଯେନ ତସ୍ମୈ ଶ୍ରୀ ଗୁରବେ ନମଃ ।

ଭାରତ ଇତିହାସରେ ଯେଉଁ ମହାପୁରୁଷମାନଙ୍କ ନାମ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଭିତରୁ ଯେଉଁମାନେ ଗୁରୁ ହେବାପାଇଁ ଆଦିଷ୍ଟ, ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପରମହଂସ ଶ୍ରୀମଦ୍ ସ୍ୱାମୀ ନିଗମାନନ୍ଦ ସରସ୍ୱତୀ ଦେବ ଅଦ୍ୱିତୀୟ । ଅଦ୍ୱିତୀୟ କହିବାର କାରଣ- ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର କହିଛନ୍ତି- "ମୁଁ ସଦ୍‌ଗୁରୁ । ମୋ ଭିତରେ ଜଗଦ୍‌ଗୁରୁଙ୍କ ଇଚ୍ଛା ଲୀଳାୟିତ ହୋଇ ଉଠିଛି । ତୁମମାନଙ୍କୁ ମୁକ୍ତିପଥ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରାଇବା ହିଁ ମୋର କାର୍ଯ୍ୟ । ଯେଉଁମାନେ ମୋ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରି ବସିଛ, ମୁଁ ସେମାନଙ୍କ ହାତଧରି ମୁକ୍ତିଧାମକୁ ନେଇଯିବି । ତୁମ ଗୁରୁ ସଦ୍‌ଗୁରୁ ଏତିକ ବିଶ୍ୱାସ ଥିବା ଆବଶ୍ୟକ ।"

ଉପରୋକ୍ତ ବାଣୀକୁ ବିଶ୍ଳେଷଣ କଲେ ଜଣାଯାଏ-

ପ୍ରଶ୍ନ - କେଉଁମାନଙ୍କୁ ହାତଧରି ମୁକ୍ତିଧାମକୁ ନେବେ ?
ଉତ୍ତର - ଯେଉଁମାନେ ତାଙ୍କୁ ସଦ୍‌ଗୁରୁ ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରି ନିର୍ଭର କରିଛନ୍ତି । ସୁତରାଂ କିପରି ବିଶ୍ୱାସ ଆସିବ ? ବିଶ୍ୱାସ ହେବାର ବାଟ ଚିତ୍ତଶୁଦ୍ଧି । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ମତରେ ମୁକ୍ତିଲାଭର ଦୁଇଟି ପଥ :-

(କ) କଠୋର ସନ୍ନ୍ୟାସ ଯୋଗ
(ଖ) ସଦ୍‌ଗୁରୁ ବା ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ ଗୁରୁଙ୍କ ସେବା ।

କଳିଯୁଗରେ ପ୍ରଥମଟି ପ୍ରାୟ ଅସମ୍ଭବ । ଦ୍ୱିତୀୟଟି ଯୁଗୋପଯୋଗୀ ଏବଂ ସହଜ । ଦ୍ୱିତୀୟଟି ପାଇଁ ପାଥେୟ ବିଶ୍ୱାସ । ବିଶ୍ୱାସ ଆସିବ କେବଳ ଭକ୍ତିପଥରେ । ଭଲପାଇବା ବୃତ୍ତି ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜୀବର ଅଛି । କିନ୍ତୁ ଏହା ଆତ୍ମମାନଙ୍କର ଆତ୍ମୀୟସ୍ୱଜନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସୀମାବଦ୍ଧ । ଏହାକୁ ଗୁରୁ ବା ଭଗବାନ୍‌ଙ୍କଠାରେ ନିବେଦନ କରିବାକୁ ହେବ । କାରଣ

ଆତ୍ମେନ୍ଦ୍ରିୟ ପ୍ରୀତିଇଚ୍ଛା ତାରେ ବୋଲି କାମ
କୃଷ୍ଣେନ୍ଦ୍ରିୟ ପ୍ରୀତିଇଚ୍ଛା ଧରେ ପ୍ରେମ ନାମ । (ଚୈତନ୍ୟ ଚରିତାମୃତ)

ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ମହାରାଜଙ୍କ ବାଣୀ - 'ଭାଲବାସାର ଭିତର ଦିୟା ଭାବେର ଆଦାନ ପ୍ରଦାନ ହୟ । ସାଧନ କରିୟା ବଡ କେହ ରାତାରାତି ସେରୂପ କିଛୁର ଅଧିକାରୀ ହଇତେ ପାରେନା - ଯେରୂପ ଭାଲବାସା, ବିଶ୍ୱାସ ଓ ବ୍ୟାକୁଳତାର ଭିତର ଦିୟା ଆଦାୟ ହଇୟା ଯାୟ । ଏଇ ବିଶ୍ୱାସ, ଭାଲବାସା ଓ ବ୍ୟାକୁଳତା କୋନ ସାଧନା ନହେ । ଉହା ସ୍ୱତଃସ୍ଫୂର୍ତ୍ତ ଜିନିଷ । ଉହାର ଫଲେ ଭଗବାନେର ଯେ ସାଡା ମିଳେ ସେଟାଇ ଯଥାର୍ଥ କୃପା - ଏରୂପ କୃପାଇ ଯଥାର୍ଥ ଭାବଭୂମିର କ୍ରିୟା - ଉହା ସାଧାରଣ ନିୟମ ବହିର୍ଭୂତ ଭଗବତ ବିଭୂତି ମାତ୍ର ।' (ଶ୍ରୀଶ୍ରୀନିଗମାନନ୍ଦ ସ୍ମୃତି - ପୃଷ୍ଠା ୨୫୮) ଏ ସଂପର୍କରେ ଗୀତାରୁ ଉଦ୍ଧୃତ ଭଗବାନ୍‌ଙ୍କର ବାଣୀ -

ମଚ୍ଚିତା ମଦ୍‌ଗତପ୍ରାଣା ବୋଧୟନ୍ତଃ ପରସ୍ପରମ୍
କଥୟନ୍ତଶ୍ଚ ମାଂ ନିତ୍ୟଂ ତୁଷ୍ୟନ୍ତି ଚ ରମନ୍ତି ଚ ।
ତେଷାମ୍ ସତତଯୁକ୍ତାନାଂ ଭଜତାଂ ପ୍ରୀତିପୂର୍ବକମ୍
ଦଦାମି ବୁଦ୍ଧିଯୋଗଂ ତଂ ଯେନ ମାମ୍ ଉପାଯନ୍ତି ତେ ।
ତେଷାମେବାନୁକଂପାର୍ଥମହମଜ୍ଞାନଜଂ ତମଃ
ନାଶୟାମ୍ୟାତ୍ମଭାବସ୍ଥୋ ଜ୍ଞାନଦୀପେନ ଭାସ୍ୱତା । (୧୦/୯-୧୧)

ସୁତରାଂ ଭଲପାଇବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଉପର ଲିଖିତ ଆଲୋଚନାରୁ ସୁସ୍ପଷ୍ଟ । ଏଥିପାଇଁ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ମହାରାଜଙ୍କ ଭାଷାରେ – "ଭଲପାଅ ଟିକିଏ ମୋତେ, ଅଖିଳ ସାଧନ ସିଦ୍ଧି ଲଭ କିଞ୍ଚିତେ ।" ଏହାର ଉଦାହରଣ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ମହାରାଜଙ୍କର ସ୍ଥୂଳବିଦ୍ୟମାନତାରେ ତ୍ରିପୁରାର ଶୈଳବାଳା ।

ବିଦ୍ୟା ଦୁଇପ୍ରକାର – (୧) ପରାବିଦ୍ୟା (୨) ଅପରାବିଦ୍ୟା । ପରାବିଦ୍ୟା ମୁକ୍ତିର କାରଣ ଏବଂ ଅପରାବିଦ୍ୟା ବା ଅର୍ଥକରୀ ବିଦ୍ୟା ବନ୍ଧନର କାରଣ । 'ସା ବିଦ୍ୟା ଯା ବିମୁକ୍ତୟେ ।' ଏହି ବିଦ୍ୟାଲାଭର ଏକମାତ୍ର ଉପାୟ – 'ଗୁରୁ ମୁଖେ ସ୍ଥିତା ବିଦ୍ୟା ଗୁରୁ ଭକ୍ତ୍ୟାନୁ ଲଭ୍ୟତେ ।' ଏହାର ଉଦାହରଣ ପୁରାଣ ଯୁଗରେ ସତ୍ୟକାମ, ଆରୁଣୀ, ଉପମନ୍ୟୁ, ଏକଲବ୍ୟ ଓ ଶବରୀ । ଆଜିର ଯୁଗରେ ସ୍ୱାମୀ ବିବେକାନନ୍ଦ ଓ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ନିଗମାନନ୍ଦ । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ମହାରାଜଙ୍କ ଗୁରୁଭକ୍ତି ତାଙ୍କ ଜୀବନୀରୁ ସୁବିଦିତ । ସ୍ୱାମୀ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ଦିନେ ଶ୍ରୀ ନିଗମାନନ୍ଦଙ୍କୁ ଆଶ୍ରମରେ ପଚ୍ଚରିଲେ "ତୁମେ ଉପନିଷଦ ପଢି କ'ଣ ଜାଣିଲ ?" ଉତ୍ତରରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର କହିଲେ, "ମୁଁ ହିଁ ଉପନିଷଦ । ମୋ ଠାରୁ ଉପନିଷଦରେ ଅଧିକ କିଛି ନାହିଁ" । ଥରେ ସ୍ୱାମୀ ନିଗମାନନ୍ଦ ତାଙ୍କ ଗୁରୁ ସ୍ୱାମୀ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦଙ୍କୁ ବିନୀତ ଭାବରେ ପଚ୍ଚରିଲେ – "ଠାକୁର ! ବ୍ରହ୍ମାନନ୍ଦଠାରୁ ପ୍ରେମାନନ୍ଦ କ'ଣ ଶ୍ରେୟସ୍କର ନୁହେଁ ?" କିନ୍ତୁ ତାହା ଶୁଣି ସ୍ୱାମୀ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ କହିଲେ, "ମଛଲିଖୋର ବଙ୍ଗାଳୀଙ୍କର ଏହି ଦୋଷ ।" ଏହା ଶୁଣି ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ନିରୁତ୍ତର ରହିଲେ । ସେ ଖାଲି ମନେ ମନେ ଭଗବାନଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ, ଯଦି ଗୁରୁଦେବ ଥରେ ମାତ୍ର ନଦୀୟା ବାଲିଚଡାରେ ପାଦ ଦିଅନ୍ତେ, ତା ହେଲେ ସେ ଠିକ୍ ବୁଝିପାରନ୍ତେ ଯେ ବ୍ରହ୍ମାନନ୍ଦଠାରୁ ପ୍ରେମାନନ୍ଦ ଶ୍ରେୟସ୍କର । ପରବର୍ତ୍ତୀକାଳରେ ସ୍ୱାମୀ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ, ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ନିଗମାନନ୍ଦଙ୍କ ସାଧନା ସହାୟକ ଓ ଆଦି ଶିଷ୍ୟ ଯଜ୍ଞେଶ୍ୱର ବିଶ୍ୱାସଙ୍କ ଘରକୁ ଯିବା ସମୟରେ ନଦୀୟା ବାଲିରେ ଭୋ ଭୋ ହୋଇ କାନ୍ଦି ଗଡିଲେ ଏବଂ ପରିଶେଷରେ କହିଲେ – "ନିଗମାନନ୍ଦ, ପ୍ରକୃତରେ ପ୍ରେମାନନ୍ଦ ହିଁ ବ୍ରହ୍ମାନନ୍ଦଠାରୁ ଶ୍ରେୟସ୍କର । ତୁମ ସହିତ କେବେହେଲେ ଆଉ ଯୁକ୍ତି କରିବି ନାହିଁ ।" (ଜୀବନ ପ୍ରସଙ୍ଗ) ଏହା ହିଁ ହେଉଛି ଶ୍ରୀନିଗମାନନ୍ଦଙ୍କର ଗୁରୁ ଶ୍ରୀମତ୍ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ନିଷ୍କପଟ ଭଲପାଇବାର ଫଳ । ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ମହାରାଜ ତାଙ୍କର ଶିଷ୍ୟ ଭକ୍ତମାନଙ୍କୁ କଥା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ କହିଛନ୍ତି – "ମୋ ଗୁରୁ ମୋତେ ସରଳ ବିଶ୍ୱାସ ବ୍ୟତୀତ ଆଉ କିଛି ଶିଖାଇ ନାହାନ୍ତି ।" ସୁତରାଂ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଜଗତରେ ବିଶ୍ୱାସ ଏବଂ ନିଷ୍କପଟ ଭଲପାଇବା ହିଁ ମୂଳଧନ ।

ବୈରାଗ୍ୟ ଦୁଇ ପ୍ରକାର – (୧) ବିବେକ ବୈରାଗ୍ୟ (୨) ପ୍ରେମ ବୈରାଗ୍ୟ । ଜଗଦ୍‌ଗୁରୁ ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ ଓ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କର ବୈରାଗ୍ୟ, ବିବେକ ବୈରାଗ୍ୟ । ଅର୍ଥାତ୍ ଏମାନେ ବିବେକର ପ୍ରରୋଚନାରେ ଜଗତ୍‌ର ଅନିତ୍ୟତା ଉପଲବ୍ଧି କରି ସନ୍ନ୍ୟାସ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ପାର୍ବତୀ, ସୀତା, ସାବିତ୍ରୀ, ମା' ସୁଧାଂଶୁବାଳା ଏମାନଙ୍କର ବୈରାଗ୍ୟ ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ବା ସ୍ୱାମୀଙ୍କୁ ଭଲପାଇବାକୁ ଯାଇ ବା ପ୍ରେମକରି ବୈରାଗ୍ୟ । ଏଥିରେ ଯେଉଁ ଦୈନ୍ୟ ଭାବ ତାହା ସଂସାରପତି ଅନାସକ୍ତି । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଆମମାନଙ୍କୁ କହିଛନ୍ତି ଆଦର୍ଶ ଗୃହସ୍ଥ ହେବାକୁ ଏବଂ ଶିବ ଜ୍ଞାନରେ ଜୀବସେବା କରିବାକୁ । ଯଦି ଆମେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ମହାରାଜଙ୍କୁ ଭକ୍ତି ଏବଂ ବିଶ୍ୱାସ କରୁ ତାହାହେଲେ ତାଙ୍କ ବାଣୀ ଆମକୁ ମାନିବାକୁ ପଡିବ । ତାଙ୍କ ବାଣୀ ଆମକୁ ମାନିବାକୁ ହେଲେ ଆମକୁ ପ୍ରେମ-ବୈରାଗ୍ୟ ଅବଲମ୍ବନ କରିବାକୁ ପଡିବ । ସେଥିପାଇଁ ଦରକାର ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ମହାରାଜଙ୍କର ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ପଥ – 'ଶଙ୍କରେର ମତ ଓ ଗୌରାଙ୍ଗେର ପଥ ।' ଅର୍ଥାତ୍ ଭକ୍ତିପଥରେ ଶଙ୍କରଙ୍କ ଅଦ୍ୱୈତ ତତ୍ତ୍ୱ । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଭାଷାରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜୀବ ଭିତରେ ଶିବଙ୍କୁ ଦେଖିବା । ଏହା କେବଳ ସମ୍ଭବ ହେବ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ମହାରାଜଙ୍କୁ ଅନ୍ତରରେ ନିଷ୍କପଟ ଭାବରେ ଭଲପାଇପାରିଲେ । ଆମ ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ପୂର୍ବତନ ପରିବ୍ରାଜକ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଦୁର୍ଗାଚରଣ ଭାଇ ଉପରୋକ୍ତ ପଥରେ ପଥିକ ଥିଲେ । ସେ କିପରି ଅନ୍ତରରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ମହାରାଜଙ୍କ ବାଣୀକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରି ତାଙ୍କୁ ଭଲ ପାଇଥିଲେ ତାହା ସମସ୍ତେ ଅବଗତ । ଉଚ୍ଚ ଶିକ୍ଷାପ୍ରାପ୍ତ ନ ହୋଇ ମଧ୍ୟ ସେ କିପରି ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ପ୍ରସାର ଏବଂ ବିକାଶ ଦିଗରେ ନିଜ ଜୀବନକୁ ନିୟୋଜିତ କରିପାରିଥିଲେ ତାହା ସମସ୍ତଙ୍କର ବିସ୍ମୟ । ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଦୁର୍ଗାଚରଣ ଭାଇଙ୍କର ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ ହେଉଛି – 'ଠାକୁର ଅଛନ୍ତି – ଏହା ତାଙ୍କର ଅନ୍ତରର ବାଣୀ ଥିଲା ।' ସେ ବୀରତୁଙ୍ଗର 'ପରକାଳ ନିବାସ'ରେ ଥିବାବେଳେ ନିଜକୁ ସେହି ଭାବରେ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ କରୁଥିଲେ । ତାଙ୍କର ସେଠାକାର ଦିନଚର୍ଯ୍ୟା ଦେଖିଲେ ତାହା ବାରି ହେଉଥିଲା ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ମହାରାଜ କିପରି ଗୁରୁଶକ୍ତିର ଅଧିକାରୀ ହୋଇଥିଲେ ତାହା ତାଙ୍କ ଶ୍ରୀମୁଖ ନିଃସୃତ୍ ବାଣୀରୁ କିଞ୍ଚିତ ଆଭାସ ପାଇ ପାରିବା । ତାହା ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ହେଲା ।

(୧) ଏଇ ଦେହର ଭିତରଇ ଚିନ୍ମୟ ଦେହ ଆଛେ । ଆମି ସେଇ ଚିନ୍ମୟ ଦେହ ଲାଭ କରେଛି । ଆମି ସ୍ଥୂଳ ଦେହଧାରୀ ହଲେଓ ଯୁଗପତ୍ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ପରିଧି ଜ୍ଞାନ ଆମାର୍ ଆଛେ । ଆମି ଦେହେ ଥେକେଓ ବ୍ରହ୍ମ ।

(୨) ତୋମରା ମନେକର ପରାଶର, ବିଶ୍ୱାମିତ୍ରେର ଚେୟେ ଆର୍ କେହ ବଡ ହତେ ପାରେନା । କତ ବ୍ୟାସ, ବଶିଷ୍ଠ, ପରାଶର ଏଇ ଦେହେ ଲୀନ ହୟେ ଆଛେ, ତାଦେର ଜୀର୍ଣ୍ଣ କରେ ଫେଲେଛି । ଅର୍ଥାତ୍ ତାଦେର ସମସ୍ତ ଜ୍ଞାନ ରାଶି ତ ଆୟତ୍ତ କରେଛି – ତା ଛାଡା ଆରଓ କିଛି ଜାନି ।

(୩) ବ୍ରହ୍ମ, ଆତ୍ମା, ଭଗବାନ - ତିନିଟାକେ ଏକ ଚୁଙ୍ଗାୟେ ଏକ କାଳେ ଦେଖା ଯାୟ । ଏ ନା କରତେ ପାରଲେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଜ୍ଞାନ ହୟନା । ଆର ବ୍ରହ୍ମ, ଆତ୍ମା, ଭଗବାନ ଏଇ ତିନିଟାକେ ଏକ ସଂଗେ ଯୁଗପତ୍ ଦର୍ଶନ କରତେ ହଲେଇ ତିନେର ଉପର ଅର୍ଥାତ୍ ଦ୍ରଷ୍ଟାର ଆସନେ ବସତେ ହବେ । ଆମି ଏକ ସଙ୍ଗେ ବ୍ରହ୍ମ, ଆତ୍ମା, ଭଗବାନକେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ କରେଛି । ବ୍ରହ୍ମ, ଆତ୍ମା, ଭଗବାନେର ଜ୍ଞାନ ଆପନ ହତେ ଫୁଟେ ଉଠବେ ।

(୪) ଗୁରୁଇ ଗୌରାଙ୍ଗେର ସ୍ୱରୂପ ।

(୫) 'ଜୀବ ମାତ୍ରେରଇ ଆତ୍ମାର ସ୍ୱରୂପ' ଆମାର ନିକଟେ ପ୍ରକାଶିତ ।

(୬) ଆମାର ଆବାର ଗୁରୁ କେ ? ଆମି ଗୁରୁ । ଆମି କେ ଆମି ତା ଜାନି । ବରଂ ଈଶ୍ୱର କେ ତା ତିନି ଜାନେନ୍ନା ।

(୭) ଆମାକେ ବିଶ୍ୱାସ କରିୟା ନିଜେର ହୃଦୟସ୍ଥ ଜାନିୟା ଭୟ ତ୍ୟାଗ କରିତେ ଅଭ୍ୟାସ କର ।

(୮) ତୋମାର ପ୍ରତ୍ୟେକର ଉପର ଆମାର ଶକ୍ତିର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଆଛେ । ଗୁରୁକେ ଭାଲବାସଲେ ଶକ୍ତି ତାର ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ରାଖେନ୍ । (ଶ୍ରୀଶ୍ରୀନିଗମାନନ୍ଦ ସ୍ମୃତି - ପୃଷ୍ଠା ୧୫୫)

ଉପରଲିଖିତ ବାଣୀକୁ ବିଶ୍ୱାସ କରି ପ୍ରତ୍ୟେକ ସଂଘସେବୀ ତାଙ୍କର ଜୀବନଯାତ୍ରା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ସର୍ବାଦୌ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ଏଥିପାଇଁ ଲୋଡା ଆଦର୍ଶ ଗୃହସ୍ଥ ଜୀବନ । ସେ ଗୃହସ୍ଥର ମାଲିକ ହେଉଛନ୍ତି ଗୁରୁ ବା ଭଗବାନ୍ ।

ପ୍ରତିଗୃହେ ସଂସ୍ଥାପିଣ ଗୁରୁଙ୍କ ଆସନ
ସକାଳେ ସଂଧ୍ୟାରେ କର ପୂଜନ ବନ୍ଦନ ।

ଏହା ହିଁ ଥିଲା ପ୍ରାଚୀନ ଋଷି ଯୁଗର ଆଦର୍ଶ । ତାହାର ଜ୍ୱଳନ୍ତ ଉଦାହରଣ ହେଲେ ରାଜା ଜନକ । ତାଙ୍କୁ 'ରାଜର୍ଷି' ବୋଲି କୁହାଯାଉଥିଲା । ବ୍ୟାସଦେବ ତାଙ୍କ ପୁତ୍ର ବ୍ରହ୍ମର୍ଷି ଶୁକଦେବଙ୍କୁ ଜନକଙ୍କ ପାଖକୁ ପଠାଇଥିଲେ ତାଙ୍କୁ ଗୁରୁପଦରେ ବରଣ କରିବା ପାଇଁ । ଏସବୁ କଥା ଟିକିଏ ଗଭୀର ଭାବରେ ବିଗୃର କଲେ, ଆଦର୍ଶ ଗୃହସ୍ଥ କିପରି ବ୍ରହ୍ମବିଦ୍ୟାର ଅଧିକାରୀ ହୋଇପାରେ ଏବଂ ଏଥିପାଇଁ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ମହାରାଜଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଗୃରିତ 'ଶଙ୍କରେର ମତ ଓ ଗୌରାଙ୍ଗେର ପଥ' କିପରି ଅନୁସରଣୀୟ ତାହା ବିଗୃର୍ଯ୍ୟ । ଆଦର୍ଶ ଗୃହସ୍ଥ ଧର୍ମ ନିତ୍ୟଲୋକର ଏକ ପ୍ରତିଛବି । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ମହାରାଜଙ୍କ ଭାଷାରେ - ଆଦର୍ଶ ଗୃହସ୍ଥ ଜୀବନ ପାଇଁ ନିଜକୁ ତିଳ ତିଳ କରି ବଳିଦେବାକୁ ହେବ ବିଶ୍ୱହିତରେ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ଭିତରେ ଶିବଙ୍କର ସତ୍ତା ଅନୁଭବ କରିବାକୁ ହେବ । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଭାଷାରେ ସିଦ୍ଧଗଣ ନିତ୍ୟଲୋକରେ ପଶୁ, ପକ୍ଷୀ ରୂପ ଧାରଣ କରିଥାଆନ୍ତି । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର କଥା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ କହିଛନ୍ତି - 'ସିଦ୍ଧ ତୁମେ ସିଦ୍ଧି ଫଳକୁ ଫିଙ୍ଗି ଦେଇ ମୋ ପାଇଁ, ଯୁଗ ଯୁଗ ଧରି ଗୋଡାଉଅଛ ମୋ ସେବା ପାଇଁ ।' ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ମହାରାଜ ଉପଦେଶରେ ଗୌରାଙ୍ଗଙ୍କ ପରିକର ରାୟ ରାମାନନ୍ଦଙ୍କୁ - 'ଶଙ୍କରେର ମତ ଓ ଗୌରାଙ୍ଗେର ପଥ'ର ଜ୍ୱଳନ୍ତ ଉଦାହରଣ ବୋଲି ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ଭାଷାରେ ରାମାନନ୍ଦଙ୍କର ଭାବ ଜ୍ଞାନ ଉପରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଥିଲା । ଅର୍ଥାତ୍ ପତନର କାରଣ ଉପସ୍ଥିତ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ପତନ ଘଟି ନ ଥିଲା । ଏହା ଖୁବ୍ ଉଚ୍ଚ କଥା । ସେହି ସମୟର କଥା - ପ୍ରକାଶାନନ୍ଦ ସରସ୍ୱତୀ ଓ ବାସୁଦେବ ସାର୍ବଭୌମ । ଏହି ଦୁଇଜଣ ଯାକ ସେତେବେଳର ସମାଜରେ ଭାରତବିଖ୍ୟାତ ବୈଦାନ୍ତିକ ପଣ୍ଡିତ ଥିଲେ । ପ୍ରଥମେ ପ୍ରଥମେ ଗୌରାଙ୍ଗ ଦେବଙ୍କ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ଭକ୍ତିପଥକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଗ୍ରହଣ କରି ନ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ପରିଶେଷରେ ସେମାନେ ଏହାକୁ ଅନ୍ତରର ସହିତ ଗ୍ରହଣ କରି ତାଙ୍କର ପରିକର ହୋଇପାରିଥିଲେ ।

ଏହି ପରିପ୍ରେକ୍ଷୀରେ ଗୋଟିଏ କଥା ବିଗୃର୍ଯ୍ୟ । ଆଦି ଶଙ୍କର ଭାରତର ପଣ୍ଡିତମାନଙ୍କୁ ଯୁକ୍ତିରେ ପରାସ୍ତ କରି ଫେରୁଥିବା ବେଳେ ମଣ୍ଡନ ମିଶ୍ରଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ଉଭୟଭାରତୀଙ୍କ ସହିତ ସାକ୍ଷାତ ହେଲା । ଉଭୟଭାରତୀ ଶଙ୍କରାଗୃର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ପଗୃରିଲେ 'ଆପଣ ତ ଭାରତର ଦିଗ୍‌ବିଜୟୀ ପଣ୍ଡିତ, ତାହେଲେ ମୋର ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଆପଣ ଦେଇପାରିବେ କି ?' ତତ୍‌ପରେ ଶଙ୍କର ପ୍ରଶ୍ନଟି କ'ଣ ବୋଲି ପଗୃରନ୍ତେ - ସେ କହିଲେ - 'କାମକଳା ସଂପର୍କରେ ଆପଣ କିଛି ଜାଣିଥିଲେ କୁହନ୍ତୁ ।' ସେ ସ୍ଥଳରେ ଶଙ୍କର ତାଙ୍କର ଅକ୍ଷମତା ପ୍ରକାଶ କରି କିଛି ସମୟ ନେଇ ଜଣେ ମୃତ ରାଜାଙ୍କ ଶରୀରରେ ପ୍ରବେଶ କରି ରାଣୀଙ୍କଠାରୁ ପ୍ରଶ୍ନଟିର ଉତ୍ତର ଜାଣି ଉଭୟ ଭାରତୀଙ୍କୁ କହିଥିଲେ । ତତ୍‌ପରେ ଶଙ୍କର ଆନନ୍ଦ ଲହରୀ ସ୍ତୋତ୍ରରେ ତାହା ପ୍ରକାଶ କଲେ । ସୁତରାଂ ଜ୍ଞାନ ପରେ ପ୍ରେମରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେଲେ ସାଧନାରେ ପୂର୍ଣ୍ଣତା ଲାଭ ହୋଇଥାଏ ।

ଉପରଲିଖିତ ଆଲୋଚନାରୁ ପ୍ରେମର ଆବଶ୍ୟକତା, ବିଶେଷ କରି ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଜଗତରେ ଏହାର ଏକାନ୍ତ ପ୍ରୟୋଜନୀୟତା ବିଷୟରେ ଜାଣିହୁଏ । ଅତଏବ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ମହାରାଜଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦର୍ଶିତ ପଥ ଓ ମତ ସର୍ବବାଦୀସମ୍ମତ ।

-ଜନୈକ ଭକ୍ତ

Role of Sangha in our Spiritual Growth

"Guru Govind dau khade kake lagoon paye
Balihari Guru aapki jo Govind diyo dikhaye"

In this couplet, the saint-poet Kabir Das summed the necessity of Guru in one's life for spiritual progress. It is Guru who shows the path that leads to spirituality and eventually to God. Guru is the door to spiritual liberation, but it is the aspirant who has to enter it through *nishkama karma* – righteous words, thoughts and actions performed without the expectations of results. Human mind contains false perceptions and delusions so, *nishkama karma* is possible only when we take refuge and place our trust in the Awakened one, the Guru. In the initial stages, a spiritual aspirant will encounter hindrances and obstacles, but the presence of the Guru endows him with fortitude to tide over all difficulties and the teachings of the Guru help us to discipline our minds.

A person on this path attempts to learn something worthwhile, to gradually accumulate assets of permanent value. In the final analysis, the ultimate accomplishment is to improve significantly the one possession that is really ours to keep – our consciousness, our sense of identity, our inner self. All else eventually slip away. Seen in this way, life becomes a journey of self-discovery. The real key to happiness and satisfaction is discovering the eternal personal link between us and the Super-consciousness. The journey of self-discovery leads from this material world to the spiritual world. Everything in the spiritual world is substantial and original. This material world is only an imitation. It is just like a cinematographic picture, in which we see the shadow of the real thing only.

The importance of a strong Sangha cannot be underestimated. Without a Sangha, our practice would become diluted, chaotic and probably fade away. A Sangha is created, with the Guru's blessing, when a group of spiritual aspirants, with an unfaltering desire for realizing the ultimate truth, come together. So this can be said to mean the community of like-minded believers as well as those who are still deluded and of different mind seeking a change in their lives. When we become a member of the Sangha we place our trust in the community around us – that is the community of others like ourselves, who are working towards a common goal, and those who have treaded the path before us. It is also returning from disharmony and relying on the Principles of Harmony. This community forms the introduction and launching pad for spiritual life. Brotherhood is the way of life with focus on the well being of all rather than the individual.When we practice together, our chanting technique and focus improves. We receive new viewpoints and interpretations of our Guru's Spiritual Philosophy. We receive encouragement and support for our practice. We are strengthened. We are soothed. We are connected and our spirits lift.

The Nilachala Saraswata Sangha was established on 24th August 1934; by Sadguru Swami Nigamananda Paramahansa Deva. The America Saraswata Sangha is an offshoot of the Nilachala Saraswata Sangha. Sri Sri Thakur declared that He and the Sangha were synonymous and that His presence could be felt in a flourishing Sangha. The Sangha was designed as to embody His spiritual vision and philosophy. Being a member of the Sangha tantamounts to being under the shelter of Sri Sri Thakur. The devotees of the Sangha have total faith in Sri Sri Thakur as Guru and *Ishta* and in the effectiveness of chanting the *sidha mantra 'Jayaguru'*. *Gurunama* is eternal and as Guru is the saviour, the power of salvation is concealed in the *Gurunama*. An inseparable relation exists between *nama* and *nami*. The Sangha symbolizes the ideologies of Sri Gurudev. The foremost of this is the *Adarsha Grihastha Jeevan*, *Sangha Shakti ra Pratistha and Bhaba Binimaya*.

He has instructed his devotees and disciples to lead a disciplined and idealistic life, within the boundaries of family responsibilities, social ties, and financial restraints. He expects from his devotees – righteous thoughts, words and action. In this country, the world capital of materialism, it is extremely difficult to refrain from temptations, and easy to go astray, but, the members drive the strength from each

other and from the eternal presence of Sri Sri Thakur in their homes and not to forget in their hearts. Sri Sri Thakur instructed that all His devotees are to keep a *Sri Vigraha* at their respective homes and offer prayers and also ensure that He is treated as the patriarch of the family. The members are in a habit of informing him about the daily actions, activities, thoughts and plans. As all our actions are surrendered at His lotus feet and all the services we perform are by His desire and this gives us the strength to perform the work, duties and responsibilities in honest and truthful manner. The disciplined routine of the Sangha members along with Sri Sri Thakur's teaching results in higher level of patience, humility, compassion, endurance and tolerance. Each Sangha member follows the rituals of morning and evening *Stotra Vandana* before the *Aasana* in the house, which means leaving the bed early and returning home late is not an option. I personally feel that I am accountable to Him. The *sidha mantra* '*Jayaguru*' is a shield against any adverse and unfavourable situation. This Mantra is the manifestation of Sri Guru's power in the devotee.

Chittashudhi emanates from participation in the Sangha's regularly scheduled prayer meetings, spiritual discussions and group sevas and this result into *Nishkama Karma*, the stepping-stone of spirituality. The Sangha is a place of solace for every soul and its members form a big family, always available for each other and eager to extend helping hand not only to the members but to all fellow human beings. The weekly or fortnightly Sangha meeting, physically, is not possible in this vast country as the members are scattered in different states but we are well connected, due to technology, through telephones and have the Sangha puja, discussions and Bhaba Binimaya exactly in the same method as in a meeting where all are physically present. The only difference is that we cannot see each other. The Sangha provides a healthy, stimulating, safe, and comforting way in life. I am sure there are times in each member's life when the support of tolerant and kind people is essential. We are so fortunate to have each other. No matter how chaotic the rest of my life becomes, I always know that the Sangha is here for me. We need to have a strong Sangha not only for ourselves, but also for the society as a whole. We are a highly tolerant group in a world where understanding and compassion are disappearing. Following the path of Sri Sri Thakur, we can show others how to live mindfully, aware of their impact on the earth, other living beings and on each other. We can help them learn how to use spirituality to take responsibility for their behavior, handle addictions and obsessions, develop empathy and compassion, consume responsibly, engage in healthy relationships and live in peace.

The Sangha meeting is an open forum for transmission of knowledge and to share Sri Sri Thakur's related experiences, perspectives, exchange ideas and views. It offers the devotees an opportunity to practice and share Sri Sri Thakur's teachings. In Bhaba Binimaya every member is encouraged to speak on the topics that influence and affect him or her. Speaking about your inner most emotions and feelings is not easy but the knowledge that all present share the same emotions, encourages the speaker to go on. The material world gradually becomes less important, without any meaning as we discover and tread on the spiritual path, hesitantly at first and later confidently. We realize that the other world that we have left behind had most often led us to confused state of mind and unhappiness. Peace and tranquillity greet us on this spiritual path. The question that springs in mind is if the journey is so satisfactory and liberating how rapturous would the destination be? All we need carry in this path with us is strong faith, firm devotion and total surrender.

Sri Sri Thakur's teachings and vision guide the Sangha sevaks and through His numerous correspondences He has left instructions for the Sangha's formation, growth and prosperity. The rule of the book is to follow the teaching without any doubt, questions and in total trust. Without the grace of Sri Sri Thakur, it is very difficult to evolve spiritually. Sri Guru can transform the disciple by a mere touch, gentle touch, simple thought or a single word. For us, the Sangha is, simultaneously, the guiding force and as well as the path to attain the spiritual destination as the Sangha represents Sri Guru.

Sri Sri Thakur Charanashritaa
Usha Agarwal

ଗୃହସ୍ଥ ଶିଷ୍ୟଭକ୍ତଙ୍କ ପ୍ରତି ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଉପଦେଶ

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଅଶେଷ କୃପା ବଳରୁ ହିଁ ମୁଁ ଏ ଜନ୍ମରେ ତାଙ୍କୁ ମୋର ଗୁରୁ ଭାବରେ ପାଇପାରିଛି । ଠାକୁରଙ୍କୁ ଜୀବନର ପ୍ରତି ସୋପାନରେ ପାଇ ସଂସାର ସୁଖମୟ, ଶାନ୍ତିମୟ ଦେଖାଯାଉଛି । ମନରେ ବେଳେବେଳେ ଭାବନା ଆସେ, ଯଦି ଠାକୁର ମୋ ପାଖରେ ନ ଥାନ୍ତେ, ତାହାହେଲେ ଏହି ମିଛ ମାୟା ସଂସାରର ବାଧାବିଘ୍ନକୁ ସହିବାର ଶକ୍ତି ବା କିପରି ପାଇଥାନ୍ତି ? ତେଣୁ ସେହି ପରମ ପିତାଙ୍କ ଶ୍ରୀଚରଣରେ ଶତକୋଟି ପ୍ରଣାମ ଜଣାଇ, ମୋ ଗୃହସ୍ଥ ଜୀବନରେ ତାଙ୍କର କିଛି ଉପଦେଶର ପ୍ରଭାବ ବିଷୟରେ ଲେଖୁଛି ।

ପିଲାଦିନେ ଯେତେବେଳେ ଠାକୁରଙ୍କ ପୂଜା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲି, ସେତେବେଳେ ମୋର ବିଶେଷ କିଛି ଜ୍ଞାନ ନ ଥିଲା । କିନ୍ତୁ କାହିଁକି କେଜାଣି ସେହି ପ୍ରେମିକଗୁରୁ ବିଗ୍ରହ ପ୍ରତି ଆସିଥିଲା ଗୋଟିଏ ଅଦ୍ଭୁତ ଆକର୍ଷଣ । ଘରେ ଠାକୁରଙ୍କ ଗୃହାସନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେଲା ପରେ ହିଁ ଭଲ ଭାବରେ ଠାକୁରଙ୍କୁ ବୁଝି ତାଙ୍କର ପୂଜା କରିବା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲି । ଯେତେବେଳେ ଠାକୁରଙ୍କ ବହିଗୁଡିକ ପଢିବା ଆରମ୍ଭ କଲି, ଦେଖିଲି ସବୁ ଯାଗାରେ ସ୍ପଷ୍ଟଭାବରେ ଠାକୁର କହିଛନ୍ତି ତାଙ୍କର ମୁଖ୍ୟ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ତିନିଗୋଟି –

୧) ଆଦର୍ଶ ଗୃହସ୍ଥ ଜୀବନ ଗଠନ
୨) ସଂଘଶକ୍ତିର ପ୍ରତିଷ୍ଠା
୩) ଭାବ ବିନିମୟ

ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ ଠାକୁର ପ୍ରଥମେ ଆମକୁ କହିଛନ୍ତି ଜଣେ ଆଦର୍ଶ ଗୃହସ୍ଥ ହେବାକୁ, କିନ୍ତୁ ଠାକୁରଙ୍କ ଏହି ମହାନ ଇଚ୍ଛାର ସ୍ୱରୂପକୁ ସେତେବେଳେ ମୁଁ ବୁଝିପାରିନଥିଲି । ମୋର ବୈବାହିକ ଜୀବନର ଆରମ୍ଭରେ ହିଁ ସେହି ଉପଦେଶ ସବୁର ମହତ୍ତ୍ୱ ବୁଝିପାରିଲି । ଶୈଶବରେ ଯେତେବେଳେ ଆମେମାନେ ପିତାମାତାଙ୍କର ଲାଳନପାଳନରେ ଥାଉ, ସଂସାରର ଝଡତୋଫାନକୁ ବିଶେଷ ଭାବରେ ସମ୍ମୁଖୀନ ହୋଇ ନ ଥାଉ । ଜୀବନର ପ୍ରକୃତ ପରୀକ୍ଷା ଆରମ୍ଭ ହୁଏ ବିବାହ ପରେ । ତେଣୁ ଠାକୁର କହିଛନ୍ତି, ବର୍ତ୍ତମାନ ସମାଜରେ ଆଦର୍ଶ ଗୃହସ୍ଥର ବିଶେଷ ପ୍ରୟୋଜନ ଅଛି । ତେଣୁ ବିବାହ ପରେ ଆମେ ଯଦି ପ୍ରଥମେ ଜଣେ ଆଦର୍ଶ ଗୃହସ୍ଥ ହୋଇପାରିବା, ତେବେ ହିଁ ଜଗତର ବହୁ ଉପକାର ସାଧିତ ହେବ । କାରଣ ବର୍ତ୍ତମାନ ସମାଜରେ ଦାଂପତ୍ୟ ଜୀବନ କଳୁଷିତ ହୋଇ ପଶୁଜୀବନରେ ପରିଣତ ହେଲାଣି । ତେଣୁ ପ୍ରତି ଘରେ ରୋଗ, ଅଶାନ୍ତି, କଳହର ଲୀଳା ଦେଖାଯାଉଛି । ଏଥିସବୁ ଲାଗି ଠାକୁର ତାଙ୍କ ପୁସ୍ତକମାନଙ୍କରେ ଆମକୁ ଅନେକ ଗୁଡିଏ ଉପଦେଶ ଦେଇଯାଇଛନ୍ତି । ମୋର ନିଜ ଜୀବନରେ ଯେତେବେଳେ ଠାକୁରଙ୍କର ସେହି ଉପଦେଶଗୁଡିକୁ କେବଳ ପାଳନ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଛି, ଏ ସଂସାରର ସମସ୍ତ ଦୁଃଖକଷ୍ଟ ମୋତେ ଫୁଲ ପଡିବା ପରି ଲାଗିଛି । କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ଠାକୁରଙ୍କଠାରୁ ଦୂରେଇଯାଇ, ନିଜେ ସବୁ ସମସ୍ୟାର ସମାଧାନ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିଛି, ଛୋଟ ଦୁଃଖଟିଏ ମଧ୍ୟ ପଥର ପଡିବା ଭଳି ଲାଗିଛି । ତେଣୁ ସେହି ଉପଦେଶଗୁଡିକ ଆମେ ଯଦି ପାଳନ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବା, ତାହାହେଲେ ଆମର ଗୃହସ୍ଥ ଜୀବନ ସରସ, ସୁନ୍ଦର ହୋଇ ଗଢି ଉଠିବ । ଠାକୁର ମଧ୍ୟ ଏହି ଉପଦେଶ ସବୁ ବିଭିନ୍ନ ପୁସ୍ତକରେ ବାରମ୍ବାର ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି । ତାହାର କାରଣ ହେଲା ସବୁବେଳେ ସେ ସବୁ ଶୁଣିବାର ଅଭ୍ୟାସ ଦ୍ୱାରା ହିଁ ଦିନେ ତାହା ଆମ ସଂସ୍କାରରେ ପରିଣତ ହୋଇପାରିବ । ତେଣୁ ତନ୍ମଧ୍ୟରୁ କିଛି ନିମ୍ନରେ ଉଦ୍ଧୃତ ହେଲା –

୧) ଭଗବାନଙ୍କର ସବୁ ଦାନକୁ ଅବନତ ମସ୍ତକରେ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ପଡିବ । ସବୁ ବିପଦ ଆପଦକୁ ଆମେମାନେ ଠାକୁରଙ୍କର ପରୀକ୍ଷା ଭାବି ସହ୍ୟ କରିବାକୁ ହେବ ।
୨) ଗୃହସ୍ଥ ଜୀବନରେ ସଂଯମ ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ହେବ ଏବଂ ପରସ୍ପର ସାହାଯ୍ୟରେ ସନ୍ତାନସେବା, ଜୀବସେବା ଓ ଜଗତବାସୀଙ୍କ ସେବା କରିଯିବାକୁ ହେବ ।
୩) ଆଶ୍ରିତବର୍ଗଙ୍କ ଭରଣ ପୋଷଣ ନିମିତ୍ତ ସର୍ବଦା ସତ୍ ପଥରେ ରହି ଅର୍ଥ ଉପାର୍ଜନ କରିବା କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ।
୪) କାହାକୁ ହିଂସା କିମ୍ବା ନିନ୍ଦା କରିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । କାରଣ ଏ ଜଗତରେ ସମସ୍ତେ ଭଗବାନ୍‌ଙ୍କର ସନ୍ତାନ । ତେଣୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ସୁଖ ପାଇପାରିଲେ ହିଁ ଆମର ଇର୍ଷାନଳ ଦୂରୀଭୂତ ହୋଇପାରିବ । ଯାହାଙ୍କୁ ସୁଖ ପାଇବ, ତାଙ୍କ ପାଖରୁ ପ୍ରତିଦାନରେ ସୁଖ ପାଇବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ତେଣୁ ସୁଖ ପାଇବାକୁ ନିଜ ସ୍ୱଭାବରେ ପରିଣତ କରିବାକୁ ପଡିବ ।
୫) ସବୁଦିନ ଯେତିକି ମିଳୁଛି, ସେତିକିରେ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ରହିବାକୁ ପଡିବ । ଅନ୍ୟକୁ ଦେଖି ନିଜର ଅବସ୍ଥା ତୁଳନା କଲେ କେବଳ ଦୁଃଖ ହିଁ ସାର ହେବ ।

୬) ମନରେ ସଂଶୟ ରଖି କାହାପ୍ରତି ବ୍ୟବହାର କରିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ଯେ ଯେପରି ବ୍ୟବହାର କରୁ ପଛକେ, ଆମେ କାହାରି ବିରୁଦ୍ଧାଚରଣ କରିବା ଠିକ୍ ନୁହେଁ । ସତ୍ୟଦ୍ୱାରା ଅସତ୍ୟକୁ, ପ୍ରେମ ଦ୍ୱାରା ହିଂସାକୁ ଏବଂ କ୍ଷମା ଦ୍ୱାରା କ୍ରୋଧକୁ ଜୟ କରାଯାଇପାରିବ ।

୭) ନିଜକୁ କେବେହେଲେ ବଡ ମନେ କରିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ତେଣୁ ଅଭିମାନକୁ ସୁରାପାନ, ପ୍ରତିଷ୍ଠାକୁ ଶୁକରୀ ବିଷ୍ଠା ତୁଲ୍ୟ ଘୃଣା କରି ବୃକ୍ଷପରି ସହିଷ୍ଣୁ ହୋଇ ଚଳିବା ଦରକାର ।

୮) ଆମେମାନେ କର୍ମର ଅଧିକାରୀ । ତେଣୁ ଫଳାଫଳ ଭଗବାନ୍ଙ୍କ ଉପରେ ସମର୍ପଣ କରି କର୍ମ ସଂପାଦନ କଲେ ସେଥିରେ ଶାନ୍ତି ବ୍ୟତୀତ ମାୟିକ ସୁଖଦୁଃଖ ଭୋଗ ହେବନାହିଁ ।

୯) ସର୍ବଦା ଠାକୁରଙ୍କ ନାମ ଜପ କରି ତାଙ୍କରି ଗୁଣ କୀର୍ତ୍ତନରେ ରତ ରହିବାକୁ ହେବ । କାରଣ ତାଙ୍କଠାରୁ ଆମର ଆଉ ଆପଣାର କେହି ନାହାନ୍ତି । ଆମପ୍ରତି ତାଙ୍କର ଯେଉଁ ସ୍ନେହ, ମମତା, ଦୟା, ସେପରି ଆଉ କାହାର ନାହିଁ । ପିତାମାତାଙ୍କ ସ୍ନେହ, ପତିଙ୍କ ପ୍ରେମ, ତାଙ୍କର ସେହି ବୃହତ୍ ପ୍ରେମର କ୍ଷୁଦ୍ର ଅଂଶ ମାତ୍ର ।

ତେଣୁ ଆମକୁ ସର୍ବଦା ସ୍ମରଣ ରଖିବାକୁ ହେବ ଯେ, ଆମେ ହେଉଛୁ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କର ନିତ୍ୟ ସେବକ । ତାଙ୍କ ଉପଦେଶ ପାଳନ କରି ଆମେ ସଂସାର କର୍ମ ସୁଚାରୁ ରୂପେ ସଂପାଦନ କଲା ପରେ ନିତ୍ୟ ଜଗତକୁ ଫେରିଯିବା । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଚରଣରେ ମୋର ଏତିକି ପ୍ରାର୍ଥନା, ଆମେ ତାଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ପଥରେ ଯାଇ ତାଙ୍କର ଇଚ୍ଛାକୁ ପୂରଣ କରିପାରିବା ପାଇଁ ସେ ଆମକୁ ଶକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତୁ ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଚରଣାଶ୍ରିତା
ଶ୍ରୀମତୀ ସୁଧାଂଶୁବାଳା ଜେନା

ନେବି ଶରଣ

ଅରଜିଲି ଏତେ ବିଷୟ ଧନ
ମିଳିଲା ଯେ କେତେ ମାନ ସମ୍ମାନ
ଦେଶ ଓ ବିଦେଶ ଯାତ୍ରାରେ ମନ
ପ୍ରବୃତ୍ତି ସ୍ରୋତରେ କାଟଇ ଦିନ
ନିନ୍ଦା ଓ ଚର୍ଚ୍ଚାରେ ରସନା ପୂର୍ଣ୍ଣ
ମରୀଚିକା ପଛେ ଧାଏଁ ନୟନ
ବିବେକ ଗଳାରେ ମାୟା ବନ୍ଧନ
ପାଶୋରି ଗଲିଣି ସ୍ୱରୂପ ଜ୍ଞାନ ।

କେବେ ତୁଟିବ ଏ ଭବ ବନ୍ଧନ ?
ତୁମ ବିନେ କାହିଁ ନ ବଳୁ ମନ
ମନ, ପ୍ରାଣ ସଁପି ନେବି ଶରଣ
ତୁମ ନାମ ଜପି ଯାଉ ଜୀବନ ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଚରଣାଶ୍ରିତା
ଶ୍ରୀମତୀ ସ୍ମିତାରାଣୀ ସୁନ୍ଦର ରାୟ

Brahmacharya Sadhan

Brahmacharya Sadhan written by Sri Sri Thakur is a very essential book for students. History is the living witness of change. This change, whether for good or bad, is greatly influenced by the youth. That is the main reason why Sri Sri Thakur wrote this book. In this book, He had stressed on the need for *Brahmacharya* or celibacy in order to achieve greater goals of the society and become a good person. By being a good person, He means that we should be able to become His *Aadhara* or means of carrying out His wishes. In other words, one should try to become a true *Brahmachari* and to do that one should always have good thoughts and always do good deeds, try to serve humanity selflessly and feel the presence of God in every human being.

Our forefathers, keeping the betterment of society in mind, had started the institution of *Gurukula*. When a child reached his ninth birthday, he was sent to the *Gurukula* to acquire knowledge. Thenceforth he was accompanied by the religion of *Brahmacharya* in his journey from youth to manhood. *Brahmacharya* literally means the mode of life which leads to the realization of God. This realization is impossible without practicing self-restraint.

Only after gaining success in *Brahmacharya Sadhan*, the son returned home, entered the holy ashram of marriage and became a *grihastha* or householder. In that time, man's life was divided into four ashramas: *Brahmacharya*, *Grihastha*, *Banaprastha* and *Sannyasa*, each lasting twenty-five years approximately. But now, only because of the absence of *Brahmacharya* ashram, all other ashramas have become baseless and obsolete. Due to the absence of *Brahmacharya*, our homes have become places where we only eat and sleep. Except to earn a simple living, we are not capable of doing any good to society any more.

In the book Sri Sri Thakur describes *Brahmacharya Sadhan* in two broad sections: purification of Mind and purification of Body.

For purification of Mind, He advises the following path:-

1. **Think before you act:**
   - Do not hurt anybody with your actions or words.
   - Do not tell lies.
   - Try to be reticent most of the time, but be pleasant.
   - Do not steal.
   - Be satisfied in whatever situation you are in and (a) Pray for the good of all, (b) Regard everybody as your own kin, (c) Be sympathetic towards others, (d) If somebody else is doing a good deed be happy about it, and (e) If you see somebody doing a bad deed, ignore it. Behave as if you have not seen it or heard about it, even if you have seen or heard it from somebody else. Don't even think about it.
   - Always remember that you will die someday. So always be kind and have patience. Never think of taking revenge.
   - Always believe that God is protecting you. Something may seem to harm you at first but in the long run it will prove beneficial to you. Always believe this.
   - If you work for somebody, then regard your duty with utmost sincerity and try to do your best and not worry about the result.

Essentially, we should try to win over our negativities i.e *Kama, Krodha, Lobha, Moha, Mada and Mascharya*.

2. **Sadachara (Moral Codes of Conduct):**

We should always be careful of our surrounding as it affects our mind and soul to a great extent. So we should keep the following points in mind, advised to us, by Thakur in his writing-

- What you see has an effect on your mind, so always try to see "good". Always try to keep your thoughts closer to God, by appreciating His creation. Feel His presence in the natural beauty like the leaves, flowers, plants, water, sky, sun, and the stars.
- Always be aware of your friend circle as it is possible that you may get waylaid by bad friends. It is better to be alone than to be friends with the wrong person.
- Our body and mind needs fresh air everyday to develop fully and maintain a peaceful existence. So always try to spend sometime outside for exposure to fresh air.
- Don't be garrulous, don't speak ill of others, don't talk about bad deeds and don't indulge in gossip.
- If anybody asks you a question, think what would be the right and appropriate answer and then reply. Always analyze your actions and be aware that your actions and words have consequences.

3. **Krodha Jaya (Control over Anger):**

Whenever our wishes and wants are not fulfilled, we get angry. Anger is the greatest enemy of man. It takes away the humanity from man. So Sri Sri Thakur has advised to always think of the consequences of getting angry. The opposite of anger is to be kind. If we are always kind and caring to others, anger will be defeated. Forgiveness, peace and kindness, all help to quell anger. So in order to be a true *Brahmachari*, we must practice the above three qualities.

4. **Chittasudhhi (Purification of Mind):**

Chittasudhhi is the true essence of *Brahmacharya Sadhan* – controlling our mind. If we are not at peace with our mind, we can not maintain *Brahmacharya*. In fact controlling our mind is the core of all religions. To control our mind, we have to control our five senses, sight, hear, smell, sense and taste, and therefore acquire true knowledge.

This is the reason why Mahatma Tulasi Dass has said,

Kam krodh mad lobhki jabtak manme khaan
Tab tak pandit murakhou tulsi ek samaan

As long as a person is drowned in Kama (lust), Krodha (anger), Mada (egoism) and Lobha (avarice), there is no difference between a learned man and an idiot.

For purification of Body Sri Sri Thakur advises the following:-

Aharasudhhi (Right Intake):

To keep our mind and body healthy, we have to eat healthy. The food that does not makes us sick, but contributes towards making our body strong, calms our mind, makes us feel pure, enhances

qualities like kindness, charity and courage, is the best food. Food can be divided into three categories, *satwa* (one that gives knowledge), *rajah* (one that gives pride) and *tamo* (one that enhances *maya*). So we should always try to have food that is mostly *satwa* by constituent. The food should be clean, well-cooked, have a lot of fluid and should be made with great affection for the person who is going to eat the food. And while taking food, we should try to fill only three-fourths of our stomach with food, leaving the rest one-fourth for free movement of air and stomach acids and fluids. As long as we are not capable enough to control our mind, we should abide by the above rule.

In summary, we should always keep in mind what is good and what is bad. To overcome our shortcomings, we need to pursue the good in us. Practice the opposite when required. For example, try to be kind when we feel angry, try to be charitable when we feel greedy, and love unselfishly when we feel lust. To succeed in *Brahmacharya Sadhan*, we should all practice *Jama* (consisting of *Ahimsa, Satya, Asteya, Brahmacharya* and *Aparigraha*) and *Niyama* (consisting of *Souchaa, Santosha, Tapasya, Swaadhyaya* and *Eswara-pranidhana*). In order to acquire true knowledge we have to free our mind of uncertainties and reservations, because doubt begets distrust and without conviction true knowledge cannot be acquired. Apart from schools and colleges, we learn lessons all the time; anywhere we go, anywhere we live. In fact, this process of learning goes on as long as we live, in this process called life.

Jatheidhansi samiddhogni bhasmashyat kurute-arjuna
Gyanagni sarbakarmani bhasmashyat kurute tatha.
- Gita, 4/37

(All parts discussed above are taken from the book *Brahmacharya Sadhan* by Paribrajakacharya Paramhansa Shrimat Swami Nigamananda Dev.)

Sri Sri Thakur Charanashritaa
Chinmayee Patnaik

ତୁମେମାନେ ଯେତେବେଳେ ସଂସାରୀ, ସେତେବେଳେ ମଝିରେ ମଝିରେ ବିପଦ ବା ଅଶୁଭ ଘଟଣା ମଧ୍ୟରେ ପଡିବାକୁ ହେବା ନିଶ୍ଚିତ । ସୁତରାଂ ସବୁ ପ୍ରକାର ଅବସ୍ଥା ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ରହିବା ଆଦର୍ଶ ଗୃହସ୍ଥର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । କୌଣସି ଅବସ୍ଥାରେ ମୁହ୍ୟମାନ ହେଲେ ଚଳିବ ନାହିଁ, ବୀରଙ୍କ ପରି ପ୍ରସ୍ତୁତ ରହିବାକୁ ହେବ । ରାମକୃଷ୍ଣଦେବ କହନ୍ତି – 'ପୁତ୍ର ପିତାଙ୍କ ହାତ ଧରି ଚାଲିଲେ ସଂକୀର୍ଣ୍ଣପଥରେ ପୁତ୍ରର ପଡିଯିବାର ସମ୍ଭାବନା ଅଛି; କିନ୍ତୁ ପିତା ପୁତ୍ରର ହାତ ଧରି ଚାଲିଲେ ଆଉ ସେ ଭୟ ନ ଥାଏ । ବତ୍ସ ! ମୁଁ ମଧ୍ୟ ଯେ ତୁମମାନଙ୍କର ହାତ ଧରିଛି, ସୁତରାଂ ନିରାଶ ହେବାର ସମ୍ଭାବନା କେଉଁଠି ? ତେବେ ତୁମେମାନେ ଯେ ମଝିରେ ମଝିରେ ଦୁର୍ବଳତା ଅନୁଭବ କର, ତାହା ପ୍ରାରବ୍ଧର ଅବଶ୍ୟମ୍ଭାବୀ ଫଳ । ମୂଳରେ ତୁମମାନଙ୍କର ଭୟର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ ।

--ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର

My Viewpoint on Spiritualism

I have had the unique and prime privilege of attending Sri Sri Thakurji Nigamanada Paramahansa Dev's Bhakta Sammilani celebration at the Hindu Temple in Charlotte, North Carolina in August 2005. I had very nice spiritual feelings and felt as though the spiritual grace was overflowing on all those present there in the *Satsangha* hall. The whole day I spent there felt like a few hours only. I could share several thoughts with the spiritual fraternity; however, at this time, I am writing about a few basic principles that I read through His books and in other spiritual books that are very much relevant to the humanity at large. As our great Master Sri Babuji Maharaj once said, "Where religion ends, spirituality begins, where spirituality ends reality begins and where the reality ends the bliss pervades for eternity". Such is the profound power of spirituality. However, often *sadhakas* get demoralized and succumb to the general perception that spiritual life is a road paved with thorns and obstacles. James Allen, the author of a book entitled "As You Think" said, "You will become as great as your dominant aspiration ... If you cherish a vision, a lofty ideal in your heart, you will realize it." We are told of the importance of a good diet and exercise, but how many of us have been told that our mental diet is the most important thing to our health and well-being?

Spiritual wealth is True wealth. While it is fine to pursue material wealth to create positive living conditions for self and others, we should not neglect the true meaning of life: spiritual ascension. Sri Sri Thakurji and other eminent saints have repeatedly urged sincere seekers to aspire for something that they could always keep with them in this life and hereinafter. That is something that does not depreciate. Rather with the right investment of time, efforts and resources, it would appreciate. In this materialistic world capital, human resource, plants and machinery are considered most valuable and indestructible resources. Let's analyze the appreciation value of each of the above resources. If you deposit money in a bank you will get interest from it. But, there is a limit on the return. If you invest in stock market, you will get more returns, but it is associated with risk. If the stock market crashes, you loose all your investment. Similarly, any machinery that we employ for creating outputs depreciates after using for number of years. Only one resource that always appreciates and no one can snatch away from us is the human resource. And we witness in our lives that people, given the right training, education, and values and right environment, continue to give their very best. People as they grow in their experience and skills and acquire age they become more experienced, skilled, efficient and effective at whatever they undertake. That is why experienced and able people get better emoluments and gain more recognition in professional life as well as in the society.

If we apply this principle to appreciation of our spiritual assets, we find that with our divine Masters blessing's and our earnest efforts we can acquire wisdom, spiritual wealth, and joy that keep on growing as we relentlessly pursue our methods with zeal and enthusiasm. What we acquire in terms of spiritual returns is permanently ours and no power on this planet can ever rob us of that spiritual wealth. The spiritual accomplishments and powers get deeply embedded on our soul and give us the necessary impetus on our journey in the next life. In our life span, we come across several individuals who without any or little practice or *sadhana* seem to have acquired spiritual powers or wisdom. That is the testimony to the fact that they did something in their past lives and that is harbingering the fruits of efforts in this life. Such is the inexorable law of *karmas*. It is well said that even if you gain little advancement in your spiritual practice, in the next life you would not have to start from the scratch and would just have to pursue your journey from the point you left in the previous life.

Is this not incredible and worthy of pursuing the spiritual practice, because doing and following these precepts and practice we don't have to give up anything and yet gain everything that would ever be our prime possession? It is a sad irony that more often we fall pray to our desires and

material life cravings to satisfy the sensual impulses that are even not worth pursuing. It is just like caring for a finely crafted piece of glass and not for the diamond that lies dormant inside our hearts that just needs a dusting off and could then shine for eternity. It is as if the sun is shining but we don't see the light till we get the dust off the mirrors. The spiritual help is always available but we have to take initiative to seek recourse to it. If we take one step in that direction, our spiritual guide would take four steps to help us in the pursuit.

We come into the world with a certain spiritual calibration, and our task from birth to death is to raise our vibration to more subtle levels. Thus, we are here to gather a different currency other than money. Money, in fact, is a separate energy that is neutral and whose value depends on how it is used. We come into the world based on our spiritual consent. We come back because we have a karmic opportunity where consciousness can vary significantly. Chances for growth here are optimal. For example, a savage person is calibrated at 40 and God is at 1000. Most average people are at around 200. Exceptional people are at 400 or more. And people considered saintly are at 500 or more. At about 540, we step into unconditional love for all beings. So on this logarithmic scale, our task is to rise in our vibration. We do this by working on our character and dedication to the system and adherence to spiritual principles advocated by our master who is like arbitrator of growth and development of spirituality.

We accumulate spiritual currency by increasing our love, compassion, gratitude, generosity, kindness, our connection to our soul, God, and the heavenly kingdom, and so on. When we die, we go to an astral plane that corresponds to our level of calibration. Thus, if we are cruel and vicious, we will go to the lower astral realms, which equate with what religions call 'hell'. If we are kind and loving, we will go to the higher astral realms, which equate with what religions call 'heaven'. And if we are between these polarities, then we travel to those astral realms that correspond to our level of consciousness. Religions have called this zone, 'purgatory'. We rise in consciousness by meditating, contemplating, praying and acting in a way to benefit others, always striving to find the beauty and sacredness in others.

When we become truly compassionate, our life becomes a blessing to all, including ourselves. When we begin to feel lost or confused about various aspects of our lives, our first instinct is to search for direction. We feel sure that the answers we need are out there somewhere and finding them will help us to know the right way to proceed.

While seeking advice and guidance from others can be helpful at times, it is not always the best way to help ourselves. Rather than relying on someone else to tell us the answers, we can instead choose to look within and find the answers inside ourselves. Each of us has been given the gift of an inner advisor that will never steer us wrong. However, this inner advisor is not pushy. He or she will not speak up unless we ask for help. When we finally open our hearts and minds to hear what our inner advisor has to say, the wisdom will begin to flow freely and our lives will begin to change for the better.

So, how do we tap this wealth of wisdom? Is there a request form we need to fill out somewhere? No, it is even easier than that, thank goodness! Following are some tips to help you connect with your inner guidance and use it to create your best life:

Create a harmonious balance within ourselves – A bird with two wings can soar in the sky and travel far and wide. Our inner guidance flourishes in peaceful, quiet surroundings. If you've got a lot of noise and chaos around you, you won't be able to tap in and hear the wisdom waiting for you. Try to find a quiet place that you can relax in. You can also surround yourself with beauty by bringing in some fresh flowers, scented candles or incense, or even some soothing artwork or anything that will help put you in a calm, peaceful mood.

Turn within - Deeper we dive, the better pearls we get - If you're not a regular meditator, this can be tricky at first. You might wonder what the heck you're supposed to be turning "toward," or

focusing on. The answer is simple: nothing. Focus on nothing. Simply close your eyes and turn your attention inward, to the silence within you. Random thoughts will probably keep popping in, but gently push them back out and return your attention to the silence.

Listen for wisdom from heart - If you've got a specific situation you're struggling with, this would be a good time to think about it. Try to do so without judgment, and without trying to come to any conclusions. Just ponder the issue and practice acceptance for what it is at this moment. Then ask yourself, "What would be the best course of action for me at this time?" Consider the possibilities before you, and think about how each one makes you feel. Most often, you will notice a difference between something that feels right and something that feels wrong.

Let our divine master guide your thoughts, action, and words - If you don't receive any insights initially, put the issue aside for a while. By going through this process, you've already tapped into your inner guidance and asked for help. Even if the answer doesn't appear immediately, it will appear eventually. And in my experience, it doesn't take long! Just make an effort to stay open to the answer when it arrives. It will usually arrive in a flash of inspiration or insight that makes you say, "Ah ha!" Or perhaps it will be more along the lines of a subtle gut feeling, where you just know that one particular course of action "feels" right.

Act from the heart! It is the genesis of human beings - There is an adage that mind will often betray you, but heart will never betray you. Once you know what you need to do, act with confidence. Don't let worries or fears hold you back. Believe that your inner guidance knows what's best for you and move forward with courage. Remember, that there are truly no right or wrong paths in life, only experiences that we can learn from. By examining your options and considering which path is right for you at this time, you are making a wiser decision than you would otherwise.

At all times, strive to be your own master. There is nothing wrong with seeking knowledge and answers from others, but you aren't bound to mindlessly follow where they lead, either. You have the ability to find your own way and decide what's best for you. In your quest for knowledge, you will come across information that feels right to you, and information that doesn't seem to make sense. Use discernment and understand that there are many truths. You just have to find yours.

Every day of our lives is filled with possibilities and spiritual evolution. It is filled with insight about the human spirit and will. As a poem goes-

"You will be what you will be, let failure find its false content,
In that poor word "environment",
But spirit scorns it and is free.
It masters time and conquers space, it cows that boastful trickster chance and bids the tyrant circumstance,
Uncrown and fill a servants place.
The human Will that force unseen, the offspring of a deathless Soul, Can hew a way to any goal, though walls of granite intervene.
Be patient in delay, but wait as one who understands, when spirit rises and commands, the gods are ready to obey".

May Sri Sri Thakurji Maharaj bless us all with strong will powers, iron resolve, and undying determination and passion that we shall not rest until we achieve our avowed goal, i.e., spiritual realization.

Sri Mahendra Singh Rathore
Charlotte, NC

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ସେବାପୂଜା ବିଧି

ଆମେରିକା ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ସଭ୍ୟମାନେ ନଭେମ୍ବର ୧୩ ତାରିଖ ରବିବାର ସନ୍ଧ୍ୟା ୯.୩୦ (Eastern Time) ରେ ଟେଲିଫୋନ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ସମ୍ମିଳିତ ହୋଇ ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘ ପରିଚାଳନା ମଣ୍ଡଳୀର ସଦସ୍ୟ ତଥା ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କର ମୁଖ୍ୟ ପୂଜକ ସତ୍ୟାନନ୍ଦ ତ୍ରିପାଠୀ ଭାଇଙ୍କ ସହିତ ଟେଲିଫୋନ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ଯୋଗାଯୋଗ ସ୍ଥାପନ କରି, ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ସେବାପୂଜା ବିଧି ସଂପର୍କରେ ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର ମାଧ୍ୟମରେ ଶିକ୍ଷା ଲାଭ କରିଥିଲେ । ସେହି ଏକ ଘଣ୍ଟା ବ୍ୟାପୀ ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର ଶିକ୍ଷାର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ବିବରଣୀ ନିମ୍ନରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ହେଲା ।

ପ୍ରଶ୍ନ- ଗୃହାସନରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ସେବାପୂଜା ବିଧି ଓ ତତ୍ତ୍ୱ ବିଷୟରେ ଜାଣିବାକୁ ଇଛା କରୁଛୁ ।

ଉତ୍ତର- ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ନିତ୍ୟ ସେବା ବିଧି

ସକାଳେ ବ୍ରାହ୍ମମୁହୂର୍ତ୍ତରେ (ଭୋର ୪ଟା ସୁଦ୍ଧା) ଶଯ୍ୟା ତ୍ୟାଗ କରିବେ । ନିତ୍ୟକର୍ମ ସାରି ଠାକୁରଙ୍କର ପୂଜା ପାଇଁ ଆୟୋଜନ (ଫୁଲ, ଚନ୍ଦନ, ଭୋଗ ଇତ୍ୟାଦି) କରିବେ । ତା'ପରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କୁ ଶତଦଳ ପଦ୍ମ ଉପରେ ଜ୍ୟୋତିର୍ମୟ ବିଗ୍ରହରେ କିଛି ସମୟ ଧ୍ୟାନ କରିବେ । ତାପରେ ଅନ୍ତରରୁ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଆବାହନ କରି ବିଶ୍ରାମ ଆସନରେ ବସାଇବେ । ଠାକୁରଙ୍କୁ ବିଛଣାରୁ ଉଠାଇ ମୁହଁ ଧୋଇ ଦେବେ, ଦାନ୍ତ ଘଷାଇ ଦେବେ । ମନେ ମନେ ଚିନ୍ତା କରିବେ ଠାକୁର ଝାଡା ଗଲେ, ଗାଧୋଇଲେ ଇତ୍ୟାଦି । ଏହାକୁ ସେବା କୁହାଯାଏ । ଯାହାର ଯେପରି ସୁବିଧା ଅଛି, ସେପରି ସେବା କରିବେ । ଯାହାର ସୁବିଧା ଅଛି, ସେ ବ୍ରଶ୍ ପେଷ୍ଟ୍‌ରେ ଦାନ୍ତ ଘଷାଇବେ । ଯାହାର ସୁବିଧା ନାହିଁ, ସେ ମନେ ମନେ ଚିନ୍ତା କରିବେ । ତାପରେ ପଞ୍ଚ ଉପଚାରରେ ପୂଜା କରିବେ । ଠାକୁରଙ୍କୁ ଚନ୍ଦନ, ଫୁଲ ଦେଇ ଧୂପରେ ଆବାହନ କରି ଭୋଗ ଆସନରେ ବସାଇବେ । ଭୋଗ ଦେଲା ପରେ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଆସନକୁ ଆଣି ପ୍ରଣାମି ଦେଇ କ୍ଷମାପ୍ରାର୍ଥନା କରିବେ । ତାପରେ ସ୍ତୋତ୍ର ବନ୍ଦନା କରି ପରିଚୟ ପତ୍ର ପାଠ ପରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଗୁରୁଗୀତା ପଢ଼ିବେ । ନିତାନ୍ତ ପକ୍ଷେ ଏତିକି ପଢ଼ିବେ । ଠାକୁରଙ୍କୁ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ଯେଉଁ ସମୟରେ ନିତ୍ୟ ସେବା କରିବେ, ସେହି ସମୟକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିବେ । ତାପରେ ଠାକୁରଙ୍କୁ କାମରେ ଯାଉଛି ବୋଲି ଜଣାଇ ବିଶ୍ରାମ ଦେବେ । ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ଯେଉଁ ସମୟରେ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିଥିବେ, ଠାକୁରଙ୍କୁ ସେହି ସମୟରେ ବିଶ୍ରାମରୁ ଉଠାଇ ଆସନରେ ବସାଇବେ । ଫୁଲ ଓ ଧୂପ ଦେଇ ଭୋଗ ଆସନରେ ବସାଇବେ । ଭୋଗ ଦେଲାପରେ ସ୍ତୋତ୍ରବନ୍ଦନା, ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବେ ଓ ବହି ପଢ଼ିବେ । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ବହି ପଢ଼ିବାକୁ ସ୍ୱାଧ୍ୟାୟ କହନ୍ତି । ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ଚନ୍ଦନ ଦିଆ ଯାଏନାହିଁ ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ସେବା ତତ୍ତ୍ୱ

ଯେତେବେଳେ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଅନ୍ତରରୁ ଆବାହନ କରି ଆସନରେ ବସାଇବେ, ସେତେବେଳେ ଚିନ୍ତା କରିବେ, ଠାକୁର ହେଲେ ନିତ୍ୟଲୋକର ଚିନ୍ମୟ ପୁରୁଷ ଓ ଆମେ ହେଲୁ ତାଙ୍କର ନିତ୍ୟ ପାର୍ଷଦ । ସେବା କଲାବେଳେ ଏହି ଜ୍ଞାନ ସବୁବେଳେ ମନେ ରଖିବେ । ନିତ୍ୟଲୋକରେ ସବୁ ଜିନିଷ ଅତି ସୁନ୍ଦର । ସେହି ନିତ୍ୟପୁରୁଷ ଯେତେବେଳେ ଏହି ଘରେ ଅଛନ୍ତି, ସେତେବେଳେ, ଏ ଘରଟି ମଧ୍ୟ ଅତି ସୁନ୍ଦର । ଏହି ଘରେ ଥିବା ସବୁ ଜିନିଷ ଅତି ସୁନ୍ଦର । କଳ୍ପନା ଯାହା କରାଯାଇପାରେ । ଭୋଗ ଦେଲାବେଳେ ମଧ୍ୟ ଏହା ଚିନ୍ତା କରିବେ । ଠାକୁରଙ୍କୁ ସେବା କଲାବେଳେ ମନରେ କି ଭାବ ରଖି ସେବାପୂଜା କରିବ, ତାହା "ନିଗମ ଚେତନା ବିକାଶ ସାଧନ ପଥେ" ପୁସ୍ତକର ପ୍ରଥମ ଭାଗରେ ଅଛି ।

ପ୍ରଶ୍ନ- "ନିଗମ ଚେତନା ବିକାଶ ସାଧନ ପଥେ" ପୁସ୍ତକରେ ସକାଳେ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଆବାହନ କରି ଆସନକୁ ଆଣିବା ପୂର୍ବରୁ ନାଭିଧ୍ୟାନ ଓ ଜପ କରିବାକୁ କୁହାଯାଇଛି । ଏହି ନାଭିଧ୍ୟାନ ଓ ଜପ କରିବାର ପ୍ରଣାଳୀ କଣ ?

ଉତ୍ତର- ଜପ ଓ ନାଭିଧ୍ୟାନ କେହି ନିଜେ କରି ଦେଖାଇ ନ ଦେଲେ କରିପାରିବ ନାହିଁ । ଠାକୁରଙ୍କୁ ଆବାହନ କରିବା ପାଇଁ ଜପ କରାଯାଏ । ଯଦି ଜପ ଓ ନାଭିଧ୍ୟାନ ଦିଆ ଯାଇନାହିଁ, ତେବେ କେବଳ ଧ୍ୟାନ କରିବ । ତେଣୁ ଚିନ୍ତା କରିବ, ଠାକୁର ସହସ୍ରାରରେ ଶତଦଳ ପଦ୍ମରେ ଅଛନ୍ତି, ତାଙ୍କୁ ହୃଦୟରେ ଅନାହତକୁ ଆଣିବ ଓ ତାପରେ ଆସନକୁ ଆଣିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ- ଠାକୁରଙ୍କୁ ବିଛଣାରୁ ଉଠାଇ ସିଧା ପୂଜା ଆସନକୁ ନେଇ ବସାଇବ କି ?

ଉତ୍ତର– ନା, ଠାକୁରଙ୍କୁ ବିଛଣାରୁ ଉଠାଇ ଗୋଟିଏ ପିଢାରେ (ସୁବିଧା ନ ଥିଲେ ପାଦାସନ ପିଢାରେ) ବସାଇବେ । ପାଦ ଧୋଇ ଦେବେ, ମୁହଁ ଧୋଇଦେବେ, ପାଦ ଓ ମୁହଁ ପୋଛି ଦେବେ । ତାପରେ ବ୍ରଶ୍, ପେଷ୍ଟ୍ ରେ ଦାନ୍ତ ଘଷି ଦେବେ, ମୁହଁ ଧୋଇଦେଇ ପୋଛିଦେବେ । ତାପରେ ଦେହରେ ତେଲ ଲଗାଇଦେଇ ଗାଧୋଇ ଦେବେ । ସେତେବେଳେ ମନେ ମନେ ଚିନ୍ତା କରୁଥିବେ, "ଠାକୁରଙ୍କୁ ଦାନ୍ତ ଘଷି ଦେଉଛି", "ମୁହଁ ଧୋଇ ଦେଉଛ", "ଗାଧୋଇ ଦେଉଛି" । ସେହି ସମୟରେ ଶଙ୍ଖରେ ଟିକେ ଟିକେ ପାଣି ଗୋଟିଏ ଗିନାରେ ଢାଳି ଦେଉଥିବେ । ତଉଲିଆରେ ପୋଛିଦେଇ ଲୁଗା ପିନ୍ଧାଇ ଦେବେ । ସୁବିଧା ଥିଲେ ମୁହଁ ପୋଛିବା ପାଇଁ ଓ ଗାଧୋଇଲା ପରେ ପୋଛିବା ପାଇଁ ଅଲଗା ତଉଲିଆ ବ୍ୟବହାର କରିପାରିବେ । ଠାକୁରଙ୍କୁ ଗାଧୋଇ ଦେଇ ଲୁଗା ପିନ୍ଧାଇଲା ପରେ ଆସନକୁ ନେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ– ଘରେ ଠାକୁରଙ୍କ ପୂଜା କଲାବେଳେ ଘଣ୍ଟି ବଜାଇବେ କି ?

ଉତ୍ତର– ଘଣ୍ଟି କେବଳ ପୂଜାବିଧି କଲାବେଳେ ବ୍ୟବହାର କରିବେ, ସେବା କଲାବେଳେ ଘଣ୍ଟି ବ୍ୟବହାର ହୁଏ ନାହିଁ । କେବଳ ଆରତି ସମୟରେ ଘଣ୍ଟି ବଜାଇବେ । ଘରେ ସବୁଦିନ ପଞ୍ଚ ଉପଚାରରେ ପୂଜା କଲାବେଳେ ଘଣ୍ଟି ବ୍ୟବହାର କରିବେ ନାହିଁ । ପଞ୍ଚ ଉପଚାର ହେଲା ଗନ୍ଧ, ପୁଷ୍ପ, ଧୂପ, ଦୀପ ଓ ନୈବେଦ୍ୟ । ପ୍ରଥମେ ଚନ୍ଦନ, ଫୁଲ ଦେବେ । ଆଗରୁ ଦୀପ ଲଗାଇ ରଖିଥିବେ । ଧୂପ ଦେଇ ଭୋଗ ଆସନକୁ ଆବାହନ କରିବେ । ଭୋଗ ଆସନ ପାଖରେ ଦୀପ ରଖିଥିବେ । ଭୋଗ ଆସନରେ ନୈବେଦ୍ୟ ଅର୍ପଣ କରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ– ଏକାଦଶୀ, ଅମାବାସ୍ୟା, ସଂକ୍ରାନ୍ତି ଓ ପୂର୍ଣ୍ଣମୀ ତିଥିରେ ସନ୍ଧ୍ୟା ବେଳେ କିପରି ପୂଜା କରାଯାଏ ?

ଉତ୍ତର– ଏହି ଦିନମାନଙ୍କରେ ସନ୍ଧ୍ୟା ପୂର୍ବରୁ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଭୋଗ ଦେଇ ପୂଜା କରିବେ । ସ୍ତୋତ୍ର ବନ୍ଦନା, ସ୍ୱାଧ୍ୟାୟ ଆଦି ସବୁ ଦିନ ପରି କରିବେ, କେବଳ ସମୟ ସନ୍ଧ୍ୟା ପୂର୍ବରୁ ହେବ । ସଂଘ ଆସନରେ ପରଦା ଖୋଲା ହୁଏ ନାହିଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ– ସକାଳେ ଭାଇ ଓ ମା'ମାନଙ୍କର ପରିଚୟ ପତ୍ର କେଉଁ କ୍ରମରେ ପଢାଯିବ ?

ଉତ୍ତର– ପ୍ରଥମେ ସେବକଙ୍କ ପ୍ରତିଜ୍ଞା ମିଶି କରି ପଢିବେ । ତାପରେ ଠାକୁରଙ୍କ ଉପଦେଶ । ତାପରେ ଭାଇମାନଙ୍କର ପରିଚୟ ପତ୍ର ପଢିସାରି ମା'ମାନଙ୍କ ପରିଚୟ ପତ୍ରରୁ ଠାକୁରଙ୍କ ଉପଦେଶ ପଢିବେ । ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ପରିଚୟ ପତ୍ର ପଢିବା ଦରକାର ନାହିଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ– ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଠାକୁରଙ୍କୁ ଖଟ ବିଛଣା ଦେବା ପାଇଁ ସୁବିଧା ନାହିଁ, ସେମାନେ ଠାକୁରଙ୍କୁ କିପରି ବିଶ୍ରାମ ଦେବେ ?

ଉତ୍ତର– ଏହା ହେଉଛି ଭାବର କଥା । ଠାକୁର ଘରେ ଅଛନ୍ତି । ଆମେ ତାଙ୍କୁ ଆମଠାରୁ ବେଶି ଭଲରେ ରଖିବା । ଆମେ ଶୋଇଲେ, ଆଉ ଠାକୁର ଶୋଇବେନି ? ଆମ ଶୋଇବା ଘରେ ମଧ୍ୟ ଠାକୁରଙ୍କ ବିଛଣା କରିପାରିବା । ଯଦି ସୁବିଧା ନାହିଁ, ତାହେଲେ ଠାକୁରଙ୍କୁ ବିଛଣା ଦେଇ ଆମେ ତଳେ ଶୋଇବା ।

ପ୍ରଶ୍ନ– ଯିଏ ସେ କଥା କରିପାରିବେ ନାହିଁ, ମନେ ମନେ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଭଲ ବିଛଣାରେ ବିଶ୍ରାମ ଦେଉଛନ୍ତି ବୋଲି ଚିନ୍ତା କରିପାରିବେ କି ?

ଉତ୍ତର– ହଁ କରିପାରିବେ । କିନ୍ତୁ ଏହା ଠିକ୍ ନୁହେଁ । ଯାହାଙ୍କୁ ଘରକୁ ଡାକି ଆଣିଛ, ତାଙ୍କୁ ଭଲରେ ଶୋଇବାକୁ ଦେଇପାରିବ ନାହିଁ, ଏହା କଣ ମର୍ଯ୍ୟାଦା ହେବ କି ?

ପ୍ରଶ୍ନ– ଏଠାରେ ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତଙ୍କ ଘରେ ଭାଇ ଓ ମା' ଦୁହେଁ ଚାକିରି କରନ୍ତି । ତେଣୁ ମଧ୍ୟାହ୍ନରେ କେହି ଘରେ ରହନ୍ତି ନାହିଁ । ସେପରି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଠାକୁରଙ୍କୁ କିପରି ଭୋଗ ଦେବୁ ? ଆମେ ଅଫିସ୍‌ରେ ଖାଇଲା ସମୟରେ ମନେ ମନେ ଠାକୁରଙ୍କୁ ନିବେଦନ କରିବୁ କି ?

ଉତ୍ତର– ଅନିବେଦିତ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇବ ନାହିଁ । ତେଣୁ ସକାଳୁ ରୋଷେଇ କରି ଠାକୁରଙ୍କୁ ଭୋଗ ଦେଇଦେବ । ସେହି ପ୍ରସାଦକୁ ଅଫିସ୍ ନେଇଯିବ । ରାତିରେ ପୁଣି ଫେରିଲେ, ରୋଷେଇ କରି ଭୋଗ ଦେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ- କେହି ବାହାର ଲୋକ ଯଦି ଠାକୁରଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ ଚାହାନ୍ତି, ତେବେ ଆମର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କଣ ?

ଉତ୍ତର- କେହି ଯଦି ଦେଖିବାକୁ ଇଛା କରନ୍ତି, ତେବେ ସେ ଗୋଡ ଧୋଇ ଠାକୁରଙ୍କ ଆସନ ନିକଟକୁ ଯିବେ ଓ ପ୍ରଣାମୀ ଦେଇ ପ୍ରଣାମ କରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ- ଠାକୁର ହେଲେ ଆମର ଘରର ମୁରବୀ ଓ ସେ ମଧ୍ୟ ଗୁରୁ ପରମବ୍ରହ୍ମ । ଏ ଦୁଇଟି ଭିତରେ କିପରି ସାମ୍ୟ ଭାବ ରଖିପାରିବା ?

ଉତ୍ତର- ପୁତ୍ରବତ୍ ସ୍ନେହ ଓ କାଳବତ୍ ଭୟ ରଖି ଠାକୁରଙ୍କର ସେବା କରିବ । ପୁଅକୁ ଯେପରି ଭଲ ପାଅ, ଠାକୁରଙ୍କୁ ସେପରି ଭଲ ପାଇବ, କିନ୍ତୁ ଭକ୍ତି ଭାବ ମନରେ ରଖିଥିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ- ଠାକୁର ହେଲେ ଆମର ଘରର ମୁରବୀ; କେଉଁ ଭାବ ରହିଲେ, ଏହା ଆମେ ଅନୁଭବ କରିପାରିବୁ ?

ଉତ୍ତର- ଅନୁଭବଟା ଆମ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ । ଆମେ ବିଶ୍ୱାସ ରଖିବା, ଠାକୁର ଆମର ଘରର ମୁରବୀ, ଏ ଘରର ସବୁ ଦାୟିତ୍ୱ ତାଙ୍କର, ମୁଁ ଯାହା କରିବି ତାଙ୍କୁ ପଚାରି କରିବି । ଏଇଟା ହେଲା ସମର୍ପଣ ଭାବ । ଏଇ ଭାବଟା ଆସିଗଲେ ଅନୁଭବ ହେଇଯିବ । ଏହା କିନ୍ତୁ ସହଜରେ ଆସେନି । ସେଥିପାଇଁ ଆମକୁ ସାଧନା କରିବାକୁ ହେବ । ଆମେ ସବୁବେଳେ ଭାବୁ, ମୁଁ ଠାକୁରଙ୍କ ପାଇଁ ଏଇଟା କିଣି ଦେଲି କିମ୍ବା ସେଇଟା କରିଦେଲି । ସେଇ ଭାବନାଟାକୁ ବଦଳାଇବା ପାଇଁ ଆମେ ଯଦି ଯାହା କରିବାକୁ ଯୋଜନା କରୁଛୁ, ତାହାର ବଜେଟ୍ କରି ଠାକୁରଙ୍କୁ ଅର୍ପଣ କରି ଓ ତାଙ୍କର ଅନୁମତି ଆଣି ଖର୍ଚ୍ଚ କରିବାକୁ ହେବ । କେବେ ଭାରତ ଗଲେ ଶ୍ୟାମ ଭାଇଙ୍କଠାରୁ ଏହି ବଜେଟ୍ ଅନୁମୋଦନ କରାଇ ଆଣି ପାରିବ । ତାହାହେଲେ ଠାକୁର ଏ ଘରର ମୁରବୀ, ଏହି ଅନୁଭୂତି ସହଜରେ ହୋଇପାରିବ । ଠାକୁର କହିଛନ୍ତି, ସେଥିପାଇଁ ଆମେ କାମକୁ ଯାଉଛୁ । ଠିକ୍ ଯେମିତି ହଳିଆଟିଏ ବିଲରେ କାମ କରେ ଓ ତାର ଖର୍ଚ୍ଚ ସେ ମାଲିକଠାରୁ ନିଏ, ଏଇ ଭାବରେ ସାଧନା କଲେ ଧୀରେ ଧୀରେ ଚିତ୍ତଶୁଦ୍ଧି ହୋଇଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ- 'ସଂଘନୀତି'ରେ ଅଛି, ସ୍ତୋତ୍ର ବନ୍ଦନା ବେଳେ ଠାକୁରଙ୍କର ପାଦକୁ ଚାହିଁ ବନ୍ଦନା କରିବ । ଏହା କଣ ଠିକ୍ ?

ଉତ୍ତର- ଠାକୁରଙ୍କ ପାଦକୁ ଚାହିଁବ । ଜ୍ୟୋର୍ତିମୟ ବିଗ୍ରହ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ଯେଉଁ ସବୁ ବିଗ୍ରହରେ ତାଙ୍କର ପାଦ ଦେଖାଯାଉ ନ ଥିବ, ମୂର୍ତ୍ତିକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ସ୍ତୋତ୍ର ବନ୍ଦନା କରିବ । ଯେଉଁ ସବୁ ବିଗ୍ରହରେ ତାଙ୍କର ପାଦ ଦେଖାଯାଉଥିବ, ପାଦକୁ ଚାହିଁ ସ୍ତୋତ୍ର ବନ୍ଦନା କରିବ । ଜପକ୍ରିୟାରେ କୁହାଯାଇଛି, ପାଦର ବୃଦ୍ଧାଙ୍ଗୁଷ୍ଠି ନଖକୁ ଜ୍ୟୋର୍ତିମୟ ଚିନ୍ତାକରି ଜପକରିବ । ଧ୍ୟାନରେ ଗୁରୁମୂର୍ତ୍ତିଙ୍କୁ ଚିନ୍ତାକରିବ । ପ୍ରାର୍ଥନା ବେଳେ ପାଦକୁ କିମ୍ବା ଯେକୌଣସି ଗୋଟିଏ ଅଙ୍ଗକୁ ଚାହିଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବ । ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିହେବ, କିନ୍ତୁ ପାଦକୁ ଚାହିଁବା ଉତ୍ତମ । କାରଣ ଜପ ସମୟରେ ପାଦକୁ ଚାହିଁବାକୁ ପଡିବ ।

ପଶ୍ନ- ସଂଘପୂଜାରେ ପ୍ରଥମ ଅଧିବେଶନ ଶେଷରେ ବାଲ୍ୟଭୋଗ ନିବେଦନ କରିସାରିବା ପରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଧିବେଶନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଠାକୁରଙ୍କୁ ବିଶ୍ରାମ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ୍ କି ?

ଉତ୍ତର- ଭୋଗନିବେଦନ ପରେ ସୁବିଧା ଅନୁସାରେ ବିଶ୍ରାମ ଦେଇପାର, ଗୁଡାଖୁ ଦେଇପାର କିମ୍ବା ଚେଆର୍‌ରେ ବସାଇ ପାର । ଯାହା କରିବ ତାଙ୍କୁ ଜଣାଇ କରିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ- ଆମେ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଯେଉଁ ସମୟରେ ପୂଜା ପାଇଁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିଛୁ, ଯଦି କୌଣସି ଦିନ ରାସ୍ତାରେ ଭିଡ ଯୋଗୁଁ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି କାରଣରୁ ସେ ସମୟରେ ଘରେ ପହଞ୍ଚି ପାରୁ ନାହୁଁ, ସେତେବେଳେ ଆମର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କଣ ?

ଉତ୍ତର- ସବୁବେଳେ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଯେଉଁ ସମୟରେ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିଛ, ସେ ସମୟରେ ପୂଜା କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବ । ସବୁବେଳେ ଏକ ସମୟରେ ପୂଜା କରିବ । ଅଫିସ୍‌ରୁ ଆସିଲାବେଳେ, ରାସ୍ତା ଭିଡ ପାଇଁ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି କାରଣ ପାଇଁ ଡେରି ହୋଇଯାଇପାରେ । ତେଣୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କଲାବେଳେ, ଯେଉଁ ସମୟରେ ସାଧାରଣତଃ ପୂଜା କରିପାରିବ, ତା'ଠାରୁ କିଛି ସମୟ ଅଧିକା ଗ୍ୟାପ୍ ରଖି (ଉପରଲିଖିତ

ଅସୁବିଧା ଗୁଡିକ ପାଇଁ) ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିବ । ଯଦି ଦୂର ଯାଗାକୁ ଯାଇଛ, ରାସ୍ତାରେ ଅଛ, ପୂଜା ସମୟରେ ଘରେ ପହଞ୍ଚି ପାରୁ ନାହିଁ, ତାହାହେଲେ ଠାକୁରଙ୍କୁ ମନେ ମନେ ଜଣାଇ କ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବ । ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା ପରେ ପୂଜା କରିବ । ଯେତେ ଡେରି ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଘରେ ପହଞ୍ଚିଲା ପରେ ପୂଜା କରିବ । କିନ୍ତୁ ସବୁବେଳେ ଚେଷ୍ଟା କରିବ, ଠାକୁରଙ୍କୁ ଯେଉଁ ସମୟରେ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିଛ, ସେ ସମୟରେ ପୂଜା କରିବା ପାଇଁ । ବନ୍ଧୁବାନ୍ଧବ ଓ ସାଂଗସାଥିଙ୍କୁ avoid କରିବ, ନହେଲେ କଥାବାର୍ତ୍ତାରେ ବାଟରେ ଡେରି ହୋଇଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ– ଗୃହାସନରେ ଠାକୁରଙ୍କ ବିଧିମାର୍ଗରେ ପୂଜା କଲାବେଳେ ଅତିକମ୍‌ରେ କେଉଁ ଜିନିଷଗୁଡିକ କରିବା ଦରକାର ?

ଉତ୍ତର– ପଞ୍ଚଉପଚାର ପୂଜା (ଗନ୍ଧ, ପୁଷ୍ପ , ଧୂପ, ଦୀପ, ନୈବେଦ୍ୟ) ନିହାତି କରିବା ଦରକାର ।

ପ୍ରଶ୍ନ– ଠାକୁରଙ୍କୁ ସକାଳେ ଅନ୍ତରରୁ କିପରି ଆବାହନ କରିବ ଓ ବିଶ୍ରାମ ଦେଲାବେଳେ କିପରି ଅନ୍ତର ମଧ୍ୟକୁ ଫେରାଇ ଆଣିବ ?

ଉତ୍ତର– ସକାଳେ ଆବାହନ କଲାବେଳେ ସହସ୍ରାରରୁ ଶତଦଳ, ତାପରେ ବ୍ରହ୍ମନାଡୀ ଦେଇ ଅନାହତ ପାଖ ଅଷ୍ଟଦଳକୁ ଆଣିବ, ତାପରେ ଅଷ୍ଟଦଳରୁ ଆଣି ଆସନରେ ବସାଇବ । ବିଶ୍ରାମ ଦେଲାବେଳେ ଆସନରୁ ଅନାହତକୁ ଓ ଅନାହତରୁ ସହସ୍ରାରକୁ ଫେରାଇନେବ । ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ବିଶ୍ରାମରୁ ଉଠାଇଲା ବେଳେ ସେହିପରି ସହସ୍ରାରରୁ ଅନାହତକୁ ଆଣିବ, ତାପରେ ଅନାହତ ପାଖ ଅଷ୍ଟଦଳରୁ ଆଣି ଆସନରେ ବସାଇବ । ଯେତେବେଳେ ବିଶ୍ରାମ ଦେବ କିମ୍ବା ଆବାହନ କରିବ, ଉପରୋକ୍ତ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ କରିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ– ଠାକୁରଙ୍କ ଘରେ ଧ୍ୟାନ କରିପାରିବୁ କି ?

ଉତ୍ତର– ଠାକୁରଙ୍କ ଆସନ ସମ୍ମୁଖରେ ଧ୍ୟାନ କରାଯାଏ ନାହିଁ । ଯଦି ଆସନ ସମ୍ମୁଖରେ ପରଦା ପକାଯାଏ, ତାହାହେଲେ ଠାକୁରଙ୍କ ଘରେ ଧ୍ୟାନ କରାଯାଇପାରିବ । ଧ୍ୟାନ କଲାବେଳେ କମ୍ବଳ, ଆସନ, ସ୍ଥାନ ଓ ସମୟ ବଦଳାଇବ ନାହିଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ– ଠାକୁରଙ୍କୁ ବିଛଣାରେ ବିଶ୍ରାମ ଦେଲାବେଳେ ବିଛଣା ଉପରେ ଠାକୁରଙ୍କ ବିଗ୍ରହ ରଖିବା ଦରକାର କି ?

ଉତ୍ତର– ନା, ବିଛଣା ଉପରେ ଠାକୁରଙ୍କ ବିଗ୍ରହ ରଖିବା ଦରକାର ନାହିଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ– ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ଧ୍ୟାନ, ପୂଜା ପୂର୍ବରୁ କି ପୂଜା ପରେ କରିବେ ?

ଉତ୍ତର– ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ଧ୍ୟାନ ପୂଜା ପରେ କରାଯାଏ, କାରଣ ପୂଜା ପୂର୍ବରୁ ଧ୍ୟାନ ପାଇଁ ଯଥେଷ୍ଟ ସମୟ ନ ଥାଏ ।

ପ୍ରଶ୍ନ– ଯଦି ଠାକୁରଙ୍କ ଆସନରେ ପରଦା ପକାଇବାକୁ ସୁବିଧା ନ ଥାଏ, ତେବେ କଣ କରିବେ ?

ଉତ୍ତର– ଗୋଟିଏ ପ୍ଲାଟ୍‌ଫର୍ମ ଉପରେ ଠାକୁରଙ୍କ ଚେୟାର୍ ରଖି, ପ୍ଲାଟ୍‌ଫର୍ମ ଚାରିପଟେ କିମ୍ବା ସମ୍ମୁଖରେ ବାଡ ଲଗାଇ କପଡା ଟାଣି ଦେବେ । ଠାକୁରଙ୍କ ବିଗ୍ରହ ଉପରେ କନା ପକାଇବେ ନାହିଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ– ଯଦି ଘରକୁ କେହି ବୁଲି ଆସିଛନ୍ତି ଓ ଠାକୁରଘର ଦେଖିବାକୁ ଚାହାନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ଠାକୁର ବିଶ୍ରାମ ନେଇଛନ୍ତି, ସେ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆମର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କଣ ?

ଉତ୍ତର– ଠାକୁରଘର ଦେଖାଇବାରେ କିଛି ଅସୁବିଧା ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଆସନ ଖୋଲିବେ ନାହିଁ । ବାହାରୁ ପ୍ରଣାମ କରିବେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ– ଶୀତଦିନେ ଆମେ ଠାକୁରଙ୍କୁ ବିଶ୍ରାମ ଦେଲାବେଳେ କମ୍ବଳ ଘୋଡାଇ ଦେଉଛୁ । ଘୋଡାଇଲା ବେଳେ ଯେଉଁ ଗିନାରେ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଆବାହନ କରାଯାଏ, ତାହା ପୁରା ଘୋଡାଇ ଦେବୁ ନା କମ୍ବଳ ଗିନା ତଳକୁ ରହିବ ?

ଉତ୍ତର– ସେହି ଗିନାରେ ଠାକୁର ବସିଛନ୍ତି, ତେଣୁ ପୂରା ଘୋଡାଇ ଦେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ– ଆମେ ସବୁଦିନ ସକାଳେ ଓ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଫଳ ଭୋଗ ଦେଉଛୁ । ଭୋଗ ରାନ୍ଧି ଦେଇ ପାରୁନାହୁଁ । ଏହା ଠିକ୍ ତ ? ମନରେ ଡର ରହୁଛି, ଯଦି ଅନ୍ନଭୋଗ ଆରମ୍ଭ କରିବୁ ଓ ପରେ କିଛି ଅସୁବିଧାବଶତଃ ଦେଇ ପାରିବୁ ନାହିଁ ତାହା ଠିକ୍ ହେବ ନାହିଁ ।

ଉତ୍ତର– ଯାହା ସୁବିଧା ଅଛି ତାହା କରିବ । କିନ୍ତୁ ସବୁବେଳେ ଚେଷ୍ଟା କରିବ, ଠାକୁରଙ୍କୁ ନିବେଦନ କରି ଖାଇବ । ଅନିବେଦିତ ଖାଦ୍ୟ ସାତ୍ତ୍ୱିକ ଆହାର ନୁହେଁ । ତେଣୁ ଭୋଗ ରାନ୍ଧି ଠାକୁରଙ୍କୁ ନିବେଦନ କରି ଖାଇବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବ । ମା'ଙ୍କର ଅସୁବିଧା ସମୟରେ ଭାଇ ରୋଷେଇ କରିବେ । ପ୍ରଥମେ ସପ୍ତାହରେ ଥରେ ରବିବାର ଦିନ, ନ ହେଲେ ଗୁରୁବାର ଦିନ ଅନ୍ନଭୋଗ ଦେବ । ତାପରେ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା, ସଂକ୍ରାନ୍ତି ଦିନ । ଏମିତି କରୁ କରୁ ଧୀରେ ଧୀରେ ସବୁଦିନ ଅଭ୍ୟାସ ହେଇଯିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ– ଆମେ ଠାକୁରଙ୍କୁ ସକାଳେ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଫଳ ଭୋଗ ଦେଉଛୁ । ରୋଷେଇ କରି ଦେଇ ପାରୁନାହୁଁ । ତେଣୁ ଭୋଗ ଦେଲାବେଳେ ମାନସିକରେ ଚିନ୍ତା କରିପାରିବୁ କି, ଆମେ ବହୁତ ଜିନିଷ ରୋଷେଇ କରି ଦେଉଛୁ ?

ଉତ୍ତର– ଭୋଗ ଦେଲାବେଳେ, ଫଳ ଭୋଗ ହେଉ କିମ୍ବା ରନ୍ଧା ଭୋଗ ହେଉ, ସବୁବେଳେ ଚିନ୍ତା କରିବ, ଠାକୁରଙ୍କୁ ବହୁତ ପ୍ରକାର ଜିନିଷ ଭୋଗ ଦିଆଯାଉଛି । କିନ୍ତୁ ଯେତେଦୂର ସମ୍ଭବ ଦେଇ ପାରିଲେ ଭଲ । ଯାହା ବି ଦେବ ଠାକୁରଙ୍କ ରୁଚି ଅନୁଯାୟୀ ଦେବ । ଅନ୍ୟ ଜିନିଷ ଆଗ୍ରହରେ ଦେଇପାର । ଏଇଟା ଠାକୁରଙ୍କୁ ସମର୍ପଣ ଭାବର ସହଜ ଉପାୟ ।

ପ୍ରଶ୍ନ– ଠାକୁରଙ୍କୁ ବିଶ୍ରାମ ଦେଲାବେଳେ, ଆମେ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଅନ୍ତରକୁ ସହସ୍ରାରକୁ ନେଉଛୁ, ପୁଣି ଠାକୁର ବିଛଣାରେ ବିଶ୍ରାମ ନେଉଛନ୍ତି । ଏଇ ତତ୍ତ୍ୱଟା ବୁଝି ହେଉନାହିଁ ।

ଉତ୍ତର– ଠାକୁରଙ୍କୁ ବିଛଣାରେ ବିଶ୍ରାମ ଦେଲ, ତାପରେ ଅନ୍ତର ମଧ୍ୟସ୍ଥ ସହସ୍ରାରକୁ ନେଇଗଲ ଓ ଠାକୁରଙ୍କୁ ବିଶ୍ରାମ ଦେଇଦେଲ । ଯେତେବେଳେ ଠାକୁରଙ୍କୁ ବିଶ୍ରାମରୁ ଉଠାଇବେ, ଠାକୁରଙ୍କ ଘର ବାହାରୁ ଚିନ୍ତା କରିବ ଠାକୁର ଏଇ ଘର ଭିତରେ ବିଛଣାରେ ସହସ୍ରାରରେ ବିଶ୍ରାମ ନେଉଛନ୍ତି ।

ପ୍ରଶ୍ନ– ଆମେ ସକାଳେ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଆବାହନ କରି ଆଣୁଛେ, ପୂଜା ସାରି ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ବିଶ୍ରାମ ଦେଇଦେଉଛେ । ସେ ତ ଆମର ଘରର ମୁରବୀ । ଆମେ ଦିନସାରା ବିଭିନ୍ନ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବ୍ୟସ୍ତ ରହୁଛୁ । ତାଙ୍କୁ ସକାଳେ ଉଠାଇ ଅଧଘଣ୍ଟା ପରେ ବିଶ୍ରାମ ଦେଇଦେଲେ, ତାଙ୍କୁ କଣ ଖରାପ ଲାଗୁ ନ ଥିବ ?

ଉତ୍ତର– ଠାକୁର ସବୁବେଳେ ଅନ୍ତର ମଧ୍ୟରେ ଶତଦଳରେ ନିର୍ବିକାରରେ ଥାଆନ୍ତି । ସେ ନିର୍ଗୁଣ ଭାବରେ ଥାନ୍ତି । ଆମେ ତାଙ୍କୁ ସେବା କରିବା ପାଇଁ ଜପ କିମ୍ବା ଧ୍ୟାନ ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ତରରୁ ବାହାରକୁ ଆବାହନ କଲେ ସେ ସଗୁଣ ହୋଇ ଆସି ଆମର ସେବା ଗ୍ରହଣ କରନ୍ତି ।

ପ୍ରଶ୍ନ– ଏକାଦଶୀ ଦିନ ରୁଟି ଖାଇଲେ ଚଳିବ କି ?

ଉତ୍ତର– ହଁ ଚଳିବ । କିନ୍ତୁ ଫଳମୂଳ ଖାଇଲେ ଭଲ ।

ପ୍ରଶ୍ନ– ଏକାଦଶୀ ଦିନ ରାତିରେ ଶାସ୍ତ୍ରପାଠ କରିବୁ କି ନାହିଁ ?

ଉତ୍ତର– ସକାଳେ ନିଗମ ଉପଦେଶ ପରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଗୁରୁଗୀତା ବହି ପଢିବ । ରାତିରେ ଆସନ ସମ୍ମୁଖରେ ପଢିବ ନାହିଁ । ବାହାରେ ପଢିପାର ।

ପ୍ରଶ୍ନ- ଠାକୁରଙ୍କୁ ଭୋଗ ଦେଲାବେଳେ ତୁଳସୀ କେତେବେଳେ ଦେବ ?

ଉତ୍ତର- ଠାକୁରଙ୍କୁ ଭୋଗ ଦେଲାପରେ ତୁଳସୀ ପକାଇବ । ଠାକୁର ହେଉଛନ୍ତି ସର୍ବଶ୍ରେଷ୍ଠ । କୃଷ୍ଣଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ କୌଣସି ଦେବଦେବୀଙ୍କ ପାଦରେ ତୁଳସୀ ଦିଆଯାଏ ନାହିଁ, କେବଳ ଠାକୁରଙ୍କ ପାଦରେ ତୁଳସୀ ଦିଆଯାଏ । ଠାକୁରଙ୍କ ସାଧନା ବେଳର କଥା, ଭିକ୍ଷା କରି ଚଳୁଥିଲେ । ଜଣଙ୍କ ଘରକୁ ଭିକ୍ଷା ପାଇଁ ଯାଇଥିଲେ, ସେ ଗୃହସ୍ଥ ଭାବିଲେ ଏ ଭଣ୍ଡ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ । ତେଣୁ ପରୀକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ କହିଲେ, ''ପ୍ରଥମେ ଶାଳଗ୍ରାମକୁ ପ୍ରଣାମ କର, ତାପରେ ଭିକ୍ଷା ଦେବି'' । ଠାକୁର ମନା କଲେ, କହିଲେ, ''ମୁଁ ପ୍ରଣାମ କଲେ ଫଳ ଭଲ ହେବ ନାହିଁ'' । କିନ୍ତୁ ଗୃହସ୍ଥ ଶୁଣିଲେ ନାହିଁ । ଜିଦ୍ ଧରିଲେ । ତେଣୁ ଠାକୁର ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ପ୍ରଣାମ କରନ୍ତେ ଶାଳଗ୍ରାମଟି ଫାଟି ଗଲା, ତାର ବଂଶ ମଧ୍ୟ ଜଳିଗଲା । ତେଣୁ ଠାକୁର ଏପରି ଉଚ୍ଚରେ ଅଛନ୍ତି । ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କଲାବେଳେ ଏ କଥାଟି ସବୁବେଳେ ମନେ ରଖିବ । ସବୁବେଳେ ପୁତ୍ରବତ୍ ସ୍ନେହ, କାଳବତ୍ ଭୟ ରଖି ସେବା କରିବ । ସେଥିପାଇଁ ଭୋଗ ଦେଲା ପରେ ତୁଳସୀ ପକାଇବ । ଅନ୍ୟ ଦେବଦେବୀଙ୍କର ଏମିତି କି ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କର ମଧ୍ୟ ଭୋଗ ପୂର୍ବରୁ ତୁଳସୀ ପଡେ । ଯେତେବେଳେ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଭୋଗ ଦେବ, ସବୁବେଳେ ଭୋଗ ଦେଲା ପରେ ତୁଳସୀ ପକାଇବ । କାରଣ ଅନ୍ୟ ଦେବଦେବୀମାନେ ପ୍ରସାଦ ପାଇବା ପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା କରିଥାଆନ୍ତି । ତୁଳସୀ ପକାଇଲେ ସେମାନେ ଜାଣି ପ୍ରସାଦ ପାଇବାକୁ ଆସନ୍ତି ।

ପ୍ରଶ୍ନ- ଏକାଦଶୀ ଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଭୋଗ ଦିଆଯିବ କି ?

ଉତ୍ତର- ହଁ, ସନ୍ଧ୍ୟା ପୂର୍ବରୁ ଅନ୍ନ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ସବୁ ଭୋଗ ଦେଇପାରିବ । ନିଜେ ଯାହା ଖାଇବ ତାହା ଠାକୁରଙ୍କୁ ନିବେଦନ କରିବ । ଯାହା କରିବ ବର୍ଷକ ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ରରୁ ଅନୁମତି ନେଇଯିବ । ଆଜି ଗୋଟିଏ ପ୍ରକାରେ କରିବ, କାଲି ଆଉ ପ୍ରକାରେ କରିବ, ଏହା ଠିକ୍ ନୁହେଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ- ଘରେ ଯଦି ପିଆଜ ରସୁଣ ବ୍ୟବହାର କରୁ ନ ଥିବ, ତେବେ ଘର ବାସନରେ ଠାକୁରଙ୍କ ଭୋଗ ରାନ୍ଧି ହେବ କି?

ଉତ୍ତର- ହଁ, କରି ହେବ । ଭୋଗ ରାନ୍ଧିଲା ବେଳେ ଶୁଦ୍ଧାଚାର ହୋଇ ରାନ୍ଧିବ । ଠାକୁରଙ୍କୁ ରାନ୍ଧିକରି ଭୋଗ ଦେଲେ ତୁମ ଖାଦ୍ୟ ମଧ୍ୟ ସଂଯମ ହୋଇଯିବ । ଖାଦ୍ୟ ସଂଯମ ପାଇଁ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଭୋଗ ନିବେଦନ କରିବା ହେଉଛି ସବୁଠାରୁ ସହଜ ଓ ଉତ୍ତମ ପନ୍ଥା ।

ପ୍ରଶ୍ନ- ତୁମ ଦେଶ ରୀତି ଅନୁସାରେ ପୂଜା କରିବାକୁ କହିବାର ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ କଣ ?

ଉତ୍ତର- ଆମ ଦେଶର ରୀତି ହେଲା ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ରୀତି । ଜଗନ୍ନାଥ ଅଛନ୍ତି, ଏହି ବିଶ୍ୱାସରେ ତାଙ୍କୁ ମଣିଷ ଭାବରେ ପୂଜା କରାଯାଏ । ଖରାଦିନେ ଗରମ ହୁଏ । ତେଣୁ ସ୍ନାନ ପୂର୍ଣ୍ଣିମାରେ ବାହାରେ ଥଣ୍ଡାପାଣିରେ ଭଲକରି ଗାଧୋଇଲେ । ଥଣ୍ଡା ଧରିଲା, ଜର ହେଲା । ପଥି ଖାଇଲେ । ଦେହ ସୁସ୍ଥ ହେଲାରୁ ରଥଯାତ୍ରାରେ ବନ୍ଧୁଘରକୁ ବୁଲି ବାହାରିଲେ । ଠାକୁର ଅଛନ୍ତି, ଜଣେ ଥିଲେ ଯେମିତି ସେବା, ପୂଜା କରାଯାଏ ସେମିତି କରିବ । ଆମର ଯେଉଁ ପଞ୍ଚଭାବ (ଦାସ୍ୟ, ସଖ୍ୟ, ବାତ୍ସଲ୍ୟ, ମଧୁର, କାନ୍ତା) ଅଛି, ସେହି ଅନୁସାରେ ସେବା କରିବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ- ଠାକୁରଙ୍କ ପାଇଁ ରୋଷାଇ କଲାବେଳେ କଥା କହିବ କି ନାହିଁ । ପରିବା କାଟିବା ବେଳେ କଣ ସେହିପରି ଭାବରେ ସେବା କରିବ ।

ଉତ୍ତର- ସେବା କଲାବେଳେ ଆଦୌ କଥା କହିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ପରିବା କାଟିବା ବେଳେ ମଧ୍ୟ ନିଶ୍ଚୟ ଶୁଦ୍ଧତା ରକ୍ଷା କରିବ ।

-------- x o x --------

ତୁମମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଧର୍ମର ଯେଉଁସବୁ ମିଥ୍ୟା ବା ଅନ୍ଧ ସଂସ୍କାର ଅଛି, ତାହା ଦୂର ହୋଇଯାଇ ଯେଉଁଥିରେ ସତ୍ୟ ସଂସ୍କାର ଏବଂ କୃପାରେ ବିଶ୍ୱାସ ଜନ୍ମେ, ସେହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ମଝିରେ ମଝିରେ ଏହିପରି ଅହେତୁକୀ କୃପା ପାଉଛ । ଦିନେ ଏପରି ଦିନ ଆସିବ ଯେ, ସେ ସତ୍ୟ ତୁମମାନଙ୍କର ହୃଦୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ କରି ପ୍ରକାଶିତ ହେବ । ଅଜ୍ଞାନ ଅନ୍ଧକାର ଚିରଦିନ ପାଇଁ ଦୂରକୁ ପଳାଇବ । ବତ୍ସ ! ଆଉ ନିରାଶ ବା ବିଶ୍ୱାସ ହୀନ ହୁଅନାହିଁ ।

--ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର

ଭକ୍ତିପଥ

ଜ୍ଞାନଲାଭକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟବସ୍ତୁ ବା ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ରୂପେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କରି ସଦ୍‌ଗୁରୁ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ମହାରାଜ ଆମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ଗୌରାଙ୍ଗ ଦେବଙ୍କ ପଥରେ ଅର୍ଥାତ୍ ଭକ୍ତିପଥରେ ଚଳିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି ।

'ନିତ୍ୟସିଦ୍ଧ କୃଷ୍ଣପ୍ରେମ କଭୁ ସାଧ୍ୟ ନୟ' – ମହାଜନମାନଙ୍କର ଏହି ପଦାବଳୀ ଶ୍ରବଣ କରି ଅନେକଙ୍କର ମନରେ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ସ୍ୱତଃ ଜାଗରିତ ହୁଏ ଯେ କୃଷ୍ଣଭକ୍ତି ବା କୃଷ୍ଣପ୍ରେମ ଯଦି ସାଧ୍ୟ ନୁହେଁ ତେବେ ଅନର୍ଥକ ସାଧନ ଭଜନ କରି ଲାଭ କଣ ? ଏହିପରି କଳ୍ପନା ବିଳାସୀ ସୁବିଧାବାଦୀ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ସାଧୁମାନଙ୍କର ପଦାବଳୀର ଦୋହା ଦେଇ ଆଳସ୍ୟ ଜଡତାର ପଥରେ ଭାସି ଗଲିଛନ୍ତି । ଭକ୍ତିପଥ ପରି ଜ୍ଞାନପଥରେ ମଧ୍ୟ ଆଳସ୍ୟ ଜଡତାରେ ସମୟ ନଷ୍ଟ କରିବାର ଆଶଙ୍କା ରହିଛି । ଜ୍ଞାନପଥର ମହାପୁରୁଷମାନେ କହିଛନ୍ତି – "ବ୍ରହ୍ମ ବାକ୍ୟ, ମନ ଓ ବୁଦ୍ଧିର ଅଗୋଚର ।" ବାକ୍ୟ, ମନ ଓ ବୁଦ୍ଧି ଦ୍ୱାରା ଯଦି ତାଙ୍କୁ ଜାଣି ହୁଏ ନାହିଁ ତେବେ ସାଧନ ପଥରୁ ନିରସ୍ତ ହେବା ଶ୍ରେୟସ୍କର । କିନ୍ତୁ ଜ୍ଞାନପଥ ଓ ଭକ୍ତିପଥରେ ଯେ ଅନେକ କଥା ଭାବିବାର ଅଛି ସେକଥା ମଧ୍ୟ ମହାଜନମାନେ କହିଯାଇଛନ୍ତି । ସେ ଦିଗରେ ଆମର ଆଦୌ ଲକ୍ଷ୍ୟ ନାହିଁ । ଭକ୍ତିପଥର କଥା ଧରାଯାଉ – ହଠାତ୍ କେହି ଲମ୍ଫ ଦେଇ ପ୍ରେମଭକ୍ତିର ଅତି ଉଚ୍ଚ ସୋପାନରେ ପହଞ୍ଚି ପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ସୋପାନଗୁଡିକ ପରସ୍ପର ଧୀର ଧୀରେ ଅତିକ୍ରମ କରି ଭଜନପରାୟଣ ସାଧକଗଣ ଚରମ ଲକ୍ଷ୍ୟରେ ଉପନୀତ ହୋଇପାରନ୍ତି । ନିତ୍ୟସିଦ୍ଧ କୃଷ୍ଣପ୍ରେମ ହାଟ ବଜାରରେ ବିକୀ ହେଉଥିଲେ ସେମାନେ ଅର୍ଥ ଦେଇ ତାହା କ୍ରୟ କରିପାରନ୍ତେ । ପ୍ରେମଭକ୍ତି ହେଉଛି ଚରମ । ତାହାକୁ ଲାଭ କରିବାକୁ ହେଲେ ଭାବଭକ୍ତି ଓ ସାଧନଭକ୍ତି ଏ ଦୁଇଟିକୁ ଅତିକ୍ରମ କରିବାକୁ ହେବ । ଅକୈତବ କୃଷ୍ଣଭକ୍ତି ବା କୃଷ୍ଣପ୍ରେମ ସାଧ୍ୟ ବସ୍ତୁ ନୁହେଁ । କିନ୍ତୁ ସାଧନଭକ୍ତି ଓ ଭାବଭକ୍ତି ତାହା ନୁହେଁ । 'ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଭକ୍ତିରସାମୃତସିନ୍ଧୁ' ଏ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରିଛନ୍ତି ଯେ – ସାଧନଭକ୍ତିକୁ କୃତିସାଧ୍ୟ ଆଖ୍ୟା ଦିଆଯାଇଛି । ଅର୍ଥାତ୍ ସାଧନଭକ୍ତି ଶ୍ରବଣାଦି କ୍ରିୟାଦ୍ୱାରା ଲାଭ କରାଯାଇ ପାରେ । ନିର୍ମଳାଭକ୍ତି ଲାଭ କରିବାକୁ ହେଲେ ପ୍ରଥମରୁ ଭଗବତ୍ କଥା ଶୁଣିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଭାବ କିନ୍ତୁ ଏପରି ଭାବରେ ଜନ୍ମ ନିଏ ନାହିଁ । ଭଗବତ୍ କଥା ଶୁଣିଲେ ଅନ୍ତରରେ ଭାବ ଉଦ୍ଦୀପିତ ହୁଏ । ତେଣୁ ସାଧନଭକ୍ତି ଓ ଭାବଭକ୍ତି ଉଭୟ ହିଁ କୃତିସାଧ୍ୟ । ସାଧନାର ଫଳ ହେଲା ସିଦ୍ଧି । କିନ୍ତୁ ସାଧନା ନ କରି ସିଦ୍ଧି ଲାଭର ଆଶା ଦୁରାଶା ମାତ୍ର । ନିତ୍ୟସିଦ୍ଧ ଭାବର ପ୍ରକାଶ ଯଦି ସାଧ୍ୟତା ହୁଏ ତେବେ ପ୍ରଥମେ ସାଧନ ଭଜନ କରି ଚିତ୍ତଦର୍ପଣ ମାର୍ଜନ କରିବା ଜୀବର ପ୍ରଥମ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ଶ୍ରୀମତ୍ ଭାଗବତରେ ଅଛି – "ଭକ୍ତ୍ୟା ସଞ୍ଜାତୟା ଭକ୍ତ୍ୟା ବିଭ୍ରତ୍ତ୍ୱତ୍ ପୁଲକାଂ ତନୁମ୍"। ଶ୍ରବଣାଦି ସାଧନ ଭକ୍ତିଦ୍ୱାରା ସଞ୍ଜାତ ଯେ ପ୍ରେମଭକ୍ତି, ସେ କଥା ଶ୍ରବଣ ମାତ୍ରେ ଭଜନପରାୟଣ ମହାଜନଗଣ ରୋମାଞ୍ଚିତ କଳେବର ହୋଇ ପଡନ୍ତି । ଭାଗବତର ଏହି ଶ୍ଳୋକ ଦ୍ୱାରା ଏହା ପ୍ରମାଣିତ ହେଲା ଯେ ସାଧନ ଭକ୍ତିରୁ ପ୍ରେମଭକ୍ତିର ଉଦ୍‌ଭବ । ସାଧନ ଭକ୍ତି କୃତିସାଧ୍ୟ । ଏହି କଥାଟି ତାହେଲେ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ରୂପେ ଆମକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ହେବ । ଶ୍ରବଣାଦି ଭଜନ କ୍ରିୟା ବିରହିତ ହେଲେ ପ୍ରେମଭକ୍ତି ତ ଦୂରର କଥା, ସାଧନଭକ୍ତି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଲାଭ କରାଯାଇ ପାରେନା । ତାହେଲେ ମୋଟ କଥା ଏହା ସ୍ଥିର ହେଲା ଯେ ଭକ୍ତିଲାଭ କରିବାକୁ ହେଲେ ଭଜନପରାୟଣ ହେବାକୁ ପଡିବ । ଆଳସ୍ୟ ଜଡତା ଦ୍ୱାରା ଭକ୍ତିଲାଭ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ଭକ୍ତି କୃତିସାଧ୍ୟ । ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଗୁଡିକୁ ନିଶ୍ଚେଷ୍ଟ କରି ରଖିଲେ ଭକ୍ତିଲାଭ ଅସମ୍ଭବ । ଅନୁଶୀଳନ ଦ୍ୱାରା ଭକ୍ତିଲାଭ ହୁଏ । ଶ୍ରୀଳ ରୂପ ଗୋସ୍ୱାମୀ ଭକ୍ତିଲାଭର ୬ଟି କଥା କହିଛନ୍ତି । ଭକ୍ତିଲାଭ କରିବାକୁ ହେଲେ ଏହି ୬ଟି ଗୁଣ ବିଷୟରେ ସାଧକକୁ ପ୍ରଯତ୍ନଶୀଳ ହେବାକୁ ପଡିବ । ଯଥା –

ଉତ୍ସାହ ନିଶ୍ଚୟା ଧୈର୍ଯ୍ୟତତିତ୍ କର୍ମ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନାତ୍
ସଙ୍ଗ ତ୍ୟାଗାତ୍ ସତ୍ୟେବୃତେଃ ଷଡଭିଃ ଭକ୍ତି ପ୍ରସିଧ୍ୟତି ।

ଈଶ୍ୱର କିମ୍ବା ଗୁରୁଙ୍କୁ ଭକ୍ତି ଶ୍ରଦ୍ଧା ଦ୍ୱାରା ଆନୟନ କରିବାକୁ ହେଲେ ପ୍ରଥମେ "ଉତ୍ସାହ" ଆବଶ୍ୟକ । ଉତ୍ସାହ ନ ହେଲେ ଭଜନରେ ଶୈଥିଲ୍ୟ ଜନ୍ମେ । ଗୀତାରେ ଭଗବାନ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଭକ୍ତର ଲକ୍ଷଣ ବିଷୟରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରି କହିଛନ୍ତି –"ଧୃତ୍ୟୁତ୍ସାହ ସମନ୍ୱିତ" । ଆଳସ୍ୟ ଓ ଜଡତା ହିଁ ତମୋଗୁଣର ଲକ୍ଷଣ । ଜଡତା ଭକ୍ତି ଧର୍ମର ବିପରୀତ । ଜଡତାକୁ ଦେହ ବା ହୃଦୟରେ ପ୍ରଶ୍ରୟ ଦେଲେ ଭଜନ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ଭଜନ କରିବାକୁ ହେଲେ ସର୍ବାଗ୍ରେ ଉତ୍ସାହ ଆବଶ୍ୟକ । ସାତ୍ତ୍ୱିକ ପ୍ରକୃତି ନ ହେଲେ ଭଜନରେ ଉତ୍ସାହ ହୁଏ ନାହିଁ । ଉତ୍ସାହ ହେଉଛି ସତ୍ତ୍ୱଗୁଣୀର ଧର୍ମ । "ଆନୁକୁଲ୍ୟେନ କୃଷ୍ଣାନୁଶୀଳନଂ ଭକ୍ତିରତ୍ତମା ।"

ଉତ୍ତମାଭକ୍ତିର ଲକ୍ଷଣ ହେଲା ଭଗବାନ ଯେଉଁଥିରେ ପ୍ରୀତ ହୁଅନ୍ତି ସେହିପରି କର୍ମର ଅନୁଷ୍ଠାନ କରିବା । କାରଣ ଭକ୍ତି ଭଜନ କ୍ରିୟା ସାପେକ୍ଷ । ଭକ୍ତିପାଇଁ କିଛି ନ କଲେ ସେ କିପରି ବା ଲାଭ ହୋଇପାରିବ ? ତେଣୁ ମାନବ ଭଜନ କରିବାକୁ ଗୃହିଁଲେ ପ୍ରଥମେ ଉତ୍ସାହ ଆବଶ୍ୟକ । ଭଜନପରାୟଣ ସାଧକର ଉତ୍ସାହ ହେଉଛି ବଡ ସଂପଦ ।

ଉତ୍ସାହ ନେଇ ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟରେ ବ୍ରତୀ ହେବ, ଫଳ ଲାଭରେ ଯଦି ସେଥିରେ ସଂଶୟ ଆସେ, ତେବେ ସେଥିରେ ଅଗ୍ରଗତି ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । ଏଣୁ ଉତ୍ସାହ ପରେ ପ୍ରାଣରେ ନିଷ୍ଚୟତାର ଭାବ ଆବଶ୍ୟକ । ଗୁରୁବାକ୍ୟ ଏବଂ ଶାସ୍ତ୍ରବାକ୍ୟରେ ସତ୍ୟ ବୁଦ୍ଧିକୁ ଶ୍ରଦ୍ଧା କୁହାଯାଏ । ଶ୍ରୀଗୁରୁ ଯେତେବେଳେ କହିଦିଅନ୍ତି ଯେ ଶିଷ୍ୟର ସିଦ୍ଧି ନିଷ୍ଚୟ ହେବ, ସେତେବେଳେ ଏହି ପ୍ରକାର ସ୍ଥିର ବିଶ୍ୱାସ ରହିବା ଉଚିତ୍ । ଗୁରୁ ମୁଖରୁ ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଶ୍ରବଣ କରି ଆଳସ୍ୟପ୍ରାୟ ବସିରହିଲେ ଚଳିବ ନାହିଁ । ଇଷ୍ଟସିଦ୍ଧି ବା ଅଭିଳଷିତ ବସ୍ତୁର ପ୍ରାପ୍ତି ନିମନ୍ତେ ସୁଦୃଢ ମାନସ ଅର୍ଥାତ୍ ସ୍ଥିର ନିଷ୍ଚୟତା ଆବଶ୍ୟକ । ସିଦ୍ଧାନ୍ତ ଜାଣିବା ପରେ ସାଧନ ପଥରେ ଅକୃତ୍ରିମ ଅନୁରାଗ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବାକୁ ହେବ । ଇଷ୍ଟଲାଭ ଯାହାର ଇଚ୍ଛା ସେମାନଙ୍କୁ ସୁଦୃଢ ନିଷ୍ଚୟ ହୋଇ ସାଧନ ଭଜନ କରିବାକୁ ହେବ ।

ସ୍ଥିର ବିଶ୍ୱାସର ସହିତ ଧୈର୍ଯ୍ୟର ସଂଯୋଗ କରି ସାଧନ ପଥରେ ଅଗ୍ରସର ହେବାକୁ ପଡିବ । ଭଜନପରାୟଣ ସାଧକ ଅଧୈର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ, ସାଧନ ପଥରେ ସିଦ୍ଧିଲାଭ ଆଶା ସୁଦୂରପରାହତ । ଇଷ୍ଟଦର୍ଶନ ପାଇଁ ଶରୀରର ଆକୁଳତା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଧାରଣ କରିବାକୁ ହେବ । ପ୍ରତୀକ୍ଷା ନ କଲେ ଇଷ୍ଟଦର୍ଶନ ହେବ ନାହିଁ । ଶ୍ରୀଭଗବାନ ଆଜି ହେଉ ବା ଦୀର୍ଘକାଳ ପରେ ହେଉ ନିଷ୍ଚୟ ଦର୍ଶନ ଦାନ କରିବେ ଏହି ବିଶ୍ୱାସ ଓ ଧୈର୍ଯ୍ୟ ଥିବା ଆବଶ୍ୟକ । ସେ ଯେତେବେଳେ ଭକ୍ତକୁ ଆଶ୍ରିତ ଭାବେ ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି ସେତେବେଳେ ଯେତେଦିନ ଲାଗୁ ପଛକେ ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ ପଡିବ । ବିଳମ୍ବ ହେଲେ ଧୈର୍ଯ୍ୟଚ୍ୟୁତି ହୋଇ ଭଜନଚ୍ୟୁତ ହେଲେ ଚଳିବ ନାହିଁ । ପ୍ରାଣରେ ପ୍ରବଳ ଆଶାରଖି ଇଷ୍ଟଦର୍ଶନ ପାଇଁ ପ୍ରତୀକ୍ଷା କରିବାକୁ ହେବ ।

ଯେଉଁ ଯେଉଁ କର୍ମରେ ଭକ୍ତିର ଅନୁଶୀଳନ ହୁଏ, ସେହି ସେହି କର୍ମକୁ 'ମତ୍‌କର୍ମ' ବା 'ତ୍ୱତ୍‌କର୍ମ' କୁହାଯାଏ । ଶ୍ରୀମତ୍ ଭାଗବତରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ଉଦ୍ଧବଙ୍କୁ କହିଛନ୍ତି – ମୋର ଅମୃତମୟୀ ଲୀଳା କଥାରେ ଶ୍ରଦ୍ଧା, ସର୍ବଦା ମୋର ଗୁଣ ଗାନ କୀର୍ତ୍ତନ, ମୋ ପୂଜାରେ ନିଷ୍ଠା, ମୋର ସ୍ତୁତି କଥା, ମୋ ପରିଚର୍ଯ୍ୟାରେ ଆଦର, ସର୍ବାଙ୍ଗ ଦ୍ୱାରା ମୋର ଅଭିବାଦନ, ମୋ ଭକ୍ତର ପୂଜା, ସର୍ବଭୂତରେ ମୋର ଦର୍ଶନ ଓ ସମଜ୍ଞାନ, ମୋ ପାଇଁ ସମସ୍ତ କୌଳିକ ଚେଷ୍ଟା, ମୋ ଭଜନ ପାଇଁ ସୁଖ ଭୋଗ ପରିତ୍ୟାଗ କରିବା ଇତ୍ୟାଦି ଦ୍ୱାରା ଜୀବର ପ୍ରେମଭକ୍ତି ଲାଭ ହୁଏ ।

ଭକ୍ତିଲାଭ କରିବାକୁ ହେଲେ ସଙ୍ଗ ତ୍ୟାଗ କରିବାକୁ ହେବ । ସଙ୍ଗ ହିଁ ବନ୍ଧନର କାରଣ । ଯେଉଁ ସଙ୍ଗ ବନ୍ଧନର କାରଣ ସେହି ସଙ୍ଗ ମଧ୍ୟ ମୁକ୍ତିର କାରଣ ହୋଇପାରେ । ସାଧୁସଙ୍ଗ ହିଁ ମୁକ୍ତିର ହେତୁ । ଏଣୁ ସଙ୍ଗତ୍ୟାଗ କହିଲେ ଅସତ୍‌ସଙ୍ଗ ତ୍ୟାଗ ହିଁ ବୁଝାଯାଏ । ଏହି ଅସତ୍‌ସଙ୍ଗ ତ୍ୟାଗ – ଏହା ବୈଷ୍ଣବ ଆଗ୍ରହ । ବିଷୟସଙ୍ଗୀଙ୍କୁ ହିଁ ବୈଷ୍ଣବ ଶାସ୍ତ୍ର ଅସାଧୁ ଆଖ୍ୟା ପ୍ରଦାନ କରିଛି । ସତ୍‌ସଙ୍ଗରେ ରହି ରହି ସାଧୁର ସମସ୍ତ ଅନର୍ଥ ବିଦୂରିତ ହୋଇଯାଏ । ପୁଣି ଅସତ୍‌ସଙ୍ଗ ବା ଅଭକ୍ତର ସଙ୍ଗ ଲାଭ ହେଲେ ସକଳ ପ୍ରକାର ଅନର୍ଥ ଆସି ଏକତ୍ର ହୁଏ । ବାସ୍ତବିକ ସାଧୁସଙ୍ଗ ବ୍ୟତୀତ ଭକ୍ତିଲାଭର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉପାୟ ନାହିଁ । କୃଷ୍ଣଭକ୍ତି ଜନ୍ମର ମୂଳ ହେଉଛି ସାଧୁସଙ୍ଗ ।

ଅସାଧୁ ବୃତ୍ତିକୁ ପ୍ରଶ୍ରୟ ନ ଦେଇ ସାଧୁବୃତ୍ତି ବା ସଦ୍‌ବୃତ୍ତିର ଅନୁଶୀଳନ କରିବାକୁ ହେବ । ମନୁଷ୍ୟ ଭିତରେ ଦୁଇଟି ବୃତ୍ତି ଅଛି । ଗୋଟିଏ ହେଉଛି ଆସୁରିକ ଏବଂ ଅନ୍ୟଟି ଦୈବୀ ବୃତ୍ତି । ଭକ୍ତିଲାଭ କରିବାକୁ ହେଲେ ପାଶବିକ ବୃତ୍ତିଗୁଡିକୁ ଧୀରେ ଧୀରେ କମାଇ କମାଇ ଶେଷରେ ନିର୍ମୂଳ କରିବାକୁ ହେବ । ମନର ଯେଉଁ ବୃତ୍ତି ଜୀବକୁ ଈଶ୍ୱରାଭିମୁଖୀ କରାଏ ତାହାକୁ କୁହାଯାଏ ସଦ୍‌ବୃତ୍ତି ଓ ଯେଉଁ ବୃତ୍ତି ଜୀବକୁ ଈଶ୍ୱରବିମୁଖୀ କରାଏ ତାହାକୁ ଅସଦ୍‌ବୃତ୍ତି କୁହାଯାଏ । ତେଣୁ ଭକ୍ତିଲାଭ କରିବାକୁ ହେଲେ ଅନେକ କରଣୀୟ ଓ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଅଛି । ଅନେକ ମନେ କରନ୍ତି ଭକ୍ତିପଥ ସହଜ, କିନ୍ତୁ କିଛି ସହଜ ନୁହେଁ । ସବୁକିଛି ଅନୁଶୀଳନସାପେକ୍ଷ । ଯେଉଁମାନେ କୃଷ୍ଣଭକ୍ତିକୁ ଖୁବ୍ ସହଜ ମନେକରନ୍ତି, ସେମାନେ ଯେପରି ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କର –'ଶିଶ୍ନୋଦର ପରାୟଣ କୃଷ୍ଣେ ନାହିଁ ପାଏ' ଏହି ବାଣୀଟିକୁ ସ୍ମରଣ ରଖିବେ । ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର ପଥ ଭକ୍ତିପଥ – ଏହା କହି ଅନେକ ନିଷ୍ଚିନ୍ତ ଭାବରେ ବସିରହନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ଭକ୍ତିପଥ ଏତେ ସହଜ ନୁହେଁ । ସତ୍‌ବୈଦ୍ୟ ମୁମୂର୍ଷୁ ରୋଗୀ ପାଖରେ ମରଣ ବାଣୀ ନ ଶୁଣାଇ ଅଭୟ ବାଣୀ ଶୁଣାଇ ଥାଏ । କିନ୍ତୁ ତା ବୋଲି କଣ ରୋଗୀ ମରେ ନାହିଁ ? ଶାସ୍ତ୍ରବିଧି ବା ଈଶ୍ୱର ଆଜ୍ଞା ଲଙ୍ଘନ କଲେ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଭୋଗ କରିବାକୁ ହେବ । ଭକ୍ତିପଥର ମହାଜନଗଣ ନିଜ ଜୀବନରେ ଯାହା ଆଚରଣ କରି ଦେଖାଇ ଯାଇଛନ୍ତି ସେଥିରୁ ମନେହୁଏ – ବାସ୍ତବିକ ଭକ୍ତି "କୃତିସାଧ୍ୟ" । ନିଷ୍ଠା, ତ୍ୟାଗ ଓ ସଂଯମ ବ୍ୟତୀତ ଭକ୍ତି ଲାଭ ଅସମ୍ଭବ । ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର ପଥ – ଗୌରାଙ୍ଗଙ୍କର ପଥ – ଏହା ଉଚ୍ଚାରଣ କରି ଅନେକେ ନୈଷ୍ଠିକତାର ଆସ୍ୱାଦନ ଲାଭ କରନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଗୌରାଙ୍ଗଙ୍କର ପଥ କିପରି କଠୋର, ଭଜନପରାୟଣ ସାଧକ ମାତ୍ରେ ତାହା ଅବଗତ ଅଛନ୍ତି ।

ଶ୍ରୀଗୁରୁ ଭଗବାନଙ୍କର ଆଦେଶ ପାଳନରେ ଯେଉଁମାନେ ଶୈଥିଲ୍ୟ ବା ଉପେକ୍ଷା ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କୁ କଣ ଭକ୍ତି ଦେବୀ କୃପା କରନ୍ତି ବୋଲି ଭାବିବାକୁ ହେବ ? ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର ଗୌରାଙ୍ଗଙ୍କର ପଥ – ଏହି କଥା କହି ଯେଉଁମାନେ ରାଗମୂଳକ ସ୍ୱାଭାବିକ ବୃତ୍ତିର

ଦିବସରଜନୀ ଅନୁଶୀଳନ କରନ୍ତି ସେମାନଙ୍କୁ ଭକ୍ତିପଥର ମହାଜନ କୁହାଯାଇ ପାରେକି ? ଏହି ପ୍ରକାର ପଥିକଙ୍କୁ ଯେତେଦୂର ସମ୍ଭବ ଦୂରରୁ ରହି ପ୍ରଣାମ କରିବା ମଙ୍ଗଳଜନକ । ନିଷ୍ଠା, ସଦାଗ୍ରହ, ସଂଯମ, ଭଗବତ୍ ଧର୍ମର ଅନୁଶୀଳନ ଯେଉଁ ପଥର ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ଅଙ୍ଗ, ସେଗୁଡିକ ପ୍ରତି ଭ୍ରୁକ୍ଷେପ ନ କରି ଯଥେଚ୍ଛାଗ୍ରହୀ ପଥରେ ଚଳିଲେ ମହାଜନ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ପ୍ରେମଭକ୍ତି ଲାଭ କରିବାର ଆଶା କରିବା ବୃଥା । ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କର ଅନ୍ତର ଅଭିପ୍ରାୟ ବୁଝି ବୈଷ୍ଣବ ମହାଜନ ଭୋଟ କମ୍ବଳ ପରିତ୍ୟାଗ କରି ଛିନ୍ନ କନ୍ଥା ଅବଲମ୍ବନ କରିଛନ୍ତି । ଏହିପରି ତ୍ୟାଗୀ ନ ହେଲେ ଈଶ୍ୱର କୃପା ବା ଭଗବତ୍ କୃପା ଲାଭ କରାଯାଏ ନାହିଁ । ଭକ୍ତିପଥ ତ୍ୟାଗର ପଥ, ସଂଯମର ପଥ ଏବଂ ସଦାଗ୍ରହର ପଥ । ଭକ୍ତିଦେବୀଙ୍କୁ ଅନାୟାସରେ ଲାଭ କରାଯାଇ ପାରେନାହିଁ । ଶ୍ରୀମତ୍ ଭାଗବତର କଥା –

ଏବଂ ନିର୍ଜିତ ଜଡବର୍ଗୈଃ କ୍ରୀୟତେ ଭକ୍ତିରୀଶ୍ୱରେ ।

ଭକ୍ତିଦେବୀ କୃତିସାଧ୍ୟା । ଅନେକ ଜନ୍ମ ଜନ୍ମାନ୍ତରରେ ନିଷ୍ଠାପୂତ ଧାରାବାହିକ ସାଧନା ପରେ ଭକ୍ତିଦେବୀ ପ୍ରସନ୍ନା ହୁଅନ୍ତି । ଆମ୍ଭମାନଙ୍କର ପଥ- ଭକ୍ତିପଥ । ସେ ପଥରେ ଅନେକ କିଛି କରିବାର ଏବଂ ଭାବିବାର ଅଛି ।

ସ୍ୱରୂପର ଅନୁସନ୍ଧାନ ହେଉଛି ଭକ୍ତି । ଶ୍ରୀମତ୍ ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ ପରମ ଜ୍ଞାନୀ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କର ଯେ ଭକ୍ତି ନଥିଲା ଏକଥା କହିବା ଅନୁଚିତ୍ । ଜ୍ଞାନୀମାନଙ୍କର ଭକ୍ତି ନ ଥାଏ ବା ଭକ୍ତିବାଦୀମାନଙ୍କର ଜ୍ଞାନ ନ ଥାଏ, ଏ କଥା କହିବାର କୌଣସି ଯୁକ୍ତି ନାହିଁ । ଭକ୍ତିର ସଂଜ୍ଞା ବିଶ୍ଳେଷଣରେ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ଶଙ୍କର ଭକ୍ତିକୁ ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି, ତାହା ତାଙ୍କର ଅମୂଲ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥ ବିବେକ ଚୂଡାମଣି ପାଠକଲେ ବେଶ୍ ହୃଦୟଙ୍ଗମ ହୁଏ । ଜ୍ଞାନର ଅଧିକାରୀ ବୋଲି ତାଙ୍କ ହୃଦୟରେ ଭକ୍ତି ନଥିଲା ଏପରି ନୁହେଁ । ଜ୍ଞାନୀମାନେ ଭକ୍ତିବୃତ୍ତିର ଅଧିକାରୀ ନୁହନ୍ତି ଓ ଭକ୍ତିବାଦୀ ସାଧକମାନେ ଜ୍ଞାନାନୁଶୀଳନରେ ମନୋନିବେଶ କରିପାରନ୍ତି ନାହିଁ, ଏହି ସବୁ କଥା ସାଂପ୍ରଦାୟିକ ବୁଦ୍ଧିର ପରିଚୟ ଦିଏ । ଭଗବାନ୍ ମନୁଷ୍ୟକୁ ସୃଷ୍ଟି କରି ତା ଦେହରେ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ବୃତ୍ତି ବୁଦ୍ଧିର ପରିଚୟ ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି । ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ବିଷୟର ଚର୍ଚ୍ଚା ଅଧିକ ଭାବରେ କଲେ ଯେ ଅନ୍ୟ ବୃତ୍ତି ତା ଭିତରେ ନାହିଁ ଏକଥା ଶାସ୍ତ୍ରକାରମାନେ ସ୍ୱୀକାର କରନ୍ତି ନାହିଁ । ମାନବ ଜୀବନରେ ସମସ୍ତ ବୃତ୍ତିର ପ୍ରୟୋଜନୀୟତା ଅଛି ଏବଂ ବୃତ୍ତିର ଅନୁଶୀଳନରେ ତାହାର ସାର୍ଥକତା ସଂପାଦିତ ହେଉଛି । ଜ୍ଞାନଭକ୍ତି ଈଶ୍ୱର ସୃଷ୍ଟି ସନାତନୀ ବୃତ୍ତି । ଏହାକୁ ଅସ୍ୱୀକାର ବା ଉପେକ୍ଷା କରିବାର ଉପାୟ ନାହିଁ । ସ୍ରଷ୍ଟାର ସୃଷ୍ଟିକୁ ଅସ୍ୱୀକାର ବା ଉପେକ୍ଷା କଲେ ପ୍ରକାରାନ୍ତରେ ତାହାଙ୍କୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରାଯାଇ ଥାଏ । ମନୁଷ୍ୟକୁ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ମନୁଷ୍ୟତ୍ୱ ଲାଭର ଅଧିକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ଭଗବାନ ମନୁଷ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ସାମଗ୍ରୀର ଅଭାବ ରଖିନାହାନ୍ତି । ଭକ୍ତି, ଭଲପାଇବା, ପ୍ରୀତି, ବୈରାଗ୍ୟ, ସଂଯମ, ଈଶ୍ୱରାନୁରାଗ, ତ୍ୟାଗ ଇତ୍ୟାଦି ସମସ୍ତ ବୃତ୍ତିର ଅପୂର୍ବ ସମାବେଶ ମନୁଷ୍ୟ ଜୀବନରେ ରହିଅଛି । ଶ୍ରୀମତ୍ ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ କହିଛନ୍ତି –

ମୋକ୍ଷ କାରଣ ସାମଗ୍ର୍ୟାଂ ଭକ୍ତିରେବ ଗରୀୟସୀ ।
ସ୍ୱ-ସ୍ୱରୂପାନୁସନ୍ଧାନଂ ଭକ୍ତିରିତ୍ୟଭିଧିୟତେ ।

– ବିବେକ ଚୂଡାମଣି

ମୁକ୍ତିର ଯେତେଗୁଡିଏ ଉପାୟ ଅଛି, ତନ୍ମଧ୍ୟରେ ଭକ୍ତି ହେଉଛି ଗରୀୟସୀ । ସ୍ୱ ସ୍ୱରୂପର ଅନୁସନ୍ଧାନ ହେଉଛି ଭକ୍ତି । ମୁକ୍ତିଲାଭ କରିବାକୁ ହେଲେ ଭକ୍ତି ହେଉଛି ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଉପାୟ । ସେ ଭକ୍ତି କିପରି ? ଅର୍ଥାତ୍ ସ୍ୱରୂପାନୁସନ୍ଧାନ ହିଁ ଭକ୍ତି । 'ମୁଁ କିଏ ?' ଏହା ଜାଣିବା ପାଇଁ ଯେଉଁ ବ୍ୟାକୁଳତା – ତାହାର ନାମ ହିଁ ଭକ୍ତି । ତାହେଲେ ବର୍ତ୍ତମାନ ବୁଝିବାକୁ ହେବ ସ୍ୱରୂପାନୁସନ୍ଧାନାତ୍ମିକା ବୃତ୍ତିର ନାମ ହିଁ ଭକ୍ତି । ସ୍ୱରୂପାନୁସନ୍ଧାନ କରିବାକୁ ହେଲେ ଭକ୍ତିର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି । ଅନୁସନ୍ଧାନର ବିଷୟ ଯାହା ହେଉ ନା କାହିଁକି ଅନୁସନ୍ଧାନାତ୍ମିକା ବୃତ୍ତିର ପ୍ରୟୋଜନ ସକଳ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଅଛି । ଶ୍ରୀମତ୍ ମଧୁସୂଦନ ସରସ୍ୱତୀ ପାଦ ଭକ୍ତିର ବଡ ସୁନ୍ଦର ସଂଜ୍ଞା ପ୍ରଦାନ କରିଛନ୍ତି ।

ଦୃତସ୍ୟ ଭଗବଦ୍ଧ ର୍ମ୍ମାଦ୍ଧାରାବାହିକତାଂ ଗତା ।
ସର୍ବେଶେ ମନସୋବୃତ୍ତି ଭକ୍ତିରିତ୍ୟଭିଧୀୟତେ ।।

–ଭକ୍ତି ରସାୟନ

ସର୍ବସ୍ୱରେ ଦ୍ରବୀଭୂତ ମନର ଯେ ଧାରାବାହିକ ଚିନ୍ତା ପ୍ରବାହ, ତାହା ହିଁ ଭକ୍ତି ନାମରେ ଅଭିହିତ । ଅର୍ଥାତ୍ ବିଗଳିତ ଚିତ୍ତରେ ଯେତେବେଳେ ତୈଳଧାରା ପରି ଅବିଚ୍ଛିନ୍ନ ଭାବେ ଈଶ୍ୱରାନୁଧ୍ୟାନ ଗ୍ରହିପାରେ, ସେତେବେଳେ ଭକ୍ତିଲାଭ ହୋଇଛି ବୋଲି ବୁଝିବାକୁ ହେବ । ଚିତ୍ତ ବିଗଳିତ ନ ହେଲେ ତତ୍ତ୍ୱାନୁସନ୍ଧାନ ଗ୍ରହିପାରେ, ଏହା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ । ସ୍ୱରୂପାନୁସନ୍ଧାନ ସମୟରେ ଚିତ୍ତର ଏକମୁଖୀ ବୃତ୍ତିର କ୍ରିୟା ଗ୍ରହିଥାଏ । ପ୍ରଶାନ୍ତ ଭାବରେ ମଧ୍ୟ ଈଶ୍ୱରାନୁସନ୍ଧାନ କରାଯାଇପାରେ । ଶାନ୍ତ ଭାବର ଉପାସକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ଉଦ୍‌ବେଗତା ପ୍ରାୟ ଦେଖାଯାଏ ନାହିଁ । ଯଦିଓ ଏହା ଦେଖାଯାଏ ତଥାପି ସେମାନେ ଲକ୍ଷ୍ୟସ୍ଥଳରେ ମଧ୍ୟ ପହଞ୍ଚି ପାରନ୍ତି । ସ୍ୱରୂପାନୁସନ୍ଧାନ ବୃତ୍ତିର ଅନୁଶୀଳନ କରି ସାଧକ ସ୍ଥିତପ୍ରଜ୍ଞ ମଧ୍ୟ ହୋଇପାରନ୍ତି । ଆବେଗ ନ ରହିଲେ ମଧ୍ୟ ଭକ୍ତିରେ କୌଣସି ବାଧା ଆସିବ ନାହିଁ । ଭକ୍ତି ଯେ

ସ୍ୱରୂପର ଅନୁସନ୍ଧାନ । ଅନୁସନ୍ଧାନ କାର୍ଯ୍ୟରେ ହସକାନ୍ଦର ଲହରୀ ଉଠି ନ ପାରେ । ଧୀର ପଦକ୍ଷେପରେ ସାଧକ ଅଗ୍ରସର ହୋଇ ଲକ୍ଷ୍ୟସ୍ଥଳରେ ଉପନୀତ ହୋଇପାରେ । ଆବେଗର ପରିପାକରେ ଚିତ୍ତ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶାନ୍ତ ଭାବରେ ଉନ୍ମେଷ ହୋଇଉଠେ । ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କପ୍ରତି ଚିତ୍ତର ଏହି ପ୍ରଶାନ୍ତ ବୃତ୍ତିର ନାମ ଭକ୍ତି । ଭକ୍ତି ଚିତ୍ତବୃତ୍ତି ଛଡା ଅନ୍ୟ କିଛି ନୁହେଁ । ଭଜନ କ୍ରିୟା ସଂପର୍କରେ ଚିତ୍ତର ଯେଉଁ ଅନୁସନ୍ଧାନାତ୍ମିକା ବୃତ୍ତି ତାର ନାମ ହିଁ ଭକ୍ତି । ଭକ୍ତି ପରମେଶ୍ୱରଙ୍କ ପ୍ରତି ଧାବିତ ମନର ଏକାଗ୍ର ବୃତ୍ତି । ଏହି ଦିଗ ନେଇ ବିଗ୍ରହ କରି ଦେଖିଲେ ଆଚାର୍ଯ୍ୟ ଶଙ୍କର ଏବଂ ମଧୁସୂଦନ ସରସ୍ୱତୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ପାର୍ଥକ୍ୟ ନାହିଁ । ଭକ୍ତି ଯେ ମାନସିକ ବୃତ୍ତି ଉଭୟ ତାହା ସ୍ୱୀକାର କରିଛନ୍ତି । ସମସ୍ତ ଦିଗରୁ ମନକୁ ଫେରାଇ ଆଣି କେବଳ ଲକ୍ଷ୍ୟାଭିମୁଖୀ ମାନସିକ ଚିନ୍ତା ବା ଧ୍ୟାନର ନାମ ହିଁ ଭକ୍ତି । ବିଚଳିତ ନ ହୋଇ ସ୍ଥିର ଭାବରେ ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ମାହାତ୍ମ୍ୟ ଅନୁସନ୍ଧାନ କରାଯାଇପାରେ । ଭକ୍ତିର ଏହିପରି ଅନୁଶୀଳନ ଅନେକ ମହାତ୍ମାଙ୍କର ଜୀବନରେ ପରିଲକ୍ଷିତ ହୁଏ । ଭକ୍ତିର ଉଦ୍ଦାମତା ଓ ପ୍ରଶାନ୍ତ ବହିତା - ଦୁଇଟି ଲକ୍ଷଣ ଅଛି । ସ୍ଥିର ହୋଇ ବସି ରହିଲେ ଭକ୍ତିର ଅର୍ଥାତ୍ ସ୍ୱୀୟ ସ୍ୱରୂପର ଅନୁସନ୍ଧାନ ଚାଲିପାରେ ।

ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜ୍ଞାନୀମାନଙ୍କ ମତରେ ଭକ୍ତିର ବିଶ୍ଳେଷଣ କରି ଆଲୋଚନା କରାଗଲା । ବର୍ତ୍ତମାନ ଭକ୍ତ ଭକ୍ତି ବିଷୟରେ କିପରି ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି ତାହା ନିମ୍ନ ଆଲୋଚନାରେ ପରିସ୍ଫୁଟ ହେବ ।

ଭକ୍ତମାନେ କୁହନ୍ତି - "ସା ପରାନୁରକ୍ତିରୀଶ୍ୱରେ ।" ଈଶ୍ୱରଙ୍କ ପ୍ରତି ଐକାନ୍ତିକ ଅନୁରାଗର ନାମ ହିଁ ଭକ୍ତି । ଅନୁରାଗ କହିଲେ ଚିତ୍ତର ଗୋଟିଏ ଅବସ୍ଥାକୁ ବୁଝାଏ । ଅନୁରାଗ ଓ ଭକ୍ତି ଉଭୟ ଚିତ୍ତବୃତ୍ତିକୁ ବୁଝାଏ । ଚିତ୍ତବୃତ୍ତି ଐକାନ୍ତିକ ଭାବରେ ଈଶ୍ୱର ଚିନ୍ତାରେ ନିବିଷ୍ଟ ହେଲେ ତାହାକୁ ଭକ୍ତି ଆଖ୍ୟା ଦିଆଯାଏ । ଭକ୍ତି ହେଉଛି ଚିତ୍ତର ଅନୁରାଗ । ଅନୁରାଗ କିମ୍ବା ବିରାଗ ଚିତ୍ତର ହିଁ ଲକ୍ଷଣ । ଚିତ୍ତରୁ ଅନୁରାଗ ଓ ବିରାଗର ଉଦ୍‌ଭବ । ଭକ୍ତମାନଙ୍କ ମତରେ ଭକ୍ତି ହେଉଛି ଚିତ୍ତର ବୃତ୍ତି । ବିଷୟକୁ ଅବଲମ୍ବନ କରି ଚିତ୍ତର ଯେଉଁ ତରଙ୍ଗ ତାହା ଆସକ୍ତି ନାମରେ ଅଭିହିତ ଏବଂ ଈଶ୍ୱରଙ୍କୁ ଅବଲମ୍ବନ କରି ଯେଉଁ ମାନସିକ ବୃତ୍ତିର ଉଦ୍‌ଭବ ହୁଏ ତାହା ଭକ୍ତି ନାମରେ କଥିତ । ଭକ୍ତି ଏବଂ ଭକ୍ତିବୃତ୍ତି ଏକ କଥା । ପ୍ରାକୃତ ଓ ଅପ୍ରାକୃତ ସଂଜ୍ଞାରେ ଭକ୍ତି ଯେ ବୃତ୍ତି ତାହା କେହି ସ୍ୱୀକାର କରନ୍ତି ନାହିଁ । ଅନୁସନ୍ଧାନାତ୍ମିକା ବା ଅନୁରାଗାତ୍ମିକା ବୃତ୍ତିର ନାମ ଯଦି ଭକ୍ତି ହୁଏ, ତା ହେଲେ ଏହି ପ୍ରକାର ବୃତ୍ତିତରଙ୍ଗ ଯାହାର ଉଠେ ତାହାଙ୍କୁ ଭକ୍ତ କୁହାଯାଏ । ଚିତ୍ତ ଭଗବତ୍‌କାରରେ ବା ବ୍ରହ୍ମାକାରରେ କିପରି ଆକାରିତ ହୁଏ ତାହା ଦେଖିବାକୁ ହେବ । ଅନୁଶୀଳନ ଓ ଅଭ୍ୟାସର ନିଶ୍ଚୟ ପ୍ରୟୋଜନ ଅଛି । ବୃତ୍ତିଦ୍ୱାରା ଅର୍ଥାତ୍ ସାଧନ ଭକ୍ତିଦ୍ୱାରା ସାଧ୍ୟ ତତ୍ତ୍ୱ ଲାଭ କରିବାକୁ ହେବ । ଈଶ୍ୱରଙ୍କୁ ଲାଭ କରିବାକୁ ହେଲେ ଈଶ୍ୱରାନୁବୃତ୍ତିର ପ୍ରୟୋଜନ ଏବଂ ବ୍ରହ୍ମଙ୍କୁ ଲାଭ କରିବାକୁ ହେଲେ ବ୍ରହ୍ମାକାର ଚିତ୍ତବୃତ୍ତିର ପ୍ରୟୋଜନ । ଭଲପାଇବା ବା ଅନୁରାଗ ନଥିଲେ ସେ ବିଷୟ ଚିନ୍ତା କରି ହୁଏ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଅନୁରାଗାତ୍ମିକା ବୃତ୍ତି, ଜ୍ଞାନ ଓ ଭକ୍ତି ଉଭୟ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମପ୍ରୟୋଜନ ।

ଭକ୍ତିର ନାମ ଶୁଣି ଆତ୍ମହରା ନ ହୋଇ ଭକ୍ତିଲାଭ କରାଯାଇପାରେ । ତତ୍ତ୍ୱାନୁସନ୍ଧାନ ଓ ସ୍ୱରୂପାନୁସନ୍ଧାନ ଏକ କଥା । ତତ୍ତ୍ୱ କହିଲେ ବ୍ରହ୍ମ, ଆତ୍ମା ଓ ଭଗବାନଙ୍କୁ ବୁଝାଯାଏ । ଏହା 'ଚୈତନ୍ୟ ଚରିତାମୃତ' ଗ୍ରନ୍ଥର ଉକ୍ତି । ତେଣୁ ଭକ୍ତିବୃତ୍ତିର ଅନୁଶୀଳନର ବିଷୟ ଏହି ତିନୋଟି ତତ୍ତ୍ୱ ହୋଇପାରେ । ଚିତ୍ତର ଏକମୁଖୀ ବୃତ୍ତି ସାଧନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସର୍ବାଗ୍ରେ ପ୍ରୟୋଜନ । ଭକ୍ତି ବ୍ୟତୀତ ଅର୍ଥାତ୍ ତତ୍ତ୍ୱାନୁରାଗ ବ୍ୟତୀତ ଇଷ୍ଟସିଦ୍ଧି ଲାଭ ଅସମ୍ଭବ । ବୁଦ୍ଧ, ଶଙ୍କର ଏବଂ ଗୌରାଙ୍ଗ ସମସ୍ତଙ୍କର ଭକ୍ତି ଥିଲା । ଚିତ୍ତକୁ ଅଭିଷ୍ଟ ବସ୍ତୁ ବା ତତ୍ତ୍ୱ ଆକାରରେ ସମସ୍ତେ ହିଁ ଆକାରିତ କରିଛନ୍ତି । ଚିତ୍ତଚାଞ୍ଚଲ୍ୟ ଦୂରକରିବା ସକଳ ଭକ୍ତଙ୍କର ଲକ୍ଷ୍ୟ । ଏହି ଚାଞ୍ଚଲ୍ୟ ଦୂର କରିବାକୁ ହେଲେ ଭକ୍ତି ଅର୍ଥାତ୍ ଇଷ୍ଟାଭିମୁଖୀ ଚିତ୍ତର ଗତି ସମସ୍ତଙ୍କ ପକ୍ଷେ ସମାନ ଭାବରେ ପ୍ରୟୋଜନ । କି ଜ୍ଞାନୀ, କି ଭକ୍ତ, କି ଯୋଗୀ, କି କର୍ମୀ - ଭକ୍ତି ବ୍ୟତୀତ ଅର୍ଥାତ୍ ଇଷ୍ଟ ଧ୍ୟାନ ବା ତଦାକାରରେ ଚିତ୍ତକୁ ଆକାରିତ ନ କରିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାହା ପକ୍ଷରେ ଇଷ୍ଟସିଦ୍ଧି ଲାଭ ଅସମ୍ଭବ । ଈଶ୍ୱର, ଭଗବାନ, ପରମାତ୍ମା, ଯେ କେହି ହୁଅନ୍ତୁ ନା କାହିଁକି ତଦ୍ ବିଷୟରେ ଅନୁସନ୍ଧାନାତ୍ମିକା ବୃତ୍ତିର ନାମ ହିଁ ଭକ୍ତି । ଭକ୍ତି କହିଲେ ଚିତ୍ତର ବୃତ୍ତିକୁ ବୁଝିବାକୁ ହେବ ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଚରଣାଶ୍ରିତ
ଶ୍ରୀ ଉମେଶଚନ୍ଦ୍ର ସାମନ୍ତରାୟ
ସଂପାଦକ
ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘ, ପୁରୀ

ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର
ନୂତନ ସଭ୍ୟମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ନିବେଦନ

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଭଳି ଅପୂର୍ବ ଗୁରୁଙ୍କୁ ଭଲପାଇ ଯେଉଁମାନେ ସଂଘ ମାଧ୍ୟମରେ ତାଙ୍କ ପରିଚାଳନାଧୀନରେ ଆଶ୍ରୟ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଆଗ୍ରହୀ ହୋଇ ଆସିଛନ୍ତି, ମୁଁ ପ୍ରଥମେ ସେମାନଙ୍କୁ ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାଇ ସ୍ୱାଗତ କରୁଛି । କାରଣ ଏଭଳି ଗୁରୁଙ୍କ ଆଶ୍ରୟ ଲାଭ କରିଥିବାରୁ ଓ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ଶ୍ରଦ୍ଧାଭକ୍ତିଷ୍ଠୁ ହୋଇଥିବାରୁ ସେମାନେ ପରମ ଭାଗ୍ୟବାନ । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କୁ ଅପୂର୍ବ କହିବାର କାରଣ ହେଉଛି ପୂର୍ବରୁ ବହୁ ଗୁରୁ ମହାପୁରୁଷ, ସିଦ୍ଧଋଷି ଇତ୍ୟାଦି ଭଗବାନଙ୍କର ବିଶେଷ ବିଶେଷ ବିଭବ ଅନୁଭବ କରି ପ୍ରକାଶ କରିଆସିଛନ୍ତି । ମାନବ ଜାତିର ଇତିହାସରେ ଏହା ନୂତନ ନୁହେଁ; ଏହାର ଧାରା ଚଳି ଆସିଛି । କିନ୍ତୁ ମୂଳ ଗୁରୁତତ୍ତ୍ୱରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇ ଜଗଦ୍‌ଗୁରୁଙ୍କ ସହ ଏକୀଭୂତ ହେଲାପରେ ପୁନରାୟ ଜଗତକୁ ଫେରିଆସି ବଦ୍ଧଜୀବମାନଙ୍କର ଉଦ୍ଧାରର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଦାୟିତ୍ୱ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଭଳି ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ମହାପୁରୁଷଙ୍କ ବିଷୟରେ କୌଣସି ଶାସ୍ତ୍ର ପୁରାଣ ଇତ୍ୟାଦିରେ ଶୁଣା ଯାଇନାହିଁ । ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଧର୍ମରେ ମଧ୍ୟ ଏଭଳି ଧାରଣା କଳ୍ପନାକୁ ସୁଦ୍ଧା ଆସିନାହିଁ । ମୂଳଗୁରୁତତ୍ତ୍ୱ ବା ଜଗଦ୍‌ଗୁରୁ କହିଲେ ଏତିକି ବୁଝିରଖିବା ଉଚିତ୍ ଯେ, ଏହା ହେଉଛି ସୃଷ୍ଟିଲୀଳାରେ ଜଡିତ ସମଗ୍ର ଭଗବତ୍‌ସତ୍ତାର ଉଦ୍ଧାରକର୍ତ୍ତା । ସମଗ୍ର ନିର୍ଗୁଣବ୍ରହ୍ମସତ୍ତାର କେନ୍ଦ୍ରବିନ୍ଦୁ । ଏହି ତତ୍ତ୍ୱ ସଂପର୍କରେ କୌଣସି ଶାସ୍ତ୍ରପୁରାଣାଦିରେ ବିଶେଷ ଉଲ୍ଲେଖ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେନାହିଁ । ମନୁଷ୍ୟର ସାଧନା ଓ ଉନ୍ନତିର କଳ୍ପନା ଖୁବ୍ ଉପରକୁ ଉଠି ଭଗବତ୍ ସ୍ତର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯାଇଛି । ତେଣୁ ସେହି ଭଗବାନଙ୍କ ସଂପର୍କରେ ଆଲୋଚନା, ଧର୍ମାଧର୍ମ, ସୃଷ୍ଟି ପରିଚାଳନା ଇତ୍ୟାଦି ଓ ସାମାଜିକ ନିୟମ ମଧ୍ୟ ଆଲୋଚିତ ହୋଇଛି । କିନ୍ତୁ ସୃଷ୍ଟିଲୀଳାରେ ପ୍ରବେଶ ପୂର୍ବରୁ ଭଗବାନ ନିଜର ଉଦ୍ଧାର ପାଇଁ ତ୍ରିପାଦ ଅବ୍ୟକ୍ତ ନିର୍ଗୁଣବ୍ରହ୍ମଙ୍କ କେନ୍ଦ୍ରରେ ଗୁରୁ ରୂପରେ ଉଦ୍ଧାର ପ୍ରେରଣା ନିହିତ କରି ପରେ ନିଜେ ସୃଷ୍ଟିରେ ଜଡିତ ହୋଇ ନିଜ ମାୟାରେ ଆବଦ୍ଧ ହୋଇଛନ୍ତି, ଏପରି ଗୋଟିଏ ତତ୍ତ୍ୱ ଅଛି ବୋଲି କାହାର ପୂର୍ବରୁ ସେଥିପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ପଡିନଥିଲା । ବ୍ୟାସଦେବଙ୍କ ରଚିତ ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭାଗବତରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଲୀଳାବର୍ଣ୍ଣନା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ସମଗ୍ର ଭଗବତ୍‌ଭାବର ଶ୍ରେଷ୍ଠଲୀଳା ମଧ୍ୟରେ ଆନନ୍ଦର ଉଦ୍‌ବେଳନରେ ନୃତ୍ୟପରାୟଣ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେ ଅନ୍ତରରେ ସ୍ଥିର ଥିଲେ ବୋଲି କୁହାଯାଇଛି । ଭଗବତ୍‌ଭାବର ଚରମ ଆନନ୍ଦ ମଧ୍ୟରେ ଏହି ଯେଉଁ ଅସଂପୃକ୍ତ, ନିର୍ଲିପ୍ତ ଭାବ ତାହା ହିଁ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଅନ୍ତରରେ ଥିବା ଜଗଦ୍‌ଗୁରୁସତ୍ତାର ସାମୟିକ ବିକାଶ ବୋଲି ଭାଗବତରେ ସୂଚିତ ହୋଇଛି । ତାହା ହିଁ ବିଶ୍ୱଜଗତରେ ଜଗଦ୍‌ଗୁରୁ ତତ୍ତ୍ୱର ପ୍ରଥମ ସୂଚନା । ସେଥିଲାଗି ବ୍ୟାସଦେବ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ ଜଗଦ୍‌ଗୁରୁ ବୋଲି ବନ୍ଦନା କରିଛନ୍ତି (କୃଷ୍ଣଂ ବନ୍ଦେ ଜଗଦ୍‌ଗୁରୁମ୍) । କିନ୍ତୁ ତଥାପି ସେତେବେଳେ 'ଜଗଦ୍‌ଗୁରୁ' କହିଲେ ଏ ଜଗତର ସମସ୍ତ ଲୋକଙ୍କର ଶିକ୍ଷାଦାତା – ଗୀତା ଇତ୍ୟାଦିର ପ୍ରବକ୍ତା ଥିବାରୁ ତାଙ୍କୁ କୁହାଯାଇଛି ବୋଲି ସାଧାରଣରେ ଧାରଣା କରାଯାଏ । କିନ୍ତୁ ସମଗ୍ର ଭଗବତ୍ ଶକ୍ତିର ଊର୍ଦ୍ଧ୍ୱରେ ତାଙ୍କୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବାର ବାସନାଯୁକ୍ତ ହୋଇ ନିର୍ଗୁଣ ବ୍ରହ୍ମଙ୍କର ଯେ ଏକ କେନ୍ଦ୍ରୀଭୂତ ସତ୍ତା ଅଛି, ତାଙ୍କୁ 'ଜଗଦ୍‌ଗୁରୁ' ବୋଲି କେହି ଧାରଣା କରି ପାରି ନଥିଲେ । ଏ ତତ୍ତ୍ୱ ପରିସ୍ଫୁଟ ହେଲା କେବଳ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ସାଧନାର ନିର୍ବିକଳ୍ପ ସମାଧିରେ ଯେତେବେଳେ ତାଙ୍କ ଆତ୍ମା ନିଜକୁ ସର୍ବୋଚ୍ଚସ୍ତରରେ ଯାଇ ଗୁରୁ ବୋଲି ଅନୁଭବ କରି ଏ ଜଗତକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସିଲେ । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଜୀବନର ଏ ଅତ୍ୟଦ୍ଭୁତ କୃତି ସମସ୍ତେ ପ୍ରଥମେ ଉପଲବ୍ଧି କରିବା ଦରକାର । ଏହି ମୂଳ ଗୁରୁତତ୍ତ୍ୱ ବା ଜଗଦ୍‌ଗୁରୁଙ୍କ ସଂପର୍କୀୟ ଜ୍ଞାନ ହିଁ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଆବିଷ୍କାର ଓ ଏହା ହିଁ ତାଙ୍କର ମାନବ ଜଗତକୁ ନୂତନ ଅବଦାନ । ନିଜ ଗୁରୁଙ୍କ ଏ ମହିମା ବିଷୟ ତାଙ୍କର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଚରଣାଶ୍ରିତ ଅବଗତ ହୋଇ ନିଜକୁ ଗୁରୁଙ୍କ ଗୌରବରେ ଗୌରବବାନ୍ ମନେ କରିବା ଉଚିତ । ସୃଷ୍ଟିର ବିଧାନ ଅନୁସାରେ "ସଦ୍‌ଗୁରୁ" ହିଁ ଏ ମାୟାମୟ ଜଗତରେ ଜୀବାତ୍ମାକୁ ମୁକ୍ତିପ୍ରଦାନ କରିବାର ଏକମାତ୍ର ସତ୍ତା । ଯେ ଅନ୍ତରରେ ଜଗଦ୍‌ଗୁରୁଙ୍କୁ ଧାରଣକରି ବାହାରେ ମନୁଷ୍ୟରୂପ ହୋଇ ଆସନ୍ତି ସେ ହିଁ ପ୍ରକୃତ ସଦ୍‌ଗୁରୁ । ଏହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଦେଖିଲେ, ଏକମାତ୍ର ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ହିଁ ପ୍ରକୃତ ସଦ୍‌ଗୁରୁ ପର୍ଯ୍ୟାୟଭୁକ୍ତ ହୋଇ ପାରିବେ । କାରଣ ସେ ଅନ୍ତରରେ ଜଗଦ୍‌ଗୁରୁ ଭାବରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ରହି ବାହାରେ ମନୁଷ୍ୟ ଶରୀରରେ ସଦ୍‌ଗୁରୁ ଭାବରେ କ୍ରିୟାଶୀଳ ଥିଲେ । ସେଥିଲାଗି ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ନିଜର ପରିଚୟ ଦେବାକୁ ଯାଇ କହିଛନ୍ତି –

"ହେଲା ଯେବେ ଧ୍ୱଂସ ମୋର ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ୱ
ଜଗଦ୍‌ଗୁରୁଙ୍କ ଇଚ୍ଛା ଲୀଳାୟିତ
ହୋଇ ଉଠିଅଛି ଏ ମୋ ଭିତରେ
ଜାଣ ମୋତେ ସଦ୍‌ଗୁରୁ ରୂପରେ
ସାଧନାଦ୍ୱାରା ମୁକତ ଯେ
ହୋଇଅଛି ଯେଣୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ମୋର ତେଣୁ
ଦେଖାଇବି ମୁକ୍ତିପଥ ଯେ ।" (ଅମୃତବାଣୀ – ନିଗମ ଲହରୀ)

ଜଣେ ଗରୀୟାନ ଗୁରୁଙ୍କର ଶିଷ୍ୟଭକ୍ତ ତାଙ୍କ ଚରଣାଶ୍ରିତ ହେବାକୁ ହେଲେ ପ୍ରଥମେ ତାଙ୍କ ଇଚ୍ଛା କ'ଣ ତାହା ବୁଝିବା ଦରକାର । ତାହାର ଆଭାସ ପୂର୍ବୋକ୍ତ ପଦ୍ୟାଂଶର ଶେଷ ଦୁଇ ଧାଡିରେ ଉକ୍ତ ହୋଇଅଛି । ତାହା ହେଉଛି ସେ ନିଜେ ସାଧନା ଦ୍ୱାରା ମୁକ୍ତ ହୋଇଥିବାରୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମୁକ୍ତିପଥ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରି ସେ ମାର୍ଗରେ ନେଇଯିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି । ତେଣୁ ତାଙ୍କ ଆଶ୍ରୟରେ ପରିଚାଳିତ ହେବା ପାଇଁ ଇଚ୍ଛୁକ ଭକ୍ତମାନେ ସାଧନଭଜନ ପଥରେ ଗତି କରି ଏ ଜଡଜଗତର ବନ୍ଧନରୁ ମୁକ୍ତ ହେବାପାଇଁ ମନୋଭାବ ଗଠନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ତେବେ 'ସାଧନା' କହିଲେ କଣ, ସେ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ସ୍ପଷ୍ଟ ଧାରଣା ଥିବା ଉଚିତ । ସାଧାରଣଙ୍କର ଧାରଣା, କିଛି ତାନ୍ତ୍ରିକ ବା ଯୌଗିକ ଅଥବା ଭକ୍ତିମୂଳକ କ୍ରିୟାନୁଷ୍ଠାନକୁ ସାଧନା କହନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ସାଧନାର ମୌଳିକ ତତ୍ତ୍ୱ ତାହା ନୁହେଁ । ଏ ସବୁ କ୍ରିୟାନୁଷ୍ଠାନ ମୂଳତତ୍ତ୍ୱର ସାହାଯ୍ୟକାରୀ । ସାଧନାର ମୂଳତତ୍ତ୍ୱ, ମନୁଷ୍ୟ ନିଜକୁ ସାଧାରଣ ଜୀବଟିଏ ମନେକରି ଯେଉଁ ଚିନ୍ତାଧାରାରେ ଅଭ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ପଡିଛି, ସେ ଚିନ୍ତାଧାରାକୁ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି ତା'ର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଯେଉଁ ଭଗବତ୍‌ଭାବ ସେହି ସ୍ତରର ଚିନ୍ତାଧାରାରେ ଅଭ୍ୟସ୍ତ ହେବା । ଏହି ଚିନ୍ତାର ବା ଭାବର ପରିବର୍ତ୍ତନ ହିଁ ପ୍ରକୃତ ସାଧନା । ଯୋଗଦର୍ଶନରେ ଏହାକୁ 'ବୃତ୍ତିସଂଯମ' ବୋଲି କୁହାଯାଇଛି । ଅର୍ଥାତ୍ ମନ ସ୍ୱାଭାବିକ ଭାବରେ ଯେଉଁସବୁ ଚିନ୍ତା କରିବାକୁ ଧାଉଁଛି, ତାକୁ 'ବୃତ୍ତି' ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ସେଗୁଡିକୁ ସଂଯତ କରିବାକୁ ହେବ । ଅର୍ଥାତ୍ ଯାହା ମନକୁ ଆସିଲା ତାକୁ ତାହା ଭାବିବାକୁ ଛାଡିଦେଲେ ଚଳିବ ନାହିଁ । ତାକୁ ସେଦିଗରୁ ନିବୃତ୍ତ ବା ବନ୍ଦ କରି ଗୁରୁ ଯେଉଁ ଧରଣର ଚିନ୍ତାଧାରା ଦେବେ, ତାହା ଗ୍ରହଣ କରିଯିବା ବା ସେଥିରେ ଅଭ୍ୟସ୍ତ ହେବା ହିଁ ପ୍ରକୃତ ସାଧନା । ସଂଘରେ ଯୋଗଦାନ ଦ୍ୱାରା ଏହି ସାଧନାର ବିଶେଷ ଅନୁଶୀଳନ କରିବାକୁ ହୁଏ, ନଚେତ୍ ସଂଘରେ ଯୋଗଦାନ ବୃଥା । ନିଜ ଇଚ୍ଛାରେ ନ ଚଳି ସଂଘ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ଠାକୁରଙ୍କର ଇଚ୍ଛା ବୋଲି ମାନି ଚଳିଲେ ଏହି ସାଧନାର ଅନୁଶୀଳନ ହୋଇଥାଏ । ତେଣୁ ସଂଘରେ ଯୋଗଦେବାର ପ୍ରଧାନ ସାଧନା ହେଉଛି, କେହି ଏଥିରେ ନିଜର ଇଚ୍ଛା ଜାହିର କରିବା ପାଇଁ ଆସିବେ ନାହିଁ ବା ଚେଷ୍ଟା କରିବେ ନାହିଁ । ଦୃଢ ଭାବରେ ଲକ୍ଷ୍ୟ ରଖିବେ ଯେ, ଠାକୁରଙ୍କର ଇଚ୍ଛା ଯାହା ତାଙ୍କ ସ୍ୱହସ୍ତ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ନିଷ୍ପତ୍ତି, ପୁଣି ଯାହା ତାଙ୍କ ମୁଖ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ବାଣୀ ଉପରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ, ତଦନୁସାରେ ଚଳିବାକୁ ଦୃଢପ୍ରତିଜ୍ଞ ହେବେ । ଏହି ଭାବନା ଗ୍ରହଣ କରି ଯେଉଁ ଚିନ୍ତାଧାରାଗୁଡିକ ନୂତନ ସଭ୍ୟମାନେ ବିଶେଷ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ତାହା ସଂକ୍ଷିପ୍ତରେ ଯଥାସମ୍ଭବ ଉଲ୍ଲେଖ କରୁଛି :-

(୧) ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ନିଗମାନନ୍ଦ ସରସ୍ୱତୀ ଜଣେ ସ୍ଥୂଳ ଦେହଧାରୀ ସିଦ୍ଧ ମହାପୁରୁଷ ବା ସାଧନ ପଥ ପ୍ରଦର୍ଶକ ଗୁରୁ କହିଲେ, ଏହା ତାଙ୍କର ଯଥେଷ୍ଟ ପରିଚୟ ନୁହେଁ । ତାଙ୍କୁ ମୂଳ ଗୁରୁତତ୍ତ୍ୱ ବା ଜଗଦ୍‌ଗୁରୁଙ୍କ ଏକ ମାନୁଷୀ ମୂର୍ତ୍ତି ବା "ନରାକାର ପରଂବ୍ରହ୍ମ" ବୋଲି ଅନ୍ତରରେ ଉପଲବ୍ଧି କରିପାରିଲେ ଯାଇ ତାଙ୍କର ଅନ୍ତରାତ୍ମାର ପ୍ରକୃତ ପରିଚୟ ଲାଭ କରିହେବ ।

(୨) ସେ ଏ ଜଗତରେ କେବଳ 'ଜଗଦ୍‌ଗୁରୁ'ଙ୍କ ଆସନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରି ମୂଳ ଗୁରୁତତ୍ତ୍ୱର ଉପାସନା ହିଁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରିଛନ୍ତି ଓ ଏହି ଗୁରୁତତ୍ତ୍ୱ ସଂପର୍କରେ ହିଁ-ତାର ସ୍ୱରୂପ, ମହତ୍ତ୍ୱ, ଶକ୍ତି ଓ ପ୍ରକୃତି ସଂପର୍କରେ ବିଶେଷ ଭାବରେ ଶିଷ୍ୟଭକ୍ତମାନଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ଦେଇଛନ୍ତି । ଏହି ଗୁରୁତତ୍ତ୍ୱର ଗୋଟିଏ ବିଶେଷ ବିଭବ ସେ ପ୍ରକାଶ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଏକମାତ୍ର ଗୁରୁଙ୍କର ପୂଜା କଲେ ତଦ୍ଦ୍ୱାରା ବିଶ୍ୱର ସମସ୍ତ ଶକ୍ତି ଯେତେ ପ୍ରକାର ଦେବଦେବୀ ଓ ଈଶ୍ୱର ବା ଭଗବାନ୍ ଏ ଜଗତରେ ବିରାଜିତ ଅଛନ୍ତି, ସେ ସମସ୍ତଙ୍କର ଏକାଧାରରେ ପୂଜା ହୋଇଯାଇଥାଏ । ଏହାକୁ ସେ କହିଛନ୍ତି "ଏକମାତ୍ର ଗୁରୁ ସବୁରି ମୂଳେ ।" ସମସ୍ତ ଦେବଦେବୀ ପ୍ରଭୃତି ବା ଈଶ୍ୱର ବା ଭଗବାନ ଇତ୍ୟାଦିଙ୍କର ଉପାସନାରେ ସେମାନେ ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ଯାହା ବର ଦେଇପାରନ୍ତି ଏକମାତ୍ର ଗୁରୁଙ୍କ ଉପାସନାରେ ତାଙ୍କ ପ୍ରସନ୍ନତା ଲାଭ କରିପାରିଲେ ସେ ସମସ୍ତ ଫଳ ଲାଭ ହୋଇଥାଏ । ତା ଛଡା ମଧ୍ୟ ଅଧିକ ଫଳ ଦେବାର ଅଧିକାର ଗୁରୁଙ୍କର ଅଛି । ସେ ମୁକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ସକ୍ଷମ । କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟ କାହାର ସେ କ୍ଷମତା ନାହିଁ । ସେଥିଲାଗି ଗୁରୁଙ୍କୁ "ଭୁକ୍ତିମୁକ୍ତି ପ୍ରଦାତାରଂ" ବୋଲି ସ୍ତୋତ୍ର ବନ୍ଦନାରେ ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି । ଅନ୍ୟତ୍ର ସେ ଲେଖିଛନ୍ତି-

"ଅଛି ମୋ ସବୁ କ୍ଷମତା ଯେ
ଗୁରୁ ତୁମ ବ୍ରହ୍ମ- ଜ୍ଞାନୀ ଜୀବନ୍ମୁକ୍ତ
ବିଶ୍ୱାସ କର ଏ କଥା ଯେ ।"
(ଅମୃତବାଣୀ)

ଶେଷରେ ମଧ୍ୟ କହିଛନ୍ତି -

"ସର୍ବ ଧର୍ମାନ୍ ପରିତ୍ୟଜ୍ୟ ମାମେକଂ ଶରଣଂ ବ୍ରଜ ।"

(୩) ଗୁରୁତତ୍ତ୍ୱ ହିସାବରେ ସେ ନିତ୍ୟ ବିଦ୍ୟମାନ ଓ ସର୍ବତ୍ର ବିଦ୍ୟମାନ । ଯେ କୌଣସି ସମୟରେ ବା ଯେ କୌଣସି ସ୍ଥାନରେ ଶିଷ୍ୟସାଧକ ତାଙ୍କୁ ଆବାହନ କରି ତାଙ୍କ ସାହାଯ୍ୟ ବା କୃପା ଲାଭ କରିପାରେ । ସ୍ଥୂଳ ଦେହର ପରିସର ବାହାରେ ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କ ଶକ୍ତି କ୍ରିୟାଶୀଳ ହୁଏ । ଶୈଳବାଳାଙ୍କ ଉଦାହରଣ ଓ ବହୁ ଶିଷ୍ୟ ଭକ୍ତଙ୍କ ଅନୁଭୂତି ତଥା ବର୍ତ୍ତମାନ ଦେହରକ୍ଷା ପରେ ତାଙ୍କର କ୍ରିୟାଶୀଳତା ଏହାର ସୁସ୍ପଷ୍ଟ ପ୍ରମାଣ ଦିଏ ।

(୪) ଭାବ ଓ ଭକ୍ତି ବଳରେ ଅନ୍ତରରେ ଆବାହନ କରି ଯେପରି ଭଗବତ୍ ଶକ୍ତିଙ୍କୁ ଅନ୍ତରରେ ମୂର୍ତ୍ତ ଭାବରେ ଲାଭ କରି ସେବା ଓ ଲୀଳା ସାହାଯ୍ୟରେ ଚରମ ଆନନ୍ଦ ଅନୁଭବ କରିହୁଏ, ବିଶ୍ୱର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ନିର୍ଗୁଣ ଗୁରୁତତ୍ତ୍ୱକୁ ମଧ୍ୟ ସେହିପରି ଅନ୍ତରର ଭାବଭକ୍ତି ଦେଇ ଆବାହନ କଲେ ଅନ୍ତର ମଧ୍ୟରେ ମୂର୍ତ୍ତ କରି ଲାଭ କରିହୁଏ ଓ ତାଙ୍କ ସେବାଲୀଳା ସାହାଯ୍ୟରେ ଆନନ୍ଦସ୍ୱରୂପତା ଲାଭ କରିହୁଏ । ଏହାକୁ ହିଁ କୁହାଯାଏ ଗୁରୁଙ୍କୁ ଇଷ୍ଟ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରିବା । ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ଏହା ମୌଳିକ ନୀତି ।

(୫) ଭଗବତ୍ ତତ୍ତ୍ୱର ସାଧନା ଓ ଗୁରୁତତ୍ତ୍ୱର ସାଧନା ମଧ୍ୟରେ କିଞ୍ଚିତ ପାର୍ଥକ୍ୟ ଅଛି । ତାହା ହେଉଛି ଭଗବାନଙ୍କୁ ଲାଭ ପାଇଁ ସାଧନା କରିବାକୁ ଗୁରୁଙ୍କର ମାଧ୍ୟମ ଆବଶ୍ୟକ । କାରଣ ଭଗବାନ ମାୟାରେ ଆବୃତ୍ତ ହୋଇ ଏ ଜଗତରେ ଜୀବରୂପରେ ପରିଣତ ହୋଇଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଗୁରୁ ଜ୍ଞାନ ସ୍ୱରୂପ । ତାଙ୍କ ନିକଟକୁ ମାୟାର ସ୍ପର୍ଶ ମଧ୍ୟ ଆସିପାରେ ନାହିଁ । ଯେପରି ଜ୍ୱଳନ୍ତ ଆଲୋକ ନିକଟକୁ ଅନ୍ଧକାରର ଆଗମନ ଅସମ୍ଭବ । ତେଣୁ ଗୁରୁଙ୍କୁ ଲାଭ କରିବାକୁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ବାହାର ତତ୍ତ୍ୱର ସାହାଯ୍ୟ ବା ମାଧ୍ୟମ ଆବଶ୍ୟକ ନାହିଁ । ଏଥିଲାଗି ଗୁରୁ ହେଉଛନ୍ତି ସ୍ୱପ୍ରକାଶ । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର କହିଛନ୍ତି ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ ଯେପରି ମଶାଲର ପ୍ରୟୋଜନ ନାହିଁ, ସେହିପରି ଗୁରୁଙ୍କୁ ଚିହ୍ନିବାକୁ ଅନ୍ୟ କାହାରି ଆବଶ୍ୟକ ନାହିଁ । ସେଥିଲାଗି ଗୁରୁଲାଭର ମନ୍ତ୍ର "ଜୟଗୁରୁ"କୁ ସେ ସିଦ୍ଧମନ୍ତ୍ର କରି ଦେଇଛନ୍ତି । ଅନ୍ୟ ସବୁ ମନ୍ତ୍ର ଜଣେ କେହି ସିଦ୍ଧ ଗୁରୁଙ୍କ ମୁଖରୁ ନ ଶୁଣିଲେ ସେଥିରେ ଫଳ ହୁଏ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ "ଜୟଗୁରୁ" ସିଦ୍ଧମନ୍ତ୍ର ହୋଇଥିବାରୁ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଗୁରୁଙ୍କଠାରୁ ଏହା ଗ୍ରହଣ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ । ଏହା ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘରେ ସାର୍ବଜନୀନ ଭାବରେ ଗୃହୀତ ହୋଇ ବିଶେଷ ଭାବେ ଫଳପ୍ରଦ ହୋଇପାରିଛି ।

(୬) ମୋଟା ମୋଟି ଏହି ସବୁ ପୂର୍ବୋକ୍ତ ଭାବନାଗୁଡ଼ିକୁ ଗ୍ରହଣ କରି ସଂଘରେ ଯୋଗ ଦେବାକୁ ହେଲେ 'ସଂଘକୁ ଶ୍ରୀଗୁରୁଙ୍କ ସ୍ୱରୂପ' ବୋଲି ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ହେବ । ଅର୍ଥାତ୍ ମୂଳ ଗୁରୁତତ୍ତ୍ୱ ସୂକ୍ଷ୍ମ ଭାବରେ ଅବସ୍ଥାନ କରି ଯେପରି ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ସ୍ଥୂଳ ଦେହଟିକୁ ଅବଲମ୍ବନ କରି ସ୍ଥୂଳ ଜଗତରେ କ୍ରିୟାଶୀଳ ହେଉଥିଲା, ସେହିପରି ମଧ୍ୟ ତାଙ୍କୁ ଏକାନ୍ତ ମନରେ ଚିନ୍ତା କରି ଏକତ୍ର ଏକପ୍ରାଣରେ ତାଙ୍କୁ ଆବାହନ କରୁଥିବା ଭକ୍ତସଂଘ ମାଧ୍ୟମରେ ମଧ୍ୟ ବାହ୍ୟ ଜଗତରେ କ୍ରିୟାଶୀଳ ହେଉଛି । ତେଣୁ ତାଙ୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଓ ତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପରିଚାଳିତ ସଂଘରେ ଯୋଗଦାନ ହିଁ ତାଙ୍କର ଆଶ୍ରୟ ଗ୍ରହଣ । ଏହିଭଳି ଭକ୍ତସଂଘ ହିଁ ତାଙ୍କ ଭାବଧାରାର ଧାରକ, ରକ୍ଷକ, ପୋଷକ ଓ ବର୍ଦ୍ଧକ ରୂପେ କାମ କରିଆସୁଛି । ଯଦିଚ ଗୁରୁଙ୍କୁ ଲାଭ କରିବାକୁ କୌଣସି ମାଧ୍ୟମର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ, ତଥାପି ତାଙ୍କ ସଂଘ ଜରିଆରେ ହିଁ ତାଙ୍କ ତତ୍ତ୍ୱ, ଶକ୍ତି ଓ ମାହାତ୍ମ୍ୟ ସଂପର୍କରେ ସମ୍ୟକ ଜ୍ଞାନ ଲାଭ କରି ତାଙ୍କ ସହିତ ସୂକ୍ଷ୍ମଜଗତରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ସଂପର୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଦିଗରେ ଆଗେଇ ଯିବାକୁ ହୁଏ । ତେଣୁ ସଂଘସାଧନା ସୂକ୍ଷ୍ମରେ ଅବସ୍ଥିତ ଗୁରୁଙ୍କୁ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଭାବରେ ଉପଲବ୍ଧି କରିବା ଦିଗରେ ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ ମନେହୁଏ ।

(୭) ଏହି ସଂଘସାଧନା ଉପଯୁକ୍ତ ରୂପେ ଅନୁଷ୍ଠିତ କରିବାକୁ ହେଲେ ନିମ୍ନଲିଖିତ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ଆନ୍ତରିକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ନିତାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ।
(କ) ପ୍ରଥମେ ସଦାଚାରୀ ହୋଇ ନିଜର ସାମାଜିକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟଗୁଡ଼ିକ ଯଥାଯଥ ଭାବେ ପାଳନ ପୂର୍ବକ ଆଦର୍ଶ ଗୃହସ୍ଥ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ସାମାଜିକ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ପିତାମାତାଙ୍କ ପ୍ରତି ଭକ୍ତି, ସ୍ତ୍ରୀ ପୁତ୍ରକନ୍ୟାମାନଙ୍କୁ ଉପଯୁକ୍ତ ସ୍ନେହଦେଇ ପ୍ରତିପାଳନ ଓ ସେମାନଙ୍କୁ ଭଗବତ୍‌ଭକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରି ଭଲ ମଣିଷ କରିବା, ପରିବାର ପରିଜନ ଓ ପଡ଼ିଶା ଭାଇବନ୍ଧୁ ବିରାଦର ସମସ୍ତଙ୍କ ମଙ୍ଗଳ କାମନା କରି ଯଥାକର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସଂପାଦନ, ଦେଶ ଜାତି ପ୍ରତି କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ମଧ୍ୟ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ ।
(ଖ) ନିଜର ନୈତିକ ଚରିତ୍ର ଗଠନ ପ୍ରତି ବିଶେଷ ମନୋଯୋଗ ଦେବାକୁ ହେବ । ଅର୍ଥାତ୍ 'ସାରସ୍ୱତ ସଂଘନୀତି'ରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ସତ୍ୟ, ଅହିଂସା, ପରଦ୍ରବ୍ୟପ୍ରତି ଅଲୋଭ, ମାତୃଜାତିର ସମ୍ମାନରେ ବାଧା ଦେବା ଭଳି କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟରୁ ବିରତ ହେବା, ଇତ୍ୟାଦି ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ମୋଟା ମୋଟି ଏପରିଭାବରେ ଚଳିବେ ଯେ ସବୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସବୁ ଲୋକେ ସେମାନଙ୍କର ସାଧୁତା ଦେଖି ମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ତାଙ୍କ ଗୁରୁଙ୍କର ମହିମା ଉପଲବ୍ଧି କରିବେ । କାମ, କ୍ରୋଧ ଓ ଲୋଭ ଏ ତିନୋଟି କୁବୃତ୍ତିର ବିଶେଷ ସଂଯମ ଏଥିପାଇଁ ନିତାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ।

ପରିଚୟ ପତ୍ରରେ ଉଲ୍ଲିଖିତ ସତର୍କବାଣୀ ଗୁଡ଼ିକ ଏ ସଂପର୍କରେ ବିଶେଷ ଭାବେ ଅନୁଧ୍ୟେୟ । ସଂଘର ଉପବିଧିରୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଓ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ, ସଭ୍ୟପଦ ରହିତ ହେବା ସଂପର୍କୀୟ ବିଧାନ ଓ ପରିଚାଳନା ଓ ପରାମର୍ଶଦାତା ମଣ୍ଡଳୀର ବିଧାନ ସବୁ ପଢ଼ି ବୁଝିବା ଉଚିତ୍ ।

ସର୍ବଶେଷରେ ଏହା ମନେ ରଖିବାକୁ ହେବ ଯେ ଗୁରୁ ସୂକ୍ଷ୍ମରେ ରହି ସ୍ଥୂଳ ଶିଷ୍ୟମାନଙ୍କୁ ପରିଚାଳନା କରିବା ଏ ଜଗତରେ ଏକ ଅଭିନବ ପନ୍ଥା । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଜଗଦ୍‌ଗୁରୁ ଭାବରେ ଏ ପନ୍ଥାର ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରିଛନ୍ତି । ଆମ୍ଭେମାନେ ତାକୁ ଜୀବନ ଦେଇ ସଫଳ କରି ଦେଖାଇଦେବା ହେଉଛି ଆମ ଜୀବନର ସାଧନା । ସେଥିଲାଗି ସଂଘନୀତି ପାଳନ କରି ପ୍ରତି ସଂଘକୁ ଆସିଲାବେଳେ ଚିନ୍ତା କରିବାକୁ ହେବ, ଆମେ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ ଓ ତାଙ୍କ ବାଣୀ ଶୁଣିବାକୁ ଯାଉଛୁ । ସଂଘ ସମୟତକ ସେହିପରି କରୁଥିବାର ଚିନ୍ତା କରିବାକୁ ହେବ । ପୁଣି ଶେଷରେ କିପରି କ'ଣ ଶୁଣିଲୁ ଓ କ'ଣ ହେଲା ତା'ରି ଆନନ୍ଦଦାୟକ ସ୍ମୃତି ମନରେ ଧରି ଗୃହକୁ ଫେରିଯାଇ ଆରଥର ପୁଣି ଆସିବାର ଅପେକ୍ଷାରେ ଗୃହକର୍ମ କରିବାକୁ ହେବ ।

ଏହିପରି ଭାବନେଇ ଭାଇମାନେ ଶୁଦ୍ଧ ଆଧାରରେ ପରିଣତ ହୁଅନ୍ତୁ ଏତିକି ମାତ୍ର କାମନା – ଇତି ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଚରଣାଶ୍ରିତ
ରଘୁନାଥ ପତି
ସଂପାଦକ
ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘ, ପୁରୀ

(ସ୍ୱାଗତିକା-୧୯୯୬ରୁ ଗୃହୀତ । ଶ୍ରଦ୍ଧେୟ ରଘୁନାଥ ପତି ଭାଇ ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ସଂପାଦକ ଥିଲାବେଳେ ଏହି ଚିଠିଟି ଲେଖିଥିଲେ ।)

ଅଭୟ ବାଣୀ

(୧)

ଦିନକୁଦିନ ସଂସାର ସମସ୍ୟା କଠିନରୁ କଠିନତର ହୋଇ ପଡୁଛି । ସାଧାରଣଙ୍କର କଷ୍ଟର ସୀମା ନାହିଁ । ଭାବୀ ମଙ୍ଗଳର ମଧୁସମୀରଣ ବହିବାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଛି । ଭବିଷ୍ୟତରେ ସବୁ ଦିଗରୁ ମଙ୍ଗଳ – ସବୁ ବିଷୟରେ ସୁବିଧା ହେବ, ତାହାର ସୂଚନା ଦେଖା ଯାଉଅଛି । ଅଚିରେ ହିଁ ଭଗବାନଙ୍କର ମଙ୍ଗଳ ଆଶୀର୍ବାଦ ଉଦ୍ଭାସିତ ହେବ । ସେତେବେଳେ ସାଧାରଣଙ୍କର ଅନ୍ନସମସ୍ୟା ମଧ୍ୟ ପୂରଣ ହେବ । ଏହି ଦୁର୍ଦ୍ଦିନରେ ଯେଉଁମାନେ ବର୍ତ୍ତିଯିବେ, ଖାଇପିଇ ବଞ୍ଚି ରହିବେ, ସେମାନେ ନବସୂର୍ଯ୍ୟ ଉଦୟରେ ଦେଶର ଅବସ୍ଥା ଦେଖି ଉତ୍‌ଫୁଲ୍ଲ ଓ ଆନନ୍ଦିତ ହେବେ । ଆଉ ଯେଉଁମାନେ ସଦ୍‌ଗୁରୁଙ୍କ କୃପାରୁ ଓ ଚିତ୍ତଶୁଦ୍ଧି ଗୁଣରୁ ଭଗବାନଙ୍କର ଆବିର୍ଭାବ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଅନୁଭବ କରିବେ, ସେମାନଙ୍କର ତ କଥା ନାହିଁ । ସାମାନ୍ୟ ଅନ୍ନବସ୍ତ୍ରର କଥା କାହାରି ମନରେ ମଧ୍ୟ ଉଦିତ ହେବ ନାହିଁ ।

(୨)

ବତ୍ସ ! ତୁମେମାନେ ହିନ୍ଦୁର ସନ୍ତାନ । ଶାସ୍ତ୍ର ଅନୁସାରେ ଦେଖାଇ ପାରିବ କି, ଧର୍ମର ପଦାଶ୍ରୟ ଗ୍ରହଣ କରି କିଏ ସଂସାରରେ ସୁଖି ଥିଲେ ? ବରଂ ଧାର୍ମିକମାନେ ହିଁ ପଦେ ପଦେ ଦୁଃଖ କଷ୍ଟ ପାଇଛନ୍ତି । ସ୍ୱୟଂ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କ ଆଶ୍ରୟରେ ଥାଇ ପାଣ୍ଡବମାନେ ଓ ଦ୍ରୌପଦୀ କି ବିଡମ୍ବନା ଭୋଗ କରିଛନ୍ତି ଜାଣ ନାହଁ କି ? ତେବେ ତୁମମାନଙ୍କ ଦୁଃଖ ଯେ ମୋ ପ୍ରଦତ୍ତ ଏହା ପୁନଃ ପୁନଃ ଜଣାଇ ଫଳ କଅଣ ? ମୁଁ ତୁମମାନଙ୍କର ଶତ୍ରୁ ନୁହେଁ । ତୁମେମାନେ କେବଳ ଶିଷ୍ୟ ନୁହଁ, ପ୍ରାଣାଧିକ ପୁତ୍ରତୁଲ୍ୟ ମୁଁ ତୁମମାନଙ୍କୁ ସ୍ନେହ କରେ । ଯଦି ତୁମମାନଙ୍କର ସକଳ ଦୁଃଖ ଦୂର କରିବାର କ୍ଷମତା ଥାଆନ୍ତା ତେବେ କଅଣ ନିଶ୍ଚେଷ୍ଟ ହୋଇ ପୁତ୍ର-କନ୍ୟାଙ୍କର ଦୁଃଖ ଦେଖି ପାରୁଥାଆନ୍ତି ? ତୁମମାନଙ୍କର ଜନ୍ମଜନ୍ମାନ୍ତରର ଏହି ସଞ୍ଚିତ କର୍ମରାଶି ମଧ୍ୟରୁ କିପରି ଭାବରେ ତ୍ୟାଗର ପବିତ୍ର ପଥରେ ଉନ୍ନୀତ କରିବି ଭାବି ଆକୁଳ ହୁଏ, ତା ଉପରେ ତୁମମାନଙ୍କର ଅତ୍ୟାଚାର ! ଯାହା ହେଉ, ଯାହା କର, ଯେଉଁ ପଥରେ ଚାଲ, ମୁଁ ତୁମମାନଙ୍କର ମଙ୍ଗଳ କାମନା କରିବି ଓ ତୁମମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଜଗନ୍ମାତାଙ୍କ ନିକଟରେ କାନ୍ଦିବି, ଆଉ କଅଣ କରି ପାରିବି ?

(୩)

ମୁଁ ତୁମମାନଙ୍କୁ ପାଇ ଇଶ୍ୱରଙ୍କୁ ଭୁଲିଛି । ତୁମେମାନେ କଅଣ ମୋର ଭୁଲିବାର ବସ୍ତୁ ? ତୁମେମାନେ ଯେ ମୋର ହୃଦୟ ନିକୁଞ୍ଜର ପୋଷା ଶୁଆଶାରୀ ପକ୍ଷୀ । ତୁମମାନଙ୍କର ପ୍ରଭାତୀ ତାନରେ ତ ମୁଁ ପ୍ରାଣ ଢାଳି ଦେଇଛି । କେବଳ ଦେଖୁଛି କାହାର କୂଜନରେ ପ୍ରାଣରେ କିଭଳି ତରଙ୍ଗ ଉଠୁଛି । ପ୍ରତି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଯେ ତୁମମାନଙ୍କର ସ୍ମୃତି ଜାଗ୍ରତ ହୋଇ ମୋତେ ଭାବ ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ କରୁଅଛି । ତୁମେମାନେ ହିଁ ବର୍ତ୍ତମାନ ଏ ହୃଦୟର ଧ୍ୟାନ, ଜ୍ଞାନ, ତପସ୍ୟା !

--ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର

ଆମେରିକା ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ଦ୍ୱିତୀୟ ବାର୍ଷିକ ବିବରଣୀ

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ମହାରାଜଙ୍କ ଅପାର କରୁଣାରୁ ଇତିମଧ୍ୟରେ ଆମେରିକା ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ଦ୍ୱିତୀୟ ବାର୍ଷିକ ଉତ୍ସବ ୨୦୦୬ ମସିହା ଜାନୁୟାରୀ ୭ ତାରିଖ ଦିନ ପାଳିତ ହୋଇଯାଇଛି । ୨୦୦୧ ମସିହା ଅଗଷ୍ଟ ୪ ତାରିଖ ଦିନ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଶୁଭ ଜନ୍ମଦିନରେ ମାତ୍ର ସାତଟି ପରିବାରକୁ ନେଇ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା ଆମେରିକା ସାରସ୍ୱତ ପାଠଚକ୍ରଟି ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ସଭାପତି ଓ ପରିଚାଳକ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ଦାଶ ଭାଇଙ୍କ ଅନୁମତି ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇ ୨୦୦୩ ମସିହାରେ ସଂଘରେ ପରିଣତ ହୋଇଥିଲା । ୨୦୦୧ ମସିହାଠାରୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାସର ପ୍ରଥମ ରବିବାର ଦିନ ଫୋନ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ଏହି ପାଠଚକ୍ରର ଅଧିବେଶନଗୁଡିକ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଆସୁଥିଲା । ୨୦୦୪ ମସିହା ଜାନୁୟାରୀ ୭ ତାରିଖ ପୌଷ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ଆମେରିକା ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ପ୍ରଥମ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଦିବସ ପାଳନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ଉତ୍ସବରେ ୨୦ ଜଣ ସଂଘସେବୀ ଓ ୭ ଜଣ ଦର୍ଶକ ଭକ୍ତ ଯୋଗଦାନ କରିଥିଲେ । ୨୦୦୫ ମସିହା ଜାନୁୟାରୀ ୨୩ ତାରିଖ ଦିନ ସଭାପତି ଓ ପରିଚାଳକ ଶ୍ୟାମ ଭାଇଙ୍କ ଟେଲିଫୋନ ମାଧ୍ୟମରେ ଉପସ୍ଥିତିରେ ପ୍ରଥମ ବାର୍ଷିକ ଉତ୍ସବ ପାଳିତ ହୋଇଥିଲା ।

ଆମେରିକା ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପରଠାରୁ ସଂଘସେବୀ ଭାଇ ଓ ମା'ମାନେ ନିୟମିତ ଭାବରେ ସଂଘପୂଜା ଅଧିବେଶନରେ ଯୋଗଦାନ କରି ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଭାବଧାରାରେ ଅନୁପ୍ରାଣିତ ହେବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛନ୍ତି । ବିଗତ ବର୍ଷରୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାସର ପ୍ରଥମ ଓ ତୃତୀୟ ରବିବାର ଦିନ ସଂଘପୂଜା ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଆସୁଅଛି । ଏହି ସଂଘପୂଜାର ପ୍ରଥମ ଅଧିବେଶନରେ ପାଳିଆ ଆରତି କରନ୍ତି । ଆରତି ପରେ ଗୁରୁବନ୍ଦନା ଓ ସ୍ତୋତ୍ରବନ୍ଦନା କରି ପରିଚୟ ପତ୍ର ପାଠ ଏବଂ ସମ୍ମିଳନୀ ପ୍ରାର୍ଥନା କରାଯାଏ । ପରିଚୟ ପତ୍ର ପାଠ ପରେ ସଂଘ-ସେବକରୁ 'ବନ୍ଦନା, ପ୍ରାର୍ଥନା ଓ ପ୍ରାର୍ଥନାକାରୀଙ୍କ ପ୍ରତି' ଓ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଗୁରୁଗୀତା ପାଠ କରାଯାଏ । ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଧିବେଶନରେ ଇଂରାଜୀ ନିଗମ ଉପଦେଶ, ସଂଘ-ସେବକ, ନୀଳାଚଳ ବାଣୀ, ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଚିଠି ଓ ସଂଘନୀତି ଇତ୍ୟାଦି ପାଠ କରାଯାଏ । ନିୟମିତ ସଂଘ ଅଧିବେଶନ ବ୍ୟତୀତ ତିନିମାସରେ ଥରେ ମହିଳା ପାଠଚକ୍ର ଅଧିବେଶନ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଆସୁଅଛି । ସଂଘ ଅଧିବେଶନ ଓ ମହିଳା ପାଠଚକ୍ର ଅଧିବେଶନ ନ ହେଉଥିବା ରବିବାର ଦିନ ଶାସ୍ତ୍ରପାଠ ଅଧିବେଶନ ହୋଇ 'ସଂସାର ପଥେ' ପୁସ୍ତକ ପାଠ କରାଯାଉଛି । ୨୦୦୪ ମସିହା ଜାନୁୟାରୀ ମାସରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମାସର ଶେଷ ରବିବାର ଦିନ ପିଲାମାନଙ୍କ ଅଧିବେଶନ ହୋଇ ଆସୁଥିଲା । ଗତ ୨୦୦୫ ମସିହା ଡିସେମ୍ବର ମାସରୁ ଏହି ମାସିକ ଅଧିବେଶନ ପିଲାମାନଙ୍କର ଆଗ୍ରହ କ୍ରମେ ମାସର ଦ୍ୱିତୀୟ ଓ ଶେଷ ରବିବାର ଦିନ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଉଅଛି । ଏହି ଅଧିବେଶନରେ ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକାଶିତ ଗଳ୍ପ ବା ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଜୀବନୀର ଇଂରାଜୀ ଅନୁବାଦ ପାଠ କରାଯାଉଅଛି । ବିଗତ ବର୍ଷରେ ସଂଘ ଅଧିବେଶନଗୁଡିକରେ ପ୍ରାୟ ୩୫ ଜଣ ସଂଘସେବୀ ଓ ୮ ଜଣ ଦର୍ଶକ ଯୋଗଦାନ କରିଛନ୍ତି ।

ଆମେରିକା ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ଚତୁର୍ଥ ବାର୍ଷିକ ସମ୍ମିଳନୀ, ୨୦୦୫ ମସିହା ଅଗଷ୍ଟ ମାସ ୬ ଓ ୭ ତାରିଖ ଦିନ କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତିନିଧି ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ବୈରାଗୀ ସାହୁ ଭାଇଙ୍କ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱରେ Charlotte, ନର୍ଥ କାରୋଲିନାର ଗାନ୍ଧୀ ଭବନରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ସମ୍ମିଳନୀରେ ଭାରତରୁ ୪ଜଣ ସଂଘସେବୀ ଯୋଗଦେଇଥିଲେ । ଏଥିରେ ପିଲାମାନଙ୍କ ସହିତ ସମୁଦାୟ ୫୪ ଜଣ ଭକ୍ତ ଯୋଗଦାନ କରିଥିଲେ । ସବୁ ବର୍ଷ ପରି ଏ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟ ସମ୍ମିଳନୀ ସମୟରେ 'ସାରସ୍ୱତ ମାଧୁରୀ' ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା ।

୨୦୦୫ ମସିହା ଅଗଷ୍ଟ ୧୯ ତାରିଖ ଦିନ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କର ଶୁଭ ଜନ୍ମୋତ୍ସବ ପାଳନ କରାଯାଇଥିଲା । ଜନ୍ମୋତ୍ସବ ଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କୁ ଆରତି ଓ ସ୍ତୋତ୍ରବନ୍ଦନା କରାଯାଇ ଉପଦେଶ ଆଦି ପାଠ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଭାବଧାରାର ପ୍ରଚାର ଓ ସଂଘସେବୀମାନଙ୍କୁ ସହଜରେ information ଯୋଗାଇ ଦେବାପାଇଁ ଏକ web site (www.jayaguru.net) ଦୁଇ ବର୍ଷ ହେଲା ଆରମ୍ଭ କରାଯାଇଅଛି । ଏଥିରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଜୀବନୀ, ଦର୍ଶନ, ବିଗ୍ରହ ଓ ସବୁ ସପ୍ତାହର କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ, ପୂଜା ବିବରଣୀ, ଗୀତ ଖାତା, ପରିଚୟ ପତ୍ର ଆବେଦନ ପତ୍ର, ବିଭିନ୍ନ ସେବା ନିମିତ୍ତ ଆବେଦନ ପତ୍ର, ସାରସ୍ୱତ ମାଧୁରୀର ପୂର୍ବ ସଂଖ୍ୟାଗୁଡିକ ଇତ୍ୟାଦି ରଖାଯାଇଛି ।

ଏତଦ୍ ବ୍ୟତୀତ ନର୍ଥ କାରୋଲିନା ରାଜ୍ୟରେ ଓ ନିକଟବର୍ତ୍ତୀ ରାଜ୍ୟରେ ରହୁଥିବା ଭକ୍ତ ପରିବାରର ସଦସ୍ୟମାନେ ତିନି ବର୍ଷ ହେଲା ଅନୁମତି ନେଇ ପ୍ରତିମାସରେ ଗୋଟିଏ ଶନିବାର ଦିନ ଏକତ୍ର ହୋଇ ପାଠଚକ୍ର କରି ଆସୁଅଛନ୍ତି । ଏହି ନର୍ଥ କାରୋଲିନା ସାରସ୍ୱତ ପାଠଚକ୍ରରେ ପ୍ରାୟ ୧୦ ଜଣ ପରିଚୟ ପତ୍ରଧାରୀ ଭକ୍ତ ଯୋଗ ଦିଅନ୍ତି । ପାଠଚକ୍ର ପାଇଁ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କୁ ଓ ଭକ୍ତମାନଙ୍କୁ ପୂର୍ବରୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରାଯାଇଥାଏ । ଶନିବାର ଅପରାହ୍ଣରେ ପାଳିଆଙ୍କ ଗୃହାସନରେ ସ୍ତୋତ୍ରବନ୍ଦନା, ପରିଚୟ ପତ୍ର ପାଠ, ସମ୍ମିଳନୀ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପ୍ରାର୍ଥନା, ଗୁରୁଗୀତା, ନିଗମ ଉପଦେଶ, ନୂତନ ସଂଘ-ସେବକ, ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ନିଗମାନନ୍ଦ ଲୀଳାପ୍ରସଙ୍ଗ, ନିଗମ ତତ୍ତ୍ୱ, ନିଗମ ଚେତନା ବିକାଶ ସାଧନ ପଥେ, ସଂଘନୀତି ଇତ୍ୟାଦି ପାଠ କରାଯାଏ । ଉପସ୍ଥିତ ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତ ଭକ୍ତ ଭାବ ବିନିମୟ କରନ୍ତି ।

ଗତ ୨୦୦୫ ଅକ୍ଟୋବର ମାସରୁ ଆମେରିକାର Midwest ଅଞ୍ଚଳରେ ରହୁଥିବା ଭକ୍ତମାନେ ମାସକୁ ଥରେ ସମ୍ମିଳିତ ହୋଇ ପାଠଚକ୍ର ଆରମ୍ଭ କରିଛନ୍ତି । ଏହି Midwest ପାଠଚକ୍ରରେ ୬ ଜଣ ପରିଚୟ ପତ୍ରଧାରୀ ସଂଘସେବୀ ଯୋଗଦାନ କରନ୍ତି । ପାଠଚକ୍ର ପାଇଁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରି ନିଗମ ଉପଦେଶ, ସଂଘସେବକ, ଶ୍ରୀଶ୍ରୀନିଗମାନନ୍ଦ କଥାମୃତ, ନିଗମ ତତ୍ତ୍ୱ ଓ ସଂଘନୀତି ପାଠ କରାଯାଏ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ ପାଠଚକ୍ର ଦିନ ସକାଳେ ଓ ସଂଧ୍ୟାବେଳେ ମଧ୍ୟ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ବାଣୀ ଓ ଶାସ୍ତ୍ରପାଠ କରାଯାଇଥାଏ ।

ଗତବର୍ଷ ୨୦୦୫ ସେପ୍‌ଟେମ୍ବର ୫ ତାରିଖ ଦିନ ବୃନ୍ଦାବନ ସାହୁ ଭାଇ ଓ ପଦ୍ମା ମା'ଙ୍କ ବାସଭବନରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଗୃହାସନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଆମେରିକା ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ସଂପାଦକ ଜ୍ଞାନ ଭାଇଙ୍କ ପ୍ରତିନିଧିତ୍ୱରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା । ସେଥିରେ ୭ ଜଣ ସଂଘସେବୀ ଯୋଗଦାନ କରିବା ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ଟେଲିଫୋନ ମାଧ୍ୟମରେ ମଧ୍ୟ ୨ ଜଣ ସଂଘସେବୀ ଯୋଗଦାନ କରିଥିଲେ । ସେହି ମାସ ୧୦ ତାରିଖ ଦିନ ଅଶ୍ୱିନୀ କୁମାର ନାୟକ ଭାଇ ଓ ସଂଘମିତ୍ରା ମା'ଙ୍କ ବାସଭବନରେ ମଧ୍ୟ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଗୃହାସନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଆମେରିକା ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ସଭାପତି ବିଜୟ ଭାଇଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା । ସେଥିରେ ନର୍ଥ କାରୋଲିନା ସାରସ୍ୱତ ପାଠଚକ୍ରର ସମସ୍ତ ଭକ୍ତ ଏବଂ ଟେଲିଫୋନ ମାଧ୍ୟମରେ ୩ ଜଣ ସଂଘସେବୀ ଯୋଗଦାନ କରିଥିଲେ ।

ଗତବର୍ଷ ବଡଦିନ ଛୁଟିରେ Midwest ପାଠଚକ୍ରର ସମସ୍ତ ସଭ୍ୟମାନଙ୍କ ସହ ଅନ୍ୟ ଦୁଇଟି ସଂଘସେବୀ ପରିବାର ଯୋଗଦାନ କରି ମିନେସୋଟା ରାଜ୍ୟର ଜ୍ଞାନ ଭାଇଙ୍କ ଗୃହାସନରେ ଦୀର୍ଘ ୪ ଦିନ ଧରି ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କର ବାଣୀ ଓ ଗୁରୁତତ୍ତ୍ୱ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆଲୋଚନା କରିଥିଲେ । ଏହି ଆଲୋଚନା ସଭାରେ ସମୟ ସମୟରେ ଆମେରିକା ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ଅନ୍ୟ ସଭ୍ୟମାନେ ଟେଲିଫୋନ ମାଧ୍ୟମରେ ଯୋଗଦାନ କରିଥିଲେ ।

ଆମେରିକା ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ଦ୍ୱିତୀୟ ବାର୍ଷିକ ଉତ୍ସବରେ ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ସଭାପତି ଓ ପରିଚାଳକ ଯୋଗଦାନ କରି ଆସନ୍ତା ବର୍ଷ ପାଇଁ ସଂଘସେବୀମାନଙ୍କର ଲକ୍ଷ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିଥିଲେ । ଚଳିତ ବର୍ଷ ପାଇଁ ଆମେରିକା ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ପରିଚାଳନା ମଣ୍ଡଳୀ ସେହି ସବୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ ସହିତ ଅନ୍ୟ କେତୋଟି ଅତିରିକ୍ତ ଲକ୍ଷ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରିଛନ୍ତି । ଏ ସମସ୍ତ ଲକ୍ଷ୍ୟ ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ଉପସଭାପତି ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ସଂଗ୍ରାମ କେଶରୀ ସିଂହ ଭାଇ ଅନୁମୋଦନ କରିଛନ୍ତି । ଏହି ଲକ୍ଷ୍ୟଗୁଡିକ ହେଲା –

୧· ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କର ସେବା ଠିକ୍ ଭାବରେ କରିପାରିବୁ ।
୨· ସଂଘପୂଜାରେ ନିୟମିତ ଭାବରେ ଯୋଗ ଦେଇପାରିବୁ ।
୩· ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ପରିଚାଳିତ ହୋଇପାରିବୁ ।
୪· 'ପିଲାଙ୍କ ନିଗମାନନ୍ଦ' ପୁସ୍ତକର ଇଂରାଜୀ ଅନୁବାଦ କରି ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ଅନୁମତି କ୍ରମେ ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରକାଶିତ କରିବୁ ।
୫· ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ଅନୁମତି କ୍ରମେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କର ଇଂରାଜୀ ଜୀବନୀ (Sadguru Swami Nigamananda) କୁ ଆମେରିକାର ଇଂରାଜୀ ଭାଷା ଅନୁସାରେ ସଂଶୋଧନ କରିବୁ ।
୬· Internal Revenue Servicesର ନିୟମ ଅନୁଯାୟୀ ଆମେରିକା ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର Non-Profit Status କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରାଯିବ ।
୭· ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘଦ୍ୱାରା ଭୁବନେଶ୍ୱରଠାରେ Health Center ନିର୍ମାଣ କାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ଆର୍ଥିକ ସାହାଯ୍ୟ କରାଯିବ ।
୮· ଆମେରିକାରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କର ସ୍ମୃତିମନ୍ଦିର ନିର୍ମାଣ ପାଇଁ ଏକ ପ୍ରସ୍ତାବ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯିବ ।

ଆମେରିକା ସାରସ୍ୱତ ସଂଘ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେବାର ଦୁଇ ବର୍ଷ ଅତୀତ ହେଲାଣି । ଏହି ଦୁଇ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟରେ ଆମର ସଂଘସେବୀଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ୨୦ରୁ ବୃଦ୍ଧି ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇ ୩୫ରେ ପହଞ୍ଚିଛି । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ନିକଟରେ ଏତିକି ପ୍ରାର୍ଥନା ଯେ "ଏହି ଶିଶୁ ପ୍ରବାସୀ ସଂଘଟି ତୁମରି ଭାବଧାରାରେ ଗଢିଉଠୁ ଏବଂ ତୁମରି ମହାନ ଆଦର୍ଶ ବିଶ୍ୱବ୍ୟାପୀ ପ୍ରଚାରରେ ସହାୟକ ହେଉ । ସମସ୍ତ ସଂଘସେବୀ ତୁମରି ଭାବରେ ଅନୁପ୍ରାଣିତ ହୋଇ ସଂଘବଦ୍ଧ ହୋଇ ଏକମନ ଏକପ୍ରାଣରେ ତୁମରି ସେବା କରନ୍ତୁ ଓ ତୁମରି କାମରେ ଜୀବନ ଉତ୍ସର୍ଗ କରନ୍ତୁ ।"

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଚରଣାଶ୍ରିତ
ଶ୍ରୀ ଜ୍ଞାନରଞ୍ଜନ ଦ୍ୱିବେଦୀ
ସଂପାଦକ
ଆମେରିକା ସାରସ୍ୱତ ସଂଘ

ସଂଘସେବୀମାନଙ୍କର ଅବଶ୍ୟ ଜ୍ଞାତବ୍ୟ ବିଷୟ

ଆମର ପରମାରାଧ୍ୟ ସଦ୍‌ଗୁରୁ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ସଭ୍ୟସଭ୍ୟା ହୋଇଥିବା ପ୍ରତ୍ୟେକ ସଂଘସେବୀ ଭକ୍ତ ଭାଇ ଓ ମା'ମାନଙ୍କର କେତୋଟି ଅବଶ୍ୟ ଜ୍ଞାତବ୍ୟ ବିଷୟ ରହିଛି ବୋଲି ଭକ୍ତମାନଙ୍କର ଭାବ ବିନିମୟ, ସଂଘାଧିବେଶନରେ ଆଲୋଚନା, କେନ୍ଦ୍ର ଦ୍ୱାରା ଆୟୋଜିତ ବିବିଧ ଶିକ୍ଷା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ, ମଣ୍ଡଳୀ ଆଲୋଚନା ଆଦିରେ ଚିହ୍ନିତ ହୋଇଛି । ନିମ୍ନରେ ତାହା ପ୍ରଦତ୍ତ ହେଲା । ସଂଘସେବୀମାନଙ୍କର ଅବଶ୍ୟ ଜ୍ଞାତବ୍ୟ ବିଷୟ ଗୁଡିକର ଏହା ଏକ ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ ତାଲିକା ନୁହେଁ ।

୧) <u>ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ବିଷୟରେ ଜାଣିବା</u> – ଆମେ ସଦ୍‌ଗୁରୁ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କୁ ଗୁରୁ ଏବଂ ଇଷ୍ଟ ରୂପେ ବରଣ କରି ତାଙ୍କର ଶ୍ରୀଚରଣାଶ୍ରିତ ହୋଇଅଛୁ । ତେଣୁ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ସଂପର୍କରେ ଭଲ ଭାବରେ ଜାଣିବା ହେଉଛି ପ୍ରତି ସଂଘସେବୀଙ୍କର ସର୍ବପ୍ରଥମ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ । ଆମ ଗୁରୁଙ୍କ ସଂପର୍କରେ ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କର ଅନ୍ତତଃ ଗୋଟିଏ ମୋଟାମୋଟି ଧାରଣା ରହିବା ଅତ୍ୟାବଶ୍ୟକ । ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠେ, ଆମେ ଆମ ଶ୍ରୀଗୁରୁଙ୍କ ସଂପର୍କରେ କ'ଣ ଅବଶ୍ୟ ଜାଣିବା ? ଏହାର ଉତ୍ତର ପ୍ରତି ସଂଘସେବୀଙ୍କ ପାଇଁ କେତୋଟି ବିଷୟରେ ସମାନ । ଆମେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଜୀବନକଥା, ସଦ୍‌ଗୁରୁ ହିସାବରେ ତାଙ୍କର ସ୍ୱାତନ୍ତ୍ର୍ୟ ଓ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ, ତାଙ୍କର ଭାବଧାରା (ମୁଖ୍ୟତଃ ଶଙ୍କରଙ୍କ ମତ ଓ ଗୌରାଙ୍ଗଙ୍କ ପଥ), ତାଙ୍କର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟତ୍ରୟ (ସନାତନ ଧର୍ମପ୍ରଚାର, ସତ୍‌ଶିକ୍ଷା ବିସ୍ତାର ଓ ଶିବଜ୍ଞାନରେ ଜୀବସେବା), ତାଙ୍କର ଆଦର୍ଶତ୍ରୟ (ଆଦର୍ଶ ଗୃହସ୍ଥ ଜୀବନ ଗଠନ, ସଂଘଶକ୍ତିର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଓ ଭାବ ବିନିମୟ), ତାଙ୍କର ଅବଦାନ, ତାଙ୍କର ଲୀଳା କାହାଣୀ ବିଶେଷ କରି ତାଙ୍କର ଉତ୍କଳ ଲୀଳା, ତାଙ୍କର ସଂଘସେବୀମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଆଦେଶ ଓ ଉପଦେଶ ବାଣୀ, ତାଙ୍କ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ନିୟମ ପଞ୍ଚକ, ତାଙ୍କ ପ୍ରଣୀତ ପୁସ୍ତକାବଳୀ, ତାଙ୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ସନାତନ ଧର୍ମର ମୁଖପତ୍ର 'ଆର୍ଯ୍ୟଦର୍ପଣ' ପତ୍ରିକା, ତାଙ୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ସାରସ୍ୱତ ମଠ ଓ ବିଭାଗୀୟ ଆଶ୍ରମ ଓ ତାଙ୍କ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀ ବିଷୟରେ ଜାଣିଲେ ଯଥେଷ୍ଟ ହେବ ।

ସଂଘ ପ୍ରକାଶିତ ନିମ୍ନ ଲିଖିତ ପୁସ୍ତକାବଳୀ ଓ ପତ୍ରିକାର ସ୍ୱାଧ୍ୟାୟ ଏଥିନିମିତ୍ତ ସହାୟକ ହେବ ।

୧· ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ନିଗମାନନ୍ଦ
୨· ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ନିଗମାନନ୍ଦ ଜୀବନପ୍ରସଙ୍ଗ (୧ମ ଓ ୨ୟ ଖଣ୍ଡ)
୩· ନୀଳାଚଳେ ଠାକୁର ନିଗମାନନ୍ଦ (୧ମ ଓ ୨ୟ ଖଣ୍ଡ)
୪· Sadguru Swami Nigamananda
୫· ସଂଘ ଆନୁକୂଲ୍ୟରେ ପ୍ରକାଶିତ Spiritual Heritage of India and Sadguru Swami Nigamananda
୬· ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ନିଗମାନନ୍ଦ ଲୀଳାପ୍ରସଙ୍ଗ (୧ମ ଖଣ୍ଡ)
୭· ନିଗମ ଉପଦେଶ
୮· ନିଗମ ତତ୍ତ୍ୱ
୯· ନୀଳାଚଳ ବାଣୀ
୧୦· ନିଗମ ଚେତନା ବିକାଶ ସାଧନ ପଥେ (୧ମ, ୨ୟ ଓ ୩ୟ ଖଣ୍ଡ)
୧୧· ଓଡିଆରେ ଅନୂଦିତ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ପ୍ରଣୀତ ପୁସ୍ତକାବଳୀ
୧୨· ମାଆଙ୍କ କୃପା
୧୩· ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଚିଠି (୧ମ, ୨ୟ ଓ ୩ୟ ଖଣ୍ଡ)
୧୪· ଉତ୍କଳୀୟ ଭକ୍ତମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କର କେତେଗୋଟି ଉପଦେଶ ବାଣୀ
୧୫· ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଅଭୟ ବାଣୀ
୧୬· ଶ୍ରୀଶ୍ରୀନିଗମାନନ୍ଦ କଥାମୃତ (ସମସ୍ତ ଖଣ୍ଡ)
୧୭· ଶ୍ରୀଶ୍ରୀନିଗମାନନ୍ଦ କଥାସଂଗ୍ରହ (୧ମ ଓ ୨ୟ ଖଣ୍ଡ)
୧୮· ସାରସ୍ୱତ ମଠ ଓ ସ୍ୱାମୀ ସ୍ୱରୂପାନନ୍ଦ
୧୯· ବଗୁଡାର ସ୍ମୃତି
୨୦· ସଂସାର ପଥେ (ସମସ୍ତ ଖଣ୍ଡ)
୨୧· ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ମହାତ୍ମ୍ୟ
୨୨· ନିଗମ ଲହରୀ

୨୩· ଭଗବାନ୍ ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ ପୁସ୍ତକରୁ ଶଙ୍କରଙ୍କ ମତ
୨୪· 'ଶ୍ରୀମନ୍ ମହାପ୍ରଭୁ ଗୌରାଙ୍ଗ ଦେବ' ପୁସ୍ତକରୁ ଗୌରାଙ୍ଗଙ୍କ ପଥ
୨୫· 'ସଂଘ-ସେବକ' ପତ୍ରିକାର ସମସ୍ତ ଭାଗରୁ 'ନିଗମ ବଚନ' ଓ ମହାପୁରୁଷ ପ୍ରସଙ୍ଗ
୨୬· 'ସ୍ୱାଗତିକା'ର ବିଭିନ୍ନ ସଂଖ୍ୟା
୨୭· ଉତ୍କଳ ପ୍ରାଦେଶିକ ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଜୟନ୍ତୀ ସ୍ମାରକ ଗ୍ରନ୍ଥ ।

୨· ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘ – ଆମର ପ୍ରିୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ 'ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘ' ସଂପର୍କରେ ଆମର ସମ୍ୟକ୍ ଧାରଣା ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହି ସଂଘର ଉତ୍ପତ୍ତି ଓ କ୍ରମବିକାଶର କଥା, ଏହାର ସ୍ୱାତନ୍ତ୍ର ଓ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ, ସଂଘ ପ୍ରତିଷ୍ଠାଦିନ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଉତ୍କଳୀୟ ଭକ୍ତମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଦେଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଆଦେଶ ଓ ଉପଦେଶ ବାଣୀ, ଏହାର ଭାବଧାରା, ଏହାର ଉପବିଧି, ଏହାର ସାଂଗଠନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା, ଏହାର ବିଭିନ୍ନ ସେବାବିଭାଗ, ସଂଘ ଦ୍ୱାରା ଅନୁଷ୍ଠିତ ଉତ୍କଳ ପ୍ରାଦେଶିକ ଭକ୍ତ-ସମ୍ମିଳନୀ, ସଂଘ ପ୍ରକାଶିତ ପୁସ୍ତକାବଳୀ, ସଂଘର ତ୍ରୈମାସିକ ମୁଖପତ୍ର 'ସଂଘ-ସେବକ' ଓ ସଂଘ ପ୍ରଦତ୍ତ ଭାଇ ଓ ମା'ମାନଙ୍କ ପାଇଁ 'ପରିଚୟ ପତ୍ର' ସଂପର୍କରେ ଆମେ ଜାଣିବା ଦରକାର ।

ସଂଘ ପ୍ରକାଶିତ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପୁସ୍ତକାବଳୀ ଓ ପତ୍ରିକାଦିରୁ ଆମ ସଂଘ ସଂପର୍କରେ ତଥ୍ୟ ଓ ବିବରଣୀ ମିଳିପାରିବ ।

୧· ନିଗମ ଉପଦେଶ
୨· ନୀଳାଚଳ ବାଣୀ
୩· ସଂଘନୀତି
୪· ସଂଘର ରେଜିଷ୍ଟ୍ରୀକୃତ ଉପବିଧି (ଇଂରାଜି ଓ ଓଡିଆ)
୫· ନୀଳାଚଳେ ଠାକୁର ନିଗମାନନ୍ଦ (୨ୟ ଖଣ୍ଡ)
୬· Sadguru Swami Nigamananda
୭· ଉତ୍କଳୀୟ ଭକ୍ତମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କର କେତେଗୋଟି ଉପଦେଶ ବାଣୀ
୮· ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀ
୯· 'ସଂଘ-ସେବକ' ପତ୍ରିକାର ବିଭିନ୍ନ ଭାଗ
୧୦· ସ୍ୱାଗତିକାର ବିଭିନ୍ନ ସଂଖ୍ୟା
୧୧· ଉତ୍କଳ ପ୍ରାଦେଶିକ ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀର ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଜୟନ୍ତୀ ସ୍ମାରକ ଗ୍ରନ୍ଥ,
୧୨· 'ସଂଘନୀତି' ପୁସ୍ତକରେ ଥିବା 'ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଦିବସରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଦଶବିଧ ଆଦେଶ' ଲେଖାଟି ସମସ୍ତଙ୍କର ଆବଶ୍ୟ ପାଠ୍ୟ ଓ ପାଳନୀୟ । ସଂଘ ସଂପର୍କରେ ଜାଣିବା ପାଇଁ ସଂଘ-ସେବକରେ ପ୍ରକାଶିତ ହେଉଥିବା 'ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ହୀରକ ଜୟନ୍ତୀ' ଓ 'ଶ୍ରଦ୍ଧେୟ ଚୈତନ୍ୟ ଚରଣ ଦାସ ଭାଇଙ୍କ ସ୍ମରଣେ' ଧାରାବାହିକ ଲେଖା ଦୁଇଟି ମଧ୍ୟ ପାଠ କରିବାକୁ ହେବ ।

୩· ଗୁରୁତତ୍ତ୍ୱ – ଗୁରୁତତ୍ତ୍ୱ ବିଷୟରେ ମଧ୍ୟ ଆମର କିଛି ଜ୍ଞାନ ରହିବା ଆବଶ୍ୟକ । ବିଶେଷ କରି ଜଗଦ୍‌ଗୁରୁ ଓ ସଦ୍‌ଗୁରୁଙ୍କ ଭିତରେ ଥିବା ପାର୍ଥକ୍ୟ, ଭଗବାନ ଓ ସଦ୍‌ଗୁରୁଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ପାର୍ଥକ୍ୟ, ସଦ୍‌ଗୁରୁଙ୍କ ମହିମା, ସ୍ୱାତନ୍ତ୍ର୍ୟ ଓ ବୈଶିଷ୍ଟ୍ୟ, ଗୁରୁଶକ୍ତି, ଗୁରୁ ଓ ଇଷ୍ଟ , ଗୁରୁ କିପରି ସର୍ବଦେବମୟ, ଗୁରୁନାମର ମହିମା, ଗୁରୁନାମ ଜପର ଫଳ, ଗୁରୁସେବାର ସୁଫଳ, ଜୀବନରେ ଗୁରୁକରଣର ଆବଶ୍ୟକତା, ମାନବାତ୍ମାର ମୋକ୍ଷଲାଭରେ ସଦ୍‌ଗୁରୁଙ୍କ ଭୂମିକା ଇତ୍ୟାଦି ସଂପର୍କରେ ଆମର କିଛି ଧାରଣା ରହିବା ଉଚିତ ।

ଏହିସବୁ ବିଷୟରେ ଜ୍ଞାନ ଆହରଣ ପାଇଁ ସଂଘ ପ୍ରକାଶିତ ନିମ୍ନ ଲିଖିତ ପୁସ୍ତକାବଳୀ ଓ ପତ୍ରିକା ସହାୟକ ହେବ ।

୧· ଶ୍ରୀଶ୍ରୀ ଗୁରୁଗୀତା
୨· ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ନିଗମାନନ୍ଦ
୩· ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ପ୍ରଣୀତ ପୁସ୍ତକାବଳୀ ବିଶେଷ କରି 'ଜ୍ଞାନୀଗୁରୁ' ପୁସ୍ତକ
୪· ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଚିଠି (୧ମ, ୨ୟ ଓ ୩ୟ ଖଣ୍ଡ)
୫· ନିଗମ ଉପଦେଶ
୬· ଶ୍ରୀଶ୍ରୀନିଗମାନନ୍ଦ କଥାମୃତ
୭· ଶ୍ରୀଶ୍ରୀ ନିଗମାନନ୍ଦ କଥାସଂଗ୍ରହ (୧ମ ଓ ୨ୟ ଖଣ୍ଡ)
୮· ସଂସାର ପଥେ

୯· ଶ୍ରୀଗୁରୁ (ବିଶ୍ୱନାଥ ପ୍ରଧାନ ଭାଇଙ୍କ ଲିଖିତ)
୧୦· ଶ୍ରୀଗୁରୁ ପ୍ରଣାମ (ସ୍ତୋତ୍ର ବନ୍ଦନାର ଅର୍ଥ ଏଥିରେ ରହିଛି)
୧୧· ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଗୁରୁ ତତ୍ତ୍ୱାମୃତସିନ୍ଧୁ (ଯନ୍ତ୍ରସ୍ଥ)
୧୨· 'ସଂଘ-ସେବକ' ପତ୍ରିକାର ପ୍ରଥମ ଭାଗ (ବିଶେଷକରି 'ମହାପୁରୁଷ ପ୍ରସଙ୍ଗ' ଓ ପ୍ରଶ୍ନୋତ୍ତର)
୧୩· ସ୍ୱାଗତିକାର ବିଭିନ୍ନ ସଂଖ୍ୟା
୧୪· ଉତ୍କଳ ପ୍ରାଦେଶିକ ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀର ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଜୟନ୍ତୀ ସ୍ମାରକ ଗ୍ରନ୍ଥ

୪· ସନାତନ ଧର୍ମ - ସନାତନ ଧର୍ମ ସଂପର୍କରେ ଜାଣିବା ପାଇଁ ସଂଘ ପ୍ରକାଶିତ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ପ୍ରଣିତ ପୁସ୍ତକାବଳୀ ବିଶେଷ କରି 'ଜ୍ଞାନୀଗୁରୁ' ଓ 'ବେଦାନ୍ତ ବିବେକ' ପୁସ୍ତକ, ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ନିଗମାନନ୍ଦ, ସଂସାରି ପଥେ, 'ସଂଘ-ସେବକ' ଓ 'ସ୍ୱାଗତିକା'ର ବିଭିନ୍ନ ସଂଖ୍ୟା ଓ ଉତ୍କଳ ପ୍ରାଦେଶିକ ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଜୟନ୍ତୀ ସ୍ମାରକ ଗ୍ରନ୍ଥ ପାଠ କରିବାକୁ ହେବ ।

୫· ସତ୍‌ଶିକ୍ଷା - ସତ୍‌ଶିକ୍ଷା ସଂପର୍କରେ ଆଲୋଚନା ଓ ବିବରଣୀ, ସଂଘ ପ୍ରକାଶିତ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ପ୍ରଣୀତ ପୁସ୍ତକାବଳୀ, ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ନିଗମାନନ୍ଦ, ନିଗମ ଉପଦେଶ, ସଂସାର ପଥେ ପୁସ୍ତକରେ ଓ ସଂଘ-ସେବକ ଓ ସ୍ୱାଗତିକାର ବିଭିନ୍ନ ସଂଖ୍ୟାରେ ରହିଛି ।

୬· ଶିବଜ୍ଞାନରେ ଜୀବସେବା ତଥା ସେବା ପ୍ରସଙ୍ଗ - ଏ ସଂପର୍କରେ ଜାଣିବାକୁ ହେଲେ ସଂଘ ପ୍ରକାଶିତ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ପ୍ରଣୀତ ପୁସ୍ତକାବଳୀ, ନିଗମ ଉପଦେଶ, ସଂସାର ପଥେ, ଶ୍ରୀଶ୍ରୀନିଗମାନନ୍ଦ କଥାମୃତ ପୁସ୍ତକ, ସଂଘ-ସେବକ ପତ୍ରିକା ଓ ସ୍ୱାଗତିକାର ବିଭିନ୍ନ ସଂଖ୍ୟା ଓ ଉତ୍କଳ ପ୍ରାଦେଶିକ ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ଜୟନ୍ତୀ ସ୍ମାରକ ଗ୍ରନ୍ଥ ପାଠ କରିବାକୁ ହେବ । ସଂଘ-ସେବକରେ ପ୍ରକାଶିତ ସେବକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ହେଉଥିବା ବାର୍ଷିକ ଆଲୋଚନା ଚକ୍ରର ବିବରଣୀ ବିଶେଷ ଭାବରେ ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଉଲ୍ଲେଖଯୋଗ୍ୟ ।

୭· ଦଶବିଧ ନିୟମ - ସବୁ ସଂଘସେବୀମାନଙ୍କୁ 'ଦଶବିଧ ନିୟମ' ପାଳନ କରିବା ପାଇଁ କେନ୍ଦ୍ରରୁ ନିକଟରେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାମା ଶାଖାସଂଘମାନଙ୍କୁ ଯାଇଛି । ସଂଘ ପ୍ରକାଶିତ 'ସଂଘନୀତି' ପୁସ୍ତକରେ 'ଦଶବିଧ ନିୟମ' ଓ ତତ୍ ସଂପର୍କରେ ଆଲୋଚନା ରହିଛି ।

୮· ସେବାପରାଧ, ନାମାପରାଧ ଓ ବୈଷ୍ଣବ ଅପରାଧ - ଏହି ଅପରାଧଗୁଡିକ ସଂଘ-ପ୍ରକାଶିତ 'ସଂଘନୀତି' ପୁସ୍ତକରେ ରହିଛି ।

୯· ଗୃହାସନରେ ସେବାପୂଜା - ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ସଂଘ ପ୍ରକାଶିତ ନୀଳାଚଳ ବାଣୀ, ସଂସାର ପଥେ, ନିଗମ ଚେତନା ବିକାଶ ସାଧନ ପଥେ (୧ମ ଖଣ୍ଡ), ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଗୁରୁ ପ୍ରଣାମ ପୁସ୍ତକ ଓ 'ସଂଘ-ସେବକ' ପତ୍ରିକାର ବିଭିନ୍ନ ସଂଖ୍ୟା ପାଠ କରିବାକୁ ହେବ ।

୧୦· ସଂଘ ପ୍ରଦତ୍ତ 'ପରିଚୟ ପତ୍ର'ର ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ - ସଂଘ ପ୍ରଦତ୍ତ ପରିଚୟ ପତ୍ର ସବୁ ସଂଘସେବୀ ଭକ୍ତ ଭାଇ ଓ ମା'ମାନଙ୍କର ନିତ୍ୟ ପାଠ୍ୟ । ଭାଇମାନଙ୍କ 'ପରିଚୟ ପତ୍ର'ରେ ଥିବା ସେବକଙ୍କ ସ୍ୱୀକୃତି, ସେବକଙ୍କ ପ୍ରତିଜ୍ଞା ଓ ସଂଘସେବୀଙ୍କ ପ୍ରତି ସତର୍କ ଉପଦେଶ ସବୁ ଭକ୍ତ ଭାଇମାନଙ୍କର ସର୍ବଦା ସ୍ମରଣୀୟ ଓ ପ୍ରଣିଧାନ ଯୋଗ୍ୟ । ପ୍ରତି ସଂଘସେବୀ ଭାଇ ଏହା ସ୍ମରଣରେ ରଖି ଚଳି ପାରିଲେ ତାଙ୍କର ଆତ୍ମଗଠନ ଓ ଆତ୍ମୋନ୍ନତି ଅନାୟାସରେ ହୋଇପାରିବ । ସଂଘ ପ୍ରଦତ୍ତ 'ପରିଚୟ ପତ୍ର'ର ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟ ଜାଣିବାକୁ ହେଲେ 'ପରିଚୟ ପତ୍ରର ପରିଚୟ' ପୁସ୍ତକଟି ପାଠ କରିବାକୁ ହେବ । ଭୁବନେଶ୍ୱର ସତ୍‌ଶିକ୍ଷା ମନ୍ଦିରରୁ ଏହି ପୁସ୍ତକଟି ମିଳି ପାରିବ ।

ଉପର ଲିଖିତ କେତୋଟି ଅବଶ୍ୟ ଜ୍ଞାତବ୍ୟ ବିଷୟ ଜାଣିବାକୁ ହେଲେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସଂଘସେବୀ ଭକ୍ତ ପରିବାରରେ ସଂଘ-ପ୍ରକାଶିତ ପୁସ୍ତକାବଳୀର ଏକ ସେଟ୍ ଗାଦି ଭଳି ରଖିବାକୁ ହେବ ଏବଂ ସେଗୁଡିକ ନିୟମିତ ଭାବରେ ସ୍ୱାଧ୍ୟାୟ କରିବାକୁ ହେବ । ଏହାଛଡା ପ୍ରତି ସଂଘ-ସେବୀ ସଂଘର ମୁଖପତ୍ର 'ସଂଘ-ସେବକ', ସଂଘ ପ୍ରକାଶିତ 'ସ୍ୱାଗତିକା' ଓ ଆମେରିକା ସାରସ୍ୱତ ସଂଘ ପ୍ରକାଶିତ 'ସାରସ୍ୱତ ମାଧୁରୀ' ପାଠ କଲେ ଉପକୃତ ହେବେ । ଉପରଲିଖିତ ପ୍ରତିଟି ଜ୍ଞାତବ୍ୟ ବିଷୟ ଗୋଟିଏ ଖାତାରେ କିଛି ନୋଟ୍ କରି ରଖିଲେ ତାହାର ସ୍ମରଣମନନ ସମ୍ଭବ ହେବ ଏବଂ ସଂଘସେବୀମାନଙ୍କର ସେସବୁ ବିଷୟରେ ମୋଟାମୋଟି ଭାବରେ କିଛି ଭଲ ଧାରଣା ରହିବ ।

ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭଗବଦ୍ ଗୀତାରେ ଅଛି - 'ମଦ୍‌ଭକ୍ତ ଏତଦ୍‌ବିଜ୍ଞାୟ ମଦ୍‌ଭାବାୟୋପପଦ୍ୟତେ ।' (୧୩/୧୮)

ତେଣୁ ଅନ୍ତତଃ ଉପରଲିଖିତ ବିଷୟଗୁଡିକ ଜାଣି ଆମେ ସଂଘସେବୀମାନେ ସଂଘ-ସାଧନା ନିରତ ରହି ପାରିଲେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ସେବା ଜ୍ଞାନପୂର୍ବକ ସଂପାଦନ କରି ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ କୃପା ଆକର୍ଷଣ କରି ପାରିବା ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଚରଣାଶ୍ରିତ
ଶ୍ରୀ ଦେବେନ୍ଦ୍ରନାଥ ମହାପାତ୍ର
ଏକାମ୍ର ସାରସ୍ୱତ ସଂଘ, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ଉଜ୍ଜୟିନୀ କୁମ୍ଭମେଳା - ଦାସକାଠିଆ

ଜୟଗୁରୁ ----
ଶ୍ରୀ ହରି ---- ଆହା ----

ଜୟ ତୁ ଦୁର୍ଗା ମା' ଗୋ ଶରଣେ ଦୁର୍ଗା ଦେବୀ -
ସୁର ନର କିନ୍ନର ମା' ଗୋ ତୁମ୍ଭ ପାଦେ ସେବୀ
ଜୟ ତୁ ଶାରଳା ମା' ଗୋ ମୋ କଣ୍ଠେ ବିଜେ ହେବୁ -
ନ ଆସିବା ପଦମାନ ଗୋ କହି କହି ଦେବୁ ।

ଜୟ ରାମ ରାମ ରାମ ରାମ ହେ -
ନବୀନ ସୁନ୍ଦର ଘନଶ୍ୟାମ ହେ ......

ଶୁଣ ସୁଜ୍ଞଜନ ଆହେ ଦେଇ ମନ କର୍ଣ୍ଣ
ଉଜ୍ଜୟିନୀ କୁମ୍ଭମେଳା ହୋଇବ ଗାୟନ
ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ ଶୁଣିଲେ ଦୁଃଖ ହୋଇବ ମୋଚନ
ରୋଗ ଶୋକ ପୀଡା ଯେ ଖଣ୍ଡିବେ ଭଗବାନ ।

ବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଏ ତ ବରଷ ପଞ୍ଚମ
ଭାରତବର୍ଷର ଏ ତ ଉଜ୍ଜୟିନୀ ଧାମ
ଶଙ୍କରପନ୍ଥୀ ସାଧୁମାନେ ହୋଇ ସମାଗମ
କୁମ୍ଭମେଳା ପାଇଁ କରୁଥିଲେ ଆୟୋଜନ
ତରୁଣ ଏକ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ପୁଣି ବଙ୍ଗଦେଶବାସୀ
ସାଧୁ ସଭା ମଧ୍ୟେ ଯାଇ ଉଭା ହେଲେ ଆସି
ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ ବସିଛନ୍ତି ସିଂହାସନ ପରେ
ତାଙ୍କୁ ନ ପ୍ରଣମି ଏ ତ ଚାଲିଗଲେ ଖରେ
ଗୁରୁ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦଙ୍କ ପାଶେ ଉଭା ହେଲେ
ଅତି ହୃଷ୍ଟ ମନରେ ସେ ପ୍ରଣିପାତ କଲେ ।
ରାମ ଗୋବିନ୍ଦ ହେ ଗୋବିନ୍ଦ ରାମ ରାମ ...
ନବୀନ ସୁନ୍ଦର ଘନବରନ ଶ୍ୟାମ ....

ସାଧୁମାନେ ଏହା ଦେଖି କଲେ ପ୍ରତିବାଦ
ଶଙ୍କର ଓ ଅନ୍ୟ ସାଧୁ ମଧ୍ୟେ ଅଛି ଭେଦ

ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ ଅଟନ୍ତି ସ୍ୱୟଂ ଜଗଦ୍‌ଗୁରୁ
ଆଗେ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଣିପାତ କରିଲା ଉତ୍ତାରୁ
ଅନ୍ୟ ସାଧୁମାନଙ୍କୁ ତ କରିବ ସମ୍ମାନ
ସାଧୁ ମହାସଭାର ତ ବିଧି ଏହା ଜାଣ ।
ରାମ ଗୋବିନ୍ଦ ହେ ଗୋବିନ୍ଦ ରାମ ରାମ ....
ନବୀନ ସୁନ୍ଦର ଘନବରନ ଶ୍ୟାମ ....

ତରୁଣ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ଧୀରେ ଉଠିଣ ଆସିଲେ
ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ଯାଇ ପ୍ରଣିପାତ କଲେ
ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ଅଟନ୍ତି ମୋର ଗୁରୁ ଜାଣ
ସେଥିପାଇଁ ତାଙ୍କୁ ଆଗେ କରିଲି ପ୍ରଣାମ
ଏହା ଶୁଣି ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ଜଣେ ହୋଇଣ କୁପିତ
କହିଲେ ଆରେ ପିଲାଟା ତୋର ଅତି ଭ୍ରମ ଚିତ୍ତ
ଶଙ୍କର ଅଟନ୍ତି ଗୁରୁ ତୋର ଗୁରୁଙ୍କର
ତାଙ୍କୁ ଆଗେ ପ୍ରଣିପାତ ଅଟଇ ବିଚାର
ତରୁଣ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ତାଙ୍କୁ ଦିଅନ୍ତି ଉତ୍ତର
ମଦ୍‌ଗୁରୁ ଶ୍ରୀଜଗଦ୍‌ଗୁରୁ ଆମ୍ଭର ବିଚାର
ଯଦି ଆମ୍ଭ ଗୁରୁଙ୍କର ଗୁରୁ ହେବ କେହି
ଅନବସ୍ଥା ଦୋଷ ଗୁରୁଙ୍କର ପାଶେ ହୋଇ ।
ରାମ ଯେ ହରି ରାମ ଯେ
ନବୀନ ସୁନ୍ଦର ଘନଶ୍ୟାମ ଯେ ...

ସେଠି କୋଳାହଳ ଦେଖି ଶଙ୍କର ଆଚାର୍ଯ୍ୟ
କହିଲେ ହେ ସାଧୁମାନେ ଧର ଟିକେ ଧୈର୍ଯ୍ୟ
ଏ ତରୁଣ ସନ୍ନ୍ୟାସୀଙ୍କୁ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚାରିବା
କେତେ ଦୂର ସାଧନାରେ ଅଗ୍ର ସେ ଜାଣିବା
ଶଙ୍କରଙ୍କ ସବୁ ପ୍ରଶ୍ନ କରିଲେ ଉତ୍ତର
ଗୁରୁଙ୍କର କୃପାବଳେ ହୋଇ ଆଗଭର
ସବୁ ଶୁଣି ଶଙ୍କର ତ ହୋଇଲେ ତୃପତ
କହିଲେ ଆହେ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ଶୁଣ ଦେଇ ଚିତ୍ତ
ଏ ସନ୍ନ୍ୟାସୀଙ୍କର ହସ୍ତେ ଦଣ୍ଡ ନୁହେଁ ଶୋଭା
ପରମହଂସ ଉପାଧି ଆଜି ଆମ୍ଭେ ଦେବା ।

ଜୟ ଜୟ ଗୁରୁଦେବ ଜ୍ଞାନ ବୁଦ୍ଧି ଦାତା – ଜୟଗୁରୁ ହେ
ଜୟ ଗୁରୁଦେବ ନିର୍ଗୁଣ ସାକ୍ଷୀଚେତା – ଜୟଗୁରୁ ହେ ।

[ଏହି ଦାସକାଠିଆଟି ଆମେରିକା ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ଚତୁର୍ଥ ବାର୍ଷିକ ସମ୍ମିଳନୀର ଆନନ୍ଦସଭାରେ ପରିବେଷଣ କରାଯାଇଥିଲା ।]

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଚରଣାଶ୍ରିତ
ଶ୍ରୀ ଜ୍ଞାନରଞ୍ଜନ ଦ୍ୱିବେଦୀ

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ସେବା ଓ ସେବକର ଭାବନା

ସେବା ଓ ଶ୍ରମ ମଧ୍ୟରେ ବାହ୍ୟତଃ ପାର୍ଥକ୍ୟ ନଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଭାବନାରେ ଆକାଶପାତାଳ ପ୍ରଭେଦ । କର୍ମ ଆତ୍ମକୈନ୍ଦ୍ରିକ ହେଲେ ଶ୍ରମ ପଦବାଚ୍ୟ ଓ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ନିଷ୍କାମ ଭାବରେ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ ସଂପନ୍ନ ହେଲେ, ତାହା ହୁଏ ସେବା । ଅଜ୍ଞାନୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ସେବା ହୁଏନାହିଁ । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ସ୍ୱରୂପ ଓ ନିଜର ସ୍ୱରୂପ ବୁଝି ଭକ୍ତି ଓ ନିଷ୍ଠାର ସହ ଜ୍ଞାନ ପୂର୍ବକ ସେବା କରିବା ଉଚିତ୍ ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଅଛନ୍ତି ଏହି ବିଶ୍ୱାସ ଦୃଢ କରି ସେବା କରିବା ଉଚିତ୍ । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ନିତ୍ୟଲୋକର ନିତ୍ୟପୁରୁଷ । ସେବକ ତାଙ୍କର ନିତ୍ୟ ପାର୍ଷଦ । ଏହି ଧାରଣାରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇ ସେବା କରିବା ହେଲା ଭଗବତ୍ ସ୍ୱରୂପରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇ ସେବା କରିବା । ଶ୍ରୀଗୁରୁଙ୍କ ଧ୍ୟାନ, ଧାରଣା, ଜପ ଦ୍ୱାରା ଏହି ଅବସ୍ଥା ଲାଭ ହୁଏ ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର କହିଛନ୍ତି, "ମୁଁ ଭାବିଥିଲି ଯେଉଁ ଦିନ ସିଦ୍ଧିଲାଭ କରିବି, ଭଗବାନ ମୋ ପାଦ ସେବା କରିବେ । ମୋର ସେ ଆଶା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇଛି । ତୁମେମାନେ ମୋର ଭଗବାନ ।" ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ସିଦ୍ଧ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଆମେ ସମସ୍ତେ ଭଗବାନ । କିନ୍ତୁ ଆମେ ନିଜେ ଭଗବାନ ବୋଲି ଉପଲବ୍ଧି କରିବା ଦରକାର । ଏଥିପାଇଁ କୁହାଯାଇଛି,

"ଅପଳାପ ନୁହେଁ ସତ୍ୟର ଏ ମୋ ଅନ୍ତର ବାଣୀ,
ତୁମେ ଭଗବାନ ଯେଦିନ ନିଜ ସ୍ୱରୂପ ଜାଣି
କରିବ ମୋ ସେବା ଭକ୍ତିରେ ଅବଗାହିଣ ତତ୍ତ୍ୱ
ସେହିଦିନ ଫୁଟି ଉଠିବ ସଦ୍‌ଗୁରୁଙ୍କ ମହତ୍ତ୍ୱ ।"

ଦେହ, ମନ, ପ୍ରାଣ ଦେଇ ସେବା କରାଯାଏ । ସେବାପାଇଁ ଦେହ ମନ ପ୍ରାଣରେ ଆମର ଶକ୍ତି ଦରକାର । ପ୍ରାର୍ଥନା ଦ୍ୱାରା ମନରେ ଶକ୍ତିଲାଭ ହୁଏ । ଆମେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ କାମ କରୁଛୁ ବୋଲି ତାହା ସେବା । ଠାକୁରଙ୍କୁ ହୃଦୟରେ ଧାରଣ କରି, 'ଠାକୁର ଅଛନ୍ତି' ଏହି ଧାରଣା ରଖି କାର୍ଯ୍ୟକଲେ, ତାହା ସେବା ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ମହାରାଜ ସ୍ଥୂଳରେ ଅବସ୍ଥାନ କରୁଥିବା ସମୟରେ ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ଅନ୍ତର୍ଗତ ଭକ୍ତମାନଙ୍କୁ ପ୍ରତି ଗୃହରେ ତାଙ୍କର ଶ୍ରୀବିଗ୍ରହ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରି ସେବାପୂଜା କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ ।

"ପ୍ରତିଗୃହେ ସଂସ୍ଥାପିଣ ଗୁରୁଙ୍କ ଆସନ, ସକାଳ ସଂଧ୍ୟାରେ କର ପୂଜନ ବନ୍ଦନ ।"

ଆଉ ମଧ୍ୟ ସ୍ଥୂଳରେ ବିଦ୍ୟମାନ କରୁଥିବା ସମୟରେ ତାଙ୍କ ନିକଟରେ କିଛି ଜଣାଇବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ଆସନ ନିକଟରେ ଜଣାଇବା ପାଇଁ ସେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ଆତ୍ମଗଠନ କହିଲେ, ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଉପଦେଶ ଓ ଆଦର୍ଶରେ ନିଜ ଜୀବନକୁ ପରିଗ୍ରୃଳିତ କରିବା । ଏଣୁ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଓ ତାଙ୍କ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ସଂଘର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ମତେ ଗୃହାସନରେ ସେବା ସଂପନ୍ନ କଲେ, ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କର ଜୀବନ ଶୃଙ୍ଖଳିତ ହୋଇଯିବ । ଦୈନ୍ୟନ୍ଦିନ ଜୀବନରେ ଘଟୁଥିବା ଦୋଷତ୍ରୁଟି ସେହି ଗୃହାସନରେ ଜଣାଇ କ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବା ଫଳରେ ସେବକଙ୍କୁ ଶାନ୍ତି ମିଳିବ ଏବଂ ସେସବୁ ଦୋଷତ୍ରୁଟି ପୁନର୍ବାର ଘଟିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ ଗୃହାସନ ହିଁ ଆତ୍ମଗଠନ କରିବାର ସର୍ବୋତ୍କୃଷ୍ଟ କ୍ଷେତ୍ର । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଆଦର୍ଶରେ ଚଳିବା ଫଳରେ ଏବଂ ଗୃହାସନରେ ସେବା ସଂପନ୍ନ କରିବା ଫଳରେ ଗୃହରେ ଥିବା ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ଉପରେ ଅଲକ୍ଷ୍ୟରେ ଏକ ଶୁଦ୍ଧ ପ୍ରଭାବ ପଡିଥାଏ । ସର୍ବୋପରି ଗୃହାସନ ହିଁ ସବୁଠାରୁ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ମାଧ୍ୟମ ଯେଉଁଠାରେ ସେବାକଲେ, ନିଜର ଆତ୍ମଗଠନ ହେବା ସହିତ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ସହିତ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ସଂପର୍କ ରକ୍ଷା ହୋଇଥାଏ ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଦୈନ୍ୟନ୍ଦିନ ସେବା –

୧· ଆସନ ମନ୍ଦିର ଓ ନାଟ ମନ୍ଦିର ଓଳାଇବା,

୨· ଆବଶ୍ୟକୀୟ ଜଳ, ଫୁଲ ଓ ତୁଳସୀ ସଂଗ୍ରହ,

୩· ଚନ୍ଦନ ଘୋରିବା,

୪· ପାଦାସନ ଧୋଇ ପରିଷ୍କାର କରିବା,

୫· ପାଦାସନରେ ଫୁଲ ଚନ୍ଦନ ଦେବା,
୬· ଆସନ ସଜାଇବା,
୭· ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ନିତ୍ୟକର୍ମ ଯଥା- ନାସାପାନ, ମୁଖ ଧୌତି, ଶୌଚ କର୍ମ, ଦନ୍ତ ମାର୍ଜନ, ତୈଳାଭ୍ୟଙ୍ଗ ଓ ସ୍ନାନ ପାଇଁ ଆୟୋଜନ,
୮· ପଞ୍ଚୋପଗୃର ପୂଜାର ଆୟୋଜନ,
୯· ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ବିଶ୍ରାମ ଭଙ୍ଗ, ନିତ୍ୟକର୍ମ ସମାପନ, ବସ୍ତ୍ର ପରିଧାନ ଓ କେଶ ପ୍ରସାଧନ,
୧୦· ପଞ୍ଚୋପଗୃର ପୂଜା,
୧୧· ବିଶ୍ରାମ-ଆସନ ଝାଡିବା ଓ ସଜାଇବା,
୧୨· ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କୁ ବିଶ୍ରାମ ଦେବା,
୧୩· ଉପରୋକ୍ତ ମତେ ସଂଧ୍ୟାପୂଜାର ଆୟୋଜନ,
୧୪· ବାଲ୍ୟ, ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଓ ରାତ୍ରି ଭୋଗ ରନ୍ଧନ କରି ନିର୍ଦ୍ଧିଷ୍ଟ ସମୟରେ ନିବେଦନ କରିବା,
୧୫· ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦିନରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଲୁଗା, ତଉଲିଆ, ରୁମାଲ୍, ବିଛଣାଚଦର ଓ ତକିଆ ଖୋଳ ବଦଳାଇବା ଓ ସେଗୁଡିକ ସଫା କରି ରଖିବା,
୧୬· ଆୟବ୍ୟୟର ହିସାବ ରଖିବା ଏବଂ ଜନ୍ମୋତ୍ସବ, ପ୍ରଥମାଷ୍ଟମୀ ଓ ଆସନ ପ୍ରତିଷ୍ଠାର ବାର୍ଷିକୋତ୍ସବରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କୁ ନୂତନ ବସ୍ତ୍ର ପ୍ରଦାନ କରିବା ।

ଏହି ସେବାଗୁଡିକ ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ସଂପାଦିତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ସେବକର ଭାବନା ସଂପର୍କରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର କହିଛନ୍ତି, "ମୁଁ ସଦ୍‌ଗୁରୁ, ଜଗଦ୍‌ଗୁରୁଙ୍କ ମଙ୍ଗଳମୟ ଇଚ୍ଛା ମୋ ଭିତରେ ଲୀଳାୟିତ ।" ଭଗବାନଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ ସଦ୍‌ଗୁରୁଙ୍କ ସେବା କେହି କରିପାରିବେ ନାହିଁ । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଆହୁରି ମଧ୍ୟ କହିଛନ୍ତି, "ତୁମେ ଭଗବାନ ମୋହର ତୁମେ ମୋର ସେବକ ।"

"ମୁଁ ନିତ୍ୟଲୋକର ନିତ୍ୟପୁରୁଷ, ତୁମେମାନେ ମୋର ନିତ୍ୟ ସଙ୍ଗୀ ବା ପାର୍ଷଦ । ଜଗତରେ କାର୍ଯ୍ୟ ଉପଲକ୍ଷ୍ୟରେ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଆବରଣ ପିନ୍ଧାଇ ମୁଁ ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ନିତ୍ୟଲୋକରୁ ଆକର୍ଷଣ କରି ଆଣିଛି ।" ଆମର ଏ ବେଶ, ଅଙ୍ଗ ପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗ ସବୁ ଠାକୁର ଦେଇଛନ୍ତି । ଏହା ନ ରହିଲେ ସେବା କରି ହେବ ନାହିଁ । ମୁଁ ଭଗବାନ, ତାଙ୍କର ସେବା କରୁଛି ଏହି ଧାରଣା ରଖିବା ଆବଶ୍ୟକ । ମୁଁ ଏ ଦେହ ନୁହେଁ, ମୁଁ ଭଗବାନ । ଠାକୁରଙ୍କ ଧ୍ୟାନ କରି ତାଙ୍କ ଚିନ୍ତାରେ ତନ୍ମୟ ହୋଇ ରହିଲେ, ସେବକ ଦେହ ତିଆରି ହେବ ଏବଂ ଆମେ ସେହି ଦେହରେ ତାଙ୍କର ସେବା କରିପାରିବା ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର କହିଛନ୍ତି, ତୁମେ ତୁମର ଦେଶୀୟ ରୀତିରେ ସେବାପୂଜା କର । ଠାକୁର ଅଛନ୍ତି ଏହି ଭାବନାରେ ଭାବିତ ହୋଇ ସେବା କରିବା ହେଉଛି ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ମୂଳଭିତ୍ତି । ସେବା କରିବା ସମୟରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କୁ କାଳବତ୍ ଭୟ ଓ ପୁତ୍ରବତ୍ ସ୍ନେହ ଭାବ ରକ୍ଷା କରି ଚଳିବ । ସାଧନ ଭଜନ ଦ୍ୱାରା ଯାହା ନ ହେବ, ସେବା ମାଧ୍ୟମରେ ତାହାଠାରୁ ବହୁ ଅଧିକ ଶକ୍ତି ଲାଭ ହେବ ଓ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଦର୍ଶନ ସ୍ପର୍ଶନ ମଧ୍ୟ ଲାଭ ହେବ ।

ସେବା କରିବା ପାଇଁ ସେବାର ନିର୍ଘଣ୍ଟ ଠିକ୍ ରଖିବା ଆବଶ୍ୟକ । ସମସ୍ତେ ଏକମନ ଏକପ୍ରାଣ ହୋଇ ସେବା କରିବା ଉଚିତ୍ । ସେବାର ସୁଯୋଗ ଲାଭ କରିବା ପାଇଁ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବା ଦରକାର । ପ୍ରତ୍ୟେକ ଥର ସେବା ଶେଷରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସେବାପାଇଁ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିବା ଉଚିତ୍ । ନିଜେ କିପରି ଠିକ୍ ସମୟରେ ଠିକ୍ ଠିକ୍ ଭାବରେ ସେବା କରିପାରିବ, ସେଥିପାଇଁ ତାଙ୍କ ପାଖରୁ ଶକ୍ତି ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବ ଏବଂ ଶେଷରେ ସେବାରେ ହୋଇଥିବା ତ୍ରୁଟି ବିଚ୍ୟୁତି ପାଇଁ ଠାକୁରଙ୍କ ନିକଟରେ କ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବ ।

ସେବକଙ୍କ ଭାବନା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସଭାପତି ଓ ପରିବ୍ରାଜକ ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମ ସୁନ୍ଦର ଦାଶ ଭାଇ କହନ୍ତି, "ମୁଁ ସେବା କରୁନାହିଁ, ଭଗବାନ ମୋ ଭିତରେ ରହି ସେବା କରୁଛନ୍ତି । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କର ଠିକ୍ ଠିକ୍ ସେବା ମହାଶକ୍ତି ବା ଭଗବାନ ବା ମା' କରିପାରନ୍ତି । ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମେ ଯାହା ସେବା କରୁଛୁ, ତାହା ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ମନ ବୁଝି ନୁହେଁ, ଆମକୁ ଯାହା ଭଲ ଲାଗୁଛି, ତାହା କରୁଛୁ । ମନକୁ ତାଙ୍କ ଶ୍ରୀଚରଣରେ ସତତ ସଂଲଗ୍ନ ରଖିଲେ, ସେବକ ମହାଶକ୍ତିଙ୍କର ସ୍ତରକୁ ଗୃଳିଯିବେ । ସେତେବେଳେ ଯାଇ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ମନବୁଝି ସେବା କରିହେବ । ଆମର ଲକ୍ଷ୍ୟ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର । ସେବା ଆମର ସାଧନା; ତାଙ୍କୁ ସୁଖପାଇବାର ଉପାୟ ହେଉଛି ସେବା । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କୁ ଖୁସି କରିବା ପାଇଁ ସେବକ ସେବା ନିରତ ରହିବେ । ସେବ୍ୟଙ୍କର ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର ନାମ ସେବା । ଭକ୍ତ ଓ ଭଗବାନଙ୍କର ମିଳନ

କରାଇ ଆନନ୍ଦ ପାଇବା ସେବକର କାର୍ଯ୍ୟ । ପ୍ରସନ୍ନ ଚିତ୍ତରେ ସେବା କରିବା ଉଚିତ୍, ଦୁଃଖରେ ନୁହେଁ କିମ୍ବା ବାଧ୍ୟବାଧକତାରେ ନୁହେଁ । ଆମ ସେବା ଦ୍ୱାରା ଯେପରି ଅନ୍ୟମାନେ ପ୍ରେରଣା ପାଇପାରିବେ ସେପରି ଭାବରେ ସେବା କରିବାକୁ ହେବ । ଆଦେଶ ପାଳନ କଲେ ସେବକ, ଆଦେଶ ଉପରେ ବିଗ୍ରହ କଲେ ମାଲିକ ।"

ସେବକମାନଙ୍କର ଅବଶ୍ୟ ଜ୍ଞାତବ୍ୟ ବିଷୟ ଓ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ –

୧· ସେବ୍ୟଙ୍କ ବିଷୟରେ ଓ ସେବ୍ୟଙ୍କ ଆବଶ୍ୟକତା ବିଷୟରେ ସେବକଙ୍କର ସମ୍ୟକ୍ ଧାରଣା ଥିବା ଆବଶ୍ୟକ ।
୨· ସେବା କରିବା ପୂର୍ବରୁ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଅନୁମତି ନେବା ବିଧେୟ ।
୩· ସେବକ ସେବା ଗ୍ରହଣ ସମୟରେ ସେବା ପାଇଛନ୍ତି ବୋଲି ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ପ୍ରତି କୃତଜ୍ଞତା ଜ୍ଞାପନ କରିବା ଉଚିତ୍ ।
୪· ସେବକ ନିଷ୍ଠାର ସହିତ ସେବା ସଂପନ୍ନ କରିବା ଉଚିତ୍ ।
୫· ବିଧି ଓ ଭାବର ସମନ୍ୱୟ ରକ୍ଷାକରି ସେବା କରିବା ଉଚିତ୍ ।
୬· ସେବକମାନଙ୍କର ସମୟ ଓ ଶୃଙ୍ଖଳା ଜ୍ଞାନ ଥିବା ଆବଶ୍ୟକ ।
୭· ସେବା କରିବା ସମୟରେ ସେବ୍ୟଙ୍କ ମନ ଜାଣି ସେବା କରିବା ଉଚିତ୍ ।
୮· ସେବା କରିବା ସମୟରେ ସେବକଙ୍କ ମନ ଓ ଚିତ୍ତ ଶୁଦ୍ଧ ହେବା ଦରକାର ।
୯· ସେବକମାନେ ସର୍ବଦା ସେବାପରାଧ, ନାମାପରାଧ ଓ ବୈଷ୍ଣବ ଅପରାଧ ବର୍ଜନ କରି ଚଳିବେ । ଏହି ଅପରାଧଗୁଡିକ ବିଷୟରେ ସେବକମାନଙ୍କର ସମ୍ୟକ୍ ଧାରଣା ଥିବା ଆବଶ୍ୟକ ।
୧୦·ସେବକମାନେ ସର୍ବଦା ସୈନିକ ଭଳି ସେବାକାର୍ଯ୍ୟ ପାଇଁ ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥିବା ଆବଶ୍ୟକ ।
୧୧·ସେବକମାନେ ଅହଂଭାବ ପରିତ୍ୟାଗ କରି ସେବା କରିବା ଉଚିତ୍ ।
୧୨·ସେବା ସମୟରେ ନୀରବତା ରକ୍ଷା କରିବେ ଓ ସେବକ ଜଣେ ନୀରବ ସେବକ ହେବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବେ ।
୧୩·ସେବା କରିବା ପରେ ସେବକମାନେ ସେବାପାଳନରେ ହୋଇଥିବା ତ୍ରୁଟି ବିଚ୍ୟୁତି ନିମିତ୍ତ କ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବେ ।

ଏସବୁ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଉପାୟ ହେଲା –

୧· ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ସେବା ବିଷୟରେ ଅଭିଜ୍ଞ ସେବକମାନଙ୍କଠାରୁ ସେବା ଶିକ୍ଷା କରିବା ଉଚିତ୍ ।
୨· ଶାଖାସଂଘରେ ସେବକମାନେ ସେବାର ଅନୁଶୀଳନ କରିବେ ।
୩· ସାଧୁସଙ୍ଗ ଓ ସଦ୍‌ଗ୍ରନ୍ଥ ପାଠ ମାଧ୍ୟମରେ ସେବା ଶିକ୍ଷା କରିବେ ।
୪· ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କର ତଥା ଭକ୍ତମାନଙ୍କର ସେବା ବିଷୟରେ ଶିକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ସେବକ-ସଂଘରେ ନିୟମିତ ଯୋଗଦାନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।
୫· ଶାଖାସଂଘ ବ୍ୟତୀତ ଜିଲ୍ଲାସଂଘ, ଆଞ୍ଚଳିକ ଶିକ୍ଷା ସଂଘ, ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀ ଓ ମହୋତ୍ସବ ଆଦିରେ ଯୋଗଦାନ କରି ସେବକମାନେ ସେବା ଶିକ୍ଷା କରିବା ଉଚିତ୍ ।

ଜଣେ ଆଦର୍ଶ ସେବକଙ୍କର ସମସ୍ତ ଯୋଗ୍ୟତାର ମାପକାଠି "ଅବିଗ୍ରହେ କରି ଆଦେଶ ପାଳନ" ମନୋଭାବ । ସେବକଙ୍କର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଭାବନା, ପ୍ରତ୍ୟେକ କଥା ଓ ପ୍ରତ୍ୟେକ କାର୍ଯ୍ୟ ସେବ୍ୟଙ୍କ ଅଭିମୁଖୀ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ସେବକ କଦାପି ନୈରାଶ୍ୟବାଦୀ ହେବେନାହିଁ । ଯେ କୌଣସି ସମୟରେ ଯେ କୌଣସି ସେବାପାଇଁ ଆଗ୍ରହୀ ହୋଇ ରହିଥିବେ । ସେବକମାନେ ନିର୍ଭରଯୋଗ୍ୟ ଓ ଦାୟିତ୍ୱସଂପନ୍ନ ହେବା ଉଚିତ୍ । ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସତ୍ ଆଚରଣ, ନୈତିକ ଆଚରଣ ତଥା ଦଶବିଧ ନିୟମ ପାଳନ, ନିଷ୍ଠାପରତା, ନମ୍ରତା, ସମୟାନୁବର୍ତ୍ତିତା ଆଦି ସେବକଙ୍କର ଅଙ୍ଗର ଭୂଷଣ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ସୁଖ, ଦୁଃଖ, ନିନ୍ଦା, ପ୍ରଶଂସା ପ୍ରତି ସେବକ ଉଦାସୀନ ରହି ସେବାନିରତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଚରଣାଶ୍ରିତା
ଶ୍ରୀମତୀ ସୁଚିତ୍ରା ସ୍ୱାଇଁ

My disciples are like my sons. You can commit hundreds of mistakes but can I be angry with you for that? I shall always forgive hundreds of your mistakes and bless you with all my heart.
--- Sri Sri Thakur

ନର୍ଥ କାରୋଲିନା ପାଠଚକ୍ରର ଇତିବୃତ୍ତ

ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାର ଦକ୍ଷିଣପୂର୍ବ ଉପକୂଳରେ ନର୍ଥ କାରୋଲିନା ରାଜ୍ୟ ଅବସ୍ଥିତ । ଏହାର ରାଜଧାନୀ ରାଲେ (Raleigh) ଓ ସାର୍‌ଲୋଟ୍ (Charlotte) ଏହାର ସର୍ବ ବୃହତ୍ ସହର । ଗ୍ରୀନ୍‌ସବୋରୋ (Greensboro) ସହର ଏହାଠାରୁ କାର୍‌ରେ ଦୁଇ ଘଣ୍ଟା (୧୦୦ ମାଇଲ୍), ଚାପେଲ୍‌ହିଲ୍ (Chapelhill) ସହର ତିନି ଘଣ୍ଟା (୧୫୦ ମାଇଲ୍) ଓ ପଡୋଶୀ ରାଜ୍ୟ Virginiaର ସାର୍‌ଲୋଟ୍‌ସ-ଭିଲ୍ (Charlottesville) ଏହାଠାରୁ ଛଅ ଘଣ୍ଟା (୩୫୦ ମାଇଲ୍) ଦୂରରେ ଅବସ୍ଥିତ ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ୧୯୩୪ ମସିହା ପବିତ୍ର ଝୁଲଣ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ଦିନ ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରି କେତେକ ଆଦେଶ ଓ ଉପଦେଶ ଦେଇ କହିଥିଲେ – ତୁମେମାନେ ଯେଉଁଠାରେ ଅନ୍ତତଃ ତିନିଜଣ ଗୁରୁଭାଇ ଏକାଠି ବସି ମୋ ବିଷୟ ଆଲୋଚନା କରିବ, ମୁଁ ସେଠାରେ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ବିଦ୍ୟମାନ ହେବି । ଏହାର ପ୍ରମାଣ ଆମେ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ପାଇଛୁ । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ବିନା ଇଚ୍ଛାରେ ଗଛରେ ପତ୍ରଟିଏ ବି ହଲେ ନାହିଁ । ତାଙ୍କରି ଇଚ୍ଛାରେ ନର୍ଥ କାରୋଲିନାରେ ରହୁଥିବା ଚାରି ପରିବାରର ଗୁରୁଭାଇ ଓ ମା'ମାନଙ୍କ ମନରେ, ଏକତ୍ର ହୋଇ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ବିଷୟ ଆଲୋଚନା କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରେରଣା ଜାଗିଥିଲା । ଏହି ପ୍ରେରଣା ଓ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଅହେତୁକ କୃପାରୁ ଆମେରିକାରେ 'ନର୍ଥ କାରୋଲିନା ପାଠଚକ୍ର' ଜନ୍ମଗ୍ରହଣ କଲା । ଏହାର ପ୍ରଥମ ଅଧିବେଶନ ୨୦୦୩ ମସିହା ଜୁନ୍ ମାସ ୧୫ ତାରିଖ ଶନିବାର (ରଜ ସଂକ୍ରାନ୍ତି) ଦିନ ସକାଳ ୧୦ଟା ରୁ ୧୨ଟା ମଧ୍ୟରେ ବିଶ୍ୱଜିତ୍ ସୁନ୍ଦର ରାୟ ଭାଇଙ୍କ 14125 Dunbritton St, Apt 509, Charlotte ଭଡାଘରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଲା । ଏଥିରେ ଯୋଗ ଦେବା ପାଇଁ Virginiaରୁ ବରଦାକାନ୍ତ ନାୟକ ଭାଇ ପୂର୍ବରାତିରୁ ବସ୍ ଯୋଗେ ନଅ ଘଣ୍ଟା ଯାତ୍ରା କରି ଆସି ପହଞ୍ଚିଥିଲେ । ପାଠଚକ୍ରର ଏହି ପ୍ରଥମ ଅଧିବେଶନରେ ବିଶ୍ୱଜିତ୍ ସୁନ୍ଦର ରାୟ ଭାଇ ଓ ସ୍ମିତା ମା' (Charlotte), ବରଦାକାନ୍ତ ନାୟକ ଭାଇ (Virginia), ସ୍ମିତା ବାଈ ମା' ଓ ପ୍ରଭାକର ଭାଇ (Greensboro), ବିଜୟ ସାହୁ ଭାଇ ଓ ରତ୍ନା ମା' (Charlotte), ପଲ୍ଲବିତା ପଟ୍ଟନାୟକ ମା', ସାନୁଜିତ୍ ଭାଇ ଓ ସାନୁଜିତ୍ ଭାଇଙ୍କ ବାପା, ବୋଉ (Raleigh), ଦୀପ୍ତି ମହାପାତ୍ର ମା' ଓ ସନ୍ଦିପ୍ ଭାଇ (Atlanta)ରୁ ଆସି ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ଏହି ଦିନ ପ୍ରତୀକ୍ଷା ଗାନ ପରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କୁ ଆବାହନ କରି ସମବେତ ଭାବେ ସ୍ତୋତ୍ର ବନ୍ଦନା ଓ ପରିଚୟ ପତ୍ର ପାଠ କରାଯାଇଥିଲା । ତତ୍‌ପରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଗୁରୁଗୀତା, ନିଗମ ଉପଦେଶ, ସଂଘସେବକ ପ୍ରଥମ ଭାଗ, ସଂସାର ପଥେ, ସଂଘନୀତି ପୁସ୍ତକ ପାଠ, ପ୍ରାର୍ଥନା ସଂଗୀତ ଗାନ ଓ ଭାବ ବିନିମୟ କରାଯାଇଥିଲା । ବିଶ୍ୱଜିତ୍ ଭାଇ ତାଙ୍କ ନୂତନ ବାସଗୃହରେ ଗୃହାସନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଉତ୍ସବ ନିମନ୍ତେ ଅଗଷ୍ଟ ମାସ ୨୪ ତାରିଖକୁ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ମହାରାଜ ଓ ଭକ୍ତ ଭାଇ ଓ ମା'ମାନଙ୍କୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରି ତ୍ରୁଟିବିଚ୍ୟୁତି ପାଇଁ କ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଥିଲେ । ଶେଷରେ 'ଜୟଗୁରୁ' କୀର୍ତ୍ତନ ପରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କୁ ପ୍ରଣାମ କରି ସମସ୍ତେ ପ୍ରସାଦ ସେବନ କରିଥିଲେ । ସେତେବେଳେ ତିନି ଚାରି ମାସରେ ଥରେ ପାଠଚକ୍ର କରିବା ବୋଲି ସମସ୍ତେ ଭାବୁଥିଲେ ।

ବିଶ୍ୱଜିତ୍ ଭାଇ ଗୃହାସନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପୂଜା ନିମନ୍ତେ ସଭାପତି ଓ ପରିଚାଳକ ଶ୍ରୀ ଶ୍ୟାମ ସୁନ୍ଦର ଦାଶ ଭାଇଙ୍କଠାରୁ ଅନୁମତି ନେଇ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ମହାରାଜଙ୍କୁ ନୀଳାଚଳ କୁଟୀରରେ ନିମନ୍ତ୍ରଣ ଜଣାଇଥିଲେ । ୨୦୦୩ ଅଗଷ୍ଟ ୨୨ ତାରିଖରେ ଶ୍ୟାମ ଭାଇ, ବେଗୁନିଆଁ ଶାଖା ସଂଘର ଶ୍ରୀ ବସନ୍ତ କୁମାର ସୁନ୍ଦର ରାୟ ଭାଇ ଓ ଶ୍ରୀମତୀ ମିନିତା ମଞ୍ଜରୀ ସୁନ୍ଦର ରାୟ ମା' ଆସି ସାର୍‌ଲୋଟ୍‌ରେ ପହଞ୍ଚିବା ପରେ ୨୪ ତାରିଖରେ ବିଶ୍ୱଜିତ୍ ଭାଇ ଓ ସ୍ମିତା ମା'ଙ୍କ ଗୃହାସନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେଲା । ସେହିଦିନ ସଂଧ୍ୟାରେ ସାନୁଜିତ୍ ଭାଇ ଓ ପଲ୍ଲବିତା ମା'ଙ୍କ ଘରେ (Raleigh) ଓ ତତ୍ ପରଦିନ ସଂଧ୍ୟାରେ ପ୍ରଭାକର ଭାଇ ଓ ସ୍ମିତା ବାଈ ମା'ଙ୍କ ଘରେ (Greensboro) ଗୃହାସନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା, ସଭାପତି ଓ ପରିଚାଳକଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ କରାଯାଇଥିଲା । ପାଠଚକ୍ରର ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଧିବେଶନ ନଭେମ୍ବର ମାସ ୧୫ ତାରିଖରେ ବିଶ୍ୱଜିତ୍ ଭାଇଙ୍କ ଘରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଲା । ଓଡିଶାରେ ସଂଘପୂଜା ଓ ଆସନ-ମନ୍ଦିରକୁ ଯାଇ ଯେଉଁ ଅପାର ଶାନ୍ତି ଓ ଆନନ୍ଦ ମିଳେ, ସମସ୍ତେ ସୁଦୂର ଆମେରିକାରେ ଏକାଠି ଦୁଇ ବା ଅଢେଇ ଘଣ୍ଟା ବସି ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ବିଷୟ ଆଲୋଚନା କରି ସେହିପରି ମନରେ ଅପାର ଶାନ୍ତି ଓ ଆନନ୍ଦ ଲାଭ କଲେ । ତେଣୁ ଏହି ଅଧିବେଶନରେ ପ୍ରତି ମାସରେ ଥରେ ସମସ୍ତଙ୍କର ସୁବିଧା ଦେଖି ଗୋଟିଏ ଶନିବାର ସକାଳେ କିମ୍ବା ସଂଧ୍ୟାରେ ପାଠଚକ୍ର ଅନୁଷ୍ଠିତ କରିବା ପାଇଁ ସ୍ଥିର କରା ଗଲା ।

ଏହାପରେ ୨୦୦୩ ମସିହା ଡିସେମ୍ବର ମାସ ୨୦ ତାରିଖରେ ସାନୁଜିତ୍ ଭାଇ ଓ ପଲ୍ଲବିତା ମା'ଙ୍କ ଘରେ ପାଠଚକ୍ର ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା । ଏଥିରେ ଇଂଲାଣ୍ଡରୁ ଆମେରିକା ଭ୍ରମଣରେ ଆସିଥିବା ଲିପ୍‌ସିତା ପଟ୍ଟନାୟକ ମା' ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ତାପରେ ୨୦୦୪ ମସିହା ଜାନୁୟାରୀ ୨୪ ତାରିଖରେ ପାଠଚକ୍ର ପ୍ରଭାକର ଭାଇ ଓ ସ୍ମିତା ବାଈ ମା'ଙ୍କ ଘରେ ଓ ଫେବୃୟାରୀ ୧୪ ତାରିଖରେ ପାଠଚକ୍ର ବିଶ୍ୱଜିତ୍ ଭାଇଙ୍କ ଘରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା । ମାର୍ଚ୍ଚ ମାସ ୨୦ ତାରିଖରେ ବିଜୟ ଭାଇଙ୍କ ଘରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ପାଠଚକ୍ରରେ ଦୀପ୍ତି ମା' ଆଟ୍‌ଲାଣ୍ଟାରୁ ଆସି ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ଏପ୍ରିଲ୍ ୧୭ ତାରିଖରେ ପଲ୍ଲବିତା ମା'ଙ୍କ ଘରେ ଓ ଅଷ୍ଟମ ଅଧିବେଶନ ପାଠଚକ୍ର ମେ ମାସ ୧୫

ତାରିଖରେ ବିଶ୍ୱଜିତ୍ ଭାଇଙ୍କ ଘରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା । ଏଥିରେ କଟକ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ଡାଃ ସମୀରଣ ପଟ୍ଟନାୟକଙ୍କ କନ୍ୟା ଓ ପଲ୍ଲବିତା ମା'ଙ୍କ ସାନ ଭଉଣୀ ଡଉଲି ମା' (ଚିନ୍ମୟୀ ପଟ୍ଟନାୟକ) ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ସେ ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷା ପାଇଁ ଏଠାକୁ ଆସିଛନ୍ତି ଓ ଏହି ପାଠଚକ୍ରରେ ନିୟମିତ ଭାବରେ ଯୋଗ ଦେଉଛନ୍ତି । ଏହାପରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ କୃପାରୁ ନର୍ଥ କାରୋଲିନା ପାଠଚକ୍ରର ଅଧିବେଶନଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରତି ମାସରେ ଥରେ ବିଭିନ୍ନ ଭାଇ ଓ ମା'ମାନଙ୍କ ଗୃହାସନରେ ନିୟମିତ ଭାବରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଆସୁଅଛି । ୨୦୦୪ ମସିହା ଅଗଷ୍ଟ ମାସରୁ ବରଦା ଭାଇଙ୍କ ଘର ମା' ସୋନିଆ ମା' ଆମେରିକା ଆସିବା ପରଠାରୁ ପାଠଚକ୍ରରେ ଯୋଗ ଦେଇ ଆସୁଛନ୍ତି ।

ବୋଷ୍ଟନ (Boston) ରୁ ଅଶ୍ୱିନୀ କୁମାର ନାୟକ ଭାଇ ଓ ସଂଘମିତ୍ରା ମା' ୨୦୦୪ ମସିହା ଅକ୍ଟୋବର ମାସରେ ସାର୍‌ଲୋଟ୍‌କୁ ବଦଳି ହୋଇ ଆସିବା ପରେ ଏହି ପାଠଚକ୍ରର ସଭ୍ୟ ସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ହୋଇଛି । ତାଙ୍କ ପିତାମାତା ନାରାୟଣ ନାୟକ ଭାଇ ଓ ପ୍ରଭାତୀ ମା' Saudi Arab ରୁ ଆମେରିକା ଭ୍ରମଣରେ ଆସିଥିବା ସମୟରେ ୨୦୦୫ ମସିହା ଜୁଲାଇ ୯ ତାରିଖରେ ପାଠଚକ୍ରର ଏକବିଂଶ ଅଧିବେଶନ ଅଶ୍ୱିନୀ ଭାଇଙ୍କ ଘରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା । ତାପରେ ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘରୁ ଅନୁମତି ଆଣିବା ପରେ ୨୦୦୫ ମସିହା ସେପ୍‌ଟେମ୍ବର ୧୦ ତାରିଖରେ ସମସ୍ତ ଭାଇ ଓ ମା'ମାନଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତିରେ ଅଶ୍ୱିନୀ ଭାଇ ଓ ସଂଘମିତ୍ରା ମା'ଙ୍କ ଗୃହାସନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହୋଇଥିଲା ।

ନର୍ଥ କାରୋଲିନା ପାଠଚକ୍ରର ପ୍ରତି ଅଧିବେଶନର କାର୍ଯ୍ୟସୂଚୀ ପାଳିଆ E-mail ଯୋଗେ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଖକୁ ପଠାନ୍ତି ଓ ପୂର୍ବଦିନ ଗୃହାସନରେ କାର୍ଯ୍ୟସୂଚୀ ଦେଇ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରନ୍ତି । ପାଠଚକ୍ର ଦିନ ପ୍ରତୀକ୍ଷା ଗାନ କରି ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କୁ ଆବାହନ କଲାପରେ ସମବେତ ଭାବେ ସ୍ତୋତ୍ର ବନ୍ଦନା କରାଯାଏ । ଆମେରିକା ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ସଭାପତି ବିଜୟ ଭାଇ ଆସନ ଗ୍ରହଣ କଲାପରେ ପରିଚୟ ପତ୍ର ଓ ସମ୍ମିଳନୀ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପ୍ରାର୍ଥନା ପାଠ କରାନ୍ତି । ତତ୍‌ପରେ ପାଳିଆ ପୂର୍ବ ଅଧିବେଶନର ବିବରଣୀ ପାଠ କରନ୍ତି । ତାପରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଗୁରୁଗୀତାରୁ ଦୁଇଟି ଶ୍ଲୋକ, ନିଗମ ଉପଦେଶ, ନୂତନ ସଂଘସେବକ, ନିଗମ ଚେତନା ବିକାଶ ସାଧନ ପଥେ, ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ନିଗମାନନ୍ଦ ଲୀଳାପ୍ରସଙ୍ଗ, ନିଗମତତ୍ତ୍ୱ, ସଂଘନୀତି ପୁସ୍ତକାଦି ପାଠ କରାଯାଇ ଆଲୋଚନା କରାଯାଏ । ମଝିରେ ମଝିରେ ପ୍ରାର୍ଥନା ସଂଗୀତ ଗାନ କରାଯାଏ । ଉପସ୍ଥିତ ପ୍ରାୟ ସବୁ ଭାଇ ଓ ମା'ମାନେ ଭାବ ବିନିମୟ କରନ୍ତି । ତାପରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଅଧିବେଶନ ପାଇଁ ଜଣେ ଭାଇ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କଲାପରେ ପାଳିଆ ତ୍ରୁଟିବିଚ୍ୟୁତି ପାଇଁ କ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥନା କରନ୍ତି । ଶେଷରେ ବିଦାୟ ପ୍ରାର୍ଥନା ଗାନ କରି 'ଜୟଗୁରୁ' ନାମ କୀର୍ତ୍ତନ ଓ ପ୍ରଣାମ କରାଯାଏ । ଏହାପରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କୁ ଅନ୍ନଭୋଗ ନିବେଦନ କରି ଭକ୍ତମାନେ ପ୍ରସାଦ ସେବନ କରନ୍ତି । ନର୍ଥ କାରୋଲିନା ପାଠଚକ୍ରର ମୋଟ ସଭ୍ୟ ସଂଖ୍ୟା ବାର ଓ ଦଶ ଜଣ ପରିଚୟ ପତ୍ର ଗ୍ରହଣ କରିଛନ୍ତି ।

ଏହି ବର୍ଷ ଆମେରିକା ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ପଞ୍ଚମ ବାର୍ଷିକ ସମ୍ମିଳନୀ ଉପଲକ୍ଷେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ମହାରାଜ ଓ ଭକ୍ତମାନଙ୍କୁ ସାର୍‌ଲୋଟ୍ ହିନ୍ଦୁ ମନ୍ଦିର ଅର୍ନ୍ତଗତ ଗାନ୍ଧୀ ଭବନକୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରାଯାଇଛି । ଇତିମଧ୍ୟରେ ପାଠଚକ୍ରର ଅଧିବେଶନଗୁଡ଼ିକ ନିୟମିତ ଭାବେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇ ଆସୁଅଛି । ଗୃହାସନ ପ୍ରତିଷ୍ଠାର ବାର୍ଷିକ ଉତ୍ସବଗୁଡ଼ିକ ଏହି ଅଧିବେଶନରେ ମଧ୍ୟ ପାଳିତ ହୁଏ । ଓଡ଼ିଶାରୁ ଏହି ସମ୍ମିଳନୀ ଉପଲକ୍ଷେ ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘ ପରିଚାଳନା ମଣ୍ଡଳୀର ସଦସ୍ୟ ଡାକ୍ତର ପ୍ରମୋଦ କୁମାର ମହାନ୍ତି ଭାଇ ଆସି ଯୋଗ ଦେବାର ଅଛି । ଏହି ସମୟରେ ସେ ଗୃହାସନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଓ ଗୃହାସନ ପ୍ରତିଷ୍ଠାର ବାର୍ଷିକ ଉତ୍ସବରେ ଯୋଗ ଦେବାର ଆଶା ଅଛି ।

ଆମେରିକାରେ ପ୍ରତି ମାସର ପ୍ରଥମ ଓ ତୃତୀୟ ରବିବାର ସଂଘପୂଜା, ଦ୍ୱିତୀୟ ଓ ଚତୁର୍ଥ ରବିବାର ଶାସ୍ତ୍ରପାଠ ଏବଂ ପିଲାଙ୍କ ଅଧିବେଶନ telephone ମାଧ୍ୟମରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଉଛି । ଏହାଛଡ଼ା ତିନିମାସରେ ଥରେ ମହିଳାପୂଜା ଓ ପ୍ରତି ମାସରେ ଗୋଟିଏ ଶନିବାର ଏକାଠି ବସି ନର୍ଥ କାରୋଲିନା ପାଠଚକ୍ର କେବଳ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ମହାରାଜଙ୍କର ଅପାର କରୁଣା ବଳରେ ସମ୍ଭବ ହେଉଛି । କାଳେ ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ଓ ଆଡମ୍ବରପୂର୍ଣ୍ଣ ଦେଶରେ ଆମ ପାଦ ଖସିଯିବ, ତେଣୁ ସେ ରଖୁଆଳ ଗାଈ ଜଗିଲା ପରି ଆମ ଉପରେ ସଦା ସର୍ବଦା ସତର୍କ ଦୃଷ୍ଟି ରଖିଛନ୍ତି । ଆମେ ସୁପଥରେ ଚାଳିତ ହେବା ପାଇଁ ସବୁ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରୁଛନ୍ତି । ତାଙ୍କ ଶ୍ରୀଚରଣରେ ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କର ମନ ରହୁ ଓ ତାଙ୍କ ଜଗତ୍‌ହିତକର କାମରେ ଆମେ ଯେପରି ଲାଗି ପାରୁ, ଏହା ସହିତ 'ନର୍ଥ କାରୋଲିନା ପାଠଚକ୍ର'ର ସେବକ ଓ ସେବିକାମାନଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ମନୋମତ ତଥା ଏକମନ ଓ ଏକପ୍ରାଣ କରି ତାଙ୍କର ଭାବଧାରା ରକ୍ଷା କରିବାକୁ ସର୍ବଦା ପ୍ରେରଣା ଓ ଆଶୀର୍ବାଦ ପ୍ରଦାନ କରୁଥାନ୍ତୁ, ତାଙ୍କ ଶ୍ରୀଚରଣରେ ଏହା ହିଁ ଆମର ପ୍ରାର୍ଥନା ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଚରଣାଶ୍ରିତ
ଶ୍ରୀ ବିଶ୍ୱଜିତ୍ ସୁନ୍ଦର ରାୟ

ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ, ମହତ୍ତ୍ୱ ଓ ଏହାର କ୍ରମବିକାଶ

ଅଖଣ୍ଡ ମଣ୍ଡଳାକାରଂ ବ୍ୟାପ୍ତଂ ଯେନ ଚରାଚରଂ
ତତ୍‌ପଦଂ ଦର୍ଶିତଂ ଯେନ ତସ୍ମୈ ଶ୍ରୀଗୁରବେ ନମଃ ।

ନିର୍ବିକଳ୍ପ ସମାଧିରୁ ବ୍ୟୁତ୍‌ଥିତ ମହାପୁରୁଷଙ୍କ ଇଚ୍ଛା ଓ କାର୍ଯ୍ୟ ସମସ୍ତ ଜଗଦ୍‌ଗୁରୁଙ୍କ ଇଚ୍ଛା ସହିତ ଜଡିତ । ସେମାନେ ସର୍ବଦା ଶତ ଶତ ମୁମୁକ୍ଷୁ ଜୀବଙ୍କର ଉଦ୍ଧାର ପାଇଁ ବ୍ୟଗ୍ର ଥାଆନ୍ତି । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ନିଗମାନନ୍ଦ ଥିଲେ ନିର୍ବିକଳ୍ପ ସମାଧି ବ୍ୟୁତ୍‌ଥିତ ସଦ୍‌ଗୁରୁ ଓ ଆଧୁନିକ ସମାଜରେ ସଂଘତାନ୍ତ୍ରିକ ସାମ୍ୟବାଦର ପ୍ରଧାନ ପ୍ରବକ୍ତା ।

ବିଶ୍ୱବିଶ୍ରୁତ ଭଗବାନ ବ୍ୟାସଦେବ କହିଥିଲେ:-

ତ୍ରେତୟାଂ ମନ୍ତ୍ରଶକ୍ତିଷ୍ଚ ଜ୍ଞାନଶକ୍ତିଃ କୃତେ ଯୁଗେ

ଦ୍ୱାପର ଯୁଦ୍ଧଶକ୍ତିଷ୍ଚ ସଂଘଶକ୍ତି କଲୌ ଯୁଗେ ।

ସଂଘଶକ୍ତି ହେଉଛି ଭାରତୀୟ ସଂସ୍କୃତିର ପ୍ରାଣକେନ୍ଦ୍ର । ଭଗବାନ ବ୍ୟାସଦେବ ଅଷ୍ଟାଦଶ ପୁରାଣ ରଚନା କରି ସନ୍ତୋଷ ଲାଭ କରି ନ ପାରିବାରୁ ଦେବର୍ଷି ନାରଦଙ୍କ ପରାମର୍ଶରେ ଭଗବାନଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ଅବତାରଙ୍କ ଲୀଳା କଥା ଓ ଭକ୍ତ ଚରିତ ଶ୍ରୀମଦ୍ ଭାଗବତ ଗ୍ରନ୍ଥରେ ପ୍ରକାଶ କରି ଆତ୍ମସନ୍ତୋଷ ପାଇଥିଲେ । ସେହିପରି ୧୩୧୨ ସାଲ (୧୯୦୫ ମସିହା) ରୁ ୧୩୨୨ ସାଲ (୧୯୧୫ ମସିହା) ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ସ୍ୱସାଧନଲବ୍ଧ ଜ୍ଞାନ ଦ୍ୱାରା ଚାରିଗୁରୁ (ତାନ୍ତ୍ରିକ ଗୁରୁ, ଯୋଗୀଗୁରୁ, ଜ୍ଞାନୀଗୁରୁ, ଏବଂ ପ୍ରେମିକ ଗୁରୁ) ଓ ବ୍ରହ୍ମଚର୍ଯ୍ୟ ସାଧନ ରଚନା କରିବା ସହିତ ସନାତନ ଧର୍ମର ମୁଖପତ୍ର 'ଆର୍ଯ୍ୟଦର୍ପଣ' ମାସିକ ପତ୍ରିକା ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରି ଆତ୍ମତୃପ୍ତି ସମ୍ଭବତଃ ପାଇପାରି ନ ଥିଲେ । ଏହି ୧୯୦୫ ମସିହାଠାରୁ ୧୯୧୫ ମସିହା ମଧ୍ୟରେ ସାରସ୍ୱତ ମଠାଶ୍ରମ, ବିଭିନ୍ନ ସଂଘ, ଋଷି ବିଦ୍ୟାଳୟ, ଅନାଥ ନିକେତନ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପ୍ରଭୃତି ଜନହିତକର କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥିଲେ । ଉକ୍ତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କୁ ଅବିଭକ୍ତ ବଙ୍ଗଳା, ଆସାମ, ତ୍ରିପୁରା ଓ କାଶୀ ପ୍ରଭୃତି ତୀର୍ଥସ୍ଥାନ ମଧ୍ୟ ବୁଲିବାକୁ ପଡୁଥିଲା । ଏଣୁ ବର୍ଷକରେ ଥରେ କେତେକ ଶିଷ୍ୟଭକ୍ତଙ୍କ ସହ ଆଦୌ ଦେଖାହୁଏ ନାହିଁ ।

ଭକ୍ତ ଯେପରି ଗୁରୁଙ୍କ ଦର୍ଶନ, ତାଙ୍କର ପଦସେବା ଓ ତାଙ୍କର ସ୍ଥୂଳ ସାନ୍ନିଧ୍ୟ ପାଇବାକୁ ବ୍ୟାକୁଳ, ଗୁରୁ ମଧ୍ୟ ଭକ୍ତଙ୍କର ଚାନ୍ଦମୁଖ ଦର୍ଶନ କରି ନିଜର ପ୍ରେମକୁ ଭକ୍ତଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିତରଣ କରି ଆନନ୍ଦ ପାଇବାକୁ ଇଚ୍ଛୁକ ଥାନ୍ତି । ଏଣୁ ଜଗଦ୍‌ଗୁରୁଙ୍କ ପ୍ରେରଣାରେ ପ୍ରେମର ଠାକୁର ସେହି ଭକ୍ତ ଭଗବାନଙ୍କର ଲୀଳା ଜନିତ ଆନନ୍ଦରସ ଓ ମାଧୁର୍ଯ୍ୟ ଉପଭୋଗ କରିବାର ଇଚ୍ଛା କରି ସନ ୧୩୨୨ ସାଲ (୧୯୧୫) ମାର୍ଗଶୀର ମାସରେ କାଶୀସ୍ଥିତ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀନିଗମାନନ୍ଦ ଗମ୍ଭୀରାରୁ ବଙ୍ଗଳାର ବରିଷ୍ଠ ଶିଷ୍ୟ ଭକ୍ତଗଣଙ୍କ ନିକଟକୁ ପତ୍ରପ୍ରେରଣ କରି ଲେଖିଥିଲେ ସେ ବଡଦିନ ଛୁଟି ଅବସରରେ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଗୋଟିଏ ସ୍ଥାନରେ ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀ ଦେଖିବାକୁ ଚାହାଁନ୍ତି । ଏହି କାରଣରୁ ସେହି ବର୍ଷ କୋକିଳାମୁଖ ସାରସ୍ୱତ ମଠରେ ପ୍ରଥମ ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହେଲା । ଏହି ଆଦେଶ ଓ ପତ୍ର ଅନୁସାରେ ୧୩୨୨ ସାଲ ପୌଷ ୧୧ ଦିନ ୧୯୧୫ ମସିହା ଡିସେମ୍ବର ୨୬ ତାରିଖରେ ପ୍ରଥମ ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀ ୭ ଜଣ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ଶିଷ୍ୟ ଓ ୪ ଜଣ ଗୃହୀ ଶିଷ୍ୟଙ୍କୁ ନେଇ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା । ସେହି ପ୍ରଥମ ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଓ କାର୍ଯ୍ୟସୂଚୀ ଥିଲା -

୧) ଅସମ୍ପ୍ରଦାୟିକ ଭାବରେ ସନାତନ ଧର୍ମର ପ୍ରଚାର ଓ ବ୍ରାହ୍ମଣ୍ୟ ଧର୍ମର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ।

୨) ନାରାୟଣ ଜ୍ଞାନରେ ଜୀବ ସେବା ।

୩) ବର୍ଷ ଶେଷରେ ସନ୍ନ୍ୟାସୀ ଶିଷ୍ୟ, ଗୃହସ୍ଥ ଶିଷ୍ୟ ଓ ଭକ୍ତଗଣ ଥରେ ମିଳିତ ହୋଇ ପରସ୍ପର ଭାବ ବିନିମୟ କରିବେ ।

୪) ସ୍ଥାୟୀ ପରିଚାଳନା ସମିତି ଗଠନ କରି ମଠାଶ୍ରମର କାର୍ଯ୍ୟାଦିର ଆଲୋଚନା ।

୫) ପରସ୍ପର ପରିଚୟ ଦ୍ୱାରା କାହାର କିପରି ଉତ୍‌ଥାନ ଓ ପତନ ଓ ନିଜ ନିଜ ଭାବର ଦୃଢତା ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା ।

ଏହି ଧାରା ବା ନିୟମ ପ୍ରଥମ ସମ୍ମିଳନୀଠାରୁ ୧୯୩୦ ମସିହା ୧୬ଶ ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅନୁସୃତ ହେଉଥିଲା । ଏଥିରେ ପ୍ରଥମ ଦିନ ଭଗବାନ ଶଙ୍କରାଚାର୍ଯ୍ୟ ଓ ଦ୍ୱିତୀୟ ଦିନ ମହାପ୍ରଭୁ ଶ୍ରୀଗୌରାଙ୍ଗ ଦେବଙ୍କ ବିଗ୍ରହ ସ୍ଥାପନ ପୂର୍ବକ ଓ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ପ୍ରତିନିଧି ସଭାପତି ରୂପେ ସଭାକାର୍ଯ୍ୟ ଚଳାଉଥିଲେ । ତୃତୀୟ ଦିନ ଠାକୁର ନିଜେ ସଭାପତି ଆସନ ଅଳଂକୃତ କରି ସଭାକାର୍ଯ୍ୟ ପରିଚାଳନା କରୁଥିଲେ । ୧୩୩୮ ସାଲ (୧୯୩୧ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦ) ୧୭ଶ ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀ ଅଧିବେଶନ ହାଲିସହର ଦକ୍ଷିଣ ବଙ୍ଗଳା ସାରସ୍ୱତ ଆଶ୍ରମରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ସମ୍ମିଳନୀରେ ଭକ୍ତମାନଙ୍କର ଅନୁରୋଧରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ମହାରାଜ ସମସ୍ତ ତିନି ଦିନ ସମ୍ମିଳନୀର ସଭାପତି

ଆସନ ଗ୍ରହଣ କରି ପୂର୍ବ ପରଂପରା ଭଙ୍ଗ କରିଥିଲେ । ଏହି ସମ୍ମିଳନୀଠାରୁ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ପୂର୍ବ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଓ ଧାରା ବଦଳାଇ ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀର ତିନୋଟି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କଲେ ।

୧) ଆଦର୍ଶ ଗୃହସ୍ଥ ଜୀବନ ଗଠନ,

୨) ସଂଘଶକ୍ତିର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଓ

୩) ଭାବବିନିମୟ ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ହେଲେ ଗୁରୁ ଭଗବାନ । ସେ ଅହେତୁକୀ ଦୟାମୟ, ଯାଚିଯାଚି ଦୟା କରନ୍ତି । ଦୟା ଅର୍ଥରେ ସେ ନିଜେ ଭକ୍ତମାନଙ୍କୁ ସହଜ ଭାବରେ ଦେଖା ଦିଅନ୍ତି । ଏଠାରେ ଭକ୍ତମାନଙ୍କୁ ଆଉ ତପସ୍ୟା, ଧ୍ୟାନ ଧାରଣା କରିବାକୁ ପଡେନାହିଁ । ସେ ନିଜେ ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀର ପ୍ରବର୍ତ୍ତକ ତଥା ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀର ଆବାହକ ଓ ନିଜେ ମଧ୍ୟମଣି ସାଜନ୍ତି । ପୁରୀରେ ଥିବା ସମୟରେ ୧୯୩୫ ମସିହାରେ ଭକ୍ତମାନେ ଯେତେବେଳେ ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀ ଦେଖିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କଲେ, ସେତେବେଳେ ଉତ୍କଳୀୟ ଭକ୍ତମାନଙ୍କୁ କହିଥିଲେ, ତାଙ୍କୁ (ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କୁ) ଏକଶତ ଟଙ୍କା ଦେଲେ ସେ ପୁରୀରେ ସମ୍ମିଳନୀ କରାଇଦେବେ । ଏହାପରେ ଭକ୍ତମାନଙ୍କର ଅନୁରୋଧରେ ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର କ୍ଷମତାପ୍ରାପ୍ତ ପ୍ରତିନିଧି ହିସାବରେ ସେହି ବର୍ଷ ପୁରୀକୁ ଏକବିଂଶତମ ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରିଥିଲେ । ମାତ୍ର ଦୁଃଖର ବିଷୟ ସେହି ବର୍ଷ ସମ୍ମିଳନୀ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର କଲିକତାରେ ସ୍ଥୂଳ ଦେହ ତ୍ୟାଗ କରିଥିଲେ । ତା'ପର ବର୍ଷ ୧୯୩୬ ମସିହାରେ ପୁରୀରେ ଦ୍ୱାବିଂଶତମ ସମ୍ମିଳନୀ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା । ଏଣୁ ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀର ମଉଡମଣି ସ୍ୱୟଂ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ମହାରାଜ ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ତାଙ୍କ ନିଜ ମୁଖରେ କହିଛନ୍ତି "ମନେ କରିବ, ମୁଁ ନିତ୍ୟଲୋକର ନିତ୍ୟପୁରୁଷ, ଆଉ ତୁମେମାନେ ମୋର ନିତ୍ୟ ସଙ୍ଗୀ ବା ପାର୍ଷଦ । ଜଗତର କାର୍ଯ୍ୟ ଉପଲକ୍ଷ୍ୟେ ଓ ଲୀଳା ଛଳରେ ତୁମମାନଙ୍କୁ ମୁଁ ସଙ୍ଗରେ ଧରି ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଆବରଣ ପିନ୍ଧାଇ ଏ ଜଗତକୁ ଘେନି ଆସିଅଛି ।" ନିତ୍ୟଲୋକରେ ନିତ୍ୟ ରାସ ସବୁ ସମୟରେ ଚାଲିଅଛି । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଭକ୍ତମାନଙ୍କୁ ଆନନ୍ଦ ଦାନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ବ୍ରଜର ରାସଲୀଳା ସଦୃଶ ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରିଛନ୍ତି । ଏଠାରେ ଗୋପୀ ସଦୃଶ ଭକ୍ତମାନେ ତାଙ୍କର ଏକମାତ୍ର ପ୍ରାଣପୁରୁଷ ରାସଲୀଳାର ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ ସ୍ୱରୂପ ଶ୍ରୀଗୁରୁଙ୍କର ବଂଶୀଧ୍ୱନିରେ ଆକର୍ଷିତ ହୋଇ ସମ୍ମିଳନୀ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଛୁଟି ଆସନ୍ତି । ସମ୍ମିଳନୀରେ ଗୁରୁଶିଷ୍ୟଙ୍କର ମିଳନ, ଭକ୍ତ ଭଗବାନଙ୍କ ମିଳନ, ସଖା-ସଖାର ମିଳନ, ପିତା-ପୁତ୍ରର ମିଳନ ସଂଘଟିତ ହୁଏ । ଲୀଳା ଜଣକ ଦ୍ୱାରା ହୁଏ ନାହିଁ । ପ୍ରେମର ଠାକୁର ସେହି ଲୀଳାଜନିତ ଆନନ୍ଦରସ ଉପଭୋଗ ନିମନ୍ତେ ଏକ ନିଗମାନନ୍ଦ ସ୍ଥଳରେ ଶତ ଶତ ନିଗମାନନ୍ଦରେ (ଭକ୍ତ ହୃଦୟରେ ବିରାଜିତ ହୋଇ) ପରିଣତ ହୋଇ ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀ ମାଧ୍ୟମରେ ଲୀଳାରସ ଆସ୍ୱାଦନ କରନ୍ତି । ବିଶ୍ୱଭ୍ରାତୃତ୍ୱ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଏହି ସମ୍ମିଳନୀର ଏକ ଆଦର୍ଶ ଓ ଏହି ସମ୍ମିଳନୀରେ ସାଧୁସଙ୍ଗ ଲାଭ ସହଜ ହୁଏ । ଶିବ ଜ୍ଞାନରେ ଜୀବ ସେବାର ସୁଯୋଗ ମଧ୍ୟ ଲାଭ କରାଯାଏ । ରାସଲୀଳାରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କର ସାମୟିକ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ ସମୟରେ ଗୋପୀମାନେ ଯେପରି ପରସ୍ପର ମଧ୍ୟରେ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କର ଗୁଣମାନ ଆଲୋଚନା କରନ୍ତି, ସେହିପରି ସଭାକାର୍ଯ୍ୟ ବିରତି ସମୟରେ ଭକ୍ତମାନେ ନିଜ ନିଜ ଶିବିରରେ ପରସ୍ପର ମଧ୍ୟରେ ଠାକୁରଙ୍କର ଲୀଳାମାନ ଓ ନିଜ ନିଜର ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଅନୁଭୂତିମାନ ଆଲୋଚନା ମାଧ୍ୟମରେ ଭାବବିନିମୟ କରି ଆନନ୍ଦ ଅନୁଭବ କରନ୍ତି । ଭକ୍ତମାନଙ୍କୁ ଆନନ୍ଦ ଦାନ କରିବା ନିମନ୍ତେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଆନନ୍ଦସଭାର ପ୍ରଚଳନ ୧୯୨୬ ମସିହା ୧୩ଶ ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀରେ ଆସାମ ବଙ୍ଗୀୟ ସାରସ୍ୱତ ମଠ କୋକିଲାମୁଖଠାରେ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ମା'ମାନଙ୍କର ଅନୁରୋଧରେ ଠାକୁର ୧୩୩୭ ସାଲ (୧୯୩୦ ମସିହା) ମୟନାମତୀ ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀରେ ମହିଳାସଭାର ପ୍ରଚଳନ କରିଥିଲେ । ଠାକୁରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଚଳିତ ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀ ପରେ ସାର୍ବଭୌମ ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀ ନାମ ଗ୍ରହଣ କରି ଆସାମ, ତ୍ରିପୁରା, ଅବିଭକ୍ତ ବଙ୍ଗ ଓ ପରେ ଓଡିଶା, ବିହାର ପ୍ରଦେଶମାନଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଆସୁଅଛି । ଆଜିସୁଦ୍ଧା ସାର୍ବଭୌମ ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀର ଅଧିବେଶନ ଏକାନବେ (୯୧) ଥର ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଅଛି । ପ୍ରତିବର୍ଷ ଡିସେମ୍ବର ମାସ ୨୭, ୨୮ ଓ ୨୯ ତାରିଖରେ ଆସାମ ବଙ୍ଗୀୟ ସାରସ୍ୱତ ମଠ ଦ୍ୱାରା ଏହା ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୁଏ ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ୧୯୩୫ ମସିହାର ନଭେମ୍ବର ମାସରେ ସ୍ଥୂଳ ଦେହ ତ୍ୟାଗ କଲେ । ୧୯୩୪ ମସିହା ଅଗଷ୍ଟ ୨୪ ତାରିଖରେ ତାଙ୍କ ଜନ୍ମତିଥି ଝୁଲଣ ପୂର୍ଣ୍ଣିମାରେ ଭଗବତ୍ ପ୍ରେରଣାରେ ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିଥିଲେ । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ତାଙ୍କ ସ୍ଥୂଳ ଦେହ ତ୍ୟାଗ ପୂର୍ବରୁ ଭକ୍ତମାନଙ୍କୁ ତାଙ୍କର ବାଣୀ ଥିଲା, "ମୁଁ ସ୍ଥୂଳ ଦେହରେ ଥିବାବେଳେ ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ଯେଉଁ ଭାବରେ ପରିଚାଳନା କରୁଛି, ବିଦେହୀ ହେଲେ ଠିକ୍ ସେହି ଭାବରେ ପରିଚାଳିତ କରିବି । ମୁଁ ଦେହରକ୍ଷା କଲେ ଜଗଦ୍‌ଗୁରୁଙ୍କ ସହିତ ମିଶି ଯିବି ସତ, କିନ୍ତୁ ମୋର ଭକ୍ତମାନେ ମୋତେ ଠିକ୍ ଏହି ଭାବରେ ପାଇ ପାରିବେ ।" ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଏହି ଆଦେଶକୁ ପତିପାଳନ କରି ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘ ତରଫରୁ ଉତ୍କଳୀୟ ଶିଷ୍ୟଭକ୍ତମାନେ ତାଙ୍କୁ ଆବାହନ କରନ୍ତି କୃପା କରି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦିବସରେ, ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟରେ, ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ଥାନରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ ସେମାନଙ୍କର ଭକ୍ତିଅର୍ଘ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରି ସମ୍ମିଳନୀ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉପସ୍ଥିତ ହେବା ପାଇଁ । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଶ୍ରୀବିଗ୍ରହକୁ ପ୍ରତ୍ୟହ ପୂଜାର୍ଚ୍ଚନା, ପ୍ରାର୍ଥନା,

ବନ୍ଦନା, ଉପାସନା, ଧ୍ୟାନ ଓ ଜପ ପ୍ରଭୃତି ସେବା କରି ଉତ୍କଳର ଅଗଣିତ ଭକ୍ତ ତାଙ୍କର ସ୍ଥୂଳ ପରଶ ପାଉଛନ୍ତି । ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ଭକ୍ତମାନଙ୍କର ସାଧନ ଗୋପୀଭାବର ସାଧନ । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କର ପାଞ୍ଚଟି ଆଦେଶ ମଧ୍ୟରୁ ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀରେ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଯୋଗ ଦେବା ଗୋଟିଏ ଆଦେଶ ଥିଲା । ସେ କହିଥିଲେ ଶତ କାର୍ଯ୍ୟ ଛାଡି ସମ୍ମିଳନୀରେ ଯୋଗ ଦେବ । ମାତ୍ର ପ୍ରତି ବର୍ଷ ସୁଦୂର ଆସାମ, ବଙ୍ଗଦେଶ, ବିହାର, ତ୍ରିପୁରା ପ୍ରଦେଶରେ ହେଉଥିବା ଭକ୍ତସମ୍ମିଳନୀରେ ଯୋଗଦେବା ଉତ୍କଳର ଭକ୍ତମାନଙ୍କ ପକ୍ଷେ ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ । ଏଣୁ ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘ ତରଫରୁ ପ୍ରାଦେଶିକ ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀ ନାମ ଦେଇ ଏହାର ଉତ୍କଳରେ ଥିବା ଶିଷ୍ୟ ଭକ୍ତମାନେ ପ୍ରତିବର୍ଷ ମାଘମାସ ଶେଷ ୩ ଦିନ ଏକତ୍ରିତ ହୋଇ କୁଟୀର ଓ ସ୍ମୃତି ମନ୍ଦିରରେ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରି ସାର୍ବଭୌମ ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀ ନିୟମରେ ଆନନ୍ଦ ଉପଭୋଗ କରିବାକୁ ସ୍ଥିର କରାଗଲା । ତଦନୁସାରେ ପ୍ରତିବର୍ଷ ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ଭକ୍ତମାନେ ପୌଷ ମାସ ପୂର୍ଣ୍ଣିମା ଦିନ ତାଙ୍କ ନିତ୍ୟ ବାସସ୍ଥଳୀ ପୁରୀ ନୀଳାଚଳ କୁଟୀର ଓ ସ୍ମୃତି ମନ୍ଦିରରେ ଏକତ୍ରିତ ହୋଇ ଠାକୁର ମହାରାଜଙ୍କୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରନ୍ତି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସ୍ଥାନ ଓ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦିନରେ ଉପସ୍ଥିତ ରହି ତାଙ୍କର ଭକ୍ତି ଅର୍ଘ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ । ଉତ୍କଳରେ ପ୍ରଥମ ଭକ୍ତସମ୍ମିଳନୀ ୧୯୪୭ ମସିହାରେ ଗଞ୍ଜାମ ଜିଲ୍ଲା ବ୍ରହ୍ମପୁର ନିକଟ ଆଙ୍କୋଲି ଗ୍ରାମରେ ହୋଇଥିଲା । ଏହା ଭିତରେ ଉତ୍କଳରେ ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ଏହାର ୫୫ ଟି ପ୍ରାଦେଶିକ ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଯାଇଅଛି । ସାର୍ବଭୌମ ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଶିଷ୍ୟଭକ୍ତମାନଙ୍କୁ ଆବାହନ କରିଥିଲେ ଲୀଳାନନ୍ଦ ଉପଭୋଗ କରିବା ପାଇଁ । ମାତ୍ର ଉତ୍କଳରେ ଭକ୍ତମାନେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରି ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରି ଆନନ୍ଦ ଉପଭୋଗ କରନ୍ତି । ପ୍ରଥମ ଦିନ ଆଦର୍ଶ ଗୃହସ୍ଥ ଜୀବନ, ଦ୍ୱିତୀୟ ଦିନ ସଂଘଶକ୍ତିର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା ଓ ଭାବ ବିନିମୟ, ତୃତୀୟ ଦିନ ମହିଳା ସଭା ଓ ସାଧାରଣ ସଭା ହୋଇଥାଏ ।

ସମ୍ମିଳନୀର ଆନନ୍ଦ ଉପଭୋଗର ମାଧୁର୍ଯ୍ୟରେ ଆକର୍ଷିତ ହୋଇ ସୁଦୂର ଆମେରିକାରେ (U.S.A) ଗତ ଚାରିବର୍ଷ ହେଲା ସେଠାରେ ଥିବା ଠାକୁରଙ୍କ ଉତ୍କଳୀୟ ଭକ୍ତମାନେ ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ସଭାପତି ଓ ପରିଚାଳକଙ୍କଠାରୁ ଅନୁମତି ନେଇ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କୁ ନୀଳାଚଳ କୁଟୀର ଏବଂ ସ୍ମୃତି ମନ୍ଦିରରେ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରି ଦୁଇଦିନ ଧରି ସମ୍ମିଳନୀ କରୁଛନ୍ତି । ସେଇ ଏକା ନିୟମ, ଯାହା ସାର୍ବଭୌମ ସମ୍ମିଳନୀର ନିୟମ, ତାହା ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ନିୟମ - ସବୁଠାରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ହେଉଛନ୍ତି ମଉଡମଣି, ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ପୂଜାର୍ଚ୍ଚନା, ପ୍ରାର୍ଥନା, ବନ୍ଦନା ଓ ଆଲୋଚନା ପ୍ରଭୃତି କରି ଆନନ୍ଦ ଉପଭୋଗ କରିବା ।

ଏ ଅଧମକୁ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ପ୍ରବର୍ତ୍ତିତ ସାର୍ବଭୌମ ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀ, ପ୍ରାଦେଶିକ ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀ, ଆମେରିକାରେ ହେଉଥିବା ଚତୁର୍ଥ ବାର୍ଷିକ ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀ (୨୦୦୫ ମସିହା) ଦେଖିବାର ସୁଯୋଗ ମିଳିଛି । ସବୁଠାରେ ସେହି ଏକ ଆନନ୍ଦ ଉପଭୋଗ କରିଛି । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର କହିଥିଲେ ତିନି ଜଣ ଭକ୍ତ ତାଙ୍କୁ ଡାକିଲେ ସେଠାରେ ସେ ଉପସ୍ଥିତ ହେବେ । ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀ ତ ଅନେକ ଭକ୍ତଙ୍କର ଆହ୍ୱାନ, ତାଙ୍କର ବାକ୍ୟ ସେ ସବୁବେଳେ ରକ୍ଷା କରୁଛନ୍ତି । ଏଣୁ ସେ କହିଥିଲେ - "ଜଗତରେ ମୁଁ ଆଉ ଯଦି କିଛି କରିଯାଇ ନ ଥାନ୍ତି, ଏହି ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀ ହିଁ ମୋର ସ୍ମୃତି ରକ୍ଷା କରିଥାନ୍ତା ।" ଜୟଗୁରୁ ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଚରଣାଶ୍ରିତ
ଶ୍ରୀ ବୈରାଗୀ ଚରଣ ସାହୁ
ନୟାଗଡ ଶାଖା ସଂଘ

ମୁଁ ତୁମମାନଙ୍କର ଗୁରୁ, ତୁମେମାନେ ମୋତେ ଗୁରୁ ପଦରେ ବରଣ କରିଅଛ । ସୁତରାଂ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଜଗତରେ ଉନ୍ନୀତ ହେବା ନିମିତ୍ତ କଅଣ ପ୍ରୟୋଜନ ତାହା ମୁଁ ଜଣାଇ ଦେବି, ସେ ଦାୟିତ୍ୱ ମୋର । ଲୋକ ଦେଖାଣିଆ ଗୋଟାଏ କିଛି କରିବ ବୋଲି ମାତି ଉଠିବା ବୁଦ୍ଧିମାନର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ନୁହେଁ । ମାଆଙ୍କ କୃପା ହିଁ ତାଙ୍କ ଚରଣପ୍ରାପ୍ତିର ମୂଳ । ଆନୁଷ୍ଠାନିକ କର୍ମାଦି ଉପଲକ୍ଷ୍ୟ ମାତ୍ର । ବତ୍ସ ! ମୂଳ ଛାଡି ସ୍ଥୂଳରେ ଦୃଷ୍ଟି ରଖନାହିଁ । ଯେଉଁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଦେଇଛି ତାହାହିଁ ଯଥେଷ୍ଟ । ପ୍ରାଣଭରି ନାମ ନିଅ, ଆଉ କିଛି କରିବାକୁ ହେବ ନାହିଁ ।

-- ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର

ଆମେରିକା ସାରସ୍ୱତ ସଂଘ - ଚତୁର୍ଥ ବାର୍ଷିକ ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀର ବିବରଣୀ

ସ୍ଥାନ - ସାର୍‌ଲୋଟ୍ (Charlotte), ନର୍ଥ କାରୋଲିନା (North Carolina)

ଆମେରିକା ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ଚତୁର୍ଥ ବାର୍ଷିକ ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀ ଯୁକ୍ତରାଷ୍ଟ୍ର ଆମେରିକାର ନର୍ଥ କାରୋଲିନା ରାଜ୍ୟର ସାରଲୋଟ୍ ସହରରେ ଅଗଷ୍ଟ ମାସ ଛଅ ତାରିଖ ଶନିବାର ଓ ସାତ ତାରିଖ ରବିବାର ଦିନ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆନନ୍ଦ, ଉଦ୍ଦୀପନା ମଧ୍ୟରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା । ଏହି ସମ୍ମିଳନୀରେ ଯୋଗଦେବା ପାଇଁ ସଂଘର ସଭ୍ୟସଭ୍ୟାମାନେ ଅଗଷ୍ଟ ଚାରି ତାରିଖ ଗୁରୁବାରଠାରୁ ସାରଲୋଟ୍ ସହରରେ ପହଞ୍ଚିବା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ତା୫-୦୮-୨୦୦୫ ଶୁକ୍ରବାର ଅଧିବାସ ଦିବସ ସକାଳ ଘ୧୦·୦୦ ସମୟରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ବିଶ୍ୱଜିତ୍ ସୁନ୍ଦର ରାୟ ଭାଇଙ୍କ ସାରଲୋଟ୍ ବାସଭବନରୁ ସମ୍ମିଳନୀ କ୍ଷେତ୍ର ସାର୍‌ଲୋଟ୍ ହିନ୍ଦୁ କଲ୍‌ଚରାଲ୍ ସେଣ୍ଟର୍ ଅଭିମୁଖେ ଶୁଭଯାତ୍ରା କରିଥିଲେ । ଯାତ୍ରାପଥରେ ଅଶ୍ୱିନୀ କୁମାର ନାୟକ ଭାଇଙ୍କ ବାସଭବନରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କୁ ଅଭ୍ୟର୍ଥନା କରାଯାଇଥିଲା । ସେଠାରେ କିଛି ସମୟ ବିଶ୍ରାମ କରି ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ପୁନରାୟ ଯାତ୍ରା ଆରମ୍ଭ କରି ଅପରାହ୍ନ ପ୍ରାୟ ଘ୧୨·୩୦ ସମୟରେ ସମ୍ମିଳନୀ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ । ସେଠାରେ ଆମେରିକା ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ସଭାପତି ବିଜୟ ସାହୁ ଭାଇ ସଂଘ ତରଫରୁ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କୁ ଅଭ୍ୟର୍ଥନା କରିଥିଲେ । ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଗ ନିବେଦନ ପରେ ଭାଇ ଓ ମା'ମାନେ ପ୍ରସାଦ ସେବନ କରି ସମ୍ମିଳନୀର ଆୟୋଜନରେ ଲାଗିପଡିଥିଲେ । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ସନ୍ଧ୍ୟା ପ୍ରାୟ ଘ୬·୩୦ ସମୟରେ ସମ୍ମିଳନୀ କ୍ଷେତ୍ରର ବିଭିନ୍ନ ବିଭାଗ ପରିଦର୍ଶନ କରିଥିଲେ । ଏହାପରେ ସନ୍ଧ୍ୟା ଉପାସନା କରାଯାଇ ଅଧିବାସ ସଭା ଅନୁଷ୍ଠିତ ହୋଇଥିଲା । ଶାରୀରିକ ଅସୁସ୍ଥତା କାରଣରୁ ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ସଭାପତି ଓ ପରିଚାଳକ ଏ ବର୍ଷ ଉକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀରେ ଯୋଗଦେବା ପାଇଁ ଆମେରିକା ଆସି ପାରିନଥିଲେ । ତାଙ୍କ ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ଆମେରିକା ଭ୍ରମଣରେ ଆସିଥିବା ନୟାଗଡ ଶାଖା ସଂଘର ବୈରାଗୀ ସାହୁ ଭାଇ କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତିନିଧି ଭାବରେ ସଭା ପରିଚାଳନା କରିଥିଲେ ।

୬ ଅଗଷ୍ଟ ୨୦୦୫, ଶନିବାର, ପ୍ରଥମ ଦିବସ

ଅଦ୍ୟ ପ୍ରଭାତରେ ଭାଇ ଓ ମା' ମାନେ ସମ୍ମିଳନୀ ଆସନ ନିକଟରେ ସମବେତ ହୋଇଥିଲେ । 'ଜାଗରେ ସରବେ, ମାତରେ ଗରବେ ...', 'ଆଜି ମରମେ କା ମଧୁସୁର ଜାଗେରେ ...' ପ୍ରତୀକ୍ଷା ଗାନ ପରେ 'ସୁନ୍ଦର ପ୍ରଭାତ କୋଳେ ...' ଗାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ସମୟରେ ପ୍ରୋଜେକ୍ଟର୍ ଦ୍ୱାରା ପରଦା ଉପରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କର ଛବି ବିଭିନ୍ନ ଆଲୋକ ସଂପାତ ମଧ୍ୟରେ ଦୃଶ୍ୟମାନ ହୋଇଥିଲା । ତତ୍ପରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଆସନ ପରଦା ଉନ୍ମୋଚନ କରାଯିବା ପରେ ଜ୍ଞାନ ରଞ୍ଜନ ଦ୍ୱିବେଦୀ ଭାଇ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଷୋଡଶୋପଚାର ପୂଜା ଓ ଆରତି କରିଥିଲେ । ତତ୍ପରେ ସମ୍ମିଳିତ ଭାବରେ ଗୁରୁ ବନ୍ଦନା 'ବନ୍ଦେ ଶ୍ରୀଗୁରୁ ପ୍ରେମ କଳ୍ପତରୁ' ଗାନ ପୂର୍ବକ ସ୍ତୋତ୍ରବନ୍ଦନା କରାଯିବା ପରେ କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତିନିଧି ବୈରାଗୀ ସାହୁ ଭାଇ ଓ ଆମେରିକା ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ସଭାପତି ବିଜୟ ସାହୁ ଭାଇ ଆସନ ଗ୍ରହଣ କରିଥିଲେ । ବୈରାଗୀ ଭାଇ ଉପସ୍ଥିତ ଭାଇ ଓ ମା' ମାନଙ୍କୁ ପରିଚୟ ପତ୍ର ପାଠ କରାଇ 'ସଂଘସେବକ' ଏକଚତ୍ୱାରିଂଶ ଭାଗ ଚତୁର୍ଥ ସଂଖ୍ୟାରୁ ପ୍ରାର୍ଥନା ଆବୃତ୍ତି କରାଇଥିଲେ ଓ 'ପ୍ରାର୍ଥନାକାରୀଙ୍କ ପ୍ରତି' ପ୍ରବନ୍ଧ ପାଠ କରି ଆଲୋଚନା କରିଥିଲେ । ପ୍ରାର୍ଥନା ସଭା ଶେଷ ହେବା ପରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କୁ ଭୋଗ ନିବେଦନ କରାଯାଇ ବାଲ୍ୟ ପ୍ରସାଦ ସେବନ କରାଯାଇଥିଲା ।

ପୂର୍ବାହ୍ନ ଅଧିବେଶନ ସକାଳ ଘ୧୦·୦୦ ସମୟରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ବୈରାଗୀ ଭାଇ 'ଗୁରୁତତ୍ତ୍ୱ' ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆଲୋଚନା କରୁଥିବା ସମୟରେ ଓଡିଶାରୁ ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ସଭାପତି ଓ ପରିଚାଳକ ଶ୍ୟାମ ସୁନ୍ଦର ଦାଶ ଭାଇ ଟେଲିଫୋନ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ସଭାରେ ଯୋଗଦେଇଥିଲେ । ସେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କୁ ପ୍ରଣତି ଜଣାଇ ସମ୍ମିଳନୀର ତିନୋଟି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ - ଆର୍ଦଶ ଗୃହସ୍ଥ ଜୀବନ ଗଠନ, ସଂଘଶକ୍ତିର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଓ ଭାବ ବିନିମୟ ଉପରେ ସଂକ୍ଷେପରେ ଆଲୋଚନା କରିଥିଲେ । ସେ କହିଲେ 'ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଆର୍ଦଶ ଗୃହସ୍ଥ ଜୀବନକୁ ପ୍ରଥମ ସ୍ଥାନ ଦେଇଛନ୍ତି । ଏଥିପାଇଁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ନୀତିଭାବାପନ୍ନ ହେବାକୁ ପଡିବ । ସ୍ତ୍ରୀ, ପୁତ୍ରକନ୍ୟାମାନଙ୍କ ସହିତ ଗୁରୁପ୍ରଣାମ, ସ୍ତୋତ୍ର ବନ୍ଦନା, ନାମ କୀର୍ତ୍ତନ ପ୍ରତ୍ୟହ କରିବାକୁ ହେବ । ଆଦର୍ଶ ଗୃହସ୍ଥ ଉପରେ ସମାଜ, ଦେଶ ଓ ଜଗତର ଉନ୍ନତି ନିର୍ଭର କରେ । ଗୃହସ୍ଥମାନେ ସଂଯମୀ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ସମାଜକୁ ଜାଗ୍ରତ କରିବାକୁ ହେଲେ ଆଦର୍ଶ ଗୃହୀଙ୍କର ବିଶେଷ ପ୍ରୟୋଜନ । ଆଦର୍ଶ ନେଇ ସଂଘ ଗଠନ କଲେ ଆଦର୍ଶ ସଂଘ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେବ । ସଂଘ ହେଉଛି ଶିକ୍ଷା ଓ ସାଧନାର କେନ୍ଦ୍ର । ସଂଘବଦ୍ଧ ହୋଇ କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ କାର୍ଯ୍ୟ ଯେତେ ସହଜରେ ହୁଏ, ଏକାକୀ ତାହା ହୁଏ ନାହିଁ । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର କହିଛନ୍ତି, 'ତୁମେମାନେ ସଂଘବଦ୍ଧ ହୁଅ, ପାଞ୍ଚଜଣ ଯଦି ଏକମନ ଏକ ପ୍ରାଣ ହେବ ତେବେ ଜଗତକୁ ଜୟ କରିପାରିବ । ମୋ ଇଚ୍ଛାକୁ ରୂପ ଦେବାକୁ ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଲକ୍ଷ୍ୟ ସେମାନେ ନିଶ୍ଚୟ ସଂଘବଦ୍ଧ ହେବେ ।' ଠିକ୍ ଭାବରେ ସଂଘବଦ୍ଧ ହେଲେ

ଗୁରୁକୃପାର ପ୍ଲାବନ ନ ଆସି ରହିପାରିବ ନାହିଁ । ସଂଘରେ ନବଧା ଭକ୍ତିର ଅନୁଶୀଳନ ହୁଏ । ସଂଘବଦ୍ଧ ହୋଇ ଆମେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଜଗତହିତକର କାର୍ଯ୍ୟରେ ସହାୟକ ହୋଇ ପାରିବା । ଭାବବିନିମୟ ଦ୍ୱାରା ଜଣେ ନିଜର ଭାବ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ପ୍ରକାଶ କରେ । ଏହା ଦ୍ୱାରା ଜଣେ ସାଧନା କ୍ଷେତ୍ରରେ କି ପ୍ରକାର ଅନୁଭୂତି ପାଉଛି, କି ଆନନ୍ଦ ପାଉଛି, ତାହା ଅନ୍ୟ ଭାଇ ଓ ମା' ମାନେ ଜାଣିପାରନ୍ତି । ଯାହା ଫଳରେ ଜଣେ ଅଲକ୍ଷ୍ୟରେ ଅନ୍ୟର ସହାୟକ ହୋଇଥାଏ । ତତ୍ପରେ ଶ୍ୟାମ ଭାଇ 'ଜୟଗୁରୁ' ସମ୍ଭାଷଣ ଜଣାଇ ଫୋନ୍‌ରେ ବିଦାୟ ନେଇଥିଲେ ।

ଏହାପରେ ପ୍ରାର୍ଥନା ସଂଗୀତ 'ଆନନ୍ଦ ଧାରା ବୁହାଇ ଦିଅ ...' ଗାନ କରାଯାଇଥିଲା । ତଦନନ୍ତର ଜ୍ଞାନ ଭାଇ ଆଦର୍ଶ ଗୃହସ୍ଥ ଜୀବନ ଗଠନ ଉପରେ ମନ୍ତବ୍ୟ ପ୍ରକାଶ କରି କହିଲେ, 'ଆମେ ନିଜକୁ ଏପରି ଗଠନ କରିବା ଯେ ପିତାମାତା ଭାବିବେ ଆମ ପୁତ୍ର ପରି ପୁତ୍ର ଆଉ କାହାରି ନାହାନ୍ତି; ସ୍ତ୍ରୀ ଭାବିବ ଯେ ମୋ ସ୍ୱାମୀ ପରି ସ୍ୱାମୀ ଏ ଜଗତରେ ନାହାନ୍ତି; ଭାଇ ଭଉଣୀ ଭାବିବେ, ଆମ ଭାଇଙ୍କ ପରି ଭ୍ରାତୃବତ୍ସଳ ଭାଇ ଏ ସଂସାରରେ ଦୁର୍ଲଭ; ପୁତ୍ରକନ୍ୟା ଭାବିବେ ଆମ ପିତାଙ୍କ ପରି ସ୍ନେହବତ୍ସଳ ପିତା ଆଉ କେଉଁଠି ନାହାନ୍ତି; ପ୍ରତିବେଶୀ ମନେ କରିବେ ଯେ ଏପରି ପ୍ରତିବେଶୀ ଆଉ କାହାରି ନାହାନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଜଣେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଖୁସି କରିବ, ସେ କଥା ଏତେ ସହଜ ନୁହେଁ; କିନ୍ତୁ ଆମେ ଯଦି ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କୁ ଘରର କର୍ତ୍ତା କରି ସବୁ କାର୍ଯ୍ୟ ତାଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ, ତାଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ କରିଯିବା ତେବେ ସେସବୁ ନିଷ୍କାମ କର୍ମ ହେବ । ତାଙ୍କୁ ଖୁସି କରିପାରିଲେ ସମସ୍ତେ ଖୁସି ହେବେ । ଏଥିପାଇଁ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଆଦେଶ, ଉପଦେଶ ପାଳନ କଲେ ଆମେ ଆଦର୍ଶ ଗୃହସ୍ଥ ହୋଇପାରିବା ।' ତତ୍ପରେ ବରଦା ଭାଇ ସଂଘଶକ୍ତିର ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଉପରେ ବକ୍ତବ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରି କହିଲେ 'ଯେପରି ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ କିରଣ ଦେଖି ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କୁ ଜାଣିହୁଏ, ସେହିପରି ସଂଘ ମାଧ୍ୟମରେ ଆମେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ସ୍ୱରୂପ ଅବଗତ ହୋଇଥାଉ । ବିରୋଧର ଏକାନ୍ତ ପରିହାର ପୂର୍ବକ ପ୍ରାଣର ଐକାନ୍ତିକ ମିଳନରେ ଏହି ସଂଘରୂପକ ମହାଶକ୍ତିଙ୍କର ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥାଏ । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର କହିଛନ୍ତି – ସଂଘ ମୋର ସ୍ୱରୂପ । ଯିଏ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଭଲ ପାଏ ସେ ନିଶ୍ଚୟ ସଂଘକୁ ଆଦର କରିବ । ସଂଘର ଅଧୀନରେ ସଂଘର ନିୟମ ମାନି ଚଳିବା ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ' । ଭାବବିନିମୟର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବିଷୟରେ ବ୍ରଜଭାଇ ଗୁରୁତ୍ୱଆରୋପ କରି କହିଲେ, 'ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର କହିଛନ୍ତି ଭାବ ବିନିମୟ କର । ଆମେମାନେ କେବଳ ଭାବର ବିନିମୟ କରିବା । ଠାକୁରଙ୍କୁ ନେଇ ଆମର କି ଭାବ, କେତେ ଅନୁଭୂତି ମିଳୁଛି, କ'ଣ ଉପଲବ୍ଧି କରୁଛୁ, ତାହା ବିନିମୟ କରିବା । ନିଜର ସାଂସାରିକ ଜଞ୍ଜାଳ, କିମ୍ବା ଅଭାବ ଅସୁବିଧା ବିଷୟ ପ୍ରକାଶ କରିବାକୁ ଭାବ ବିନିମୟ କୁହାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ଆମେ ଅନ୍ୟ ଗୁରୁ ଭାଇ ମା' ମାନଙ୍କ ପାଖରେ ଯାହା ବିନିମୟ କରିବା, ସେଥିରେ ଯେମିତି ସେମାନେ କିଛିଟା ଉପକୃତ ହେବେ ।' ଏହାପରେ ଚତୁର୍ଥ ବାର୍ଷିକ ସମ୍ମିଳନୀ ଉପଲକ୍ଷେ ପ୍ରକାଶିତ 'ସାରସ୍ୱତ ମାଧୁରୀ-୨୦୦୫' ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କୁ ମଧ୍ୟାହ୍ନଭୋଗ ନିବେଦନ ପରେ ଉପସ୍ଥିତ ଭକ୍ତବୃନ୍ଦ ପ୍ରସାଦ ସେବନ କରିଥିଲେ ।

ଅପରାହ୍ନ ଅଧିବେଶନ ଘ୨.୩୦ ସମୟରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ଆବାହନ ପ୍ରଣାମ ଗାନ ସହ ଆସନ ଉନ୍ମୋଚିତ ହେବା ପରେ ସାଧାରଣ ସଭା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ସାର୍‌ଲୋଟ୍ ହିନ୍ଦୁ କଲ୍‌ଚରାଲ୍ ସେଣ୍ଟର୍ ସହିତ ବିଶେଷ ଭାବରେ ସଂପୃକ୍ତ ଶ୍ରୀ ଠାକୁର ଭାଇ ଟୋପିଓ୍ୱାଲା ସଭାପତି ଭାବରେ ଓ ସ୍ଥାନୀୟ ମାନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ଶ୍ରୀ ମହେନ୍ଦ୍ରସିଂ ରାଠୋର୍ ମୁଖ୍ୟ ବକ୍ତା ଭାବରେ ସାଧାରଣ ସଭାରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ । ବିଶେଷ କିଛି କାର୍ଯ୍ୟ ଯୋଗୁଁ ଠାକୁର ଭାଇ ପ୍ରଥମେ ତାଙ୍କର ମନ୍ତବ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରି ବିଜୟ ଭାଇଙ୍କୁ ସଭା ପରିଚାଳନା କରିବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରି ସଭାରୁ ବିଦାୟ ନେଇଥିଲେ । ଠାକୁର ଭାଇ ତାଙ୍କର ମନ୍ତବ୍ୟରେ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ଯେ ଗତ କିଛି ବର୍ଷ ହେବ ସେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଗୌରାଙ୍ଗ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ଉପରେ ବିଶେଷ ଅନୁଧ୍ୟାନ କରି ଆସୁଛନ୍ତି । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ତାଙ୍କ ଶିଷ୍ୟଭକ୍ତମାନଙ୍କୁ ଗୌରାଙ୍ଗ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ପଥରେ ପରିଚାଳିତ ହେବା ନିମନ୍ତେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିବା ଜାଣି ସେ ଖୁବ୍ ଆନନ୍ଦିତ । ତତ୍ପରେ ବୈରାଗୀ ଭାଇ ଚୈତନ୍ୟ ମହାପ୍ରଭୁଙ୍କ ବିଷୟରେ ସଂକ୍ଷେପରେ କହିଥିଲେ । ବୈରାଗୀ ଭାଇ ସମ୍ମିଳନୀରେ ହେଉଥିବା ସାଧାରଣ ସଭାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରିବା ପରେ ଉଷା ମା' ଇଂରାଜୀରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଜୀବନୀ ସଂକ୍ଷେପରେ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । ତଦନନ୍ତର 'ଧନ୍ୟ ଧନ୍ୟ ଗୁରୁଦେବ ...' ପ୍ରାର୍ଥନା ସଂଗୀତ ଗାନ କରାଯାଇଥିଲା । ତତ୍ପରେ ବିଜୟ ଭାଇ ସନାତନ ଧର୍ମ ଓ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଭାବଧାରା ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା କରିବା ଉପଲକ୍ଷ୍ୟରେ କହିଲେ 'ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କର ସବୁ ଉପଦେଶର ମୂଳରେ ଅଛି କେମିତି ଭଲ ମଣିଷଟିଏ ହେବ । ଭଲ ମଣିଷଟିଏ ହେବା ପାଇଁ ଇଚ୍ଛା କରି ଚେଷ୍ଟା କଲେ ଆମେ ନିଶ୍ଚୟ ପାରିବା । ପ୍ରତି ପଦକ୍ଷେପରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଉପଦେଶ ଆମର ସହାୟକ ହେବ । ଆମେ ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନରେ, ପ୍ରତି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଭାବଧାରାର ଗୁରୁତ୍ୱ ଉପଲବ୍ଧି କରୁଛୁ । ଆମର କର୍ମ କ୍ଷେତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଉପଦେଶାବଳୀ ଆମକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଛି ।' ସାଧାରଣ ସଭାର ମୁଖ୍ୟ ବକ୍ତା ଶ୍ରୀ ମହେନ୍ଦ୍ରସିଂ ରାଠୋର୍ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କୁ ଜଣେ ମହାନ୍ ଆତ୍ମା ଓ Great Divine Master ବୋଲି ମନ୍ତବ୍ୟ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ସେ ମାତ୍ର ତିନି ଦିନରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଇଂରାଜୀ ଜୀବନୀ ପାଠ କରି ବିଶେଷ ପ୍ରଭାବିତ ହୋଇଛନ୍ତି ଓ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଭାବଧାରା, ଉପଦେଶ ଗୁଡିକ ତାଙ୍କୁ ଖୁବ୍ ଭଲ ଲାଗିଛି ବୋଲି ମତ ବ୍ୟକ୍ତ କରିଥିଲେ । ସେ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ଗୁରୁଙ୍କ ଠାରୁ ଦୀକ୍ଷିତ । ସେ ସାର୍‌ଲୋଟ୍ ଅଞ୍ଚଳରେ ତାଙ୍କର ଗୁରୁଭାଇମାନଙ୍କୁ ଧ୍ୟାନ, ପ୍ରାଣାୟମ ଆଦି

ଶିକ୍ଷା ଦିଅନ୍ତି ଓ ନିଜେ ନିୟମିତ ଅଭ୍ୟାସ କରନ୍ତି । ସେ ତାଙ୍କ ବକ୍ତବ୍ୟ ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ ଯେ ସେ ସମ୍ମିଳନୀରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଉପସ୍ଥିତି ଅନୁଭବ କରୁଛନ୍ତି । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଜୀବନୀ ପାଠ କରିବାର ଓ ଏହି ସମ୍ମିଳନୀରେ ଯୋଗ ଦେବାର ଅପୂର୍ବ ସୁଯୋଗ ଲାଭ କରିଥିବାରୁ ସେ ନିଜକୁ ଖୁବ୍ ଭାଗ୍ୟବାନ ମନେ କରୁଛନ୍ତି ବୋଲି ମତ ପ୍ରକାଶ କରିଥିଲେ । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଉପଦେଶ ପାଳନ କରିବା ପାଇଁ ଆମକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ହେବାକୁ ପଡିବ । ଆମ ନିଜକୁ Empty Vessel ହେବାକୁ ପଡିବ । ଆମ ଭିତରେ ଶୂନ୍ୟତା ଥିଲେ, ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଆବଶ୍ୟକତା ଆମର ଥିଲେ ଆମେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଉପଦେଶକୁ ସହଜରେ ଗ୍ରହଣ କରିପାରିବା ବୋଲି ସେ ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେଇଥିଲେ ।

ସନ୍ଧ୍ୟା ଅଧିବେଶନ ଘ୬·୦୦ ସମୟରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା, 'ସଂଜ ସମୀରଣେ ...' ପ୍ରତୀକ୍ଷା ଗାନ ପରେ ସଂଧ୍ୟା ଆରତି କରାଯାଇ 'ଗୁରୁନାରାୟଣ କରି ନିବେଦନ ...' ଗାନ କରାଯାଇଥିଲା । ସମବେତ ଭକ୍ତବୃନ୍ଦ ସ୍ତୋତ୍ର ବନ୍ଦନା କରିବା ପରେ 'କୋଟି ପୁଣ୍ୟ ବଳେ ଆଜି ପାଇଛି ଗୋସାଇଁ ...' ପ୍ରାର୍ଥନା ସଂଗୀତ ଗାନ କରାଯାଇଥିଲା । ତତ୍‌ପରେ 'ଜୟ ଜୟ ଶ୍ରୀଠାକୁର ...' ସଂଗୀତର ତାଳେ ତାଳେ ଅଷ୍ଟ ସଖୀ ଆରତି କରିଥିଲେ । ଏହାପରେ ସଭାପତି ନିର୍ବାଚନ ହୋଇଥିଲା । ସ୍ୱାତୀ ଦ୍ୱିବେଦୀ (ମୁନି) ଓଡିଶୀ ନୃତ୍ୟ ପରିବେଷଣ କରିବା ପରେ ପିଲାମାନେ **'Pig Prince'** ଓ 'ଏକଦନ୍ତ ଗଣେଶ' ଅଭିନୟ କରିଥିଲେ । ତତ୍ପରେ ଦାସକାଠିଆ, 'ମହାବିଦ୍ୟାଳୟ P.E Teacher', 'ଆଧୁନିକ ସାବିତ୍ରୀ', 'ତୁ-ମୁଁ ମୁଁ-ତୁ' ଆଦି ଅଭିନୟ, ବ୍ରଜ ଭାଇଙ୍କ ଏକକ ଅଭିନୟ, ଏବଂ ଶ୍ରେୟା ପ୍ରଭାକରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପିଆନୋ ବାଦ୍ୟ ଆଦି ପରିବେଷିତ ହୋଇଥିଲା ।

୭ ଆଗଷ୍ଟ ୨୦୦୫, ରବିବାର, ଦ୍ୱିତୀୟ ଦିବସ

ପ୍ରତୀକ୍ଷା, ଆରତି, ସ୍ତୋତ୍ର ବନ୍ଦନା ପରେ ବିଜୟ ଭାଇ ଉପସ୍ଥିତ ଭକ୍ତ ଭାଇ ଓ ମା' ମାନଙ୍କୁ ପରିଚୟ ପତ୍ର ପାଠ କରାଇ 'ସଂଘସେବକ' ଏକଚତ୍ୱାରିଂଶ ବର୍ଷ ତୃତୀୟ ସଂଖ୍ୟାରୁ ପ୍ରାର୍ଥନା ଆବୃତ୍ତି କରାଇଥିଲେ ଓ 'ପ୍ରାର୍ଥନାକାରୀଙ୍କ ପ୍ରତି' ପ୍ରବନ୍ଧ ପାଠ କରିଥିଲେ । ବାଲ୍ୟଭୋଗ ନିବେଦନ ଓ ପ୍ରସାଦ ସେବନ ପରେ ମହିଳା ସଭା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କୁ ଆବାହନ କରାଯିବା ପରେ ମା' ମାନେ 'ଜୟ ବିଶ୍ୱପତି ଶିବ ସ୍ୱରୂପ ହେ ...' ଜଗତ୍‌ପତି ପ୍ରଣାମ ଗାନ କରିଥିଲେ । ତତ୍ପରେ ଆମେରିକା ପରିଭ୍ରମଣରେ ଆସିଥିବା କେନ୍ଦୁପାଟଣା ଶାଖା ସଂଘର ଯଶୋଦା ମା' ଉପସ୍ଥିତ ମା' ମାନଙ୍କୁ ପରିଚୟ ପତ୍ର ପାଠ କରାଇଥିଲେ । 'ତୁମ ସୁନ୍ଦର ସୁଠାମ ଠାଣି ...' ପ୍ରାର୍ଥନା ସଂଗୀତ ଗାନ ପରେ କେନ୍ଦ୍ର ପ୍ରତିନିଧି ବୈରାଗୀ ଭାଇ 'ସତୀଚରିତମାଳା'ରୁ ଦ୍ରୌପଦୀ ଓ ସତ୍ୟଭାମା ଚରିତ ପାଠ କରି ଆଲୋଚନା କରିଥିଲେ । ଏହି ସମୟରେ ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ମହିଳା ସଂଘର ସଂପାଦିକା ହେମଲତା ଦାଶ ମା' ଭୁବନେଶ୍ୱରରୁ ଟେଲିଫୋନ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ଯୋଗଦାନ କରିଥିଲେ । ସେ କହିଲେ, 'ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ପାଖକୁ ଯିଏ ଆସିଛି, ସମସ୍ତଙ୍କ ଉପରେ ତାଙ୍କର କରୁଣା ରହିଛି । ଜଗତ୍‌ଜନନୀ ଠାକୁରଙ୍କୁ କହିଥିଲେ ତୁମର ସତୀ, ସାଧ୍ୱୀ ଶିଷ୍ୟାମାନଙ୍କ ଭିତରେ ମୁଁ ଫୁଟି ଉଠିବି' । ଏହା ଆମ ପାଇଁ ବହୁତ ଭାଗ୍ୟର କଥା । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର କହିଛନ୍ତି ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଭିତରେ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଦେଖିବ, ପ୍ରତ୍ୟେକ କାର୍ଯ୍ୟ ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ ଭାବି କରିଯିବ । ସର୍ବଦା ମନ ମଧ୍ୟରେ ନାମ ଜପ କରିବ, ଠାକୁରଙ୍କ ନାମ ନେଇ କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ ତାହା ଗୁରୁଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପରିଣତ ହେବ । ଥରେ ଜଣେ ଭାଇ ଦୁର୍ଗାଚରଣ ଭାଇଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ, 'ଭାଇମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଏତେ ବହି, କିନ୍ତୁ ମା'ମାନଙ୍କ ପାଇଁ କେବଳ ଗୋଟିଏ 'ସତୀଚରିତମାଳା ବହି' !' ଦୁର୍ଗାଚରଣ ଭାଇ କହିଲେ, 'ଭାଇମାନେ ମା' ହେବା ପାଇଁ ଅର୍ଥାତ୍ ମା'ମାନଙ୍କର ଭାବ ପାଇବା ପାଇଁ ସେମାନଙ୍କର ଏତେ ସାଧନ ଭଜନ ।' ଠାକୁର କହିଛନ୍ତି, 'ମୋତେ ସୁଖ ପାଇବ' । ଭଲପାଇବା ମା'ମାନଙ୍କର ପ୍ରଧାନ ଅସ୍ତ୍ର । ସେମାନେ ଠାକୁରଙ୍କ ପାଖେ କାନ୍ଦି ସବୁ ହାସଲ କରିପାରନ୍ତି । ଯେ ଗୁରୁଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବ ସେ ଜଗତ୍‌ଜନନୀ ଭାବରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେବ । ସେ ସମଗ୍ର ଜଗତକୁ ଜନନୀ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖିବ । ମହିଳା ସଂଘ ଓ ସମ୍ମିଳନୀରେ ମହିଳା ସଭାର ଆରମ୍ଭ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ମା'ମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ବିଶେଷ କୃପାର ନିଦର୍ଶନ । କାଳିତାରା ମା'ଙ୍କ ଅନୁରୋଧ ଦ୍ୱାରା ଏହି ମହିଳାସଂଘ ପ୍ରଥମେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ସେ ସମ୍ମିଳନୀ ଦର୍ଶନ କରିବା ପରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ତାଙ୍କୁ ସମ୍ମିଳନୀ କେମିତି ଲାଗିଲା ବୋଲି ପଚାରିଲେ । କାଳିତାରା ମା' ଠାକୁରଙ୍କଠାରୁ ଅଭୟ ମାଗି ମା' ମାନଙ୍କ ପାଇଁ କିଛି ସମ୍ମିଳନୀରେ କରିବାକୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିଥିଲେ । ତାଙ୍କ ଅନୁରୋଧରେ ମହିଳା ସଭା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା ।

ନାରୀମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ କିଏ କହିଲେ, 'ନାରୀ ନରକର ଦ୍ୱାର, ବାଘୁଣୀ, ନାଗୁଣୀ, କାମିନୀ କାଞ୍ଚନ ତ୍ୟାଗ କର' ଇତ୍ୟାଦି । କିନ୍ତୁ ଠାକୁର ନାରୀମାନଙ୍କୁ ମା'ର ସମ୍ମାନ ଦେଇଛନ୍ତି । ସେ କହିଛନ୍ତି ରମଣୀତ୍ୱ ପରିହାର କରି ଜନନୀତ୍ୱରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେବା ପାଇଁ । ଠାକୁରଙ୍କ ମା' ହେବା କେତେ ଗୌରବର ବିଷୟ । ସେ କହିଛନ୍ତି, 'ମା', ତୁମ ଶିଶୁ ପୁତ୍ର ପରି ମୋତେ ତୁମ କୋଳରେ ଟିକେ ସ୍ଥାନ ଦିଅ ।' ପୂଜାରେ ଡେରି ହେଲେ ଭାବିବ ମୋ ପୁଅ ମୋତେ ଅନେଇ ବସିଥିବ, ତାକୁ ଭୋକ ହେଉଥିବ । ଠାକୁର ସତରେ ଆମକୁ ଅନାଇ ବସନ୍ତି । ଥରେ ଠାକୁର ସମୁଦ୍ରକୂଳ ବୁଲିଯିବା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଦୁର୍ଗାଚରଣ ଭାଇ ପ୍ରଭୃତିଙ୍କୁ କହିଲେ, 'ତୁମେମାନେ କଣ ମୋ ସଙ୍ଗରେ ବୁଲିଯିବାକୁ କଷ୍ଟ

ବୋଧ କର ? ତୁମମାନଙ୍କ ଆସିବା ଡେରି ହେଲେ ମୁଁ ଅନେଇ ରହିଥାଏ ।' ତେଣୁ ଆମେ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଅପେକ୍ଷା ନ କରାଇ ଆମେ ପୂଜା ସମୟର ଟିକେ ଆଗରୁ ପହଞ୍ଚିବା ଦରକାର । ସେ ଆମ ଘରର କର୍ତ୍ତା । ଘର ଭିତରେ ଚଳିବା ଭିତରେ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଭିତରେ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଦେଖିବ । ଶାଶୁ, ଶ୍ୱଶୁର, ପିଲା ସମସ୍ତଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ ଅଭ୍ୟାସ କରିବ । ଠାକୁରଙ୍କୁ ନେଇ ଯେଉଁ ସଂସାର, ତାହା ଠାକୁରଙ୍କ ସଂସାର । ଠାକୁର ସବୁବେଳେ କହିଛନ୍ତି ରମଣୀତ୍ୱକୁ ପରିତ୍ୟାଗ କରି ଅର୍ଥାତ୍ ଆତ୍ମସୁଖ ବର୍ଜନ କରି ଜନନୀତ୍ୱରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହେବା ପାଇଁ । ସାଧାରଣ କର୍ମ ବନ୍ଧନର କାରଣ, ଗୁରୁଙ୍କ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟ କଲେ ବନ୍ଧନ ରହେନି । ଯେଉଁଠି ନିଜ ଚେଷ୍ଟାର ଶେଷ, ସେଇଠି ତାଙ୍କ କୃପାର ଆରମ୍ଭ ହେବ । ଖାଲି ବସି କୃପା ମାଗିଲେ କୃପା ମିଳେନି । ସବୁଥିରେ ତାଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ ହେବ । ଯେତେବେଳେ ସତୀ ଅନସୂୟା ବୈକୁଣ୍ଠକୁ ଗଲେ ତାଙ୍କୁ ବିଷ୍ଣୁ ପଚାରିଲେ ବାଟରେ କଣ ସବୁ ଦେଖି କରି ଆସିଲ ? ସତୀ ଅନସୂୟା ଉତ୍ତର ଦେଲେ, 'ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ଭିତରେ ଆପଣଙ୍କୁ ଦେଖିଲି; ରୌରବ ନର୍କରେ ମଧ୍ୟ ଆପଣଙ୍କୁ ଦେଖିଲି, ସ୍ୱର୍ଗରେ ଆପଣଙ୍କୁ ଦେଖିଲି । ବାଟସାରା ଖାଲି ଆପଣଙ୍କୁ ଦେଖିଛି ଆଉ କିଛି ଦେଖିନି' । ଆମକୁ ଏଇ ଭାବ ରଖିବାକୁ ହେବ । ଆମେ ଭାବୁ କାମଟା ସରିଯାଉ ଠାକୁରଙ୍କ କାମ କରିବି । କିନ୍ତୁ ବାସ୍ତବରେ ଭଗବତ୍ ଅଭାବଟାକୁ ଚିନ୍ତା କଲେ, ସଂସାର ଅଭାବ ଦୂର ହେବା ସଂଗେ ସଂଗେ ଭଗବତ୍ ଅଭାବ ଦୂର ହେବ । ଏ ବିଷୟରେ ଗୋଟିଏ ସୁନ୍ଦର ଗପ ଅଛି । ଗୋଟିଏ ଦେଶର ରାଜା ସବୁଦିନ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ ସଂଧ୍ୟା ୬ଟାରେ ଭଗବତ୍ ଆରାଧନା କରନ୍ତି । ଶତ୍ରୁ ରାଜା ଏହା ଗୁପ୍ତଚର ଦ୍ୱାରା ଜାଣି ପାରି ଦିନେ ସେହି ସମୟରେ ରାଜ୍ୟ ଆକ୍ରମଣ କଲେ । ରାଣୀ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ରାଜାଙ୍କ ଉପାସନା ଗୃହ କବାଟ ବାଡେଇ ରାଜାଙ୍କୁ ଶତ୍ରୁ ଆକ୍ରମଣ କରିବା ବିଷୟ ଜଣାଇଲେ । ମାତ୍ର ରାଜା ଦ୍ୱାର ଖୋଲିଲେନି, ରାଜାଙ୍କର ଉପାସନା ସରିବା ପରେ ସେ ଯୁଦ୍ଧ ନିମିତ୍ତ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇ ନିଜ ଘୋଡା ପାଖକୁ ଗଲେ । ତାଙ୍କ ଘୋଡା ସେତେବେଳକୁ ଭୀଷଣ ଧଇଁସଇଁ ହେଉଥାଏ । ରାଜା ଖବର ପାଇଲେ ଯେ ଶତ୍ରୁ ରାଜା ପରାସ୍ତ ହୋଇ ପଳାୟନ କରିଛନ୍ତି । ରାଜା ଜାଣିପାରିଲେ ଯେ ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ସିପାହୀ ବେଶରେ ତାଙ୍କ ଘୋଡା ନେଇ ଯୁଦ୍ଧ କରିଛନ୍ତି । ତେଣୁ ଆମେ ଠାକୁରଙ୍କ କାମ କଲେ ଆମର ସବୁ କାମ ଆପଣା ଛାଏଁ ହୋଇଯିବ ।

ହେମଲତା ମା' ଙ୍କର ଟେଲିଫୋନ୍ ଦ୍ୱାରା ବକ୍ତବ୍ୟ ଶେଷ ହେବା ପରେ ଶ୍ରେୟା ପ୍ରଭାକର 'ଜ୍ଞାନ ସୂତାରେ ତୁ ...' ସଂଗୀତଟି ଗାନ କରିଥିଲେ । ତତ୍ପରେ ବୈରାଗୀ ଭାଇ ଦ୍ରୌପଦୀ ଓ ସତ୍ୟଭାମା ପ୍ରସଙ୍ଗ ଆଲୋଚନା କରୁଥିବା ବେଳେ ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ସଭାପତି ଓ ପରିଚାଳକ ଶ୍ୟାମ ଭାଇଙ୍କୁ ମହିଳା ସଭାରେ ଟେଲିଫୋନ୍ ମାଧ୍ୟମରେ କିଛି କହିବା ପାଇଁ ଅନୁରୋଧ କରା ଯାଇଥିଲା । ଶ୍ୟାମ ଭାଇ ତାଙ୍କର ବକ୍ତବ୍ୟ ଆରମ୍ଭ କରି କହିଲେ, 'ଭଲ ପାଇ ଯାହା ହେବ, ସାଧନ ଭଜନ ଦ୍ୱାରା ତା କେବେ ହେବ ନାହିଁ । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ନାମ ସ୍ମରଣ, ମନନ ଦ୍ୱାରା ଭଗବତ୍ ସ୍ୱରୂପରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇପାରିବ । ସବୁବେଳେ ତାଙ୍କ କାର୍ଯ୍ୟରେ ମନ ଲଗାଇବାକୁ ହେବ । ଏଠି ସବୁ ଆମର ଅଭିନୟ ଚାଲିଛି । ଅଭିନୟ ଶେଷରେ ଆମେ ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯିବା । ଏହା ମନରେ ସ୍ମରଣ ରହିବା ଦରକାର । ସଦା ସର୍ବଦା ନାମ ନେଲେ ସୂକ୍ଷ୍ମ ଦେହ ଗଠିତ ହେବ । ଭାବ ପାଞ୍ଚ ପ୍ରକାର; ଦାସ୍ୟ, ସଖ୍ୟ, ବାତ୍ସଲ୍ୟ, କାନ୍ତା, ମଧୁର । ଆମେ ଏଠି ଯାହା କରୁଛୁ, ଆମ ଖୁସୀରେ କରୁଛୁ । ଏଠି ସେବାର ରିହରସାଲ୍/ପୂର୍ବାନୁବୃତ୍ତି ହେଉଛି । ପ୍ରକୃତ ସେବା ହେଲା ସେବ୍ୟଙ୍କର ମନ ବୁଝି ସେବା କରିବା । ତାଙ୍କୁ କଣ ଭଲ ଲାଗେ ଜାଣି ପାରି ତାହା କରିବା । ଏହାର ପ୍ରକୃଷ୍ଟ ଉଦାହରଣ ହେଉଛନ୍ତି ଯୋଗମାୟା ଦେବୀ । ସେ ସବୁବେଳେ ଠାକୁରଙ୍କ ମନ ଜାଣି ସେବା କରନ୍ତି । ଠାକୁରଙ୍କୁ କେବେ କିଛି କହିବାକୁ ପଡେ ନାହିଁ । ଗୁରୁଙ୍କୁ ଯେ ଯେତେ ଭାବିବ ସେ ସେତେ ଉପରକୁ ଉଠିଯିବ । ଭଗବତ୍ ସ୍ୱରୂପରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ହୋଇଯିବ । ପ୍ରକୃତ ସେବା କରିବାକୁ ହେଲେ ନିଜକୁ ଭଗବାନ୍ ହେବାକୁ ପଡିବ ।

ତୁମେ ଭଗବାନ ମୋହର
ତୁମେ ମୋର ସେବକ
ତୁମ ପାଇଁ ଗୃହ ବର୍ଜନ
ତୁମ ପାଇଁ ଏ ଭେକ
ସାଧନ ଭଜନ ତୁମରି
ପାଇଁ ଯିବା ଆସିବା........

ଭଲପାଇ ସେବା କଲେ ପ୍ରେମସେବୋତ୍ତରା ଗତି ପ୍ରାପ୍ତ ହେବ' । ଶ୍ୟାମ ଭାଇଙ୍କ ବକ୍ତବ୍ୟ ଶେଷହେବା ପରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କୁ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଗ ନିବେଦନ କରାଯାଇଥିଲା ଓ ଭକ୍ତମାନେ ପ୍ରସାଦ ସେବନ କରିଥିଲେ ।

ଅପରାହ୍ନ ଅଧିବେଶନ ଘ୨:୩୦ ସମୟରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । ପ୍ରତୀକ୍ଷା 'ପ୍ରାଣର ମଣି ନ ଯାଏ ହଜି ...' ଗାନ ପରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କୁ ଆବାହନ କରାଯାଇ ବିଦାୟ ସଭା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିଲା । 'ପଦତଳ ମନୋହର ...' ବନ୍ଦନା ଗାନ କରାଯିବା ପରେ ବିଶ୍ୱଜିତ୍ ଭାଇ 'ସାରସ୍ୱତ ମାଧୁରୀ'ରୁ 'ସାଧକଙ୍କର ଜ୍ଞାତବ୍ୟ ବିଷୟ' ପ୍ରବନ୍ଧ ପାଠ କଲାପରେ କେନ୍ଦ୍ରପ୍ରତିନିଧି ବୈରାଗୀ ଭାଇ ଏହି ସମ୍ମିଳନୀରେ ଯୋଗଦେଇ ତାଙ୍କୁ କିପରି ଲାଗିଲା ସେ ବିଷୟରେ ଅଭିମତ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ । ସେ କହିଲେ, 'ସମ୍ମିଳନୀ ପୂର୍ବରୁ ସବୁବେଳେ ପ୍ରାର୍ଥନା

କରିବ । ସଦା ସର୍ବଦା ଠାକୁରଙ୍କ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରିବ । ମୁଁ ସବୁବେଳେ ସମ୍ମିଳନୀରେ ପଛ ଧାଡିରେ ବସିବା ଲୋକ, ଏଠି ଠାକୁର ଏହି ସୌଭାଗ୍ୟ ଦେଇଛନ୍ତି । ଯେଉଁମାନେ ଏଠି ଠାକୁରଙ୍କ ଲୋକ ଅଛନ୍ତି, ସମସ୍ତେ ଉଚ୍ଚଶିକ୍ଷିତ । ଯେଉଁମାନେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଶିକ୍ଷାରେ ପାରଙ୍ଗମ, ସେମାନେ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଶିକ୍ଷା ମଧ୍ୟ ଶୀଘ୍ର ଶିଖିଯାନ୍ତି । ତତ୍ତ୍ୱଗୁଡିକ ସହଜରେ ବୁଝି ପାରନ୍ତି । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ପାଖରେ ମାତ୍ର ୪/୫ ବର୍ଷ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଦୁର୍ଗାଚରଣ ଭାଇ ବହୁତ କିଛି ଗ୍ରହଣ କରିପାରିଥିଲେ । ସେମିତି ବିବେକାନନ୍ଦ ମଧ୍ୟ ରାମକୃଷ୍ଣଦେବଙ୍କ ଶେଷ ସମୟ ବେଳକୁ ତାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ ଅଳ୍ପ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଅଧିକ ଜ୍ଞାନ ଆହରଣ କରିଥିଲେ ।'

ତତ୍ପରେ ଉପସ୍ଥିତ ଭାଇ ଓ ମା' ମାନେ ଭାବବିନିମୟ କରିଥିଲେ । ଭାବବିନିମୟ ମଝିରେ 'କେଜାଣି ଏ ବେଳ ଆଉ ...' ଓ 'ମନ ହାତୀ ଆନେ ମାତି ...' ସଂଗୀତ ଗାନ କରାଯାଇଥିଲା । କୋଷାଧ୍ୟକ୍ଷ ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା ଭାଇ ସମ୍ମିଳନୀର ଆୟବ୍ୟୟ ହିସାବ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କୁ ନିବେଦନ କରିବାପରେ ସମସ୍ତ ସେବା ସମର୍ପଣ କରାଯାଇଥିଲା । ତତ୍‌ପରେ ଆସନ୍ତା ବର୍ଷ ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀ ପାଇଁ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ସହ ଭକ୍ତମାନଙ୍କୁ ନିମନ୍ତ୍ରଣ କରାଯାଇଥିଲା । ତ୍ରୁଟିବିଚ୍ୟୁତି ପାଇଁ କ୍ଷମା ପ୍ରାର୍ଥନାନ୍ତେ ଭାବବିହ୍ୱଳ ଭକ୍ତବୃନ୍ଦଙ୍କର ଅଶ୍ରୁପୂର୍ଣ୍ଣ ନେତ୍ର ଓ କୋହଭରା କଣ୍ଠରେ ବିଦାୟ ପାର୍ଥନା 'ତେଜି ଏ ବାୟୁମଣ୍ଡଳ ...' ଓ 'ଜୟଗୁରୁ' କୀର୍ତ୍ତନ ସହିତ ଆମେରିକା ସାରସ୍ୱତ ସଂଘର ୨୦୦୫ ମସିହା ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀ ଉଦ୍‌ଯାପିତ ହୋଇଥିଲା । ଭକ୍ତ ସମ୍ମିଳନୀରେ ସର୍ବମୋଟ ୫୫ ଜଣ ଭକ୍ତ ଭାଇ, ମା' ଓ ପିଲାମାନେ ଯୋଗଦାନ କରିଥିଲେ ।

ଯୋଗଦାନ କରିଥିବା ଭକ୍ତମାନଙ୍କର ତାଲିକା -

(୧) ଶ୍ୟାମ ସୁନ୍ଦର ଦାଶ, ସଭାପତି ଓ ପରିଗ୍ରାଜକ
ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘ, ପୁରୀ
(ଟେଲିଫୋନ୍ ମାଧ୍ୟମରେ)
(୨) ହେମଲତା ଦାଶ, ସଂପାଦିକା, ନୀଳାଚଳ ସାରସ୍ୱତ ମହିଳା ସଂଘ, ପୁରୀ
(ଟେଲିଫୋନ୍ ମାଧ୍ୟମରେ)
(୩) ବୈରାଗୀ ସାହୁ ଓ ଶାନ୍ତିଲତା ମା', ନୟାଗଡ ଶାଖା ସଂଘ
(୪) ବୈକୁଣ୍ଠ ନାଥ ପଣ୍ଡା ଓ ଯଶୋଦା ମା', କେନ୍ଦୁପାଟଣା ଶାଖା ସଂଘ
(୫) ଅଶ୍ୱିନୀ କୁମାର ନାୟକ, ସଂଘମିତ୍ରା ନାୟକ ଓ ଅସ୍ମୀତା
(୬) ବରଦା କାନ୍ତ ନାୟକ ଓ ସୋନିଆ ମହାନ୍ତି
(୭) ବିଜୟ ସାହୁ, ରତ୍ନା ଜେନା, ମୋହିତ୍ ଓ ଲାରା
(୮) ଜ୍ଞାନରଞ୍ଜନ ଦ୍ୱିବେଦୀ, ଶିବାନୀ ଦ୍ୱିବେଦୀ, ସ୍ୱାତୀ ଓ ଶ୍ରେୟା
(୯) ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା, ରଶ୍ମୀରେଖା ପଣ୍ଡା ଓ ବ୍ରିଜ୍ ଗୋପାଳ
(୧୦) ବିଶ୍ୱଜିତ୍ ସୁନ୍ଦର ରାୟ, ସ୍ମିତାରାଣୀ ସୁନ୍ଦର ରାୟ, ସୌମ୍ୟାଶ୍ରୀ ଓ ବେଦପ୍ରକାଶ
(୧୧) ପୃଥ୍ୱୀରାଜ ସାହୁ ଓ ଇପ୍‌ସିତା ସାହୁ
(୧୨) ରବିନାରାୟଣ ତ୍ରିପାଠୀ, ଗୀତା ତ୍ରିପାଠୀ, ଆଲୋକ ଓ ଅଂଶୁଲ୍
(୧୩) ପ୍ରଭାକର ବାଇ, ସ୍ମିତାରାଣୀ ବାଇ, ଶ୍ରେୟା ଓ ଶାଶ୍ୱତ୍
(୧୪) ଦେବରଞ୍ଜନ ସ୍ୱାଇଁ, ସୁଚିତ୍ରା ସ୍ୱାଇଁ, ଅଭିଷେକ ଓ ଅଙ୍କିତ୍
(୧୫) ବିନୟ କୁମାର ସାହୁ
(୧୬) ବୃନ୍ଦାବନ ସାହୁ ଓ ପଦ୍ମଗନ୍ଧା ସାହୁ
(୧୭) ସାନୁଜିତ୍ ସେନାପତି
(୧୮) ମହେଶ ପ୍ରସାଦ ଚୌଧୁରୀ ଓ ରଶ୍ମୀ ନାୟକ
(୧୯) ଉଷା ଅଗ୍ରୱାଲ୍
(୨୦) ଦୀପ୍ତି ମହାପାତ୍ର, ସନ୍ଦିପ୍ ମହାପାତ୍ର, ସାର୍ଥକ ଓ ସନତ୍
(୨୧) ଦିଲ୍ଲିପ୍ ମିଶ୍ର ଓ ରୋଜୀ ମିଶ୍ର
(୨୨) ଅମରେଶ ତ୍ରିପାଠୀ ଓ ଶାଲିନୀ ମା'

ଅଭିମତ ଓ ଅନୁଭୂତି

ଅଭିମତ (୧)- **Praying on a Jet Plane**

Since time immemorial, humans have been moving from place to place in search of better opportunities, in terms of food, shelter, livestock, wild hunt, learning and even faith. It is but an innate human desire to reach out to something better, something more powerful and in some cases, even something more mysterious. Today's demanding world makes it even more pertinent to move from place to place, forever in search of better opportunities and to meet stricter demands of work and pleasure. It is nothing but a modern quandary when deciding how to balance the stressful demands of a modern mobile existence in constant motion and the restful and peaceful state that is almost a tenet of traditional spiritual life that only seeks God as the ultimate refuge.

I face this dilemma almost everyday. I have to travel a lot for my work, particularly on aeroplanes. Five years back when I started traveling, it was a great struggle for me to come to terms with the fact, that I did not have the *Puja Aasana* where I could pray, the way I was used to every morning. Many times I used to be on a flight at the usual time of my daily prayers. Living out of a suitcase was frustrating enough and not being able to lead life the way I was used to, added to the misery. However, I also always remembered that Thakurji has postulated that *"Karma* is *dharma"* and human beings are defined by their work more than anything else. So, to maintain the critical balance between *karma* and the literal form of *dharma* is a challenge. And like all other challenges of life, those who can tide over this, get one step closer to God.

With time I got better at managing my red-eye flights, changing time zones, hotel rooms and started weaving in the daily prayers into my ever changing lifestyle. I started carrying my *parichaya patra* which I use as Thakurji's *vigraha* during the prayers. I also carry one of His books with me to read. So everyday, the desk in my hotel room becomes Thakurji's *Aasana*. I am also developing a habit of chanting *Jayaguru* mantra while I wait for security check-points at the airport or when I am 30,000 feet above the ground on a plane. This helps me to shut myself off from the rest of the world and makes my travel a lot less stressful. Earlier, I used to think of the morning as my time to pray, almost in a blind ritualistic manner, but now I consider every moment as an opportunity to think about Thakurji. Traveling gives me the opportunity to get some dedicated and quality time for prayers, which becomes difficult at home during weekends when I have to catch-up on all the household work from the entire week. When I look back five years, I cannot count the blessings that Thakurji has showered on me, but probably the most important one of them is that, he taught me a way to seamlessly integrate my spiritual and worldly duties.

Probably there has never been a time when spirituality has assumed more importance in solving a lot of human problems. But as our lives and human societies evolve, the definitions of our societal roles also have to adapt to keep pace with the world. We should adapt our religious rituals to allow us more flexibility in exercising our beliefs and empowering our faith in order to serve our need to reach one more step closer to the divine, whether traveling or doing any other human chore.

Sri Sri Thakur Charanashrita
Sri Amaresh Tripathy

ଅଭିମତ (୨)

I feel I am ignorant of Sri Sri Thakur's *mahima*. But, definitely there is a positive force which binds all of us within His family.

How I came to know Sri Sri Thakur: When I was a kid, I used to go to Berhampur Sangha Asan mandir with my parents and two sisters, every year, during His birthday celebration. At that time I had no clue on what was happening. I was more interested in playing with other kids. However, during the whole day activity I used to sit in the *bhajana* sessions. The beautiful part was that, while playing, I got slowly molded to the culture without realizing that I was being dragged into His system of simple life.

It is also interesting to write here, how my father got called in to Sri Sri Thakur's family. My father (Sisir Bhai) was blessed by Sri Sri Thakur during his college period. Once he was wandering around Berhampur town with friends and accidentally met one of his teachers on the way and asked where he was going. At that point of time his destiny was driving him for Sri Sri Thakur’s seva. Without getting a convincing answer from my father, the teacher asked him if he would come with him to a nice place. He landed up in a small ashram where Sri Sri Thakur was being worshiped by a few disciples. In various occasions my father had mentioned, how he got called in to Sri Sri Thakur’s family, how the incident changed his life and how he got involved in activities of Sri Sri Thakur gradually.

Once I grew up, I used to participate in puja at home, but didn’t get too much involved in any group activities but I always had Sri Sri Thakur in my heart. During B. Sc., as a college graduate I was frustrated with various things including not being able to achieve what I wanted to in studies. Being ignorant, I didn’t understand Thakur's philosophies well and used to pray him for materialistic gain but after reading His biography, I realized that this was not His shown path. I have not read a whole lot of his books; but whatever little I know, the most important thing I have learnt is self surrender. This brought two major changes in me. First, I stopped worrying for many unnecessary "what if" situations. Second, it brought an organized and disciplined life style.

Two aspects, “Strong Belief in Him" and "Self Surrender to Him" have transformed my life style from an unorganized child to a responsible individual. In many occasions I have felt His powers. His *krupa dristi* has smoothened every hurdle in my life. Life is bound to have ups and downs. His blessings protect us from extremes. In past few years I have experienced that there is a protective layer around us which is shielding us from external influences.

From my experience, I have realized that we all are dragged towards Him in various ways, directly or indirectly. If one takes one step towards Him, one will find Sri Sri Thakur three steps closer. I strongly feel there must be a reason which we are unaware of.

Sri Sri Thakur Charanashrita
Mahesh Choudhury

ଅଭିମତ (୩) – ପ୍ରାର୍ଥନା ବିଷୟରେ ମୋର ଅଭିମତ

‘ସଂଘସେବକ’ ପତ୍ରିକା ଏବଂ ଅନ୍ୟ ପୁସ୍ତକମାନଙ୍କରେ ପ୍ରାର୍ଥନାର ଉପକାରିତା ଓ ତାହାର ପଦ୍ଧତି ବିଷୟରେ ଲେଖାଯାଇଛି । ମୁଁ ଏହି ଉପଦେଶଗୁଡିକରୁ ଯାହା ବୁଝିଛି, ଉପଲବ୍ଧି କରିପାରିଛି ଏବଂ ଶିଖିପାରିଛି ତାହା ସଂକ୍ଷେପରେ ଏଠାରେ ଲେଖୁଛି । ମୋ ମତରେ ପ୍ରାର୍ଥନାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଶ୍ରୀଚରଣରେ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ କରିବା ଏବଂ ତାଙ୍କର ସେହି ଚରଣ କମଳକୁ ନିଜ ହୃଦୟ ମଧ୍ୟରେ

ରଖି ତାଙ୍କୁ ଧ୍ୟାନ କରିବା । କର୍ମମୟ ଜୀବନରେ ଯେତେ ବ୍ୟସ୍ତ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସକାଳେ ଏବଂ ସଂଧ୍ୟାରେ ତାଙ୍କୁ ନିୟମିତ ପୂଜା କରିବା ଏବଂ ତାଙ୍କ ନାମ ଜପ କରିବା ଉଚିତ୍ । ଏହାଦ୍ୱାରା ମନରେ ଦୃଢ ବିଶ୍ୱାସ ଏବଂ ଭକ୍ତିଲାଭ ହୋଇଥାଏ । ଦୈନନ୍ଦିନ କର୍ମକୁ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ କର୍ମ ଭଳି ଭାବି ଚଳିପାରିଲେ, ସେହି କର୍ମ ନିଷ୍କାମ କର୍ମ ବୋଲି ବିବେଚିତ ହୋଇଥାଏ । ଏହାଦ୍ୱାରା ମନର ଅହଂ ଭାବ ନଷ୍ଟ ହୋଇଥାଏ । ଏହି ଭାବ ମନରେ ଆଣିବା ସହଜ ନୁହେଁ । ଏଥିପାଇଁ କଠୋର ସାଧନା ଏବଂ ଦୈନନ୍ଦିନ ଅଭ୍ୟାସ କରିବା ଦରକାର । ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବା ଏକ ଦୈନନ୍ଦିନ ଅଭ୍ୟାସ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହାଦ୍ୱାରା ମନର ସଂଯମ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥାଏ ।

ପ୍ରାର୍ଥନାର କେତେଗୋଟି ପଦ୍ଧତି ଏଠାରେ ଲେଖୁଛି । ସକାଳେ ଏବଂ ସଂଧ୍ୟାରେ ଧ୍ୟାନ କରିବା ନିତାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ । ଧ୍ୟାନ ସମୟରେ ନିଃଶ୍ୱାସ ଏବଂ ପ୍ରଶ୍ୱାସର ଗତିକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରି ତାହାର ଗତିକୁ ଆୟତ୍ତ କରିପାରିଲେ ମନର ସ୍ଥିରତା ଆସେ । ମନ ମଧ୍ୟରେ ଏକପ୍ରକାର ଆନନ୍ଦ ଆସିଥାଏ । ଏହା ଫଳରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ପ୍ରତି ବିଶ୍ୱାସ ଓ ଭକ୍ତିଭାବ ଆସିଥାଏ । ତଦ୍ଦ୍ୱାରା ଇନ୍ଦ୍ରିୟମାନଙ୍କୁ ଆୟତ୍ତ କରାଯାଇଥାଏ । "ଜୟଗୁରୁ" ନାମ ନେବା ମଧ୍ୟ ଏକ ପ୍ରକାର ପ୍ରାର୍ଥନା । ଏହି ନାମର ମହାତ୍ମ୍ୟ ବହୁତ । ଏହି ନାମରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ବିଭୋର ହୋଇଯିବା ଉଚିତ୍ । ଏହା ଦ୍ୱାରା ଅସାଧ୍ୟ ସାଧ୍ୟ ହୋଇଥାଏ ।

ଅନ୍ୟ ଏକ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଦେଖିଲେ, ପ୍ରାର୍ଥନା ହେଉଛି ଚିତ୍ତଶୁଦ୍ଧିର ଏକ ପ୍ରକାର ଅବଲମ୍ବନ । ଚିତ୍ତଶୁଦ୍ଧି ହେଲେ ଭଗବତ୍ ଦର୍ଶନ ଲାଭ ହୋଇଥାଏ । ପ୍ରାର୍ଥନା ଦ୍ୱାରା ମନୋବଳ ବିଶେଷ ଭାବରେ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥାଏ ଏବଂ କୌଣସି କାମ ଅସମ୍ଭବ ମନେ ହୁଏ ନାହିଁ । ମନରୁ ଅନ୍ୟ ସବୁ ଚିନ୍ତା ଲୋପପାଇ ମନ ସ୍ଥିର ହୋଇଥାଏ । ମୁଁ ମୋ ଜୀବନରେ ଏହା କିଛି ମାତ୍ରାରେ ଉପଲବ୍ଧି କରିଛି ।

ପ୍ରାର୍ଥନା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କଠାରେ ପାର୍ଥିବ ଇଚ୍ଛା ପ୍ରକାଶ କରିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ । ଆମେ କେଉଁ ସମୟରେ କ'ଣ ମାଗିବାକୁ ହୁଏ, ତାହା ଠିକ୍ ଜାଣିନଥାଉ । ଏହା ଜାଣିବା ପାଇଁ ଜ୍ଞାନଲାଭ ନିତାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ । ଆମ ଜୀବନରେ ଯାହା ହେଉଛି, ତାହା ଠାକୁରଙ୍କଠାରେ ଜଣାଇବା ଦରକାର ଏବଂ ତାଙ୍କଠାରେ ଦରଖାସ୍ତ ଦେବା ଦରକାର । ଆମମାନଙ୍କର ଯେତେବେଳେ ଯାହା ଦରକାର ତାହା ସେ ଉଚିତ୍ ସମୟରେ ପୂରଣ କରିଥାନ୍ତି । ତେଣୁ ଭକ୍ତି ଓ ବିଶ୍ୱାସ ହିଁ ଠାକୁରଙ୍କଠାରେ ସର୍ବଦା ମାଗିବା ଉଚିତ୍ । କାରଣ, ଆମ ଜୀବନରେ ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଉନ୍ନତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏହି ଦୁଇଟି ବହୁତ ଉପକାର କରେ । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ କୃପା ଦ୍ୱାରା ଅସାଧ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟ ସହଜରେ ହୋଇଯାଇଥାଏ । ପ୍ରାର୍ଥନାର ଅନ୍ୟ ଏକ ଉପକାରିତା ହେଉଛି ସତ୍ୟଲାଭ କରିବା । ସତ୍ୟଲାଭ କଲେ ଚିତ୍ତ ଶୁଦ୍ଧ ହୋଇଥାଏ । ଏହା ଦ୍ୱାରା ଭକ୍ତି ବୃଦ୍ଧି ପାଇଥାଏ ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ପରିଚୟ ପତ୍ରରେ କହିଛନ୍ତି ଯେ, ଆମମାନଙ୍କୁ ପରିଚାଳିତ କରିବା ହିଁ ତାଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ, କିନ୍ତୁ ଆମେମାନେ ତାଙ୍କର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଠିକ୍ ଭାବେ ବୁଝିପାରିନଥାଉ । ତାଙ୍କ କୃପା ଲାଭ ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବା ସଂଗେ ସଂଗେ, ତ୍ୟାଗ ଏବଂ କଷ୍ଟ ସହ୍ୟ କରିବା ନିତାନ୍ତ ଦରକାର । ଜୀବସେବା ଦ୍ୱାରା ମଧ୍ୟ ଚିତ୍ତ ଶୁଦ୍ଧ ହୋଇଥାଏ । ନିଃସ୍ୱାର୍ଥପର ହୋଇ ଅନ୍ୟକୁ ସାହାଯ୍ୟ କରିପାରିଲେ ଭଗବାନ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇଥାନ୍ତି । ଅନ୍ୟର ଉପକାର କରି ତାହାଠାରୁ କିଛି ପ୍ରତ୍ୟାଶା ନ ରଖିଲେ ତାହା ଭଗବତ୍ ସେବା ବୋଲି ଗଣ୍ୟ ହୋଇଥାଏ । ଏହିପରି ଭାବ ମନ ମଧ୍ୟରେ କମ୍ ଦେଖାଯାଇଥାଏ । ପର ଦୁଃଖରେ ଦୁଃଖୀ, ପର ସୁଖରେ ସୁଖୀ ହେବାପାଇଁ ସର୍ବଦା ଚେଷ୍ଟା କରିବା ଦରକାର । ଏହା ଭଗବତ୍ ସାଧନାର ମେରୁଦଣ୍ଡ ।

ଆମେ କିପରି ଭଲ ଭାବରେ ସେବା କରିପାରିବା, ସେଥିପାଇଁ ସବୁ ସମୟରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବା ଉଚିତ୍ । ସେବା ଦ୍ୱାରା ମନର ଅହଂଭାବ ବିନାଶ ହୋଇଥାଏ । ସେବା ସମୟରେ ମନରେ ଅନ୍ୟ କିଛି ଚିନ୍ତା ଯେପରି ନ ଆସେ ସେଥିପାଇଁ ଯତ୍ନ ନେବା ଦରକାର । କିନ୍ତୁ ମନର ଚଞ୍ଚଳତା ହେତୁ ସେବା ସମୟରେ ମନରେ ଅନ୍ୟ ଚିନ୍ତା ଆସିଥାଏ । ତେଣୁ ମନର ସଂଯମ ନିତାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଚରଣ କମଳରେ ଏହି ବିନୀତ ପ୍ରାର୍ଥନା ଯେ ଆମେ କିପରି ଭଲ ସେବକ ହୋଇପାରୁ ଏବଂ ତାଙ୍କ ପ୍ରଦର୍ଶିତ ମାର୍ଗରେ ଚଳିପାରୁ । ସେଥିପାଇଁ ସେ ଆମ ଦେହ, ମନ, ପ୍ରାଣରେ ଭକ୍ତି, ବିଶ୍ୱାସ ଓ ଶକ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତୁ ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଚରଣାଶ୍ରିତ
ଶ୍ରୀ ଅଶ୍ୱିନୀ ନାୟକ

ଅଭିମତ (୪) - ମୋ ଜୀବନରେ ଠାକୁରଙ୍କ ପ୍ରଭାବ -୨

ଗତବର୍ଷ ସମ୍ମିଳନୀରେ ବ୍ରଜଭାଇ ଭାବବିନିମୟ କରି କହିଥିଲେ, ବର୍ଷକ ମଧ୍ୟରେ ଆମେ ସଂଘକାର୍ଯ୍ୟ କ'ଣ କରିଛେ, ଆସନ୍ତା ବର୍ଷ କ'ଣ କରିବା, କେଉଁଠାରେ ତ୍ରୁଟି ରହିଲା ଇତ୍ୟାଦି ପ୍ରତିବର୍ଷ ସମ୍ମିଳନୀରେ ସମୀକ୍ଷା କରିବା ଏବଂ ସଂଘର ଉନ୍ନତି ପାଇଁ ସର୍ବଦା ଚେଷ୍ଟା ନିରତ ହେବା ।

ବ୍ରଜଭାଇଙ୍କର ଏହି ଅଭିମତ ଶୁଣି ମୋତେ ବହୁତ ଭଲ ଲାଗିଥିଲା । ମୋତେ ଲାଗିଥିଲା ଯେପରି ଏହି କଥାଟିର ମର୍ମ ଆମର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଜୀବନରେ ମଧ୍ୟ ବିଶେଷ ଭାବେ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ । ମୁଁ ନିଜର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଜୀବନରେ ଏହାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରିବାକୁ ମନରେ ଭାବିଥିଲି । ସମ୍ମିଳନୀ ସମାପ୍ତ ହେବାପରେ ଘରକୁ ଆସି ଚିନ୍ତାକଲି, ମୁଁ ସମ୍ମିଳନୀକୁ ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ଠାକୁରଙ୍କ କାମ କ'ଣ କରୁଥିଲି ଏବଂ ଆସନ୍ତା ସମ୍ମିଳନୀ ବେଳକୁ କ'ଣ ଅଧିକ କରିବାପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରିବି ।

(୧) ମୁଁ ଯେବେ ପ୍ରଥମେ ଆମେରିକା ଆସିଲି, ଆମେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ପଞ୍ଚୋପଗ୍ରହ ପୂଜା କରୁନଥିଲୁ । କେବଳ ସକାଳେ ଓ ସଂଧ୍ୟାରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଥିଲୁ । ତା'ର ପ୍ରାୟ ବର୍ଷେ ପରେ (୨୦୦୫ ଜୁଲାଇ ମାସର ପ୍ରଥମ ସପ୍ତାହ ଠାରୁ) ପଞ୍ଚୋପଗ୍ରହ ପୂଜା ଆରମ୍ଭ କଲୁ । ପ୍ରାୟ ଏକ ସପ୍ତାହ ଫଳ ଓ ମିଷ୍ଟାନ୍ନ ଭୋଗ ଦେଇଥିଲୁ । ତା'ପରେ ରୋଷେଇ କରି ଭୋଗଦେବା ଆରମ୍ଭ କଲୁ । ଅନେକ ସମୟରେ ବାହାରକୁ ଯାଇଥିଲେ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଘରେ ପହଞ୍ଚି ରୋଷେଇ କରି ହୁଏନାହିଁ, ତେଣୁ ଫଳ ଭୋଗ ଦେଇଥାଉ । ଏହିପରି ୪-୫ଥର ହେବାପରେ, କେଉଁଠାକୁ ଯାଇଥିଲେ time adjust କରି ଘରକୁ ଠିକ୍ ସମୟରେ ଫେରିଆସୁ । North Carolina ପାଠଚକ୍ର ପାଇଁ ଆମେ ମାସକୁ ଥରେ ଶନିବାର ଦିନ ଯାଉ ଏବଂ ରବିବାର ସଂଘପୂଜା ସରିବା ପରେ ପ୍ରସାଦ ପାଇ ଘରକୁ ଫେରୁ । ଘରେ ପହଞ୍ଚିବାବେଳକୁ ପ୍ରାୟ ରାତି ୯ଟା ହୋଇଯାଏ । ସେଦିନ ଆଉ ରୋଷେଇ କରିହୁଏ ନାହିଁ, ତେଣୁ କେବଳ ଫଳ ଓ କ୍ଷୀର ଭୋଗ ଦେଉ । ଗତବର୍ଷ ସମ୍ମିଳନୀରୁ ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ୮-୧୦ ଥର ସଂଧ୍ୟାପୂଜା ଠିକ୍ ସମୟରେ ହୋଇପାରିନାହିଁ ଏବଂ North Carolinaରୁ ଫେରିବା ଦିନ ଠିକ୍ ସମୟରେ ପୂଜା ହୋଇପାରିନାହିଁ ।

(୨) ନିୟମିତ ଦିନଲିପି ପୂରଣ କରି ପ୍ରତିମାସରେ ବିଜୟ ଭାଇ କିମ୍ବା ଜ୍ଞାନ ଭାଇଙ୍କ ପାଖକୁ ପଠାଇବାକୁ ଭାବିଥିଲି । ତେଣୁ ଦିନଲିପି ପୂରଣ କରିବା ଆରମ୍ଭ କଲି । ପ୍ରଥମରୁ ଅନେକ ଜାଗାରେ 'କରିନାହିଁ' ବୋଲି ଲେଖିବାକୁ ପଡିଲା ଏବଂ ସେଥିପାଇଁ କିଛିଦିନ ପରେ ଦିନଲିପି ଲେଖିବା ବନ୍ଦ କରିଦେଲି । ପ୍ରତିଥର ଭାବେ ଆସନ୍ତା ମାସରୁ ଚେଷ୍ଟା କରିବି; ଦିନଲିପିରେ ଯାହାସବୁ ପୂରଣ କରିବାକୁ କୁହାଯାଇଛି, ସେସବୁ ଠିକ୍‌ଭାବରେ କରିବି ଏବଂ ନିୟମିତ ସଂଘରେ ଯୋଗଦେବି । ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏହା ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ପାଖରେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଛି, ଶକ୍ତି ଦିଅନ୍ତୁ ଦିନଲିପିରେ ଯାହାସବୁ ପୂରଣ କରିବାକୁ କୁହାଯାଇଛି, ସେ ସବୁ ଯେପରି ଠିକ୍‌ଭାବରେ ପାଳନ କରିପାରିବି ।

(୩) ସକାଳ ପୂଜା ପ୍ରାୟ ପ୍ରତିଦିନ ଠିକ୍ ସମୟରେ ହୋଇପାରୁଛି । କେତେକ ଦିନ ପୂଜା ସମୟକୁ ମୁଁ ଭୋଗରାନ୍ଧି ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥାଏ, କିନ୍ତୁ ଘରଭାଇଙ୍କର ଧ୍ୟାନ ସରିନଥିବାରୁ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଜଣାଇ ପୂଜା ଡେରିରେ କରାଯାଏ ।

ସ୍ୱାମୀ ଶିବାନନ୍ଦଙ୍କର ଗୋଟିଏ କଥା - 'An ounce of practice weighs more than tons of theory' ବହୁତ ଭଲ ଲାଗେ । ସଂଘପୂଜା, ପାଠଚକ୍ର ଇତ୍ୟାଦିରେ ଅନେକ କଥା ପଢାଯାଉଛି ଏବଂ ଆଲୋଚନା କରାଯାଉଛି । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଉପଦେଶଗୁଡିକ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଜୀବନରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାପାଇଁ ଚିନ୍ତା କରେ । ଅନେକ ସମୟରେ ବୈଷୟିକ ଚିନ୍ତା ମନକୁ ବହୁତ ବିଚଳିତ କରେ । ସେତେବେଳେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କୁ ଜଣାଏ ଏବଂ ପ୍ରାର୍ଥନା କରେ ସେ ସତ୍‌ପଥରେ ଆମକୁ ପରିଚାଳିତ କରନ୍ତୁ ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଦର୍ଶକୁ ଯେପରି ଜୀବନରେ ରୂପ ଦେଇପାରିବୁ ସେଥିପାଇଁ ଆଶୀର୍ବାଦ କରନ୍ତୁ ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଚରଣାଶ୍ରିତା
ଶ୍ରୀମତୀ ସୋନିଆ ମହାନ୍ତି

ଅଭିମତ (୪) – Life & Experiences with Sri Sri Thakur

It is my privilege to share with you all, my life and experiences with Sri Sri Thakur, how I came to him, what attracted me to him and how his presence transforms my life experiences every moment.

I was born in a family that valued a long tradition linked to the worship of Lord Jagannath. Our ancestral place in Puri is one of the homes where *Maa Lakshmi* stops by on *Hera Panchami* (fifth day after *Ratha Jatra*) on her way back from *Gundicha Mandira* after destroying a portion of the *ratha*. I grew up with sound moral values and a deep sense of what was right and wrong. I had no knowledge of Thakur till I met Nrupal Jee Bhai (who was like a grandfather to me) in my youth years. Nrupal Jeje used to visit our house and we discussed a number of things. My parents had the privilege to know about Thakur from him and the knowledge trickled down to me second hand. At that time I was too focussed on other things and it did not make a lasting impression on me. Subsequently, I got to know more about Thakur.

However, I believe my true introduction to Sri Sri Thakur was through my membership and participation in America Saraswata Sangha. The real attraction to Thakur resulted after my first meeting with all *guru bhais* and *guru maas* during our first sammilani in August 2002. It was then I realized the true meaning of "*Seba*" – selfless service that comes from the bottom of one's heart and from true love for Thakur. My motivation to be a part of the *sangha* grew and I started reading Thakur's biography (the Oriya version) every morning. We were also reading Thakur's biography in our bi-weekly conference calls at that time, which accelerated my learning. In addition, I felt encouraged to follow the footsteps of my fellow *guru bhais* when I saw their dedication to Thakur's service. We sought permission from Nilachala Saraswata Sangha to setup Thakur's *Aasana* in our home. Our "*Parichalaka*", Shyam Bhai, was visiting North Carolina in August 2003 en route to our second sammilani and he accepted our invitation to grace the *Aasana Pratistha* at our home. I was nervous about the puja since I was doing everything pretty much for the first time including wearing a dhoti on my own. With a little help from Barada Bhai and Biswajit Bhai, I managed to perform the *Aarati*. For me this was one giant first step and I truly felt like being a member of a large extended family. My motivation to participate in various activities grew and I strived to attend all *pathachakra* and *sangha puja* sessions regularly. I have since applied for and obtained a formal membership to America Saraswata Sangha. I carry my *Parichaya Patra* with me always when I travel out of town. At home, I perform Thakur's puja every morning and evening. While on the road, I perform my puja in the mornings. A major attraction is participating in *sammilani seba*. I thoroughly enjoy joining my fellow *guru bhais* and *maas* in *aasana saja* and *bhoga prastuti seba*. I look forward to this opportunity and meeting all my fellow *guru bhais* and *maas* every year. I have been also participating in the North Carolina Saraswata Pathachakra which is usually hosted in *guru bhai/maa's* home on a Saturday of every month. During that time, we read and discuss Thakur's books in a very informal setting. It is a great opportunity for learning Thakur's teachings and interpreting them in a realistic and practical way. As always, the warmth and affection of my fellow *guru bhais* and *maas* draws me to the *sangha*.

I had a setback in my marriage in February 2005 and it was a difficult time for me. However, my reliance on Sri Sri Thakur, the *sangha* and a few close friends for support has helped me tide over the initial shock and pain. In the days following the separation, I was overwhelmed with the loss, shock and bitterness. I prayed to Thakur to give me the strength to get over negative thoughts. I had the compassion and support of all *guru bhais* and *maas* for which I am very thankful. My numerous conversations with Gyan Bhai and Bijoy Bhai helped me get clarity over aspects of life that were beyond my control. I just thought of Thakur whenever I felt low and lost. By Thakur's grace, with

passage of time, I have been able to get my emotions under control and am much stable now. I had the opportunity of meeting Shyam Bhai in Bhubaneswar during my trip to India in April 2006 and request permission from Nilachala Saraswata Sangha to perform Thakur's "*Nitya Puja*" at my home. The permission was granted for which I am very thankful to Thakur.

I continue to learn from my association with Sri Sri Thakur and the *sangha* every moment and change myself to be a better person. I have not been able to articulate here all the things that I have learnt and benefited from; and beg for forgiveness from Thakur and my fellow *guru bhais* and *maas*. *Jayaguru*.

Sri Sri Thakur Charanashrita
Sri Sanujit Senapati

ଅନୁଭୂତି (୧) - ଆମେରିକାରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର - ମୋ ଅନୁଭୂତିରୁ

ମୋର ଶ୍ୱଶୁର ବିଶ୍ୱନାଥ ପଣ୍ଡା କେନ୍ଦୁପାଟଣା ସଂଘର ଜଣେ ପରିଚୟ ପତ୍ରଧାରୀ ସଂଘସେବୀ ଥିଲେ । ସେ କେନ୍ଦୁପାଟଣା ସଂଘ ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ଶାଖାସଂଘ ଗୁଡିକ ସହ ମଧ୍ୟ ଓତଃପ୍ରୋତଃ ଭାବେ ଜଡିତ ଥିଲେ । ମୁଁ ବାହାହୋଇ ଆସିବା ପରେ ଆମ ଘରେ ଠାକୁରଙ୍କ ସହ ଜଡିତ ହୋଇଗଲି । ଏହିଠାରୁ ଠାକୁରଙ୍କ ଚରଣାଶ୍ରିତ ହୋଇ ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାଙ୍କର ସେବାପୂଜା କରିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇଛି । ମୋର ଶ୍ୱଶୁରଙ୍କ ଦେହାନ୍ତ ପରେ ମୁଁ କେନ୍ଦୁପାଟଣା ସଂଘର ଜଣେ ପରିଚୟ ପତ୍ରଧାରୀ ସଂଘସେବିକା । ମୋର ବଡପୁଅ ବ୍ରଜେନ୍ଦ୍ର ପଣ୍ଡା, ବୋହୂ ଓ ନାତି ଆମେରିକାରେ ବାସ କରନ୍ତି । ସେମାନେ ସବୁବେଳେ କୁହନ୍ତି ଆମେରିକା ବୁଲି ଆସିବାକୁ । ଠାକୁରଙ୍କ କୃପାରୁ ଗତ ବର୍ଷ ମୁଁ ଏବଂ ଆମ ଘର ଭାଇ ବୈକୁଣ୍ଠ ନାଥ ପଣ୍ଡା ଜୁଲାଇ ମାସରେ ଆମେରିକା ଯାଇଥିଲୁ । ସେଠାରେ ଆମେରିକା ବୁଲିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଠାକୁରଙ୍କୁ, ଠାକୁରଙ୍କ ପରିବାର ଏବଂ ସମ୍ମିଳନୀ ଦେଖିବାର ସୁଯୋଗ ମିଳିଲା । ପୁଅ ଯେତେବେଳେ ୧୯୮୭ ମସିହାରେ ଆମେରିକା ଗଲା ମୁଁ କହିଥିଲି, "ବାପାରେ, ସେଠାରେ ଧନ, ସଂପତ୍ତି, ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ଭରି ରହିଛି । ତୁ ସେଠାରେ ସବୁ ପାଇବୁ, କିନ୍ତୁ ଠାକୁରଙ୍କ ପୂଜା, ସମ୍ମିଳନୀ ଆଉ ପାଇବୁ କି ନାହିଁ !" ମୋତେ ବହୁତ ଦୁଃଖ ଲାଗିଥିଲା । ଏବେ ଯେତେବେଳେ ଜାଣିଲି ଆମେରିକାରେ ସମ୍ମିଳନୀ ହେବ, ଠାକୁର, ଭାଇ ଓ ମା'ମାନେ ଏକାଠି ହେବେ, ମୋର ଆନନ୍ଦର ସୀମା ରହିଲାନି ଏବଂ ମୋର ମନର ପୂର୍ବ ଧାରଣା ଦୂର ହୋଇଗଲା । ଆମେରିକାରେ ଠାକୁରଙ୍କ ପ୍ରଥମ ସମ୍ମିଳନୀ କ୍ୟାସେଟ୍ ଦେଖିବା ପରେ ମନରେ ସବୁବେଳେ ବ୍ୟାକୁଳତା ଆସୁଥିଲା ଯେ ମୁଁ ଯଦି ସେଠାକୁ କେବେ ଯାଏ, ସେତେବେଳେ କିପରି ସେଠାରେ ସମ୍ମିଳନୀରେ ଯୋଗ ଦିଅନ୍ତି । ଗତ ବର୍ଷ ଠାକୁରଙ୍କ ଅପାର କରୁଣାରୁ ସେ ସୁଯୋଗ ମିଳିଲା । ଆଗରୁ ସବୁବେଳେ ମୋ ମନରେ ଆସେ ଯେ ଆମେରିକାରେ କିପରି ଫୁଲ ମିଳୁଥିବ, ଠାକୁର କିପରି ସଜ୍ଜା ହେଉଥିବେ । କିନ୍ତୁ ସେଠାରେ ଯାଇ ଦେଖିବା ପରେ ମୋ ଆନନ୍ଦର ସୀମା ରହିଲାନି । କି ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଫୁଲ ! କି ସୁନ୍ଦର ସେ ସାଜସଜ୍ଜା !! ଆରତି ସମୟରେ ଭାଇ ଓ ମା' ମାନଙ୍କର କରତାଳି ସହ ନୃତ୍ୟ ମନେ ପଡିଗଲେ ଆଖିରୁ ଲୁହ ଗଡିଆସୁଛି । ଆନନ୍ଦ ସଭା ଖୁବ୍ ଆନନ୍ଦଦାୟକ ଥିଲା । ଭାବ ବିନିମୟ ସଭାରେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ କହିବା ପାଇଁ ଯେଉଁ ସୁଯୋଗ ଦିଆଯାଉଛି ଏବଂ ସମସ୍ତେ ନିଜ ନିଜର ଭାବ ବିନିମୟ କରୁଛନ୍ତି ତାହା ଆହୁରି ହୃଦ୍‌ବୋଧକ ହେଉଛି । ମୋତେ ଜାଣି ବେଶି ଖୁସି ଲାଗିଲା ଯେ, ଛୋଟ ପିଲାଙ୍କୁ ନେଇ ଯେଉଁ ଆନନ୍ଦସଭା କରାଯାଉଛି ତାହା ସେମାନଙ୍କ ମନରେ ଠାକୁରଙ୍କ ପ୍ରତି ଆଗ୍ରହ ଜାତ କରାଇବ । ବିଶେଷକରି ପିଲାମାନଙ୍କ ପାଇଁ କରାଯାଉଥିବା ଆଲୋଚନାଚକ୍ର ମଧ୍ୟ ବହୁତ ଶିକ୍ଷଣୀୟ ହେଉଛି । ଏହାଦ୍ୱାରା ପିଲାମାନେ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଜାଣିପାରିବେ ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ପରିବାରର ଜଣେ ମୁରବୀ ବୋଲି ମାନିବେ ।

ଆମେରିକାରେ ଥିବା ସମୟରେ ସମ୍ମିଳନୀ ଛଡା ସଂଘପୂଜା ଓ ଶାସ୍ତ୍ରପାଠରେ ମଧ୍ୟ ମୁଁ ଯୋଗ ଦେଇଛି । ପାଳିଆ ତାଙ୍କ ଗୃହାସନରେ ଆରତି କରନ୍ତି । ଅନ୍ୟମାନେ ଟେଲିଫୋନ୍ ମାଧ୍ୟମରେ ଯୋଗ ଦେଇ ସ୍ତୋତ୍ର ବନ୍ଦନା ଇତ୍ୟାଦି କରନ୍ତି ଓ ଭାବ ବିନିମୟ କରନ୍ତି । ମୋତେ ଲାଗିଲା, ଏମାନେ ଓଡିଶାରୁ ବହୁ ଦୂରରେ ଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଠାକୁରଙ୍କ ଆଦର୍ଶ ଓ ଭାବଧାରାକୁ ବେଶ୍ ଭଲ ଭାବେ ଧରି ରଖିପାରିଛନ୍ତି ଏବଂ ସର୍ବଦା ତାଙ୍କର କୃପା ଲାଭ କରୁଛନ୍ତି ।

ଏଠାରେ ମୋର ଗୋଟିଏ ଛୋଟିଆ ଅନୁଭୂତି ଲେଖୁଛି । ଦୁଇ ବର୍ଷ ପୂର୍ବେ ମୁଁ ଓ ଆମ ଘର ଭାଇ ପୂର୍ବ ଭାରତ ବୁଲି ଯାଇଥିଲୁ । ଯିବା ପୂର୍ବରୁ ଠାକୁରଙ୍କ ଆସନରେ ଜଣାଇଲି, ଠାକୁର ! ମାସକ ପାଇଁ ଆମେ ବସ୍‌ରେ ଯାଉଛୁ, ଆପଣ ଆମ ସାଙ୍ଗରେ ଚାଲନ୍ତୁ । ବହୁତ ସ୍ଥାନ ବୁଲି ଦେଖିଲୁ । ଗୟାରେ ମୋର ଶ୍ୱଶୁର ଓ ଶାଶୁଙ୍କ ଶ୍ରାଦ୍ଧ କଲୁ । ସେଦିନ ଭୀଷଣ ଖରା ହୋଇଥାଏ । ଆମକୁ ପ୍ରବଳ ଭୋକ କରିବାରୁ ଆମ ଘର ଭାଇ କହିଲେ ଅନ୍ୟମାନେ ଥା'ନ୍ତୁ, ଆସ ଆମେ ଆଗେ ଗାଡିକୁ ଚାଲିଯିବା । ଆମେ କିଛି ବାଟ ଆସିବା ପରେ ଆଉ

ରାସ୍ତା ପାଇଲୁ ନାହିଁ । ଯାହାଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ କେହି କିଛି କହିପାରୁନଥାନ୍ତି । ଏହି ପରି ଦୁଇ ଘଣ୍ଟା ବୁଲିବାପରେ ଏତେ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇପଡିଲୁ ଯେ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଡାକିଲି, "ଠାକୁର ! ଆମେ କୁଆଡେ ଯିବୁ ? କିପରି ଫେରିବୁ ?" କିଛି ସମୟ ପରେ ଜଣେ ଦୋକାନୀ କହିଲା, "ଏହି ରାସ୍ତା ଦେଇ ଯାଅ" । ଯାହାହେଉ ୫ ମିନିଟ୍ ଭିତରେ ଆମେ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ପାଇଗଲୁ । ଠାକୁରଙ୍କ ଅସୀମ କୃପା ଆମ ଉପରେ ଥିବାରୁ ଏହିପରି ହୋଇପାରିଥିଲା ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର କହିଥିଲେ, ସମୟ ଆସିବ ଏକ ନିଗମାନନ୍ଦ ସ୍ଥଳେ ଶତ ଶତ ନିଗମାନନ୍ଦ ଜନ୍ମ ନେବେ, ଯାହା ଏବେ ଆମେ ଅନୁଭବ କରୁଛେ । କେବଳ ଆମେରିକାରେ ନୁହେଁ, ସମୟ ଆସିବ ଦିନେ ସାରା ବିଶ୍ୱରେ ମଧ୍ୟ ଠାକୁରଙ୍କ ଭାବଧାରା, ସମ୍ମିଳନୀର ଧାରା ପ୍ରସାର ଲାଭ କରିବ । ଠାକୁର କହିଛନ୍ତି ତୁମେ ପ୍ରାର୍ଥନା କରିବା ସମୟରେ କେବେହେଲେ ସେବା ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କିଛି ମାଗିବ ନାହିଁ । ଆମର ଯହିଁରେ ମଙ୍ଗଳ ହେବ, ସେ ତାହାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିବେ । ଠାକୁର ଆଦର୍ଶ ଗୃହସ୍ଥ ଜୀବନ ଗଠନ ସଂପର୍କରେ କହିଛନ୍ତି, "ଆଦର୍ଶ ଗୃହସ୍ଥ ଜୀବନ ଗଠନ କରିବାକୁ ହେଲେ ପ୍ରଥମେ ନିଜ ପରିବାର ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦେବାକୁ ହେବ ଏବଂ ନିଜକୁ ଆଦର୍ଶ ଭାବରେ ଗଠନ କରିବାକୁ ହେବ ।" ଯଦି ଆମେ ନିଜକୁ ଠିକ୍ ଭାବରେ ଗଠନ କରିବାକୁ ଚାହିଁବା, ତେବେ ପ୍ରଥମେ ପରିଚୟ ପତ୍ରକୁ ପାଠକରି ଠିକ୍ ଭାବରେ ବୁଝି ସେହି ଅନୁସାରେ ଚଳିବା । ତାହାହେଲେ ଯାଇଁ ଠାକୁରଙ୍କ ମନୋମତ ସେବକ ବା ସେବିକାଟିଏ ହୋଇ ପାରିବା ।

ମୋ ମନ ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶ୍ନ ଆସୁଛି, "ଆମେରିକାରେ ଠାକୁରଙ୍କ ସମ୍ମିଳନୀ ହେଲା, କେବେ ଠାକୁରଙ୍କର ଆସନ ମନ୍ଦିରଟିଏ ହେବ ?" ଆମେରିକାର ସବୁ ଭାଇ ଓ ମା'ମାନେ ନିଜ ନିଜ ଗୃହାସନରେ ପ୍ରତିଦିନ ପ୍ରାର୍ଥନା କରନ୍ତୁ, ସେଠାରେ ଆସନ ମନ୍ଦିରଟିଏ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେଉ । ଶେଷରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଶ୍ରୀପାଦପଦ୍ମରେ ମୋର କୋଟି କୋଟି ପ୍ରଣାମ ଏବଂ ମା' ଓ ଭାଇମାନଙ୍କୁ "ଜୟଗୁରୁ" ସମ୍ଭାଷଣ ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଚରଣାଶ୍ରିତା
ଶ୍ରୀମତୀ ଯଶୋଦା ପଣ୍ଡା
କେନ୍ଦୁପାଟଣା ଶାଖାସଂଘ, ସାଲେପୁର

ଅନୁଭୂତି (୨) –

ମୋ ଜୀବନରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କର ପ୍ରଭାବ ବିଷୟରେ ଆଜି କିଛି ଲେଖିବାକୁ ମନରେ ଭାବିଛି । ମୁଁ ପିଲାଦିନରୁ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଜାଣିଛି । ବାହାଘର ପୂର୍ବରୁ ଅନେକ ସମୟରେ ଘରେ ସକାଳେ ଓ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ପୂଜା କରୁଥିଲି । ସକାଳେ ପୂଜା କଲାବେଳେ ପରିଚୟ ପତ୍ର ପଢୁଥିଲି । ଖାଲି ଅଭ୍ୟାସ ବଶତଃ ପଢିଦିଏ, କିଛି ବୁଝିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରେନି । ଏମିତି ଭାବରେ ପରିଚୟ ପତ୍ର ମୋର ମୁଖସ୍ଥ ହୋଇଯାଇଥିଲା । ଏବେ ନିଜ ସାଂସାରିକ ଜୀବନରେ ଯେତେବେଳେ ସବୁଦିନ ପରିଚୟପତ୍ର ପଢେ, ପୂର୍ବ ଭଳି ନପଢି ଅର୍ଥ ବୁଝି ପଢେ । ସେହି ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ପରିଚୟ ପତ୍ରରେ ମୋ ପାଇଁ ଓ ଅନ୍ୟ ମା'ମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସବୁ ପ୍ରକାର ସାଂସାରିକ ସୁବିଧା, ଅସୁବିଧା, ଦୁଃଖ, ସୁଖକୁ ଜୟ କରି ଧୈର୍ଯ୍ୟର ସହିତ ସଂସାର ଯାତ୍ରାକୁ ନିର୍ବାହ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରେରଣା ମିଳେ । ଛୋଟ ବଡ କରି ସଂସାରରେ ଅଭାବ ଅନାଟନ ଓ ସୁଖ ଦୁଃଖ ସବୁବେଳେ ଲାଗି ରହିଛି ଓ ଲାଗି ରହିଥିବ । ନିଜର ସୁଖକୁ ତ୍ୟାଗ କରି ଅନ୍ୟକୁ ଖୁସି କରିପାରିଲେ, ଆମର ନାରୀତ୍ୱ ଓ ମାତୃତ୍ୱର ଉନ୍ନତି ହୋଇ ପାରିବ । ସେହି ପରିଚୟ ପତ୍ର ପଢି ମନରୁ ରାଗ, ଅହଂକାର, ଅଭିମାନ ସବୁ ଦୂର ହୋଇଯାଏ । ପଢିଲାବେଳେ ଠାକୁରଙ୍କର ଗୋଟିଏ କଥା ବାରମ୍ବାର ମନେ ରଖିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରେ "ତୁମେ କେବଳ ଭଗବାନଙ୍କୁ ସର୍ବସ୍ୱ ସମର୍ପଣ କରି ସର୍ବାନ୍ତଃ କରଣରେ ତାଙ୍କରି ନାମ ଉଚ୍ଚାରଣ କରିଯାଅ" । ଠାକୁରଙ୍କର ଉପଦେଶ "ଗୃହିଣୀର ସ୍ୱାମୀ ସେବା ଓ ସନ୍ତାନ ପାଳନ ସ୍ୱଧର୍ମ । ତେଣୁ ନାରୀମାନଙ୍କର ସାଧନ ଭଜନର ସମୟ ଅଳ୍ପ । ସୁତରାଂ ସର୍ବଦା ଗୁରୁନାମ ଜପ କରିବାକୁ ଅଭ୍ୟାସ କରିବ" । ମୋ ଜୀବନରେ ଏହାର ଶ୍ରେଷ୍ଠତା ଉପଲବ୍ଧି କରିପାରୁଛି ।

ଗତବର୍ଷର (୨୦୦୫) ଅନୁଭୂତିଟିଏ ଲେଖୁଛି । ସ୍ୱପ୍ନରେ ଦିନେ ଦେଖୁଛି ଆମ ଆମେରିକା ସଂଘର ଭାଇ ଓ ମା'ମାନେ ସ୍ୱର୍ଗରେ ସମସ୍ତେ ସମ୍ମିଳନୀରେ ଏକାଠି ହେଲାପରି ମିଳିତ ହୋଇଛୁ । ଆମେମାନେ ସବୁ ଶୂନ୍ୟରେ ଗୁଳୁଛୁ । ତା'ପରେ ହଠାତ୍ ଦେଖୁଛି, ଛୋଟ ପେଣ୍ଡାଲ୍ ଉପରେ ଗୋଟେ ବଡ ଚେୟାରରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ସ୍ଥୂଳରେ ବସିଛନ୍ତି । ସେହିପରି ଶୂନ୍ୟରେ ଆମେ ସବୁ ଆମେରିକାର ଭାଇ ଓ ମା'ମାନେ ତାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ ବସିଛୁ । ସମ୍ମିଳନୀରେ ଅନ୍ୟମାନେ ଠାକୁରଙ୍କ କଥା ବୁଝାନ୍ତି, ଏଠାରେ କିନ୍ତୁ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ନିଜ ଶ୍ରୀମୁଖରେ ଆମମାନଙ୍କୁ ବୁଝାଉଥିଲେ । ମୋର କିନ୍ତୁ ମନେ ପଡୁନି, ଠାକୁର କ'ଣ ପ୍ରକୃତରେ କହୁଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ସ୍ୱରଟା ସବୁବେଳେ ମୋର କାନରେ ବାଜି ଉଠୁଛି । ଏଇ ସ୍ୱପ୍ନରୁ ମୋର ଜ୍ଞାନ ହେଲା ଯେ, ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ସମ୍ମିଳନୀରେ ନିଶ୍ଚୟ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ବିରାଜମାନ ହେଉଛନ୍ତି ।

ଠାକୁରଙ୍କ ସେବାରେ, ଅନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟରେ ଓ ଘର ଚଳାଇବାରେ ପ୍ରତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଭୁଲ୍ ତ ରହିଯାଉଛି । ମୋର ପ୍ରାର୍ଥନା, ପ୍ରାଣର ଠାକୁର ମୋତେ କ୍ଷମା କରି ତାଙ୍କର ମନୋମତ କରି ଗଢି ନିଅନ୍ତୁ । ଦୟାମୟ ଠାକୁର, ମୋର ତୁମ ଶ୍ରୀଚରଣରେ ଗୁହାରୀ, ଯେପରି ଏ ଜୀବନ ଥିବା ଯାଏ ପ୍ରତ୍ୟେକ ମୁହୁର୍ତ୍ତରେ ମୋର ମନ ପ୍ରାଣ ତୁମ ନିକଟରେ ରହିଥାଉ ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଚରଣାଶ୍ରିତା
ଶ୍ରୀମତୀ ଦୀପ୍ତି ମହାପାତ୍ର

ଅନୁଭୂତି (୩) - ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କୁ ପିତା ରୂପେ ପାଇବାର ମୋର ଅଭୁଲା ଅନୁଭୂତି

୧୯୭୬ ମସିହାର କଥା । ଦିନେ ପାରିବାରିକ ଗଣ୍ଡଗୋଳ ହେତୁ ନ ଖାଇ ଉପବାସରେ ମନଦୁଃଖରେ ଥିଲି । ଦିନସାରା ଘର ଭାଇଙ୍କ କଥା ମନେପକାଇ କାନ୍ଦୁଥାଏ । ଭାଇଙ୍କର ୧୯୭୩ ମସିହା ଡିସେମ୍ବର ମାସରୁ ଦେହାନ୍ତ ହୋଇଗଲାଣି । ତା' ପରଦିନ ଏକାଦଶୀ ଥାଏ । ମଧ୍ୟାହ୍ନରେ ସାନ ଝିଅ, ଦୀପ୍ତି, ଠାକୁରଙ୍କ ପାଖେ ଭୋଗ ଲଗାଇ ପ୍ରସାଦ ଖାଇବାକୁ ଦେଲା ।

ସେଦିନ ରାତିରେ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖୁଛି, ପୁରୀରେ ସମ୍ମିଳନୀ ହେଉଛି । ସବୁ ମା'ମାନେ ମିଶି ପ୍ରତୀକ୍ଷା ଗାନ କରୁଛନ୍ତି । ଦୁର୍ଗାଚରଣ ଭାଇ ସଂଘପୂଜାରେ ବୁଝାନ୍ତି ଯେ ଆମେମାନେ ସମସ୍ତେ ପ୍ରକୃତି ଓ ଠାକୁର ହେଉଛନ୍ତି ଏକା ପୁରୁଷ । ମୁଁ ମନେ ମନେ ଭାବୁଥାଏ କେହି ଭାଇମାନେ ନାହାନ୍ତି ଖାଲି ମା'ମାନେ ପ୍ରତୀକ୍ଷା ବୋଲୁଛନ୍ତି । ଶାନ୍ତି ମୂଳିଆ ମା' ଗେଣ୍ଡୁଫୁଲର ହାର ଧରି ପରଦା ପାଖେ ଅପେକ୍ଷା କରିଥାନ୍ତି । ଏତେ ପ୍ରତୀକ୍ଷା ଗୀତ ବୋଲା ହୋଇସାରିଲାଣି, ତଥାପି କାହିଁକି ଠାକୁର ଉଠି ଆସୁନାହାନ୍ତି ? ସେ ସ୍ଥାନ ହେଉଛି ପୁରୀର ନୀଳାଚଳ କୁଟୀର, ଠାକୁରଙ୍କର ଉତ୍କଳରେ ଲୀଳାସ୍ଥଳୀ । ଠାକୁର ପଲଙ୍କରେ ଶୋଇଥାନ୍ତି ଓ ମୋତେ ଡାକି ସେହି ପଲଙ୍କରେ ନିଜ ପାଖରେ ଶୁଆଇଥାନ୍ତି । ମୁଁ ତାଙ୍କ କଥାମାନି ତାଙ୍କ କଡରେ ଶୋଇଥାଏ । ଶାନ୍ତି ମା' ପରଦା ଆଡେଇ ଅନେଇ ଦେଖିଲେ, ଠାକୁର କାହିଁ ଏତେ ବେଳ ଯାଏ ଆସୁ ନାହାନ୍ତି ? ସେଠୁ ଦେଖି ଜାଣିଲେ, ମୁଁ (କେତକୀ ମା') ଶୋଇଛି ବୋଲି ଠାକୁର ଆସିପାରୁନାହାନ୍ତି । ତା'ପରେ ଶାନ୍ତି ମା' କ୍ରୋଧମିଶ୍ରିତ ଆଖିରେ ମୋତେ ଅନେଇଲେ । ଠାକୁର ତାଙ୍କୁ କହିଲେ, "ତାର୍ ଉପରେ ରାଗିଲେ କେନ ? ସେ ଯେ କାଲି କତ କେନ୍ଦେଛେ, ତୁମି ଜାନୋନା । ତାର୍ ନିଜ ଇଚ୍ଛା ଯେ ଏସେ ଏଖାନେ ଶୁଏନି । ନାରାୟଣୀ ଯେମନ୍ ଆମାର୍ ମେୟେ, ଓଇ ଆମାର୍ ତାର ମତନ୍ ମେୟେ । ଭୁଲିଯିବ ଯେ" । ତାପରେ ମୋତେ ଠାକୁର ଯା' ବୋଲି କହିଲେ । ମୁଁ ପ୍ରଣାମ କରି ଖଟରୁ ଓହ୍ଲାଇ ଆସିଲି । ତାପରେ ମୋର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା ।

ଏହିପରି ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କୁ ପିତା ରୂପେ ପାଇ ନିଜକୁ ଭାଗ୍ୟବାନ୍ ମନେ କରିଛି ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଚରଣାଶ୍ରିତା
କେତକୀ ସାହୁ ମା'
କଟକ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘ

ଅନୁଭୂତି (୪) -

ମୋର ସାନ ଝିଅ ଦୀପ୍ତି ଠାକୁରଙ୍କ ସେବା, ପୂଜା, ଭୋଗ ରନ୍ଧାରେ ବହୁତ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଥିଲା । ୧୯୯୨ ମସିହା ଜାନୁୟାରୀ ମାସରେ ତାର ବିଭାଘର ହେଲା । ତାପରେ ସେ ଆମେରିକାରେ ଯାଇ ରହିଲା । ମୋର ଆଣ୍ଠୁ ଦରଜ ହୋଇ ଉଠାବସାରେ ଭାରି ଅସୁବିଧା ହୁଏ । ତେଣୁ ଠାକୁରଙ୍କ ସେବାପୂଜା କରିବାରେ ଭୀଷଣ କଷ୍ଟ ବୋଧ ହୁଏ । ଆମ ଗୃହାସନରେ ପ୍ରତି ଗୁରୁବାର ସକାଳେ ମଙ୍ଗଳ ଆରତି ହୁଏ । ସେଥିପାଇଁ ବୁଧବାର ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ପୂଜା ପରେ ଘର ପୋଛା ଯାଏ । ଦିନେ ସନ୍ଧ୍ୟାରେ ବହୁତ କଷ୍ଟରେ ଗୁରୁଣ୍ଡି ଗୁରୁଣ୍ଡି ଘର ପୋଛି, ପୂଜା ସାରି ଠାକୁର ବାସନ ମାଜି ବହୁତ କାନ୍ଦିଲି । ଠାକୁରଙ୍କୁ ମନେ ମନେ କହୁଥାଏ, ଠାକୁର ମୋତେ ଏମିତି କଲ ଯେ ତୁମ ସେବା କରିବାକୁ ବି ଅକ୍ଷମ ହେଲିଣି ।

ସେଦିନ ରାତିରେ ସ୍ୱପ୍ନ ଦେଖୁଛି, ଏକ ବିରାଟ ବଡ ଘରେ ଠାକୁର ଜ୍ୟୋତିର୍ମୟ ବିଗ୍ରହରେ ଚକା ପକାଇ ସ୍ଥୂଳରେ ବସିଛନ୍ତି । ଦୁଆର ମୁହଁରେ ପୂର୍ବତନ ପରିବ୍ରାଜକ ଦୁର୍ଗାଚରଣ ଭାଇ ଠିଆ ହୋଇଛନ୍ତି । ଠାକୁର ଦୁର୍ଗାଚରଣ ଭାଇଙ୍କୁ କହିଲେ ତାକୁ ଏଠାକୁ ଆସିବାକୁ

କୁହ । ମୁଁ ସେଠାକୁ ଯିବା ପରେ, ଭାଇ କହିଲେ ତୁମେ ଏଇଠି ରହିବ ? ମୁଁ ମନେମନେ ଭାବୁଥାଏ ଏଠି ଗାଧୁଆଘର ନାହିଁ, ଖଟ ନାହିଁ, ମୁଁ ରହିବି କିପରି ? ତା'ଛଡା ଠାକୁର ଓ ଭାଇ ଅଛନ୍ତି, ତାଙ୍କ ସହିତ ମୁଁ ବା ରହିବି କିପରି ? ଠାକୁର ଭାଇଙ୍କୁ କହିଲେ ତାକୁ କହିଦିଅ ଏଇଟା ହେଉଛି ସୂକ୍ଷ୍ମ ଜଗତ । ଏଠି ସବୁକାମ ସୂକ୍ଷ୍ମରେ ହୁଏ । ତେଣୁ ସେ ଏଠିକି ଆସିଲେ ସୂକ୍ଷ୍ମରେ ସେବାକରି ସୂକ୍ଷ୍ମରେ ରହିବ । ପରିଶ୍ରମ କରିବାକୁ ପଡିବନି । ତା'ପରେ ମୋର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା ।

ତେଣୁ ଆମେ ସମସ୍ତେ ଯେଉଁ ସେବା କରିବାକୁ ଭଲ ପାଉଛୁ, ଦେହାନ୍ତ ପରେ ସୂକ୍ଷ୍ମ ଜଗତରେ ସେହି ସେବା କରିପାରିବା ବୋଲି ମୋର ବିଶ୍ୱାସ ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଚରଣାଶ୍ରିତା
କେତକୀ ସାହୁ ମା'
କଟକ ସାରସ୍ୱତ ସଂଘ

ଅନୁଭୂତି (୫) - My Reunion with Sangha

Background

My father is Sri Sri Thakur's devotee from his high school days. My mother ran the household inspired by Sri Sri Thakur's ideals. By the grace of Sri Sri Thakur, I cultivated a deep spiritual belongingness with Sri Sri Thakur at an early age. At 18, I left home to join college. Hardly anything is worth mentioning about my spiritual pursuits during that time. After few years in India, I moved to USA. I brought along with me Sri Sri Thakur's *Bigraha* and continued daily *puja*.

My Association with ISCKON

At some point I felt that sustained *Bhakti* was impossible without spiritual association or *Sangha*. Fortunately, I came across ISCKON and I started attending their *Sangha* programs. By attending these programs, I felt very peaceful inside. I got deeply engrossed in ISCKON. I used to attend their weekly *Bhakti Bruksha* sessions on Saturdays. Three hours filled with enlightening lessons from AC B Prabhupada's books, *Japa, Kirtana* followed by a nice lunch. I used to find the discussions very satisfying and whetting my spiritual appetite.

Rabi Bhai and the Missing Link

I first met Rabi Bhai almost eleven years back in Chennai at my first job in 1994. We worked in the same project for almost a year before I moved on to a different job. During that year I got very close to Rabi Bhai, but somehow I was not aware that he was Sri Sri Thakur's devotee. After I left the company slowly I lost touch with Rabi Bhai. In 2003, Rabi Bhai came to New Jersey and took up a job at UPS where I was working. I was delighted to see Rabi Bhai after such a long gap. Rabi Bhai and I used to have long discussions. Among other things we used to discuss a lot of philosophy and spiritual matters. I always felt that it was much easier to discuss spiritual matter with him than anyone else.

It was around this time I got involved with ISCKON. At work I used to tell Rabi Bhai about ISCKON. On one occasion, Rabi Bhai mentioned me about the weekend *puja* program he participates in – group of people call in over phone for spiritual discussions and prayers. Although I was curious I never asked details. Of course, he was referring to Sri Sri Thakur's *Sangha* program, but unfortunately, I missed the point.

Miraculous are His Ways

ISCKON preached singular dedication to ISCKON which came in the way of my singular belief in Sri Sri Thakur whom I knew my entire life. Being dedicated to Sri Sri Thakur, throughout my entire childhood and youth, it was extremely painful to be part of a movement that clearly preached an approach which I found incompatible. Every time I attended these sessions I wished

myself if such a *Sangha* existed in the USA where we could discuss Sri Sri Thakur's philosophy and offer prayers to Him. But then I consoled myself that something is better than nothing.

My dilemma eventually reached its peak. I felt like a person living with dual identity and something was compelling me to choose one path. I needed some guidance. I was not sure where to confide in – but I had to ask someone who was knowledgeable.

That day I happened to meet Rabi Bhai at work. In the course of our conversation, the topic changed to my weekend ISCKON discourse. I asked Rabi Bhai – "ISCKON preaches *Bhakti* and *Bhakti* only, but why do they refer to Srimad Bhagavatam and the Gita – why do they refer to *Shastra*?"

Rabi Bhai said – *Bhakti* is just the starting point – a prelude. To sustain *Bhakti* and then to get elevated to a higher level – you need *Gyana*. Thus, you need both – *Sankara's* view and *Gauranga's* path.

The sentence reverberated in my mind. Without going to details I said – I have read these lines in a *Mahapurusha's* biography. I asked him how he knew. Rabi Bhai gave his typical smile. I told him about Thakur Nigamananda. But Rabi Bhai would tell me no more. I told him how I have grown up worshipping Him and how I yearn to participate in a *Sangha* similar to what I do at ISCKON. I also expressed my dilemma of being with ISCKON and at the same time missing our *Sangha*. Rabi Bhai logged into a website and showed me Sri Sri Thakur's picture. He said "you mean Him – right? Don't worry – come on at 6:45 this Sunday morning and dial in this number".

I could not control my tears as it became clear to me how miraculous His intentions were. Tears rolled as I realized Sri Sri Thakur had directed me to Rabi Bhai most mercifully. He reveals Himself and stands by when his devotees need him the most. I had never realized the importance of *Sangha* to such an extent. The moment I recognized its need in my life, Sri Sri Thakur most generously directed me to the right place. I said "*Jayaguru*" and thanked Rabi Bhai. And of course, I am grateful to ISCKON for making me appreciate the importance of *Sangha Puja* and showing me the path to spirituality.

Sri Sri Thakur Charanashrita
Sri Rashmiranjan Pati

ଅନୁଭୂତି (୬) –

ମୋର ଯେଉଁ ପରିବାରରେ ଜନ୍ମ ସେହି ପରିବାରରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କୁ କେହି ଜାଣିନଥିଲେ । ମୁଁ ପିଲାଦିନରୁ ଆମ ଘରେ ଦେବଦେବୀ ପୂଜା ଦେଖିଆସୁଥିଲି । ମୋ ଜେଜେମାଙ୍କୁ ସମୟ ସମୟରେ ପୂଜାରେ ସାହାଯ୍ୟ କରୁଥିଲି । ବେଳେ ବେଳେ ତାଙ୍କ ଅସୁସ୍ଥତା ଯୋଗୁଁ ମୋତେ ପୂଜା କରିବାକୁ ପଡୁଥିଲା । ସେତେବେଳେ ପୂଜାର ଅର୍ଥ ନ ବୁଝି ମୋ ଇଚ୍ଛା ଅନୁସାରେ ପୂଜା କରୁଥିଲି, ବିରକ୍ତ ମଧ୍ୟ ଲାଗୁଥିଲା । କିନ୍ତୁ ଏହିପରି ଛଳନା କରୁ କରୁ ଶ୍ରଦ୍ଧା ବଢିଲା ।

ମୋ ବିବାହର କିଛି ବର୍ଷ ପୂର୍ବରୁ ମୁଁ ମଙ୍ଗଳା ଠାକୁରାଣୀଙ୍କ ପୂଜା କରୁଥିଲି । ମୁଁ ବାହାହୋଇ ଯେତେବେଳେ ଶାଶୁଘରକୁ ଆସିଲି ସେତେବେଳେ ଠାକୁରଙ୍କ ବାର୍ଷିକ ଉତ୍ସବ ପୂଜା ହୋଇଥିଲା । ସେହିଦିନ ମୋ ଜୀବନରେ ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କରିଥିଲି । ସେତେବେଳେ ଠାକୁରଙ୍କ ବିଷୟରେ ମୋର କିଛି ଧାରଣା ନଥିଲା । କେବେ କାହାକୁ ମଧ୍ୟ ପଚାରି ନଥିଲି । ମୁଁ ଆମେରିକା ଆସିବା ପରେ ମଧ୍ୟ ଠାକୁରାଣୀଙ୍କ ପୂଜା କରୁଥିଲି, ଭାଇ ଠାକୁରଙ୍କ ପୂଜା କରୁଥିଲେ । ଏମିତି କେତେ ବର୍ଷ ବିତିଯାଇଛି କିଏ କେବେ କାହାକୁ ପ୍ରଶ୍ନ କରିନାହାନ୍ତି । ପୁଅ ହେବାର ଥାଏ, ହଠାତ୍ ଦିନେ ମୁଁ କହିଲି ଠାକୁରଙ୍କ ଜୀବନୀ ଜାଣିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହେଉଛି । ସେତେବେଳେ ଭାଇ ଠାକୁରଙ୍କ ବିଷୟରେ ଅର୍ଥାତ୍ ତାଙ୍କ ଜୀବନୀ ମୋତେ ଶୁଣାଇଥିଲେ । ତାପରେ କିଛି ବର୍ଷ ପରେ ଆମେ ଆରକାନ୍‌ସା ଆସିଲୁ । ଟେଲିଫୋନ ମାଧ୍ୟମରେ ପୂଜା ହେବ ବୋଲି ଜାଣିଲି । ମନରେ ବହୁତ ଉତ୍ସାହ ଥାଏ, କେମିତି କଣ ପୂଜାହେବ । ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଦିନ ସକାଳେ ବିଧି ମୁତାବକ

ପୂଜା ହେଲା । ସବୁଠାରୁ ମୋତେ ବେଶି ଭଲ ଲାଗିଥିଲା ସମୟାନୁବର୍ତ୍ତିତା । ଆଗରୁ ଅନେକ ଅଧିବେଶନରେ ଯୋଗ ଦେଇଛି, ହେଲେ କେଉଁଠାରେ ପୂର୍ବ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ଅନୁସାରେ କାର୍ଯ୍ୟ ହେବାର ଦେଖିନାହିଁ । ଠାକୁରଙ୍କ ପୂଜା ଠିକ୍ ଠିକ୍ ସମୟରେ ହେଉଥିବାରୁ ମୋତେ ବହୁତ ଖୁସି ଲାଗିଥିଲା । କ୍ରମେ ପୂଜାର ବିଧି ଜାଣିବାପରେ ଠାକୁରଙ୍କ ପାଇଁ କିଛି କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା ହେଉଛି । ମୁଁ ସକାଳେ ଓ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ଠାକୁରଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଛି । ଏବେ ନିୟମିତ ସଂଘପୂଜା ହେବା ଫଳରେ ଠାକୁରଙ୍କ ବିଷୟରେ କେତେ କଥା ଜାଣିବାକୁ ମିଳୁଛି । ମୁଁ ବେଳେ ବେଳେ ଭାବୁଛି କେତେ ସମୟ ନଷ୍ଟ କରିଦେଇଛି ଠାକୁରଙ୍କୁ ଜାଣିବାରେ ।

ଗତବର୍ଷ ସମ୍ମିଳନୀରେ ମୁଁ ପାଇଥିବା ଏକ ଅନୁଭୂତି ଏଠାରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କରୁଛି । ସେତେବେଳେ ମୋ ଶାଶୁ ଓ ଶ୍ୱଶୁର ଆମେରିକା ଭ୍ରମଣରେ ଆସିଥିଲେ ଏବଂ ଆମ ସହିତ ସମ୍ମିଳନୀକୁ ମଧ୍ୟ ଯାଇଥିଲେ । ସେଦିନ ଖୁବ୍ ସକାଳୁ ଆମ ଘର ଭାଇ ସମ୍ମିଳନୀ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଚାଲି ଯାଇଥାନ୍ତି ଓ ମୋତେ କହି ଯାଇଥାନ୍ତି ସମସ୍ତଙ୍କୁ ନେଇ ଆରତି ସମୟକୁ ପହଞ୍ଚିବା ପାଇଁ । ସେହି ଅନୁସାରେ ଆମେମାନେ ହୋଟେଲ୍‌ରୁ ବାହାରିଲୁ । ସେତେବେଳେ ଅନ୍ଧାର ଥାଏ । ମୁଁ ଗାଡି ଚଳାଉ ଚଳାଉ ସମ୍ମିଳନୀ କ୍ଷେତ୍ର ରାସ୍ତା ଛାଡି ଆଗକୁ ଚାଲିଗଲି । ଦେଖିଲି ଯେ ରାସ୍ତା freewayରେ ପରିଣତ ହୋଇଗଲା । ରାସ୍ତା ମରାମତି କାର୍ଯ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ପଛକୁ ଫେରିବାର ରାସ୍ତା ପାଇଲି ନାହିଁ । ବରଂ ଗୋଟିଏ ଭୁଲ୍ ରାସ୍ତା ଧରି ଅନ୍ୟ କେଉଁଆଡେ ଚାଲିଗଲି । ସେ ସ୍ଥାନ ମୋର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଜଣା । ମନେ ମନେ ଭାବିଲି ଆରତି ତ ଆଉ ଦେଖି ପାରିବୁ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଏଠାରୁ ବାହାରି ପୁଣି ଠିକ୍ ରାସ୍ତା କିପରି ଧରିବି । ହେଲେ ଶାଶୁ ଓ ଶ୍ୱଶୁରଙ୍କୁ ଏକଥା କିଛି କହୁ ନଥାଏ । ମନେ ମନେ ଖାଲି ମୁଁ ଠାକୁରଙ୍କୁ ଡାକୁଥାଏ । ତା'ପରେ ଗୋଟିଏ ରାସ୍ତା ପାଇ ଫେରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକଲି । ବହୁତ ବୁଲାବୁଲି କରି ଶେଷରେ ଗୋଟିଏ ଦୋକାନ ପାଖରେ ଗାଡି ରଖି ସମ୍ମିଳନୀ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଥିବା ଭାଇମାନଙ୍କୁ phone କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲି । ମାତ୍ର ସମସ୍ତେ ପୂଜାରେ ବ୍ୟସ୍ତ ଥିବାରୁ କାହାରିକୁ ପାଇଲି ନାହିଁ । ଏହି ସମୟରେ ହଠାତ୍ କିଛି ଦୂରରେ ଥିବା ଏକ ରାସ୍ତା ମୋତେ ଚିହ୍ନା ଚିହ୍ନା ଲାଗିଲା । ପାଖକୁ ଯାଇ ଦେଖେତ ସେଇଟାହିଁ ଠିକ୍ ରାସ୍ତା । ସେଇ ରାସ୍ତାରେ ଯାଇ ସମ୍ମିଳନୀ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପହଞ୍ଚିଲୁ । ପୂଜା ମଣ୍ଡପକୁ ଯାଇ ଦେଖୁ ତ ଷୋଡଶ ଉପଚାର ପୂଜା ସମାପ୍ତ ହୋଇ ଆରତି ଆରମ୍ଭ ହେବାକୁ ଯାଉଛି । ମନେ ମନେ ଠାକୁରଙ୍କୁ କୃତଜ୍ଞତା ଜଣାଇ ପ୍ରଣାମ କଲି ।

ଶେଷରେ ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଶ୍ରୀପାଦପଦ୍ମରେ ପ୍ରାର୍ଥନା, ସେ ଆମକୁ ତାଙ୍କର ଚରଣାଶ୍ରିତ କରି ରଖନ୍ତୁ, ଆମର ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ଭକ୍ତି, ଶ୍ରଦ୍ଧା ବର୍ଦ୍ଧିତ ହେଉ । ତାଙ୍କ ସେବାର ସୁଯୋଗ ମିଳୁ । ଆମ ସଂଘ ସୁଦୃଢ଼ ହେଉ ।

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଚରଣାଶ୍ରିତା
ଶ୍ରୀମତୀ ରଶ୍ମୀରେଖା ପଣ୍ଡା

ଅନୁଭୂତି (୭) –

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଅସୀମ କୃପାରୁ ଆମେ ଏଠାରେ ରହି ମଧ୍ୟ alternate week ରେ ସତ୍‌ସଙ୍ଗ ଓ ଶାସ୍ତ୍ରପାଠରେ ଯୋଗ ଦେବାର ସୁଯୋଗ ଯେ ମୋତେ ମିଳିଛି, ସେଥିପାଇଁ ମୁଁ ନିଜକୁ ବହୁତ ଭାଗ୍ୟବତୀ ମନେ କରୁଛି । ମୋର ସବୁବେଳେ ଠାକୁରଙ୍କ ଉପରେ ପ୍ରଗାଢ଼ ବିଶ୍ୱାସ ଅଛି । ଆଜି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୋ ଜୀବନରେ ଯେତେ ସୁଖ ଦୁଃଖ ବାଧାବିଘ୍ନ ଆସିଛି, ଭାବେ ସବୁ ସେଇ କୃପାମୟଙ୍କ ଇଚ୍ଛା । ମୁଁ କର୍ମରେ ବହୁତ ବିଶ୍ୱାସ କରେ । ଭାବେ ମୁଁ ଯେମିତି କର୍ମ କରିବି ଠାକୁର ମୋତେ ସେମିତି ଫଳ ଦେବେ । ଜୀବନରେ କିଛି ବି ବାଧାବିଘ୍ନ ଆସିଲେ ମନ ବହୁତ ବିଚଳିତ ହେବା ସହିତ ଦୁଃଖ ହୁଏ । ଆଉ ସେହି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଠାକୁରଙ୍କ ଉପରେ ବହୁତ ଅଭିମାନ ଆସିଯାଏ ଓ କୁହେ 'ଠାକୁର ଏମିତି କାହିଁକି କଲ ? ଆମେ କଣ ଭୁଲ୍ କଲୁ ?' ପୁଣି ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଭାବେ ମୁଁ ଏମିତି କଣ ଭାବୁଛି । ଏମିତି ଭାବିବା ମୋର ଠିକ୍ ନୁହେଁ । ଜୀବନ ତ ସବୁବେଳେ ସୁରୁଖୁରୁରେ ଚାଲିବନି । ସୁଖ ଦୁଃଖ ବାଧାବିଘ୍ନ ସବୁ ଆସିବ । ତେଣୁ ମନକୁ ଦୃଢ଼ କରି ଠାକୁରଙ୍କ ଉପରେ ସର୍ବଦା ଓ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବରେ ବିଶ୍ୱାସ ରଖି କାମ କଲେ ସେ ଆମର ସର୍ବଦା ସହାୟ ହେବେ, ଆଉ ଆମକୁ ସବୁ ବାଧାବିଘ୍ନରୁ ଉଦ୍ଧାର କରିବେ । ଏହି କର୍ମମୟ ସଂସାର ଭିତରେ ମୁଁ ଠାକୁରଙ୍କ ପାଇଁ ଅଧିକ ସମୟ ଦେଇ ପାରୁନି ହେଲେ ତାଙ୍କ ପ୍ରତି ମୋର ପ୍ରଗାଢ଼ ଭକ୍ତି ଓ ଅଖଣ୍ଡ ବିଶ୍ୱାସ ରହିଛି । ଏଇ ଅଳ୍ପ ଦିନ ତଳର ମୋର ଗୋଟିଏ ଅନୁଭୂତି ଲେଖୁଛି ...

ଆମେ କିଛି ଦିନ ତଳେ ଆମର କେତେକ ସାଙ୍ଗମାନଙ୍କ ସହିତ camping ଯାଇଥିଲୁ । ସେଠାରେ ରାତିରେ ରହିବାର ଯୋଜନା ପୂର୍ବରୁ ସ୍ଥିର ହୋଇଥିଲା । ଆମର ଏହି camping trip ସବୁଠାରୁ ଭଲ ଥିଲା ବୋଲି କଥା ହେଉଥିଲୁ । ଖାଇବା ପାଇଁ ସବୁ ଆୟୋଜନ ସରିଲା । ମୋ ସ୍ୱାମୀ ଓ ଜଣେ ଭାଇ can food ଗରମ କରିବା ପାଇଁ ଗଲେ । ସବୁବେଳେ ସେମାନେ can foodକୁ ଠିକ୍ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ମୁତାବକ ଗରମ କରନ୍ତି । ହେଲେ ସେଦିନ can foodକୁ ନ ଖୋଲି ଗରମ କରିବା ପାଇଁ ବସେଇ ଦେଇଥିଲେ । ଆଉ ମୋ ସ୍ୱାମୀ ଚୁଲୀ ପାଖରୁ ଆଣୁ ଆଣୁ କହୁଛନ୍ତି 'ଏହି canଟା ଏମିତି କଣ ହେଲାଣି, ମୋତେ ଲାଗୁଛି ଏଇଟା ଫାଟିବ ।' ସେ ଏହା କହି ତାକୁ table ଉପରେ

ରଖିଲେ । ଆଉ ସେ ଭାଇ କହିଲେ I will take care । ଆଉ ତା'ପରେ ସେ ଯେମିତି ଖୋଲିଛନ୍ତି ସେଇଟା ଏତେ ଜୋର୍‌ରେ ଫାଟିଲା ଯେ ମୋ ସ୍ୱାମୀଙ୍କ ମୁହଁ ଓ ସେ ଭାଇଙ୍କ ମୁହଁ ଓ ଦେହ ଉପରେ ପଡିଲା । ଆଉ ଆମେମାନେ ଯଦିଓ ଦୂରରେ ଥିଲୁ ଆମମାନଙ୍କ ଉପରେ ତଥାପି ଟିକେ ଟିକେ ପଡିଲା । ଆମେ ଯେତେଜଣ ଯାଇଥିଲୁ କେବଳ ସେଇ ଦୁଇଜଣ ଚଷମା ପିନ୍ଧନ୍ତି ଓ ସେ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ଚଷମା ଉପରେ ପୁରା can food ପଡିଥିଲା । ସେ ଦୁଇଜଣ ବହୁତ ପୋଡି ହୋଇ ଯାଇଥିଲେ । ଏମିତି ଘଟଣା ହେବାରୁ ମନ ବହୁତ ଖରାପ ଲାଗୁଥାଏ । କିନ୍ତୁ କିଛି ସମୟ ପରେ ଅନୁଭବ କଲି ଯେ ଠାକୁର ଆମକୁ ଗୋଟିଏ ବଡ ବିପତ୍ତିରୁ ରକ୍ଷା କଲେ । ଠାକୁରଙ୍କ ଦୟାରୁ ଏମାନେ ଚଷମା ପିନ୍ଧିଥିଲେ ବୋଲି ସେମାନଙ୍କ ଆଖି ରକ୍ଷା ପାଇ ଯାଇଥିଲା । ଆଉ ଆମେମାନେ ସମସ୍ତେ ସେହି ସମୟରେ ଟେବୁଲ୍‌ଠାରୁ ଦୂରରେ ଥିଲୁ ଓ ମୋ ଝିଅ ଠିକ୍ ସେହି ସମୟରେ tent ଭିତରକୁ ଯାଇଥିଲା । ମୋ ସ୍ୱାମୀ ଯେତେବେଳେ ସେ ଗରମ can କୁ ଆଣୁଥିଲେ ମୋ ଝିଅ ବି ସେତେବେଳେ ପାଖରେ ଥିଲା । ଆଉ ସେହି ସମୟରେ ସେଇଟା ଫାଟି ଥିଲେ କ'ଣ ଯେ ଅବସ୍ଥା ହୋଇ ଥାଆନ୍ତା.....

ଏହି ସବୁ ଭାବିଲା ପରେ ଲାଗେ ଠାକୁର ଆମକୁ ଗୋଟିଏ ବଡ ବିପତ୍ତିରୁ ଉଦ୍ଧାର କଲେ । ସତରେ ଏହା ଠାକୁରଙ୍କର ଆମ ପ୍ରତି ଅସୀମ କୃପା ନୁହେଁ ତ ଆଉ କ'ଣ । ଠାକୁର ଆମ ପାଖରେ ରହି ପ୍ରତି ପଦକ୍ଷେପରେ ଆମର ସହାୟତା କରୁଛନ୍ତି । ଜୀବନ ଥିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ତାଙ୍କରି ମୂର୍ତ୍ତି ଧ୍ୟାନ କରିବା ସହିତ ତାଙ୍କ ଶ୍ରୀପାଦପଦ୍ମରେ ମୋର ଲୟ ରହୁ - ଏହା ମୋର ତାଙ୍କ ପାଖରେ ପ୍ରାର୍ଥନା । ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁରଙ୍କ ଚରଣରେ ଶତ କୋଟି ପ୍ରଣାମ ଜଣାଇ ତାଙ୍କର କୃପା ଭିକ୍ଷା କରୁଛି ।

ଧ୍ୟାନମୂଳଂ ଗୁରୋର୍ମୂର୍ତ୍ତିଃ ପୂଜାମୂଳଂ ଗୁରୋର୍ପଦମ୍
ମନ୍ତ୍ରମୂଳଂ ଗୁରୋର୍ବାକ୍ୟଂ ମୋକ୍ଷମୂଳଂ ଗୁରୋଃକୃପା ॥

ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର ଚରଣାଶ୍ରିତା
ଶ୍ରୀମତୀ ଅଞ୍ଜନା ଅରୁକ୍

ଅଭୟ ବାଣୀ

(୧)

ମରଣର ପରପାରର ଖବର ଜାଣେ ନାହିଁ ବୋଲି ଜୀବ ମାତ୍ରକେ ମୃତ୍ୟୁ ନାମରେ ଭୟ ପାଆନ୍ତି । ଆଜି ହେଉ ବା ଦୁଇଦିନ ପରେ ହେଉ, ଦିନେ ଯେତେବେଳେ ନିଶ୍ଚୟ ମରିବାକୁ ହେବ, ତେବେ ମରଣକୁ ଭୟ କଲେ ଚଳିବ କିପରି ? ବିଶେଷତଃ ଯେଉଁମାନେ ସଦ୍‌ଗୁରୁଙ୍କର ଚରଣ ଆଶ୍ରୟ କରିଛନ୍ତି, ସେମାନେ ଏହି ରୋଗଶୋକ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଜ୍ୱାଳାମୟ ସଂସାର ଛାଡି ମୃତ୍ୟୁପରେ ଶାନ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ଆନନ୍ଦଧାମକୁ ଶ୍ରୀଗୁରୁଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯିବେ । ମୃତ୍ୟୁ ହିଁ ଯେ ସେହି ରାଜ୍ୟର ଦ୍ୱାର ! ସୁତରାଂ ମରଣକୁ ଭୟ ନ କରି ଆନନ୍ଦିତ ହେବା ଉଚିତ ।

(୨)

ମୋର ଶିଷ୍ୟ ନ ହୋଇ ମଧ୍ୟ ଯଦି ମୃତ୍ୟୁକାଳରେ ମୋର ଦର୍ଶନ ପାଇଥାଏ ତେବେ ତୁମମାନଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଆଉ କଥା କଅଣ ? ବିଶ୍ୱାସ ହେଉ ବା ନ ହେଉ, ମୋ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ମୁଁ ଯଥା ସମୟରେ ପାଳନ କରିବି । ଯଥା ସମୟରେ ଯଥା ସ୍ଥାନରେ ଦର୍ଶନ ଦେଇ ତୁମମାନଙ୍କର ଗନ୍ତବ୍ୟ ପଥ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରିଦେବି ।

(୩)

ତୁମମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଧର୍ମର ଯେଉଁସବୁ ମିଥ୍ୟା ବା ଅନ୍ଧ ସଂସ୍କାର ଅଛି, ତାହା ଦୂର ହୋଇଯାଇ ଯେଉଁଥିରେ ସତ୍ୟ ସଂସ୍କାର ଏବଂ କୃପାରେ ବିଶ୍ୱାସ ଜନ୍ମେ, ସେହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ମଝିରେ ମଝିରେ ଏହିପରି ଅହେତୁକୀ କୃପା ପାଉଛ । ଦିନେ ଏପରି ଦିନ ଆସିବ ଯେ, ସେ ସତ୍ୟ ତୁମମାନଙ୍କର ହୃଦୟ ପୂର୍ଣ୍ଣ କରି ପ୍ରକାଶିତ ହେବ । ଅଜ୍ଞାନ ଅନ୍ଧକାର ଚିରଦିନ ପାଇଁ ଦୂରକୁ ପଳାଇବ । ବତ୍ସ ! ଆଉ ନିରାଶ ବା ବିଶ୍ୱାସ ହୀନ ହୁଅ ନାହିଁ ।

(୪)

ବତ୍ସ ! ନିଜକୁ ଯେତେ ବି ବୁଦ୍ଧିମାନ ଓ ପଣ୍ଡିତ ମନେ କର, କିନ୍ତୁ 'ଚାବିକାଠି' ଶ୍ରୀଗୁରୁଙ୍କ ହାତରେ ଏ କଥା ଭୁଲ ନାହିଁ । ତାଙ୍କ କୃପାରୁ ଅସମ୍ଭବ ମଧ୍ୟ ସମ୍ଭବ ହେବା କିଛିମାତ୍ର ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ନୁହେଁ ।

(୫)

କୃପା ହିଁ ସିଦ୍ଧିର ମୂଳ, ସାଧନ ଭଜନ ନିମିତ୍ତ ମାତ୍ର, ଏକଥା ଭୁଲନାହିଁ । ସକଳ ଗର୍ବ ପରିତ୍ୟାଗ କରି ମାଟି ହୋଇ ତାଙ୍କ ଚରଣ ଜାବୁଡି ଧର । ସେ ଯେ ଅହେତୁକ ଦୟାମୟ । ଯାଚି କରି ଜୀବକୁ ଦୟା କରନ୍ତି । ଆଉ ଯେ ଚାହେଁ– ତାହାର ଭାଗ୍ୟର ସୀମା ନାହିଁ ।

-- ଶ୍ରୀଶ୍ରୀଠାକୁର

Jayaguru

Kids' Section

What I have learnt

I enjoy the kids' session that is being held twice a month. I would like to mention what I have learnt so far.

1. I say *Jayaguru* to do the best that I can do.
2. Imagine you are with Thakur and one day it might be true.
3. We're all part of Thakur and will always be part of Thakur.
4. No matter how bad you are, you'll change into a good person because of Thakur.
5. Thakur is always with us no matter where we are or will be.
6. Ever since Thakur was born, he had the power to make this world a better place.
7. Thakur never stopped trying to make this world a better place.
8. In the kids' session we get to learn a lot about Thakur and I am thankful to him for that.
9. We never know what else we are going to learn about until we read the whole story.
10. I'm thankful to Thakur for all that he does for us.
11. I know that Thakur is the most important person than anybody else.
12. Learning about Thakur means a lot to me.
13. Thakur loves everyone the same because we are all part of him.
14. Thakur created a very powerful word, "*Jayaguru*" for us to chant whenever we feel scared.

Sri Sri Thakur Charanashritaa
Shreya Prabhakar

Sri Sri Thakur

Sri Sri Thakur has got long, matted hair,
A fair and shining complexion, and a glowing halo
To show that he is enlightened.

He had attained *Nirbikalpa Samadhi*,
Sri Sri Thakur did Tantrik Sadhan,
Jnana Sadhan, Yoga Sadhan and Bhava Sadhan.

He has contributed so much to our religion,
We should pay respect to him everyday,
That's why we do puja everyday.

Sri Sri Thakur Charanashritaa
Ragini D/O Lipsita Pattanaik

My Experience with Thakur

Jayaguru! I am very happy with Kids' Phone Puja; I like to listen to all the stories very much. There used to be Kids' Program once a month but now it is twice a month. In the puja, one of the kids reads the story, which is followed by discussion, question and answer session. This helps me to understand and remember the stories better. Now I am doing evening prayers only. I like to listen to puja songs. Recently I started practicing two songs "*Tumari Pujara Gurubhara Mate Dei Achha Dayabahi*" and "*Sehi Janakara Charana Talare*" in the evening puja. By the grace of Sri Sri Thakur, I will be able to sing puja songs properly. I hope to sing in Kids' Session in *Sammilani* and also in the Kids' Phone Puja.

In the *Sammilani*, my most favorite part is *Aananda Sabha*. Last year I was an old woman in the play called 'Pig Prince'. Now I wonder what I will be for this year's *Aananda Sabha*.

Every month I wait for North Carolina *Pathachakra* puja. I get excited when it happens at our house. I sit only during *Stotra Bandana* and *Sammilani* prayer. Then I enjoy playing with Shreya and Gyan. I look forward to attend this year's *Sammilani* in Charlotte. I love Sri Sri Thakur.

Sri Sri Thakur Charanashritaa
Saumyashree Ray (Bhakti)

Sadguru Swami Nigamananda

I have finished reading Sri Sri Thakur's biography, Sadguru Swami Nigamananda. In the process of doing so, I have learned many things. I have learned about Thakur's hard work and the trouble he had to go through in looking for a *Tantrik Guru*, a *Yogi Guru* etc. One time he even planned to commit suicide because he could not find the answers to the questions anywhere. His goal in life was to conquer the knowledge of life after death. He worked so hard to achieve it that it should be a lesson for all of us.

Thakur at first did not believe in *sadhus*. He thought their chanting mantras were completely useless. He was married at a very young age to Sudhansubala. It was her death that triggered his lifelong journey to conquer death. He met her spirit a couple of times. This haunted him but also sparked his interest in life after death. He visited many places to find his answer including the prestigious Theosophical Society. The answers provided to him there did not make sense, but he didn't give up. He trudged on for many days with little to eat. Then he met *Bamakshepa*, the *Tantrik Guru*. He mastered *Tantra* practice and went on to master many other forms of *yoga* and *Sadhan*. He was dubbed Sadguru Swami Nigamananda because of his immense knowledge of *Vedanta*. Thakur visited the four *dhams*, or holy places in India; including Puri, Orissa.

Then, Thakur went into *Nirbikalpa Samadhi*. Usually *sadhus* never return to the earth after *Nirbikalpa Samadhi*. Only *sadhus* who are sent by God to do great things emerge from *Nirbikalpa Samadhi*. Thakur was one of those *sadhus*. He emerged from the *Samadhi* and spread his teachings and did many great things. He is truly a great saint. We should honor Thakur by doing prayer regularly, saying *Jayaguru* when we are scared, attending and learning from Kid's puja, and thinking

about Thakur in everything we do. I enjoyed reading Sadguru Swami Nigamananda and look forward to reading another of his books, The Gospels of Sri Nigamananda. Jayaguru!

Sri Sri Thakur Charanashrita
Abhishek Swain

My Experience

In the morning, I am not able to attend the whole puja while getting ready for school. Hence, I just bow to Sri Sri Thakur. In the afternoon, however, I always join the puja. I join the Kids' Session regularly. Last year I read 'The Bhagvat Gita' and now, I am reading 'Sadguru Swami Nigamananda'.

Sri Sri Thakur Charanashritaa
Ragini D/O Lipsita Pattanaik

"JAYAGURU"

Joy to all who recite his chant

Amazed even the most non-religious people

Young and old have found peace with his guidance

Admired by all for completing the most impossible feats

Greatness emanates from within him

Ultimate truth was uttered from his mouth

Reaching to help all, teach all, and to complete all

Unlimited love, compassion, and knowledge for everything

Sri Sri Thakur Charanashrita
Brij Gopal Panda

My Experience

Almost every day, I wake up and say, "*Jayaguru*". Afterwards, during the evening I light a candle, blow a conch three times, and give Thakur a coin. On Sunday my family sits down and sings songs to Thakur. My favorite thing about puja at my house is the food my mom gives me after the puja.

Sri Sri Thakur Charanashrita
Sarthak Mohapatra

My Experience with Thakur

Once every two weeks we have a kids' session and in the kids' session we read a biography about Sri Sri Thakur. I liked the biography about Sri Sri Thakur because it told a lot about His life. Some things I learned were that He was very truthful when He was little and knew right from wrong. I learned that He also lost most of His faith in God when His mother died and then regained His faith in God after His wife died. One of the most interesting things I learned was that He fell at the feet of His guru the first time He saw him and was a very faithful devotee to God after meeting him. My favorite part was the part where He had to steal for His teacher and He didn't. Instead He told His parents and was enrolled in a different school. After reading the biography I wanted to learn more about Him. So every month when we have a Midwest *Pathachakra* I go and do puja and when it comes to the part when you read books about Sri Sri Thakur, I learn the teachings of Him and the more teachings I learn, the more I try to practice them so I can live a righteous life. Jayaguru!

Sri Sri Thakur Charanashritaa
Swati Dwibedy

My Experience with Thakur

This is how we worship Thakur. On Sunday evenings, my family sings prayers to Thakur and read the Thakur book but we miss some dates. Everyday we do *pranam* to Thakur at morning but sometimes we also do *pranam* at evening. When we leave to go to school we say *Jayaguru* and we also say *Jayaguru* when we are in our car. We also recite *slokas* in the car, when we go to our extra curricular activities with our mom. That's what we do to worship Thakur.

Sri Sri Thakur Charanashrita
Sanat Mohapatra

Flowers of Guru's Name

Join the flowers of guru's name with thread of knowledge
Careful, cause the petals of flowers will fall with the thread's breakage

Take His name without delay, everyday, chanting
His name will support you at your life's ending
Open the doors of your heart and you might
Have Guru the ultimate Brahman, in your sight

Emerge in His thoughts rather thoughts of the mundane and ordinary
Emerge in His feelings rather drowning in the world, the temporary
Let Him appear on the throne of your heart
Your sorrows will go far away, that's a must

Leave others company to stay-in with His people
Leave the ordinary beauty to behold His image, most wonderful
Leave the worldly affairs and heed to His advice
To behold His lotus feet, the ultimate of all sights.

Gallery of Photos from the Past USA Sammilanis - 2005

Sammilani – 2004:

Sammilani – 2003:

Sammilani – 2002:

Jayaguru

America Saraswata Sangh (AMSAS)

2005 Fiscal Report

Credit

2005 Pali Pranami	$110.00
2005 Mahila/Special Puja Pranami	$100.00
2005 Shastrapatha Pranami	$110.00
2004 Sammilani VCD Pranami	$150.00
2005 Sammilani Aabahak Pranami	$1,326.00
2005 Sammilani Delegate Fee	$990.00
2005 Magazine Sale	$480.00
2006 Sammilani Aabahak Pranami	$1,275.00
English Upadesh Book Pranami	$56.00
Extra Pranami	$110.00
Padasan Pranami (2005 Sammilani)	$197.75
2005 Sammilani Grocery Refunds	$102.71
Pranami for NSS (Parichaya Patra Applns.)	$3,027.00
2004 Grihasan Pranami (sent through AMSAS)	$78.00
Aid for NSS for Land Purchase	$5,475.00
Carry Over from 2004	$1,016.01
Interest Earned	$17.27
Total	$14,620.74

2005 Sammilani Expense

Sammilani Nimantrana	$13.00
Gandhi Bhavan Rental	$602.00
Magazine Production	$268.75
NSS Parichalak's Flight Ticket Cancellation	$350.00
Food	$601.21
Decoration	$43.18
Puja Items	$34.86
VCD Production (cassettes)	$20.00
Aanandasabha Props	$23.50
Miscellaneous	$74.98
Total	$2,031.48

Debit

2005 Sammilani Padasan Pranami	$197.75
Magazine Re-printing Aid to NSS	$220.00
2004 Sammilani VCD Mailing	$24.20
Sangha Renewal Pranami	$21.00
2005 Sammilani Expense	$2,031.48
International Phone Calls (Conference Call with NSS Officers)	$40.00
Domain Name Registration	$30.00
Pranami to NSS (Parichaya Patra Applns.)	$3,027.00
Pranami for AMSAS Barshikotsava	$23.00
2004 Grihasan pranami (to NSS)	$78.00
Purchase of English Updadesh Book	$56.00
Aid to NSS for Land Purchase	$5,475.00
Checkbook Order	$10.95
Due from Members	$170.56
Retained Cash with AMSAS	$3,215.80
Total	$14,620.74

Directory of Bhaktas in 'America Saraswata Sangha' and their Family Members

Sl No	Name	USA Address	India Address	Introduction
1	Aditya Narayan Tripathy Sasmita Mishra **Child:** Arushi Tripathy			I came to know Sri Sri Thakur through my parents Late Sri Gobinda Ch. Tripathy and Mrs. Urmila Tripathy of Sunabeda Sangha.
2	Amaresh Tripathy Shalini Mundra			I knew Sri Sri Thakur from my grand father Uday Nath Rath from Jamshedpur Sangha and later on from my parents Raghunath and Puspanjali Tripathy who were founder members of Delhi Sangha.
3	Ashwini Kumar Nayak Sanghmitra Nayak **Child:** Ashmita Nayak			I came to know Sri Sri Thakur from my parents. They are the members of Balasore Saraswata Sangha.
4	Bani Prasanna Mohanty Debashree Mohanty **Children**: Minakshee Mohanty (19) Amrita Mohanty (9)			I knew Sri Sri Thakur through my parents: Braja Kishore Mohanty and Kalyani Mohanty, who are from Cuttack Sangha.
5	Barada Kanta Nayak Sonia Mohanty			I started accompanying my parents, Rasa Bihari Nayak and Meena Kumari Nayak to Puri Smruti Mandir from my early childhood. I am a member of America Saraswata Sangha. Currently, I am pursuing Ph.D. in Electrical Engineering at University of Virginia.
6	Bijoy Kumar Sahoo Ratna Jena **Children:** Mohit J. Sahoo (15) Lara Sahoo (10)			Through my mother Ketaki Maa. I started accompanying my mother as a child to the Cuttack Jobra Sangha.
7	Binaya Kumar Sahoo Shibani Sahu (Aru) **Child:** Aarush			I came to know Sri Sri Thakur from my parents Bairagi charan Sahoo and Shantilata Sahoo of Nayagarh Sangha.

8	Biswajit Sundar Ray Smitarani Sundar Ray **Children:** Saumyashree Ray (9) Bedaprakash Ray (5)			I knew Sri Sri Thakur from my grand father Late Balabhadra Sundar Ray and father Basanta Kumar Sundar Ray of Begunia Saraswata Sangha, Bhubaneswar.
9	Brajendra Panda Rashmi Rekha Panda **Child:** Brij Gopal Panda (13)			I work at the Univ. of Arkansas, Fayetteville. I know Sri Sri Thakur Maharaj since childhood; my grand father, late Biswanath Panda was a member of Kendupatna Shakha Sangh.
10	Brundaban Sahoo Padmagandha Sahoo			I came to know Sri Sri Thakur from my mother Sobharani Sahoo (Gelha maa) of Cuttack Saraswata Sangha. – Padma maa
11	Chinmayee Patnaik (Dauli)			My parents Dr. Samiran Patnaik and Dr. Surekha Devi introduced me to Sri Sri Thakur. They belong to the Ekamra Saraswata Sangha, Bhubaneswar.
12	Debashis Dash			My grandparents (both maternal, Mrs. Sashikala Rath and Mr. Satyabadi Rath and paternal, Mrs. Kamala Dash and Mr. Manamohan Dash) are Sri Sri Thakur Maharaj's bhaktas. I came to know about Sri Sri Thakur Maharaj through my parents Mrs. Sudhanjali Dash and Dr. Jagannath Dash who are from Bhubaneswar Sangha. I am also a member of Kendra Sevak Sangha.
13	Debaranjan Swain Suchitra Swain (Leena) **Children:** Abhishek Swain (12) Ankit Swain (6)			I knew Sri Sri Thakur from my father Late Basanta Kumar Nayak of Asureswar Sangh, Asureswar, Cuttack. – Leena maa
14	Diptish Kumar Aruk Anjana Aruk **Child:** Adyasha Priyadarshini Aruk (4)			My parents are devotees of Sri Sri Thakur and they are from Balasore Sakha Sangha. I worship Gurudev since my childhood. – Anjana Maa

15	Gyan Ranjan Dwibedy Sibani Dwibedy **Children:** Swati (11) Shreya (6)			We know Sri Sri Thakur from our parents, Dola Govinda and Malati Dwibedy, and Nrushinha and Bidyabati Panda from Rourkela Saraswata Sangha.
16	Jaminikant Samantaray Mousumi Rath **Child:** Tejas Samantaray (4)			I came to know Sri Sri Thakur from my father Late Rajani Kanta Samantaray and Sangha bhai Sri Chintamani Rath of Berhampur Sangha.
17	Mahesh Prasad Choudhury Rasmi Nayak **Child:** Avipsa (2)			I came to know Sri Sri Thakur from my father Sisir Kumar Choudhury of Berhampur Sangha.
18	Prabhakar Bai Smitarani Bai **Children:** Shreya Prabhakar (8) Shashwat Prabhakar(1)			I'm grateful to know about Sri Sri Thakur from my parents Sri Shyamabandhu Pagada and Smt. Bijaylaxmi Pagada of Nayagarh Sangha. – Smita maa
19	Pruthwiraj Sahoo Ipseeta Sahoo			I came to know Sri Sri Thakur from my mother Sobharani Sahoo (Gelha maa) of Cuttack Saraswata Sangha.
20	Rabi Narayan Tripathy Geeta Dash **Children:** Alok Tripathy (9) Anshul Tripathy (2)			I came to know Sri Sri Thakur through my parents Late Sri Gobinda Ch. Tripathy and Mrs. Urmila Tripathy of Sunabeda Sangh
21	Rabin Mohanty Lipsita Patnaik **Child:** Ragini (10)			I know Thakur from my parents, Dr. Samiran Patnaik and Dr. Surekha Devi, who are members of Ekamra Saraswata Sangha at Bhubaneswar. – Lipsita maa
22	Rambollabha Mohapatra Kalpana Dash **Children:** Ashutosh Sweta			I came to know Sri Sri Thakur Maharaj from my parents-in-law. My mother-in-law and late father-in-law belong to the Bhubaneswar Sangha.

23	Rashmi Ranjan Pati Sasmita Choudhury **Children:** Swaha(3) Swagat(1)			I know Sri Sri Thakur from my parents, Sri Raghunath Pati and Smt. Bhagabati Devi of Bhubaneswar Sangha.
24	Sandip Mohapatra Dipti Mohapatra **Children:** Sarthak (11) Sanat (8)			I came to know Sri Sri Thakur from my mother Ketaki maa. – Dipti maa
25	Sanujit Senapati **Child:** Udayan (6)			I came to know Sri Sri Thakur briefly in my childhood and youth years from Nrupal Ji Bhai, who was like a grandfather to me. In my adult life, I came in close touch with Sri Sri Thakur through Pallabita Maa. However, my true introduction to Sri Sri Thakur was through my participation and membership of America Saraswata Sangha.
26	Shiba Prasad Jena Sudhansubala Jena **Child:** Aryaan (1)			I came to know Sri Sri Thakur from my grandmother late Srimati Sachhi Devi of Asureswara Sakha Sangha. – Sudhansubala maa
27	Sitakanta Mohanty Sibani Mohanty			I knew Sri Sri Thakur from my uncle Sudhanshu Sekhar Das and aunt Manorama Das of Ekamra Saraswata Sangha, Bhubaneswar. – Sibani maa
28	Subrat Kumar Nayak			I came to know about Sri Sri Thakur, while I was roaming in book stalls at Cuttack Book Fair during year 1992. Then I joined Cuttack Sarswata Sangha as a visitor for 1 Year, after that I am continuing as a Member of Cuttack Sangha.
29	Usha Agarwal			I came to Sri Thakur through my mausi Shakuntala Maa and her family. Her house was a second home to me as I was very close to her children, my cousins. During my vacations I literally lived there. I attended the Sangha Puja at Ekamra Sangha and the Morning and Evening Puja sessions at Asan Mandir at her home. Later, I requested Pati Bhai to accept me as a Sangha member.

Statewise Bhaktas and their Family Members in USA - 2006

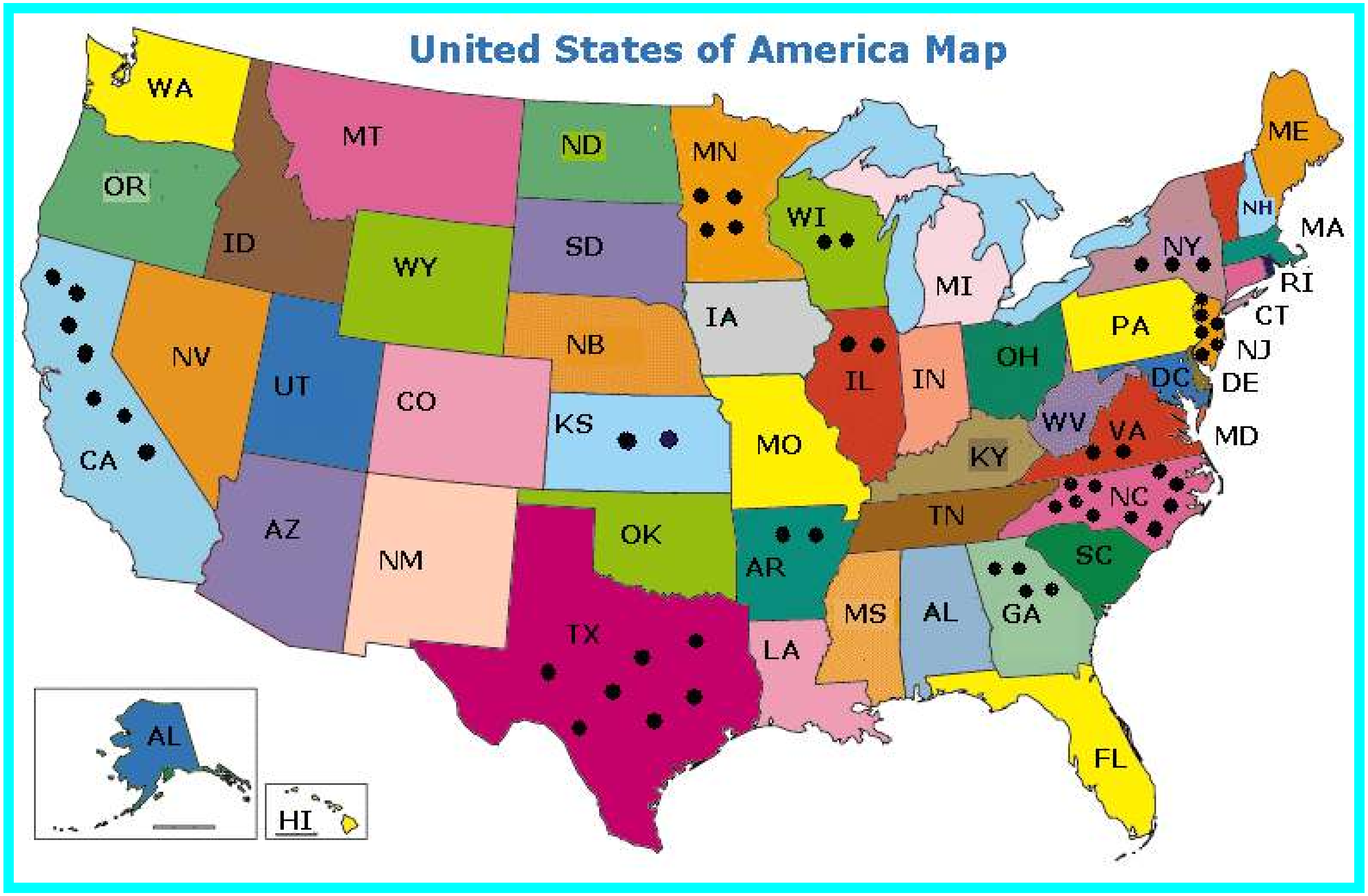

AR – Arkansas	2	KS – Kansas	2	NY – New York	3	United Kingdom	2
CA – California	7	MN - Minnesota	4	TX- Texas	7		
GA - Georgia	4	NC – North Carolina	10	VA – Virginia	2		
IL – Illinois	2	NJ- New Jersey	6	WI – Wisconsin	2	**TOTAL**	**53**